

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟ ΒΟΗΘΗΜΑ
ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΠΙΣΤΕΥΩ ή προσδοκία

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΤΣΟΥΚΑΤΟΥ-ΚΟΡΩΝΑΙΟΥ

ΣΤΕΛΛΑ ΠΛΑΤΑΡΑ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟ ΒΟΗΘΗΜΑ
ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΠΙΣΤΕΥΩ *ή προσδοκία*

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΤΣΟΥΚΑΤΟΥ-ΚΟΡΩΝΑΙΟΥ
ΣΤΕΛΛΑ ΠΛΑΤΑΡΑ

Φίλοι μας,

Το βιβλίο που έχετε μπροστά σας επιχειρεί ένα ταξίδι στα χρόνια της Παλαιάς Διαθήκης με στόχο την κατήχηση των παιδιών της ηλικίας του δημοτικού σχολείου. Γράφοντάς το, η λέξη «κατήχηση» έφερε στο νου μας την στιγμή που τα παιδιά αυτά ως βρέφη στέκονταν στην αγκαλιά των αναδόχων τους, δανειζόμενα την φωνή τους για να ομολογήσουν το Σύμβολο της Πίστεως. Ίσως για κάποια κατηχητόπουλά σας στην σημερινή συγκυρία να μην έχει καν φτάσει η ευλογημένη αυτή ώρα. Ο σκοπός όλων μας όμως είναι να στηρίζουμε και τις δυο κατηγορίες αυτές παιδιών στην πίστη που ομολόγησαν ή ελπίζουμε να ομολογήσουν.

Αυτός είναι και ο λόγος που κάθε κατηχητικό μάθημα του βιβλίου αυτού έχει ως δογματικό του στόχο ένα σημείο του Συμβόλου της Πίστεως. Η ενδεικτική διήγηση μαζί με το σχεδιάγραμμα της αποτελεί μία ιδέα απομνημόνευσης κι αφήγησης των γεγονότων, έτσι ώστε τα παιδιά να καταλάβουν και να νιώσουν αυτό που καλούνται να πιστέψουν. Δεν γράφτηκαν όμως για να σας δεσμεύσουν ούτε για να υποκαταστήσουν την δική σας προσωπική επαφή με τα θεόπνευστα κείμενα, που σίγουρα αποτελεί την καλύτερη προϋπόθεση για να τα διηγηθείτε.

Ενώ θα μιλάτε, τα παιδιά θα καταλήγουν σε διάφορα επιμέρους συμπεράσματα για την ζωή κοντά στο Θεό κι ίσως σκοντάφτουν σε εμπόδια κι απορίες. Προσπαθήσαμε να μοιραστούμε μαζί σας όσα συναντήσαμε στον υπομνηματισμό των κειμένων κι όσα μας έτυχαν κατηχώντας παιδιά τα προηγούμενα χρόνια. Αν επιθυμείτε ν' αφήσετε κάποιο ενθύμιο στα κατηχητόπουλά σας, να ψάλλετε, να τραγουδήσετε, να ζωγραφίσετε ή να παίξετε μαζί τους, προτείνουμε μερικές ιδέες, γνωρίζοντας εκ των προτέρων πως σίγουρα θα έχετε και πολλές καλύτερες.

Ελπίζουμε με την προσπάθειά μας αυτή να σας συμπαρastaθούμε στο σπουδαίο έργο που κάνετε. Εμείς χρωστάμε πολλά στο Θεό που μας παρουσίασε αυτή την ευκαιρία, στον Επίσκοπό μας, Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Πειραιώς κ.κ. Σεραφείμ, που πατρικά μας την εμπιστεύτηκε στηρίζοντάς μας με την προσευχή του, στο Γραφείο Νεότητας της Μητρόπολής μας που την υλοποίησε αλλά κι ο ένας στον άλλον μεταξύ μας, καθώς δεθήκαμε αγαπητικά αλληλοβοηθούμενοι. Ταυτόχρονα, νιώθουμε πόσα πολλά οφείλουμε στους ανθρώπους εκείνους που έζησαν όλα αυτά που διαβάσαμε στην Παλαιά Διαθήκη κι υπηρέτησαν με κόπο και πόνο την επιθυμία του Χριστού μας να σαρκωθεί και να μας σώσει, προετοιμάζοντας για τον ερχομό Του τον πεπρωκότα κόσμο. Δεν τους σκεπτόμασταν όσο τους αξίζει πριν ολοκληρωθεί αυτό το βιβλίο κι ελπίζουμε ολόψυχα τούτο ν' αλλάξει. Τίποτε όμως από αυτά δεν θα γνωρίζαμε, αν οι Πατέρες της Εκκλησίας μας κι οι ευσεβείς ερμηνευτές τους δεν έσκυβαν με την αγία ζωή τους πάνω στο κείμενο της Γραφής κάνοντάς το κείμενο δικό μας, κείμενο της Εκκλησίας.

Ευχαριστίες οφείλουμε, επίσης, στον πρωτοσύγκελλο και διευθυντή του Γραφείου Νεότητας της Μητροπόλεώς μας πανοσιολογιώτατο αρχιμανδρίτη π. Νήφωνα Καπογιάννη, στον πρωτοπρεσβύτερο π. Μιλτιάδη Ζέρβα, στην Ασπασία Αθανασάκη και στη Βιολέττα Σωτηρίου για τη βοήθειά τους στην υλοποίηση αυτής της προσπάθειας. Ευγνώμονες ακόμη αισθανόμαστε απέναντι στο Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως κ.κ. Ιερεμία και στον επί σειρά ετών υπεύθυνο του Φροντιστηρίου Στελεχών της Μητροπόλεώς μας πανοσιολογιώτατο αρχιμανδρίτη π. Μεθόδιο Κρητικό, που μας δίδαξαν τη μελέτη της Παλαιάς Διαθήκης. Τέλος, ευχαριστούμε και όσους στη διάρκεια των τελευταίων χρόνων συγκέντρωσαν όλο το υλικό των τραγουδιών και της γραμμικής ζωγραφικής στα κατηχητικά σχολεία και στις κατασκηνώσεις της Μητροπόλεώς μας, καθώς και στο 28ο δημοτικό σχολείο Πειραιά, απ' όπου αντλήσαμε όσα θα βρείτε στο βιβλίο μας.

Ζητούμε ταπεινά συγγνώμη για όσα θα σας λείψουν και θα σας δυσκολέψουν ενώ θα δουλεύετε με το βοήθημα αυτό και παρακαλούμε να μας θυμηθείτε στην προσευχή σας, όπως θα αγωνιστούμε να σας θυμόμαστε κι εμείς. Ευχόμαστε η ευλογία του Επισκόπου μας να σκεπάσει τις αδυναμίες και τις αστοχίες μας για το καλό των παιδιών που καλούμαστε να υπηρετήσουμε.

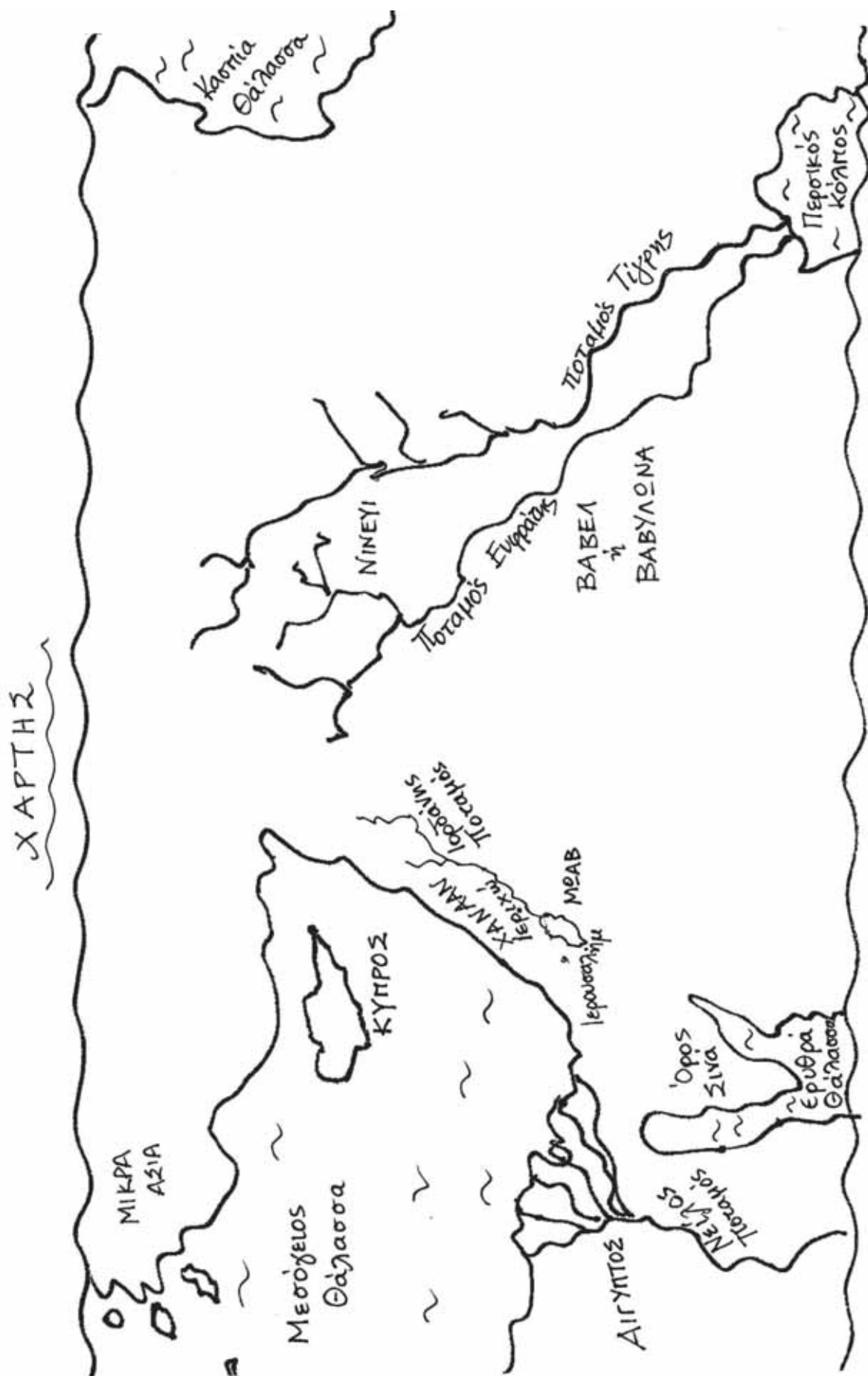
Ο Θεός μαζί σας στην νέα κατηχητική χρονιά!

Πρεσβυτέρα Βασιλική Τσουκάτου - Κορωναίου και Στέλλα Πλαταρά
Αντώνης Σιγάλας
Μαριλέν Κιολέογλου
Μαρία Τσιχλιά-Χανιώτη
Γιώργος Ελένης
Αναστασία Κορωναίου
Γιάννης Κορωναίος

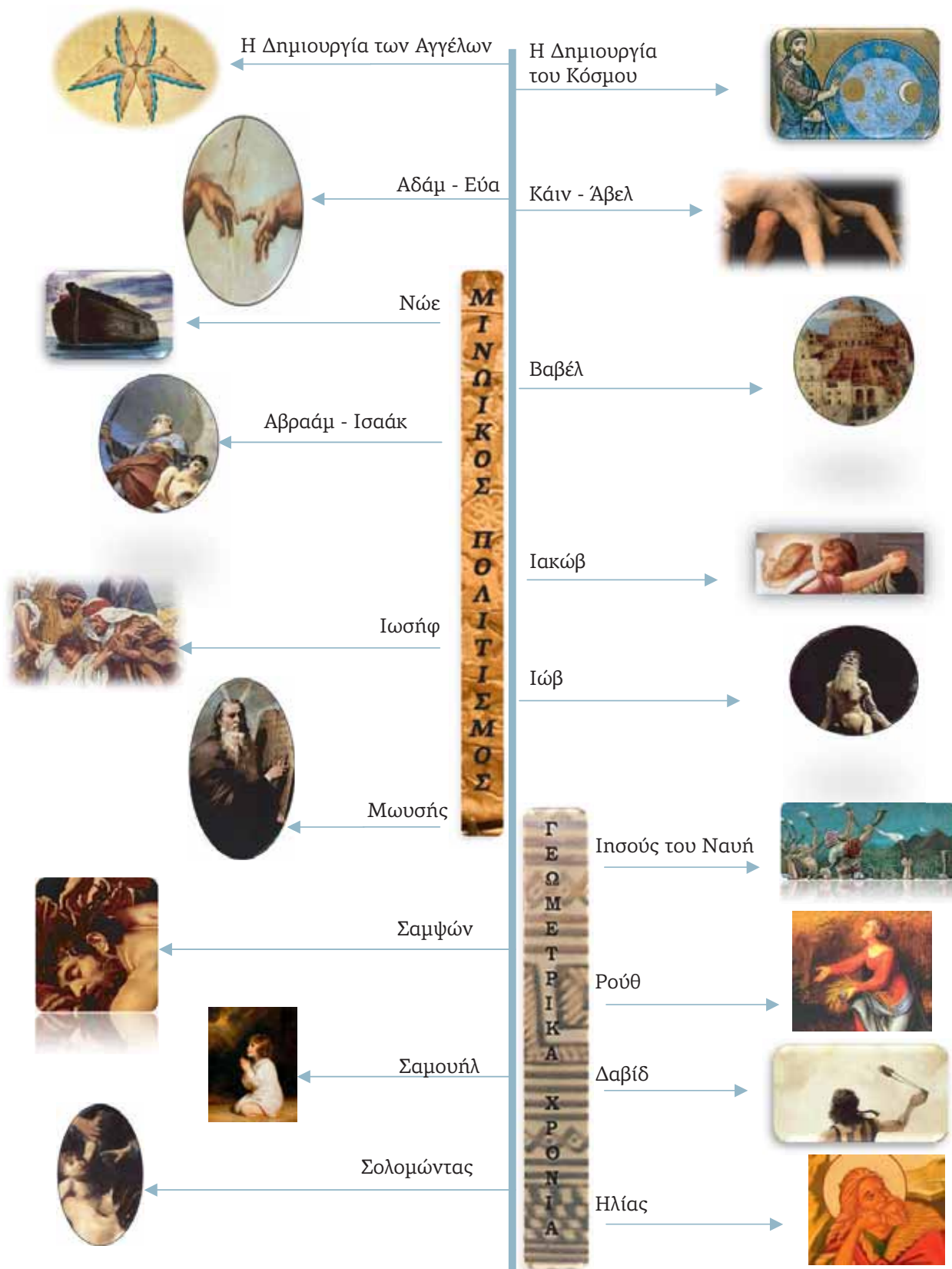

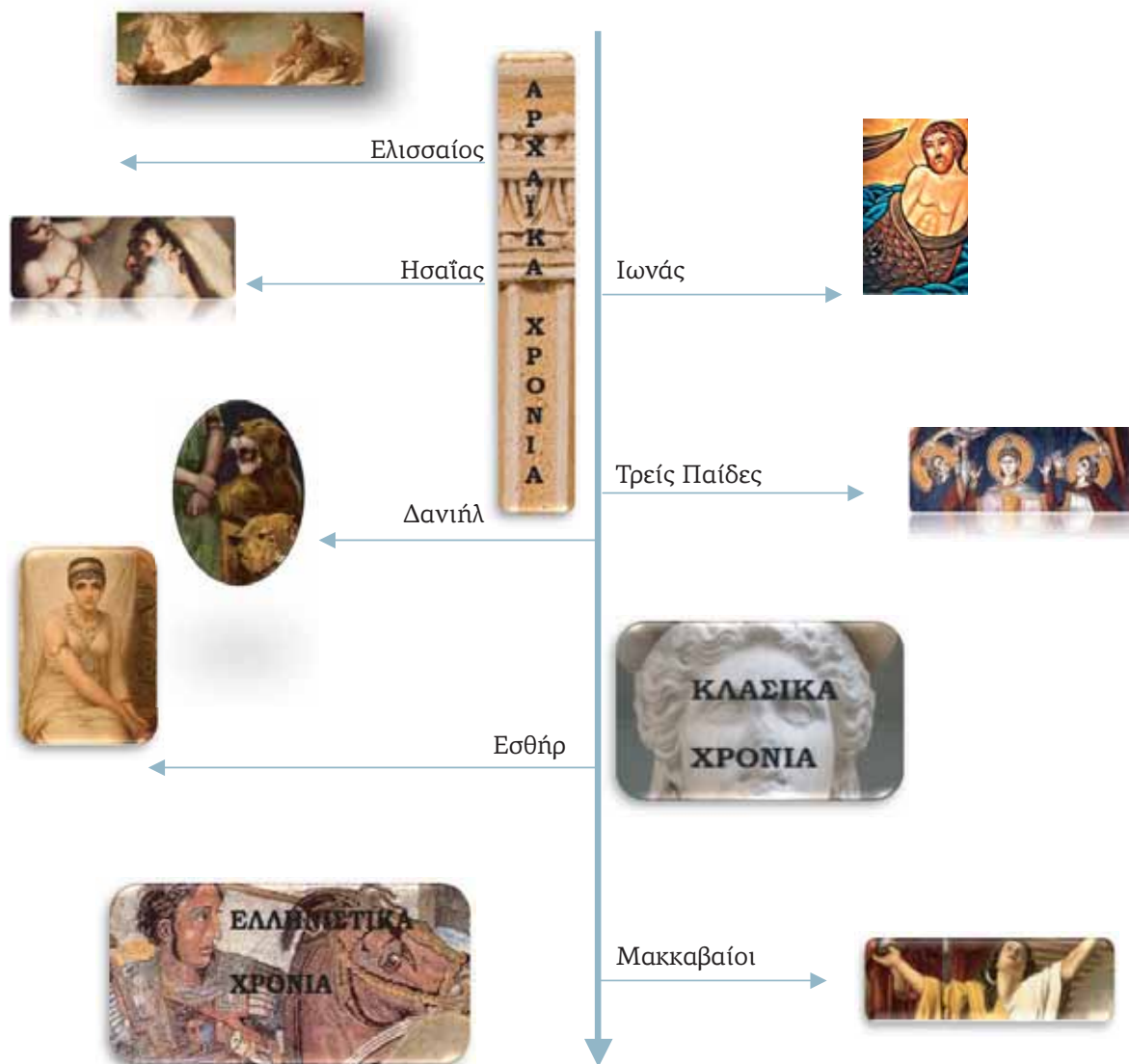
ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΒΡΕΙΤΕ ΚΑΙ ΠΟΥ

- ▶ Ετοιμάζοντας ένα μάθημα, καλό θα ήταν να ξεκινήσετε λίγες μέρες πριν την ημέρα του κατηχητικού. Η προετοιμασία της τελευταίας στιγμής ίσως σας δυσκολέψει. Ο καλύτερος τρόπος είναι να αρχίσετε απ' τις **ΠΗΓΕΣ (Ζ)** διαβάζοντας αυτούσιο το κείμενο της Αγίας Γραφής. Θα σας ωφελήσει και θα σας φανεί πολύ εύκολο να απομνημονεύσετε μετά τη διήγηση του μαθήματος.
- ▶ Θα μπορούσατε να διαβάσετε έπειτα την **ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ (Γ)** και τον **ΒΑΣΙΚΟ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟ ΣΤΟΧΟ (Α)** για να ξέρετε πού στοχεύετε.
- ▶ Τα **ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (Ε)** και οι **ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ (ΣΤ)** ίσως σας θυμίσουν συγκεκριμένα παιδιά του κατηχητικού σας και γεγονότα ανάμεσά τους. Θα μπορούσατε να τα εκμεταλλευτείτε για να έχει το μάθημά σας ένα άμεσο ζωντανό αντίκτυπο, χωρίς να απομακρυνθείτε όμως πολύ από το βασικό σας στόχο.
- ▶ Δοκιμάστε να αναγνώσετε μεγαλόφωνα και να αντικαταστήσετε σημεία που δε σας διευκολύνουν με δικές σας φράσεις ώστε να αφηγηθείτε πιο ταιριαστά με το δικό σας τρόπο.
- ▶ Κοιτώντας μόνο το **ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ (Β)** προσπαθήστε να διηγηθείτε ξανά την ιστορία. Μια καλή ιδέα θα ήταν να μετρήσετε τα σημεία του σχεδιαγράμματος για να βεβαιωθείτε ότι τα θυμάστε, καθώς και να χρονομετρήσετε τον εαυτό σας, γιατί τα παιδιά δυσκολεύονται να παρακολουθήσουν για περισσότερο από δέκα λεπτά.
- ▶ Ένα χαρτάκι με το **ΣΥΝΘΗΜΑ (Δ)** και το σχεδιάγραμμα επιγραμματικά θα μπορούσε να σας βοηθήσει αν «κολλήσετε». Επιπλέον υλικό (εικόνα, βίντεο, PowerPoint) θα σας ήταν χρήσιμο, αν είναι διαθέσιμο.
- ▶ Αν κάνετε το **ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ (ΙΒ)**, μπορείτε να τον δώσετε ατομικά στα παιδιά ή χωρίζοντάς τα σε ομάδες. **ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ (Η)**, **ΤΡΑΓΟΥΔΙ (Θ)** και **ΠΑΙΧΝΙΔΙ (Ι)** μπορούν να συνυπάρχουν ή να εναλλάσσονται ανά μάθημα.
- ▶ Αν υπάρχει δυνατότητα, καλό θα ήταν να ζωγραφίζουν τα παιδιά επιτόπου. Θα μπορούσατε να αναρτήσετε κάπου τη **ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ (ΙΑ)** όσων παιδιών επιθυμούν, προς όφελος όσων επισκέπτονται το χώρο.
- ▶ Ζητήστε τη βοήθεια του Θεού και μην απογοητευτείτε, αν μέινετε με την εντύπωση πως το μάθημα δεν πήγε καλά. Τις περισσότερες φορές που σκεπτόμαστε έτσι, πέφτουμε έξω.

ΧΡΟΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΑΘΗΜΑ	ΤΙΤΛΟΣ	ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΣΕΛΙΔΑ
ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΩΤΟ	Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΟΡΑΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ	Πιστεύω στο Θεό Πατέρα, ποιητή ουρανού και γης και όλων των ορατών.	11
ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ	Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΙ Η ΠΤΩΣΗ	Πιστεύω πως ο Θεός δημιούργησε τον άνθρωπο, που δυστυχώς έπεσε κι έχασε τον Παράδεισο.	17
ΜΑΘΗΜΑ ΤΡΙΤΟ	ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΠΤΩΣΗΣ- ΚΑΪΝ ΚΑΙ ΑΒΕΛ	Πιστεύω πως ο άνθρωπος χρειάζοταν σωτηρία, γιατί ζούσε τις συνέπειες της πτώσης και το θάνατο.	23
ΜΑΘΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ	Ο ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΣ ΚΑΙ Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΒΑΒΕΛ	Πιστεύω σε μία, αγία και αποστολική Εκκλησία που μας σώζει από το θάνατο και την αμαρτία.	29
ΜΑΘΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟ	Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΒΡΑΑΜ	Πιστεύω σε έναν Τριαδικό Θεό, Πατέρα, Υιό και Άγιο Πνεύμα, του Οποίου τον τρόπο ύπαρξης και ζωής καλούμαι να ζήσω μέσα στην Εκκλησία.	35
ΜΑΘΗΜΑ ΕΚΤΟ	Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΙΑΚΩΒ	Πιστεύω πως ο Θεός δημιούργησε τον αόρατο κόσμο.	41
ΜΑΘΗΜΑ ΕΒΔΟΜΟ	Ο ΠΑΓΚΑΛΟΣ ΙΩΣΗΦ	Πιστεύω πως ο ενανθρωπήσας Χριστός αναστήθηκε την 3 ^η ημέρα κατά τας Γραφάς.	47
ΜΑΘΗΜΑ ΟΓΔΟΟ	Ο ΜΩΥΣΗΣ ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	Πιστεύω πως ο Υιός του Θεού σαρκώθηκε εκ Πνεύματος Αγίου και Μαρίας της Παρθένου και Θεοτόκου.	53
ΜΑΘΗΜΑ ΕΝΑΤΟ	Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛ ΣΤΗΝ ΕΡΗΜΟ	Πιστεύω <u>εις</u> τον Θεόν-εμπιστεύομαι τον εαυτό μου πλήρως στο Θεό.	59
ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ	ΟΙ ΔΕΚΑ ΕΝΤΟΛΕΣ-ΤΟ ΧΡΥΣΟ ΜΟΣΧΑΡΙ	Πιστεύω στο ξεχωριστό Πρόσωπο του Θεού Πατέρα, που χαρίζει το χάρισμα της πατρότητας και στον άνθρωπο.	65
ΜΑΘΗΜΑ ΕΝΔΕΚΑΤΟ	Ο ΙΗΣΟΥΣ ΤΟΥ ΝΑΥΗ ΚΑΙ Η ΕΙΣΟΔΟΣ ΣΤΗ ΓΗ ΤΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΙΑΣ	Πιστεύω πως ο Υιός του Θεού ονομάστηκε Ιησούς Χριστός, μπήκε στην ανθρώπινη ιστορία, είχε επίγεια πατρίδα και μας άφησε το Όνομά Του ως πνευματικό όπλο.	73
ΜΑΘΗΜΑ ΔΩΔΕΚΑΤΟ	Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΣΑΪΑΣ	Πιστεύω πως ο ενανθρωπήσας Υιός και Λόγος του Θεού είναι τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος, αγιάζοντας έτσι ολόκληρη την ανθρώπινη φύση.	79
ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ	Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ	Πιστεύω στο Πνεύμα το Άγιο που μίλησε δια των προφητών και συνεχίζει να μιλά στην Αγία Γραφή.	85
ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ	Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΕΛΙΣΣΑΙΟΣ ΚΑΙ Η ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΟΥ ΝΕΕΜΑΝ	Πιστεύω πως ο ενανθρωπήσας Υιός του Θεού, δια του οποίου πλάστηκαν τα πάντα (δι' ου τα πάντα εγένετο), αγίασε με τον ερχομό Του στον κόσμο τη δημιουργία και μας διδάσκει να τη χρησιμοποιούμε κατά Θεόν.	91

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΑΘΗΜΑ	ΤΙΤΛΟΣ	ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΣΕΛΙΔΑ
ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΠΕΜΠΤΟ	Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΔΑΝΙΗΛ ΣΤΟ ΛΑΚΚΟ ΤΩΝ ΛΕΟΝΤΩΝ	Πιστεύω πως ο Θεός είναι Παντοκράτορας, συγκρατεί στη ζωή και φροντίζει όλη τη δημιουργία. Τίποτε δε γίνεται χωρίς τη θέλησή Του και σ' Αυτόν υπακούουν τα σύμπαντα.	97
ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΕΚΤΟ	ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΠΑΙΔΕΣ	Πιστεύω πως ο Χριστός θα ξανάρθει στη Δευτέρα Παρουσία Του για να κρίνει ζώντας και νεκρούς.	103
ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΕΒΔΟΜΟ	ΟΙ ΕΠΤΑ ΜΑΚΚΑΒΑΙΟΙ ΠΑΙΔΕΣ	Περιμένω με ελπίδα την ανάσταση των νεκρών και την αιώνια Βασιλεία του Θεού.	109
ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΟΓΔΟΟ	Η ΖΩΗ ΤΗΣ ΡΟΥΘ	Πιστεύω πως ο Τριαδικός Θεός έπλασε τον άνθρωπο κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσίν Του, κάτι που μας αποκαλύφθηκε πλήρως με την ενανθρώπιση του Υιού.	115
ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΕΝΑΤΟ	Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΣ ΣΑΜΟΥΗΛ	Πιστεύω στο Πρόσωπο του Υιού, που είναι Φως εκ Φωτός, Θεός αληθινός εκ Θεού αληθινού και στου Οποίου τις άκτιστες ενέργειες μετέχει ο άνθρωπος αν το θελήσει.	121
ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΚΟΣΤΟ	Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΔΑΒΙΔ	Ομολογώ ένα Άγιο Βάπτισμα εις άφεσιν αμαρτιών και πιστεύω στο αναβάπτισμα (Ιερά Εξομολόγηση) που μυστηριακά μου χαρίζει η Εκκλησία.	127
ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΚΟΣΤΟ ΠΡΩΤΟ	Ο ΣΟΦΟΣ ΣΟΛΟΜΩΝΤΑΣ	Πιστεύω στο πρόσωπο του Αγίου Πνεύματος, που είναι Κύριος, χορηγός της ζωής, της σοφίας και κάθε χαρίσματος.	135
ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΚΟΣΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ	Ο ΔΙΚΑΙΟΣ ΙΩΒ	Πιστεύω πως ο ενανθρωπήσας Υιός σταυρώθηκε και πέθανε για να φανερώσει και σε μένα το αληθινό νόημα του προσωπικού μου σταυρού που με οδηγεί στην Ανάσταση.	141
ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΚΟΣΤΟ ΤΡΙΤΟ	Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΙΩΝΑΣ	Πιστεύω πως ο ενανθρωπήσας Υιός έμεινε τρεις ημέρες στον Τάφο ενώ η αθάνατη ψυχή Του κήρυξε τη σωτηρία στο βασίλειο του Άδη, ελευθερώνοντας τις ψυχές των κεκοιμημένων και κατανικώντας το διάβολο.	147
ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΚΟΣΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ	Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΕΣΘΗΡ	Πιστεύω πως ο Υιός, ευδοκούντος του Πατρός και συνεργούντος του Αγίου Πνεύματος, κατήλθε από τους ουρανούς, χωρίς να πάψει να είναι Θεός, από αγάπη για το πλάσμα Του.	155
ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΚΟΣΤΟ ΠΕΜΠΤΟ	Ο ΔΥΝΑΤΟΣ ΣΑΜΨΩΝ	Πιστεύω πως ο Αναστημένος Χριστός ανελήφθη και κάθισε στα δεξιά του Πατρός, ανεβάζοντας εκεί τη θεωμένη ανθρώπινη φύση μας.	161

Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΟΡΑΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά πως ο Θεός Πατέρας είναι ο δημιουργός του ορατού κόσμου. (Πιστεύω εις έναν Θεόν, ποιητήν ουρανού και γης, ορατών τε πάντων)

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Αποκάλυψη στο Μωυσή, έκφραση της Αγάπης του Θεού στο μικρό ανθρώπινο μυαλό μας.
- Αρχή του χρόνου και του σύμπαντος
 - ▶ 1η ημέρα φως – σκοτάδι
 - ▶ 2η ημέρα στερέωμα – ατμόσφαιρα
 - ▶ 3η ημέρα στεριά – θάλασσα
 - ▶ 4η ημέρα ήλιος – σελήνη – αστέρια
 - ▶ 5η ημέρα θαλάσσιοι και εναέριοι οργανισμοί
 - ▶ 6η ημέρα χερσαία ζώα – άνθρωπος
 - ▶ 7η ημέρα ανάπαυση
- Έννοια της 7ης ημέρας

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Σε κάθε ιστορία και γεγονός που θέλουμε να διηγηθούμε αρχίζουμε με το πότε ακριβώς έγινε. Ακόμα και τα παραμύθια που έφτιαξαν οι άνθρωποι ξεκινούν με τη φράση «μια φορά κι έναν καιρό». Φανταστείτε, λοιπόν, το χτυποκάρδι του Μωυσή, του ανθρώπου που τόσο αγάπησε το Θεό και το λαό Του, όταν το Άγιο Πνεύμα του αποκάλυψε την πιο παλιά ιστορία απ' όλες: τη στιγμή που ο Θεός από **αγάπη** δημιούργησε το χρόνο και το σύμπαν. Τότε άρχισαν να μετρούν τα λεπτά και οι ώρες για πρώτη φορά, τότε, όπως μας λέει η Αγία Γραφή στο ιερό βιβλίο της Γένεσης, έγινε η **αρχή** του κόσμου.

Πώς να χωρέσει ο νους του Μωυσή όλη αυτήν την αγάπη του Θεού αλλά και το μεγαλείο της δημιουργίας, που αιώνες η επιστήμη ερευνά και σίγουρη απάντηση δεν μπορεί να μας δώσει; Αυτά που σήμερα με θαυμασμό διαβάζουμε στα βιβλία ή παρακολουθούμε στην τηλεόραση και στο διαδίκτυο για την αρχή του κόσμου, πριν μερικές δεκαετίες ούτε που τα φανταζόμαστε κι ίσως σε λίγα χρόνια να είναι ξεπερασμένα μπροστά στις νέες ανακαλύψεις. Μα ο παντοδύναμος Θεός βρήκε τρόπο να δείξει στα πνευματικά μάτια του Μωυσή το έργο της δημιουργίας, ώστε να μπορέσει να το διηγηθεί και σ' εμάς. Του το παρουσίασε σαν μια μεγάλη πορεία έξι ημερών. Τι να σημαίνουν άραγε αυτές οι μέρες του Θεού, που στη γλώσσα της Αγίας Γραφής ξεκινούσαν απ' το σούρουπο και προχωρούσαν προς το πρωινό φως; Μέρες όπως εμείς τις μετράμε ή πολύ μεγαλύτερες περιόδοι χιλιάδων χρόνων; Ή μήπως όλα έγιναν μ' ένα λόγο του Κυρίου κι απλώς, για να μπορέσουμε κι εμείς να τα καταλάβουμε και να τα θαυμάσουμε, μας τα παρουσιάζει χωριστά;

Το σίγουρο είναι πως μας αποκάλυψε όσα ακριβώς χρειαζόμαστε για να Τον γνωρίσουμε και να Τον αγαπήσουμε!

Και να το ταξίδι μας στην αρχή του χρόνου:

Στην αρχή ο Θεός έπλασε το υλικό του σύμπαντος, σκοτεινό, και το Πνεύμα Του σκέπαζε τα πάντα.

Έπειτα μ' έναν Του λόγο:

- ▶ Την **πρώτη** μέρα έπλασε το φως, χωρίζοντάς το απ' το σκοτάδι.
- ▶ Τη **δεύτερη** μέρα δημιούργησε την ατμόσφαιρα, χωρίζοντας το νερό που κάλυπτε τη γη από τα σύννεφα και τους υδρατμούς.
- ▶ Την **τρίτη** μέρα άφησε να φανεί η ξηρά χωρίζοντάς την από τους ωκεανούς. Έπλασε τότε και το φυτικό βασίλειο σ' αυτήν.
- ▶ Την **τέταρτη** μέρα άφησε να φανούν ο ήλιος, το φεγγάρι και τα μακρινά μας αστέρια.
- ▶ Την **πέμπτη** μέρα δημιούργησε τους θαλάσσιους οργανισμούς κι όσα πλάσματα πετούν στην ατμόσφαιρα και τα ευλόγησε.
- ▶ Την **έκτη** ημέρα γέμισε τη στεριά με ζώα κατάλληλα να επιβιώσουν σ' αυτή. Μα το πιο θαυμαστό ήταν που με φροντίδα όλης της Αγίας Τριάδας τη μέρα αυτή δημιουργείται το ανθρώπινο ζευγάρι, ο άνδρας και η γυναίκα, με σκοπό τους να μοιάσουν στο Θεό και να εξουσιάζουν με αγάπη όλη την πλάση, φροντίζοντάς την.

Στο τέλος κάθε ημέρας ο Θεός έβλεπε στα έργα Του να καθρεφτίζεται η καλοσύνη και η σοφία Του. Γι' αυτό και όσα δημιούργησε τα ονόμασε «κόσμος», δηλαδή στολίδι, κόσμημα. Και μόλις ο Θεός τελείωσε τον κόσμο Του χάρηκε κι ευλόγησε την **έβδομη** ημέρα σαν ημέρα που ξεκουράστηκε απ' το σοφό Του έργο. Ξέρουμε, βέβαια, πως ο Θεός μας ανάγκη να αναπαυτεί δεν έχει, ούτε και σταματά ποτέ να δίνει ζωή στη δημιουργία. Η μέρα, λοιπόν, αυτή ευλογήθηκε πιο πολύ ως δώρο στον άνθρωπο, για να ξεκουράζεται και να την αφιερώνει στο Θεό, ευχαριστώντας Τον για όσα του προσφέρει.

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που θα μπορούσαμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κλπ)

Ο Θεός από αγάπη δημιούργησε τέλειο όλο τον ορατό κόσμο και τον χάρισε στο αγαπημένο του πλάσμα, τον άνθρωπο.

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

Να γνωρίσουν τα παιδιά ότι:

- Η διήγηση για τη δημιουργία του ορατού κόσμου υπάρχει στο βιβλίο της Γένεσης, το πρώτο δηλαδή βιβλίο της Παλαιάς Διαθήκης, που γράφτηκε με Θεία έμπνευση από το Μωυσή.
- Υπάρχει διαφορά ανάμεσα στην Ιστορία και το παραμύθι. Σ' όλους τους αρχαίους πολιτισμούς έχουμε μύθους για τη δημιουργία του κόσμου, που συχνά διέσωζαν και στοιχεία αλήθειας (από τη συλλογική μνήμη των ανθρώπινων κοινωνιών). Μόνο όμως στη Γένεση έχουμε την Αλήθεια προσαρμοσμένη, βέβαια, στο μέτρο των δικών μας δυνατοτήτων κατανόησης.
- Τα στάδια της δημιουργίας δόθηκαν πολύ συνοπτικά, αλλά ταυτόχρονα και με τόση σοφία, ώστε δεν αντιτίθενται στα αποδεδειγμένα συμπεράσματα της επιστήμης και εδραιώνουν την πίστη μας στο Θεό-Δημιουργό για τη σωτηρία μας. Κάθε ημέρα κλείνει ξεκινώντας από την εσπέρα προς το πρωί, από το σκοτάδι προς το φως και την ελπίδα (στην Εκκλησία μας ξεκινάμε τη νέα ημέρα με τον εσπερινό).
- Ο Θεός είναι έξω απ' το χρόνο και προϋπήρχε της ύλης και του σύμπαντος.
- Για όλα τα δημιουργήματα αρκούσε ένας λόγος του Θεού, για τον άνθρωπο όμως φαίνεται η ιδιαίτερη φροντίδα και συνεργασία της Αγίας Τριάδας (η λεπτομερής αναφορά θα γίνει στο επόμενο μάθημα).

- Η επιστήμη είναι δοσμένη απ' το Θεό στον άνθρωπο ως επιθυμία να γνωρίσει τη δημιουργία και να φτάσει στο Δημιουργό, αλλά τα συμπεράσματά της συνεχώς αναπροσαρμόζονται. Ο Χριστιανός μελετά την επιστήμη χωρίς να ξεχνά πως είναι παροδική και πεπερασμένη και γι' αυτό δε συγκρίνεται με το Λόγο του Θεού.
- Η ανάπαυση της 7ης ημέρας (του Σαββάτου σύμφωνα με το Μωσαϊκό Νόμο, της Κυριακής μετά την Ανάσταση του Κυρίου μας) δε σημαίνει πως ο Θεός σταμάτησε να φροντίζει και να ζωοποιεί τον κόσμο, αλλά αποτελεί προτύπωση του Σαββάτου που ο Χριστός μας ήταν στον τάφο (τούτο εστί το ευλογημένον Σάββατον) και ημέρα που ο άνθρωπος αφιερώνει ευχαριστιακά στο Θεό.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

- Το βιβλίο της Γένεσης είναι από τα δυσκολότερα αλλά και ωραιότερα της Αγίας Γραφής. Χρειάζεται μεγάλη προσπάθεια μελέτης από μέρους μας για να παρουσιάσουμε έστω αυτήν την τόσο απλοποιημένη προτεινόμενη διήγηση.
- Τα παιδιά ίσως έχουν ακούσει ή διαβάσει τη διήγηση της δημιουργίας, χωρίς όμως απαραίτητα να ξέρουν πως αποτελεί μόνο όσα μας αποκάλυψε για τη σωτηρία μας ο Θεός από το πολύπλοκο και ασύλληπτο δημιουργικό Του έργο. Εκείνος εξάλλου μας χάρισε την επιθυμία της επιστημονικής έρευνας που, αν γίνεται με πίστη σ' Αυτόν, φέρνει χαρά και θαυμασμό για όσα μας χάρισε.
- Τα παιδιά μπορεί να έχουν γίνει αποδέκτες διηγήσεων (από γονείς, εκπαιδευτικούς κλπ), κειμένων ή οπτικοακουστικού υλικού με θεωρίες βασισμένες σε επιστημονικά ευρήματα, που φαινομενικά αντικρούουν τη διήγηση της Γένεσης. Θα πρέπει να διαβεβαιώσουμε τα παιδιά πως συνήθως οι άνθρωποι κι όχι αυτά καθ' αυτά τα ευρήματά τους απιστούν στη Γένεση, καθώς και πως οι περισσότεροι που μιλούν αρνητικά γι' αυτήν δεν την έχουν μελετήσει ως μέλη της Εκκλησίας (δηλαδή με ερμηνεία των Πατέρων και με πνεύμα προσευχής και πίστης) ούτε έχουν εμβαθύνει στο πνεύμα της. Ξέρουμε πως όλη η Αγία Γραφή είναι Αποκάλυψη του Θεού στον άνθρωπο και πως διαβάζεται σωστά μόνο μέσα στο Σώμα του Χριστού, που τη διέσωσε και τη βιώνει (αλλιώς πέφτουμε εύκολα σε πλάνη).
- Σε πιθανές ερωτήσεις του τύπου «Πώς έγιναν πρώτα τα φυτά κι έπειτα φάνηκε ο ήλιος;» εξηγούμε στα παιδιά πως οι φυσικοί νόμοι που σήμερα γνωρίζουμε ισχύουν μετά την ολοκλήρωση της δημιουργίας (κατά τη διάρκεια της μόνο ο Θεός ξέρει πώς έθεσε το κάθε τι σε λειτουργία). Αυτό που σίγουρα προκύπτει από το θεόπνευστο κείμενο είναι πως ο άνθρωπος δεν είναι αποτέλεσμα εξέλιξης από ζώο (εξάλλου όλα τα ευρήματα που έχουμε είναι μεταπτωτικά, τότε που η φύση είχε εξεγερθεί εναντίον μας λόγω της αμαρτίας μας και ως οργανισμοί αναπτύξαμε πλήθος αμυντικών μηχανισμών για να επιβιώσουμε).

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

- ▶ Γένεσις (1,1 – 2,3)
- ▶ Γένεσις, Μελέτη Παλαιάς Διαθήκης υπό Ιερεμίου Φούντα, Ιερά Μητρόπολις Πειραιώς 1985.
- ▶ Γένεσις, Ερμηνεία Παλαιάς Διαθήκης υπό Ιερεμίου Φούντα, Ιανουάριος 1986, Πειραιεύς.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Τίς Θεὸς μέγας, ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν, σὺ εἶ ὁ Θεός, ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΑΓΙΟΣ Ο ΘΕΟΣ

Αν μπορούσες να βρεθείς ψηλά στον ουρανό
θα άκουγες εκεί τούτον τον ψαλμό
κι αν μπορούσες να βρεθείς στου δέντρου τα κλαδιά
θα άκουγες εκεί να λένε τα πουλιά.
Άγιος ο Θεός, Άγιος Ισχυρός
Άγιος Αθάνατος, ελέησον ημάς (x2)

Αν μπορούσες να βρεθείς στο γαλάζιο του βυθού
θα άκουγες εκεί τη φωνούλα του ψαριού
κι αν μπορούσες να βρεθείς στην ψηλότερη κορφή
θα άκουγες εκεί την ίδια προσευχή.
Άγιος ο Θεός ...

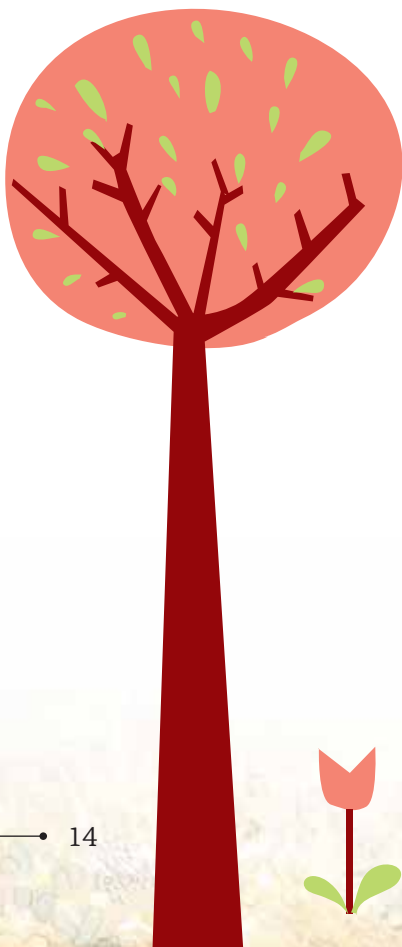
Αν μπορούσες να βρεθείς στο περιβόλι της καρδιάς
θα άκουγες με μιας τον ύμνο της Χαράς
κι αν μπορούσες ν' αγαπάς και φίλους και εχθρούς
θα άκουγες κι εκεί τους ίδιους τους ψαλμούς.
Άγιος ο Θεός ...

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

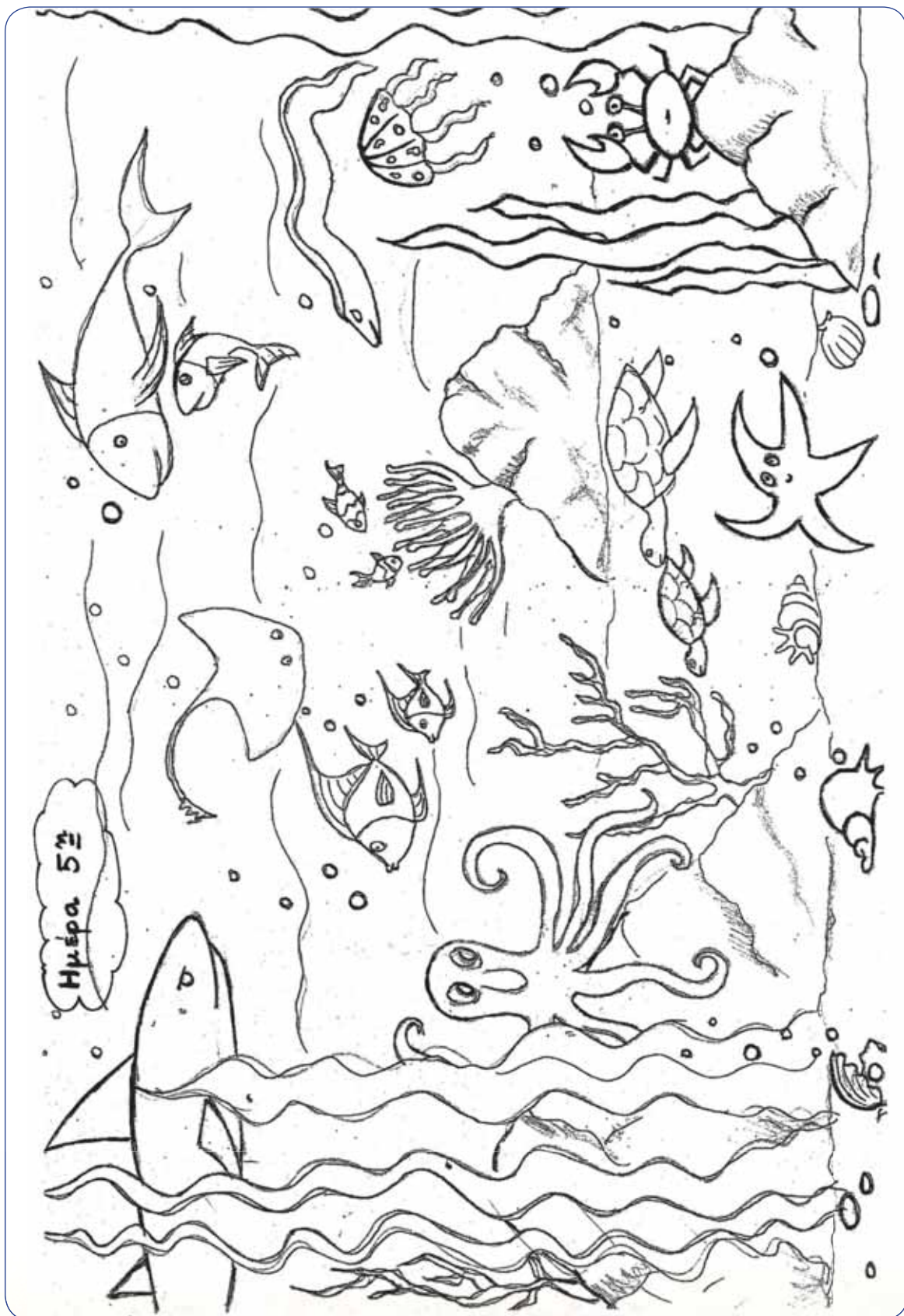
ΤΟ ΜΑΝΤΙΛΙ

Θα μπορούσε να παιχτεί το γνωστό παιχνίδι με το μαντίλι, αντι-παρατάσσοντας 2 ομάδες μέχρι έξι παιδιών και βάζοντας στο κέντρο ένα μαντίλι (ή άλλο αντικείμενο). Αντί να δώσουμε αριθμούς, όπως γίνεται στο κανονικό παιχνίδι, εμείς δίνουμε και στις 2 ομάδες από ένα δημιούργημα της ίδιας ημέρας (π.χ. στην Α' ομάδα θα είναι το παιδί-φως και στη Β' το παιδί-σκοτάδι). Μόλις ο κατηχητής φωνάξει «ημέρα πρώτη» τα δυο συγκεκριμένα παιδιά προσπαθούν, χωρίς να πιαστεί ο ένας από τον άλλον, να πάρουν το μαντίλι, κερδίζοντας ένα πόντο για την ομάδα τους. Αν θέλουμε, με το σύνθημα «ημέρα έβδομη» επιτρέπουμε σε όλα τα παιδιά μαζί να προσπαθήσουν, οπότε θα γίνει και η αναμενόμενη μεγάλη αναστάτωση.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

1

Κυκλώστε τις 5 λέξεις που έχουν σχέση με το μάθημα:

Π	Ε	Υ	Β	Ν	Ο	Υ	Ξ	Λ	Ο	Ω	Γ	Π
Β	Δ	Η	Μ	Ι	Ο	Υ	Ρ	Γ	Ο	Σ	Ρ	Α
Α	Θ	Τ	Κ	Ζ	Ξ	Κ	Α	Δ	Ι	Π	Α	Ι
Γ	Ε	Α	Ε	Τ	Υ	Ι	Ο	Κ	Σ	Ξ	Φ	Γ
Α	Ξ	Χ	Ν	Ψ	Β	Ν	Μ	Ω	Υ	Σ	Η	Σ
Π	Ι	Ο	Τ	Υ	Ρ	Τ	Σ	Χ	Δ	Μ	Κ	Λ
Η	Ρ	Α	Ι	Κ	Ο	Σ	Μ	Ο	Σ	Ν	Η	Ζ

Ενώστε όσα ταιριάζουν:

ημέρα τέταρτη
παλαιά
ημέρα έκτη
άνδρα

γυναίκα
ζώα στεριάς
ήλιος
διαθήκη

Διαλέξτε το σωστό βιβλίο
που μας μιλά για τη δημιουργία:

ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΕΞΟΔΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΓΕΝΕΣΗ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΙ Η ΠΤΩΣΗ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά πως ο άνθρωπος πλάστηκε από το Θεό ως εικόνα Του και με την πτώση του έχασε τον Παράδεισο.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- 6η μέρα της δημιουργίας, ο Αδάμ πλάθεται από χώμα.
- Πνοή ζωής του Θεού, κυριαρχία στην κτίση.
- Ονομασία ζώων.
- Δέντρο Ζωής- Δέντρο Γνώσης καλού και κακού.
- Δημιουργία γυναίκας.
- Ζωή στον Παράδεισο, φθόνος του διαβόλου.
- Συνομιλία με το φίδι, εξαπάτηση και συγκατάθεση της Εύας.
- Αμαρτία Αδάμ, ντροπή.
- Αναζήτηση από το Θεό, αλληλοκατηγορίες των πρωτοπλάστων.
- Ξπλή καταδικαστική απόφαση:
 - ▶ φίδι- κατάρα (προφητεία για το Χριστό)
 - ▶ Εύα- πόνος και λύπη
 - ▶ Αδάμ- κόπος και θάνατος
- Δερμάτινοι χιτώνες- Έξοδος απ' τον Παράδεισο
- Χερουβίμ- ρομφαία
- Ονομασία Εύας: Ζωή

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Ισως αναρωτιόμαστε πώς ο πιστός δούλος του Θεού Μωυσής οδήγησε με τόση υπομονή το δύσκολο και ανυπάκουο λαό του Ισραήλ προς τη Γη της Επαγγελίας. Κάθε φορά που αντιμετώπιζε την αγνωμοσύνη και την απιστία τους ο νους του σίγουρα θα έβρισκε παρηγοριά στο όραμα της 6ης και πιο σημαντικής ημέρας της Δημιουργίας. Τότε που ο Τριαδικός Θεός πρόσφερε την ύπαρξη στο τελειότερο πλάσμα Του, τον άνθρωπο, μα πήρε σαν απάντηση την αχαριστία.

Πλασμένος από χώμα ο Αδάμ δέχτηκε στο πρόσωπό του την πνοή του Θεού και πήρε ζωή. Είδε τα πάντα στον όμορφο Παράδεισο ν' αναγνωρίζουν σ' αυτόν την εικόνα του Δημιουργού τους, γεμάτη χαρίσματα, και να τον υπηρετούν. Τα ζώα ήμερα στάθηκαν μπροστά του περιμένοντας να τα καλέσει με τα ονόματα που ο ίδιος διάλεξε. Όλα τα φυτά ποτισμένα απ' τον ποταμό της Εδέμ του πρόσφεραν κάθε καρπό με πιο σπουδαίο, στο κέντρο, το δέντρο της Ζωής που του χάριζε την αθανασία. Η μοναξιά του πήρε τέλος όταν ο Πανάγαθος Θεός τον κοίμισε κι απ' την πλευρά του έπλασε μια πολύτιμη σύντροφο και βοηθό. Οι δυο τους, ισότιμοι κι αγαπημένοι σαν την Αγία Τριάδα που τους δημιούργησε, θα εργά-

ζονταν ελεύθερα και δίχως κόπο, φυλάσσοντας την ειρήνη του Παραδείσου. Και για να προστατέψει την ελευθερία τους ο Θεός, τους δίνει την εντολή της πρώτης νηστείας: «Αυξηθείτε και γεμίστε τη γη, γιατί σ' αυτήν είναι όλα δικά σας. Μόνο απ' το δέντρο της Γνώσης του καλού και του κακού μη φάτε, γιατί έτοιμοι δεν είστε και θα σας σκλαβώσει ο θάνατος.»

Τα δύο αδελφωμένα πλάσματα του Θεού δεν ντρέπονταν που δεν φορούσαν ρούχα, γιατί ήταν ντυμένα με τη Θεία Χάρη, που τότε φαινόταν και στα μάτια του σώματος και της ψυχής. Ο Δημιουργός χαιρόταν με την παρουσία τους, γιατί πολύ τους αγαπούσε, καθώς κι εκείνοι όταν Του μιλούσαν μέσα στον Παράδεισο. Μα ο εγωιστής διάβολος ζήλεψε το ζευγάρι και με τη μορφή του πιο έξυπνου ζώου, του φιδιού, πλησίασε τη γυναίκα συκοφαντώντας το Θεό. Είπε πως άδικα τους συμβούλεψε να αποφύγουν το απαγορευμένο δέντρο και τους καρπούς του, γιατί τάχα φοβόταν πως θα γίνουν θεοί σαν κι Αυτόν. Τι τρομερό ψέμα! Ο Κύριος που έδωσε στον άνθρωπο όλα Του τα χαρίσματα για να τα καλλιεργήσει και να Του μοιάσει, να παρουσιάζεται άδικος και φοβητσιάρης!

Πώς η γυναίκα εξαπατήθηκε και συζήτησε με το φίδι; Πώς μπόρεσε να το πιστέψει, να επιθυμήσει τον καρπό και να τον φάει; Πώς έπειτα ο Αδάμ δέχτηκε την άσχημη συμβουλή της τρώγοντας κι ο ίδιος; Πώς έβαλαν το θέλημά τους πάνω απ' το θέλημα του Θεού κι αμάρτησαν; Και πώς, όταν ο Παντογνώστης Κύριος τους αναζήτησε δίνοντας τους μια ευκαιρία να μετανιώσουν, εκείνοι κρύφτηκαν ντροπιασμένοι; Τα φύλλα που έραψαν δεν σκέπαζαν τη γύμνια τους γιατί το ρούχο της Θείας Χάρης είχε χαθεί. Ο εγωισμός σκλάβωσε την ψυχή τους και η αγάπη τους ράγισε. Ο Αδάμ κατηγορήσε τη γυναίκα του στο Θεό και εκείνη έριξε το φταίξιμο στο φίδι. Καμιά θαρραλέα συγγνώμη δεν ακούστηκε.

Γιατρός φιλόανθρωπος ο Δημιουργός δεν υπολόγισε την προσβολή και την αχαριστία του πλάσματός του αλλά έβαλε αμέσως μπρος το σχέδιο για τη θεραπεία του. Κατάρστηκε το φίδι να σέρνεται στη γη για να θυμίζει σ' όλη τη δημιουργία, που τώρα πια θα επαναστατούσε απέναντι στον άνθρωπο, ποιος τον είχε παρασύρει. Μέσα απ' το φίδι άκουσε κι ο διάβολος πως κάποτε το κεφάλι του θα συντριβεί απ' τον απόγονο της γυναίκας, το Χριστό μας. Μόνο ένα «τίμιππημα στη φτέρνα» θα του κατάφερνε αυτός ο πονηρός με το Σταυρό και το θάνατο. Η γυναίκα έμαθε πως θα πονά πολύ γεννώντας τα παιδιά της και θα λυπάται τώρα που ο Αδάμ έχασε την εμπιστοσύνη του σ' αυτήν και θα την εξουσιάζει. Αλλά κι εκείνος θα κουράζεται δουλεύοντας για το ψωμί του μια κι η γη δε θα τον αναγνωρίζει για κύριο της και θα τον κλείσει μέσα της μόλις πεθάνει.

Ντυμένοι με τους δερμάτινους χιτώνες, που ο Θεός με στοργή τους ετοίμασε, θα κατοικούν απέναντι απ' τον Παράδεισο και θα θυμούνται την πτώση τους νοσταλγώντας την ομορφιά του. Τα Χερουβίμ δε θα τους αφήνουν να πλησιάσουν το δέντρο της Ζωής που χάριζε αθανασία, γιατί μόνο με το θάνατο θα ξεκουραστούν από την αμαρτία και τα βάσανα της. Μα να: ο Αδάμ ονομάζει τη γυναίκα του Εύα, δηλαδή Ζωή, πιστεύοντας πως απ' αυτήν θα γεννηθεί ξανά η ελπίδα.

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που θα μπορούσαμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κλπ)

Ο Αδάμ και η Εύα ζούσαν αγαπημένοι μεταξύ τους και με το Θεό στο Παράδεισο ώσπου πίστεψαν το διάβολο και αμάρτησαν. Έτσι μπήκε στη ζωή του ανθρώπου ο θάνατος.

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

- Ο Αδάμ (σημασία: γήινος) πλάστηκε με συνεργασία της Αγίας Τριάδος και σ' αυτόν συνυπήρχαν ο άντρας και η γυναίκα. Με την δημιουργία του από χώμα εξηγείται πολύ ωραία και η επιστημονική διαπίστωση πως ο οργανισμός μας αποτελείται από όλα τα φυσικά στοιχεία που βρίσκουμε στο έδαφος (μέταλλα, νερό κλπ).

- Πλάστηκε κατ' εικόνα (με όλα τα χαρίσματα: π.χ. αγάπη, ελευθερία, κυριαρχία επί της φύσης) του Τριαδικού Θεού (στην ψυχή και στο σώμα, το οποίο καταλάβαμε μόνο με την ενανθρώπιση του Χριστού μας). Γι' αυτό η φύση τον υπάκουε ως κύριό της. (Περισσότερα για το κατ' εικόνα και καθ' ομοίωση την Κυριακή της Ορθοδοξίας στο μάθημα με τη ζωή της Ρουθ).
- Η Εύα πλάστηκε απ' την πλευρά του (ούτε από τα πόδια ούτε από το κεφάλι του, ώστε ούτε να εξουσιάζεται απ' αυτόν ούτε να τον εξουσιάζει) ως ισότιμη βοηθός (αγάπη ζεύγους → αγάπη Τριαδικού Θεού). Ο Θεός κοιμίζει τον Αδάμ όταν την δημιουργεί, για να παραμένει ένα μυστήριο για τον καθένα η δημιουργία του άλλου.
- Η εργασία στον Παράδεισο ήταν πνευματική και σωματική χωρίς κόπο (εσωτερική εγρήγορση και φροντίδα της δημιουργίας).
- Το δέντρο της Ζωής προτυπώνει το Χριστό μας (τη Θεία Κοινωνία του Σώματος και Αίματός Του) που φυτεύτηκε ξανά για μας μέσα στην Εκκλησία. Άρα και για τις ψυχές των κεκοιμημένων και για μας έχει ανοίξει ξανά ο πνευματικός Παράδεισος, μια και ο Χριστός μας αγίασε με το πέρασμά Του και το θάνατο.
- Ο διάβολος πλησίασε την Εύα, επειδή γνώριζε την αγάπη που της έτρεφε ο Αδάμ.
- Το λάθος της Εύας ήταν που συνομίλησε με το διάβολο (συνομιλία με τον πειρασμό, παρόλο που έχουμε στοιχεία για το ψεύδος του) και δεν έτρεξε στον Αδάμ και το Θεό για συμβουλή (εγωισμός και απιστία).
- Η εντολή της νηστείας διαφυλάσσει την ελευθερία μας και μας παιδαγωγεί στην αγάπη.
- Υπάρχουν δύο θάνατοι: ο πνευματικός (αυτός έφερε την ντροπή και την αποξένωση των ανθρώπων μεταξύ τους και με το Θεό) και κατόπιν ο σωματικός (που ήρθε πολλά χρόνια αργότερα).
- Ο Θεός έδωσε ευκαιρία στον άνθρωπο να μετανοήσει και μόνο αφού ο Αδάμ και η Εύα απέτυχαν στην αναγνώριση της ευθύνης τους, άφησε να υποστούν τις συνέπειες της αμαρτίας.
- Μόνο το φίδι άκουσε κατάρα (δηλαδή, ο αμετανόητος διάβολος μέσα από αυτό), ενώ ο άνθρωπος άκουσε τις συνέπειες του λάθους του μαζί με την ελπίδα της γέννησης του Σωτήρα (Πρωτευαγγέλιο).

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

- Τα παιδιά δεν καταλαβαίνουν εύκολα το σεβασμό που έχει ο Θεός στην ελευθερία μας (με ερωτήσεις του τύπου: Γιατί ο Θεός έφτιαξε τον άνθρωπο, αφού ήξερε ότι θα αμαρτήσει; Γιατί έβαλε αυτή τη δοκιμασία με το δέντρο της Γνώσης; Γιατί άφησε το φίδι να τους ξεγελάσει; Γιατί δεν τους άφηνε μέσα στον Παράδεισο μέχρι να μετανιώσουν; κλπ). Αξιοθαύμαστη παρουσιάζεται η αγάπη του Θεού που δίνει όλα Του τα χαρίσματα σ' ένα πλάσμα που θα Τον προδώσει, καθώς και το υπερφυσικό σχέδιο που ετοίμασε, για να μας λυτρώσει από το διάβολο στον οποίο υποταχθήκαμε. Οι απαντήσεις μας θα πρέπει να βασίζονται στην ακλόνητη πίστη μας πως χωρίς ελευθερία δεν υπάρχει αληθινή αγάπη και σχέση (τα παιδιά καταλαβαίνουν πως δεν μπορείς με το ζόρι ν' αγαπήσεις κάποιον) και πως η έξοδος από τον Παράδεισο και ο θάνατος είναι φυσικά αποτελέσματα του εγωισμού μας, μα ο Θεός τα μετέτρεψε σε θεραπευτική οδό προς τη μετάνοια. Αν ο Αδάμ και η Εύα έμεναν αθάνατοι στον Παράδεισο απολαμβάνοντας τα πάντα μετά από την εγωιστική τους συμπεριφορά όταν ο Θεός τους αναζήτησε, θα μετανοούσαν ποτέ ή θα χειροτέρευαν διαρκώς; (Οι προσωπικές εμπειρίες των παιδιών βοηθούν, αν οι ενήλικες τους φέρονται με αγάπη, θέτοντας όμως όρια για το καλό τους.)
- Η σχέση των δύο φύλων διαταράχθηκε, γιατί η Εύα εκμεταλλεύτηκε την επιρροή που είχε στον Αδάμ, οπότε ακούει τη θεραπευτική οδό της υποταγής της. Αυτή την κατάσταση γιάτρεψε η Παναγία μας με την τέλεια υπακοή της στο θέλημα του Θεού, ξαναφέροντας τη γυναίκα στην ισότιμη σχέση της με τον άνδρα και γεννώντας χωρίς ωδίνες. Τον κόπο και την έλλειψη κυριαρχίας στη φύση θέραπευσε ο Νέος Αδάμ, ο Χριστός μας, με την εκούσια άρση του Σταυρού, τη νίκη του θανάτου και την αγαπητική κυριαρχία στη φύση (θαύματα).
- Τα παιδιά ρωτούν πολλές φορές πώς προήλθαν όλοι οι άνθρωποι μόνο από τον Αδάμ και την Εύα (δηλαδή πώς τα παιδιά τους παντρεύονταν μεταξύ τους, εφόσον δεν υπήρχαν άλλες οικογένειες). Εξηγούμε πως άλλο ήταν το σχέδιο του Θεού πριν την πτώση του ανθρώπου και αλλιώς ήρθαν τα πράγματα όταν βγήκαμε από τον Παράδεισο. Έτσι επέτρεψε ο Θεός να παντρευτούν μεταξύ τους και αδέρφια και ξαδέρφια για να μην χαθεί το ανθρώπινο γένος και η ελπίδα για σωτηρία.
- Το δέντρο της Γνώσης του καλού και του κακού καλείται έτσι στην Αγία Γραφή λόγω του αποτελέσματός του στη ζωή του ανθρώπου. Η απαγόρευση βρώσης από αυτό δε σημαίνει σε καμία περίπτωση πως ο

Θεός δεν επιθυμούσε τη γνώση του ανθρώπου, αντίθετα ήθελε να τον δυναμώσει πνευματικά μέσω της άσκησης (νηστεία), ώστε να κατακτήσει την αληθινή Γνώση της καρδιάς, χάρισμα του Θεού (καρδιο-γνώστης), χωρίς να υποδουλωθεί στην αμαρτία και το διάβολο.

- Συχνή ερώτηση, επίσης, των παιδιών είναι αυτή του τύπου «Τι φταίμε εμείς για την αμαρτία των Πρωτοπλάστων;». Θα πρέπει να θυμίζουμε στα παιδιά: α) πως η ανθρώπινη φύση μας είναι ενιαία και απ' τη στιγμή που οι προπάτορές μας αμάρτησαν, μαζί με τη ζωή μάς κληροδότησαν και την πεσμένη ανθρώπινη φύση β) ότι φαινόμαστε και εμείς «άξιοι» συνεχιστές αυτής της πτώσης, μια κι επαναλαμβάνουμε συνεχώς την αμαρτία του εγωισμού, και μάλιστα ενώ έχουμε τη χάρη των μυστηρίων για να νικήσουμε τα πάθη. Αντίθετα δε φαίνεται να έχουμε τη μετάνοια των Πρωτοπλάστων που έζησαν έκτοτε έξω από τον Παράδεισο μια αγωνιστική ζωή, γι' αυτό και εικονίζονται να ανασπώνονται πρώτοι από το Χριστό μας στην εικόνα της Αναστάσεως (τους εορτάζουμε την Κυριακή των Προπατόρων πριν τα Χριστούγεννα) γ) αν αναρωτιόμαστε γιατί υποφέρουμε όλοι από τα αποτελέσματα της πτώσης των Πρωτοπλάστων, γιατί δεν αναρωτιόμαστε γιατί σωζόμαστε επίσης όλοι από το Σταυρό και την Ανάσταση του Κυρίου;

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

- ▶ Γένεσις (1, 26-30) και (2, 4- 3,24).
- ▶ Γένεσις, Μελέτη Παλαιάς Διαθήκης, υπό Ιερεμίου Φούντα, Ιερά Μητρόπολις Πειραιώς 1985.
- ▶ Γένεσις 1Α, Ερμηνεία Παλαιάς Διαθήκης, υπό Ιερεμίου Φούντα, Ιανουάριος 1986, Πειραιεύς.
- ▶ Θηρία στον Κήπο των Αγίων, Αικατερίνης Χιόννη, ΑΘΗΝΑ 2008.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Ζωοδότῃν τεκοῦσα, ἐλυτρώσω Παρθένε, τὸν Ἀδὰμ ἁμαρτίας, χαρμονὴν δὲ τῇ Εὐα, ἀντὶ λύπης παρέσχες, ῥέυσαντα ζωῆς, ἔθυνε πρὸς ταύτην δέ, ὁ ἐκ σοῦ σαρκωθείς Θεὸς καὶ ἄνθρωπος.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΡΙΞΕ ΤΙΣ ΓΕΦΥΡΕΣ

Τ' ατομισμού σου γκρέμισε τα κάστρα
και της αγάπης φτιάξε το βωμό.
Μέσα στο πέλαγος μην είς' ένα νησάκι
άσημο, μόνο, τιποτένιο, φθονερό.

Ρίξε τις γέφυρες παντού να γεφυρώσεις
κάθε απόσταση που είναι μακρινή.
Κάνε τον πόνο και τη θλίψη τ' αδελφού σου,
μέρα τη μέρα να μικραίνει, να μη ζει. (2)

Γκρέμισε του Εγώ τα κρύα παλάτια
κι ανύψωσε τον κόσμο του Εμείς!
Δώσε χαρά πολλή απ' τη χαρά σου,
να ζήσουμε' όλοι τ' όνειρο μαζί.

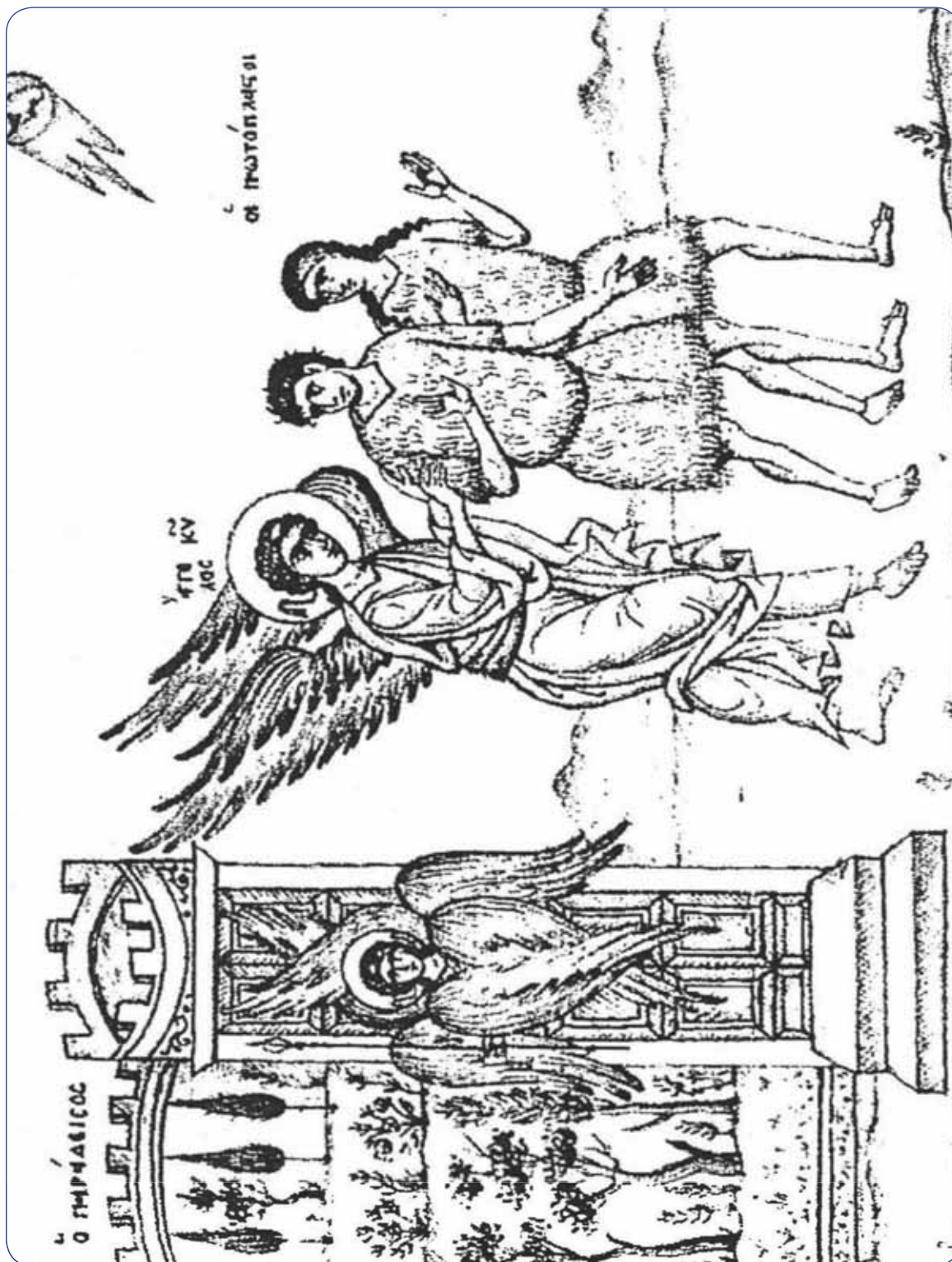
Ρίξε τις γέφυρες παντού να γεφυρώσεις
κάθε απόσταση που είναι μακρινή.
Κάνε τον πόνο και τη θλίψη τ' αδελφού σου,
μέρα τη μέρα να μικραίνει, να μη ζει. (2)

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΠΥΡΓΟΣ ΜΕ ΤΟ ΑΛΕΥΡΙ

Γεμίζουμε ένα ποτήρι με αλεύρι και το αδειάζουμε προσεκτικά πάνω σε μια εφημερίδα στο τραπέζι με τέτοιο τρόπο, ώστε να σχηματιστεί ένας σωρός. Χωρίζουμε τα παιδιά σε 2 ομάδες. Ένας παίκτης εναλλάξ από κάθε ομάδα αφαιρεί με ένα μαχαίρι λίγο αλεύρι από τον σωρό, προσπαθώντας να το κάνει με προσοχή χωρίς να διαλυθεί ο «πύργος». Η ομάδα που θα ρίξει πρώτη τον πύργο χάνει.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

2

Συμπληρώστε τις λέξεις που ταιριάζουν:

Θεός	→	α_ _ _ _
Παράδεισος	→	δ_ _ _ _ _ ζ_ _ _
Αδάμ	→	χ_ _ _
φίδι	→	δ_ _ _ _ _ _ _
εγωισμός	→	α_ _ _ _ _ _

Ο Θεός δημιούργησε τον άνθρωπο την έ_ _ _ ημέρα. Είπε στον Αδάμ και την Ε_ _ να μην φάνε από τον κ_ _ _ _ του δέντρου της γ_ _ _ _ _ του Κ_ _ _ _ και του Κ_ _ _ _ . Εκείνοι όμως έφαγαν και δεν υπάκουσαν στην εντολή της ν_ _ _ _ _ _ _ .

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΠΤΩΣΗΣ- ΚΑΪΝ ΚΑΙ ΑΒΕΛ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να γνωρίσουν τα παιδιά τις βαθύτερες συνέπειες της πτώσης στην ανθρώπινη φύση, τη διαστροφή των χαρισμάτων που γίνονται πλέον πάθη, με αποτέλεσμα τον πνευματικό και σωματικό θάνατο και την αδελφοκτονία.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Κατοικία πρωτοπλάστων απέναντι απ' τον Παράδεισο.
- Γέννηση Κάιν - ελπίδα Εύας για γέννηση του Σωτήρα.
- Γέννηση Άβελ.
- Κάιν - γεωργός, Άβελ - βοσκός.
- Θυσία ευγνωμοσύνης και πίστης από τον Άβελ, θυσία απρόσεκτη και απρόθυμη από τον Κάιν.
- Ευαρέσκια του Θεού απέναντι στον Άβελ, ζήλια και θυμός Κάιν, προτροπή του Θεού για ησυχία και αναμαρτησία.
- Φόνος Άβελ με δόλο.
- Ερωτήσεις του Θεού προς τον Κάιν, ψευδείς απαντήσεις από αυτόν, αμετανοησία - σκληροκαρδία.
- Κατάρα γης.
- Φόβος, απελπισία, σημάδι Θεού για να μην φονευθεί, εξορία.
- Γέννηση Σηθ, συνέχεια της ελπίδας.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Κατοικώντας ο Αδάμ και η Εύα απέναντι από τον Παράδεισο, κοπιάζοντας και βλέποντας τη φύση να γίνεται απέναντι τους εχθρική, έδιναν κουράγιο ο ένας στον άλλον και περίμεναν ένα θαύμα. Κι αυτό δεν άργησε να συμβεί: «Έφερα στη ζωή άνθρωπο με τη δύναμη του Θεού» είπε η Εύα κρατώντας το νεογέννητο παιδί της, τον Κάιν. Βλέποντας πως ο Κύριος δεν της στέρησε το χάρισμα να γεννά ζωή, έλπιζε μυστικά πως, να, αυτός ο γιος θα ήταν ο νικητής του διαβόλου, τον οποίο είχε προφητέψει ο Δημιουργός. Ο μικρότερος Άβελ, που λίγο αργότερα ήρθε στον κόσμο, δυνάμωσε τη χαρά του ζευγαριού, που πήρε θάρρος πια, νομίζοντας πως η επιστροφή τους στον Παράδεισο δε θ' αργούσε πολύ.

Πλήθος παιδιά γεννήθηκαν ακόμα στην πρώτη οικογένεια των ανθρώπων, μα σημαδεύτηκαν όλα βαθιά από την ιστορία των δύο πρώτων αδελφών τους. Ο Κάιν έγινε γεωργός και ο Άβελ διάλεξε τη βοσκή των προβάτων. Και οι δυο τους έμαθαν την ιστορία του χαμένου Παραδείσου απ' τους γονείς τους και διδάχτηκαν πως όσα έχουν είναι δώρα του φιλεύσπλαχνου Δημιουργού που από καλοσύνη δεν τους τα αρνήθηκε, παρά την πτώση τους. Ο Άβελ, λοιπόν, για να δείξει την ευγνωμοσύνη του αφιέρωσε

σαν θυσία προς το Θεό τα καλύτερα απ' τα πρωτότοκα πρόβατα του κοπαδιού· μα ο Κάιν, αργοπορημένος και απρόθυμος, θυσίασε ό,τι βρέθηκε μπροστά του απ' τους καρπούς του χωραφιού του. Θεώρησε τα αγαθά ολοδικά του και το Θεό αυστηρό άρχοντα που απαιτεί μερίδιο από ξένους κόπους. Και ο Κύριος, που ανάγκη από καμία θυσία δεν έχει, μα θέλει το δόσιμο και την πίστη της καρδιάς μας γιατί μας αγαπά, χάρηκε με τη θυσία του Άβελ και δεν έδωσε μεγάλη σημασία σ' αυτά που με το ζόρι πρόσφερε ο Κάιν. Ο μεγάλος αδερφός ζήλεψε και θύμωσε, νομίζοντας ότι ο μικρότερος θα αποκτούσε περισσότερη εξουσία από αυτόν, αλλά ο Θεός τον συμβούλεψε να ησυχάσει και να μην αφήσει την αμαρτία να τον ταλαιπωρεί.

Θυμηθείτε τον πόνο των Πρωτοπλάστων, όταν είδαν τα Χερουβείμ να κλείνουν με τη ρομφαία τους το δέντρο της Ζωής και ένωσαν πως κάποτε θα πεθάνουν. Πού να φαντάζονταν όμως πως πριν απ' αυτούς θα πέθαινε το παιδί τους, ο δίκαιος Άβελ, ο πρώτος μάρτυρας, σκοτωμένος μάλιστα με πονηριά απ' τον ίδιο τον αδερφό του, τον Κάιν! Τότε κατάλαβαν πως η ασθένεια του εγωισμού που άφησαν να μπει στη ζωή τους θα γινόταν ζήλια, ψέμα, πόλεμος, φόνος και θ' απλωνόταν σ' όλες τις γενιές. «Δεν ξέρω πού βρίσκεται ο Άβελ. Μήπως είμαι φύλακας του αδελφού μου;» απάντησε ο Κάιν στην ερώτηση του παντογνώστη Θεού, που του έδωσε ευκαιρία να ομολογήσει το φόνο και να μετανιώσει. Μα το αίμα του δίκαιου Άβελ λες και φώναζε μέσα απ' το χώμα· γι' αυτό ο Κύριος πληροφόρησε τον αμετανόητο φονιά πως ποτέ πια η γη δε θα τον υπακούσει και δε θα του προσφέρει τους καρπούς της. Έπειτα από τη σκληρότητα ήρθε ο φόβος και η απελπισία: μήπως τώρα τα υπόλοιπα αδέρφια του τον εκδικηθούν και τον σκοτώσουν; Η ένοχη συνείδησή του δεν έβρισκε ανάπαυση και το σημάδι που έβαλε πάνω του ο Θεός για να μην τον φονεύσει κανείς και εξαπλωθεί περισσότερο η κακία, δε γλίτωσε από τα βάσανα της εξορίας και της μοναξιάς ούτε εκείνον ούτε την οικογένειά του.

Ο Κύριος χάρισε αργότερα ένα ακόμα γιο στους Πρωτοπλάστους, τον καλόκαρδο Σηθ, που τους θύμιζε πολύ τον αδικοχαμένο Άβελ. Τώρα πια ήξεραν πως για να γεννηθεί ο Σωτήρας θα έπρεπε πολλές γενιές δίκαιων ανθρώπων να αγωνιστούν, να νικήσουν την αμαρτία και να μαρτυρήσουν για το καλό και την Αλήθεια. Όπως, ας πούμε, ένας μακρινός απόγονος του Σηθ, εκατοντάδες χρόνια μετά, που θα ονομαζόταν Νώε.

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που θα μπορούσαμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κλπ)

Ο πρώτος θάνατος, και μάλιστα άδικος, ήταν ο φόνος του δίκαιου Άβελ από τον αδερφό του Κάιν. Ο Άβελ ονομάζεται και πρώτος μάρτυρας, γιατί σκοτώθηκε εξαιτίας της πίστης και της αγάπης του προς το Θεό.

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

- Τα παιδιά είναι δώρο του Θεού στο ζευγάρι κι έτσι πρέπει να ανατρέφονται από τους γονείς αφιερωμένα σ' Εκείνον («έκανα παιδί με τη δύναμη του Θεού»). Αλλά και τα παιδιά αξίζουν να μεγαλώνουν γνωρίζοντας πως ο Θεός τα αγαπά και τα φροντίζει μέσω των γονιών τους. Εκείνοι ως άνθρωποι μπορεί και να σφάλλουν, μα ο Θεός πάντοτε γνωρίζει τι είναι το καλύτερο γι' αυτά.
- Η φύση, παρόλο που δεν αναγνώριζε στον άνθρωπο πια την καθαρή εικόνα του Δημιουργού, συγκρατείται απ' το Θεό να μην επαναστατήσει εντελώς και δουλεύεται από τον άνθρωπο (βοσκός, γεωργός).
- Ο Θεός επέτρεψε να ζευγαρώσουν μεταξύ τους τα παιδιά των Πρωτοπλάστων και να κάνουν τις πρώτες οικογένειες για να πολλαπλασιαστεί το ανθρώπινο γένος. Όταν δεν ήταν πια αυτό απαραίτητο, ο Θεός έθεσε τους ανώτερους πνευματικά νόμους που απαγορεύουν κάτι τέτοιο.

- Ο Θεός δεν έχει ανάγκη από θυσίες αλλά ζητά την πίστη και την αγάπη μας, γιατί αυτό είναι ωφέλιμο για μας πνευματικά.
- Το αποτέλεσμα της πτώσης είναι η διαστροφή των πνευματικών μας δυνάμεων σε πάθη. Εμφανίζονται η ζήλια, ο φθόνος, η ανυπακοή στο Θεό, η οπτική του «δούλου» που βλέπει το Θεό ως σκληρό αφεντικό, ο πόλεμος, ο φόβος, η εγωιστική κατάχρηση της φύσης, η απελπισία. Αυτά γίνονται συνεχώς πιο πολύπλοκα και είναι αδύνατο να αντιμετωπιστούν μόνο με τις ανθρώπινες δυνάμεις.
- Ο αμαρτωλός χωρίς μετάνοια παραπαίει ανάμεσα στη σκληροκαρδία και την απελπισία ώστε, όσο και να θέλει ο Θεός να τον βοηθήσει, να το καθιστά αδύνατον ο ίδιος.
- Η μεγάλη ιστορική επέτειος που εορτάζουμε είναι σύγχρονο παράδειγμα α) φθόνου και επεκτατισμού που οδήγησαν σε πόλεμο και σκληρή καταπίεση από τους γειτονικούς μας λαούς, β) προστασίας του Θεού δια της Υπεραγίας Θεοτόκου προς εμάς, τα παιδιά Του.
- Ο Άβελ είναι ο πρώτος μάρτυρας (εορτάζει την Κυριακή προ της Χριστού Γεννήσεως), τον οποίο θα ακολουθήσουν εκατομμύρια μάρτυρες της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης. Ένας τέτοιος ένδοξος μάρτυρας είναι και ο Άγιος Δημήτριος με το πνευματικό του τέκνο Άγιο Νέστορα.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

- Είναι σημαντικό να νιώθουν τα παιδιά τη σημασία της ευχαριστιακής χρήσης της φύσης απ' τον άνθρωπο, το να ξέρουμε, δηλαδή, πως είναι δώρο του Θεού κι έτσι πρέπει να τη χρησιμοποιήσουμε. Αυτό ωφελεί εμάς, γιατί ούτως ή άλλως ο Θεός δεν έχει ανάγκη την ευχαριστία ή την προσφορά μας. Σ' αυτό πέτυχε ο Άβελ, ενώ απέτυχε ο Κάιν με αποτέλεσμα να οδηγηθεί στο φθόνο και το φόνο.
- Είναι μεγάλη παρηγοριά για τα παιδιά να τα ανατρέφουμε τονίζοντας ότι μόνο ο Θεός μας αγαπά τέλεια και πως οι γονείς μας και οι υπόλοιποι ενήλικες (ιερείς, κατηχητές, δάσκαλοι) γίνονται φορείς αυτής της αγάπης, αν αφήσουν το Θεό να δράσει μέσα τους. Ακόμα κι αν μας απογοητεύσουν οι άνθρωποι ή κάνουν λάθη στις επιλογές και στη συμπεριφορά τους, αν εμπιστευόμαστε το Θεό, Εκείνος θα μας φροντίσει.
- Θα πρέπει να κάνουμε διάκριση ανάμεσα στο φόβο της τιμωρίας και τη μετάνοια. Ο Κάιν δεν μετανόησε αλλά συνειδητοποίησε πως μπορεί να κινδυνεύει μετά την αμαρτία του. Η μετάνοια οδηγεί σε συντριβή του εγωισμού κι ελπίδα στο Θεό, ενώ η αμετανοησία σε ενοχές και απελπισία. Βλέπουμε, επίσης, πως ο Κύριος δεν επιτρέπει την εκδίκηση για να μην εκτραχυνθούν οι ανθρώπινες σχέσεις. Το αίμα του δικαίου Άβελ μας θυμίζει το αίμα του Χριστού μας, που χύθηκε για να συγχωρηθούν όλες οι αμαρτίες μας.
- Τέλος, αν ερωτηθούμε από τα παιδιά, λόγω της ιστορικής επετείου, αν υπάρχει δίκαιος φόβος, απαντούμε πως η Εκκλησία μας αναγνωρίζει τον ηρωισμό όλων όσων αναγκάστηκαν να σκοτώσουν υπερασπίζοντας την πατρίδα και τον άμαχο πληθυσμό και εύχεται για τις ψυχές των πεσόντων εν καιρώ πολέμου. Ο ίδιος ο Θεός δείχνει πως θέλημα Του είναι να αγωνιζόμαστε για την ελευθερία της πατρίδας (αμυντικά και όχι επεκτατικά) επιτρέποντας την εμφάνιση της Θεοτόκου και των Αγίων Του (π.χ. ο Άγιος Δημήτριος στα τείχη της Θεσσαλονίκης) στις δύσκολες στιγμές των μαχών. Παράλληλα όμως, η Εκκλησία μας ξέρει πόσο τραυματισμένοι ψυχικά από τα βιώματα του πολέμου είναι όσοι αναγκάστηκαν να σκοτώσουν και γι' αυτό απεύχεται τον πόλεμο και παρακαλεί για την ειρήνη.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

- ▶ Γένεσις (4, 1-16 και 25-26).
- ▶ Γένεσις, Μελέτη Παλαιάς Διαθήκης υπό Ιερεμίου Φούντα, Ιερά Μητρόπολις Πειραιώς 1985, (4, 1-16 και 25-26).
- ▶ Γένεσις, Ερμηνεία Παλαιάς Διαθήκης υπό Ιερεμίου Φούντα, Ιανουάριος 1986, Πειραιεύς, (4, 1-16 και 25-26).

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Μέγαν εὐρατο, ἐν τοῖς κινδύνοις, σὲ ὑπέρμαχον, ἡ οἰκουμένη, Ἀθλοφόρε τὰ ἔθνη τροπούμενον.
Ὡς οὖν Λυαίου καθεῖλες τὴν ἔπαρσιν, ἐν τῷ σταδίῳ θαρρύνας τὸν Νέστορα, οὕτως Ἅγιε Μεγαλο-
μάρτυς Δημήτριε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἱκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΜΕΣΑ ΜΑΣ ΒΑΘΙΑ ΓΙΑ ΣΕΝΑ (τραγούδι για τη σημαία)

Μέσα μας βαθιά για σένα
μια λαχτάρα πάντα ζει,
την πατρίδα συμβολίζεις
και την λευτεριά μαζί, πάντα μαζί.

Γαλανόλευκη η θωριά σου
και φαντάζεις μες το νου,
σαν το κύμα σαν το γέλιο
του πελάου και του ουρανού, και του ουρανού.
Σαν το κύμα...

Της τιμής και της ανδρείας
είσαι αστείρευτη πηγή,
του λευκού σταυρού σου η χάρις
δυναμώνει κι ευλογεί, ναι κι ευλογεί.

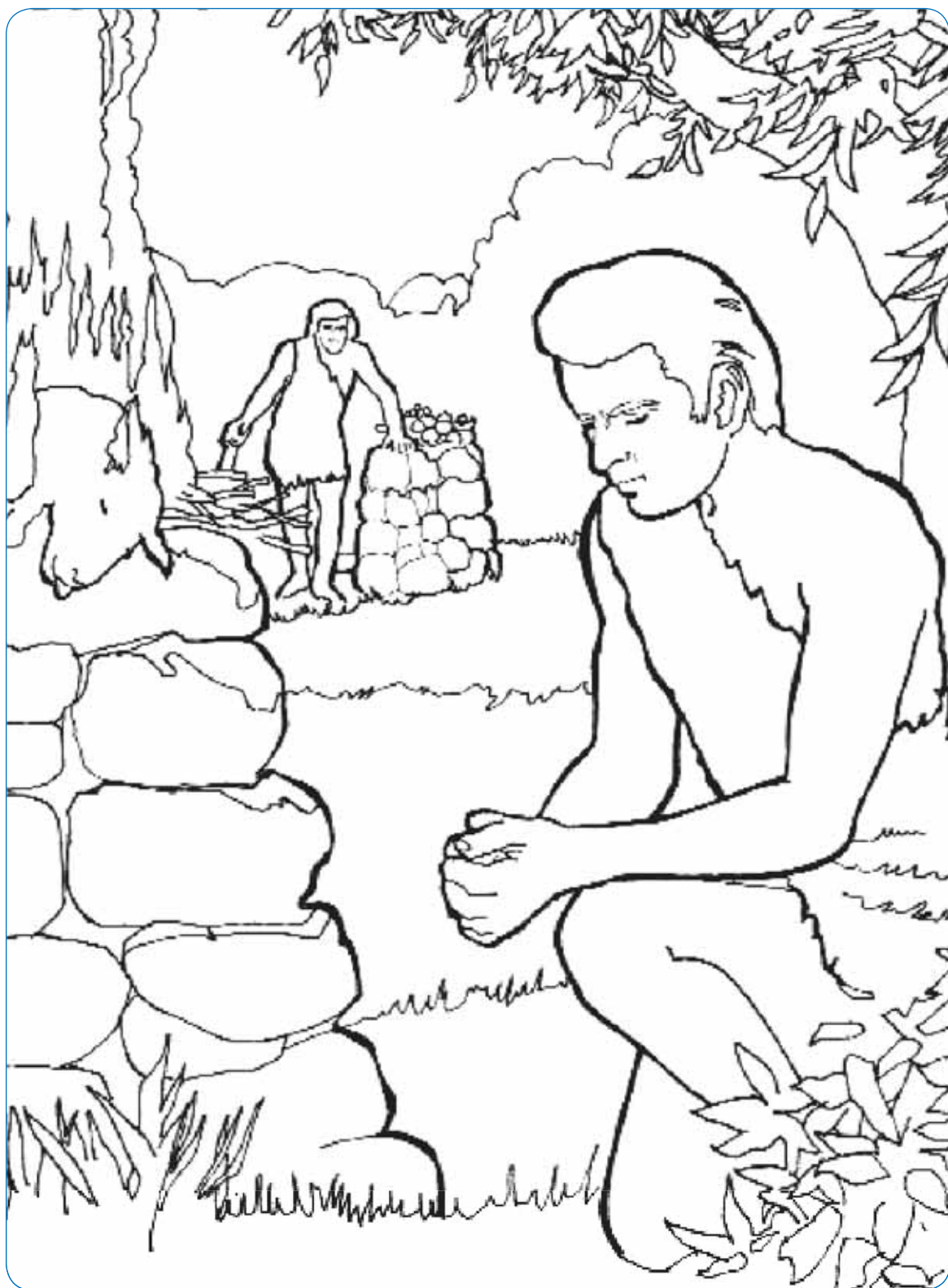
Κι όσοι χάνονται για σένα
σπώντας σίδερα βαριά
ξεψυχούν και τραγουδούνε
χαίρ' ω χαίρε λευτεριά, λευτεριά!
Ξεψυχούν και ...

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ

Ένα παιδί βγαίνει έξω από την αίθουσα. Οι υπόλοιποι παίκτες μοιράζονται τις συλλαβές μιας λέξης (3 τουλάχιστον παίκτες ανά συλλαβή) π.χ. τα-ρα-μο-σα-λά-τα. Όταν επιστρέψει στην αίθουσα το παιδί για να βρει την λέξη, φωνάζει ο καθένας την συλλαβή που πήρε επαναλαμβάνοντάς την συνέχεια: π.χ. 3 παιδιά φωνάζουν τα-τα-τα, ταυτόχρονα άλλα 3 φωνάζουν ρα-ρα-ρα κτλ. Κερδίζει ο παίκτης που βρίσκει τη λέξη.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

3

Ενώστε αυτά που ταιριάζουν:

Κάιν

Μάρτυρας

Άβελ

Φόνος

Ζήλια

Γεωργός

Άγιος Δημήτριος

Βοσκός

Να διαλέξετε και να κυκλώσετε το σωστό:

Την 28η Οκτωβρίου γιορτάζουμε το ΟΧΙ που είπαμε οι Έλληνες στους:

Τούρκους

Άγγλους

Ιταλούς

Η ελληνική σημαία πόσες οριζόντιες ρίγες έχει;

πέντε

εφτά

εννιά

Είναι ίσες με τις συλλαβές της λέξης:

Ελευθερία ή Θάνατος

Μολών λαβέ

ΖΗΤΩ Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ!

Ο ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΣ ΚΑΙ Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΒΑΒΕΛ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά πως η Εκκλησία είναι η Κιβωτός που μας σώζει από την αμαρτία. Μέσα σ' αυτήν συνυπάρχουμε όντας πολύ διαφορετικοί αλλά και ενωμένοι μεταξύ μας με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Ο άνθρωπος όπως τον έπλασε ο Θεός, και το κατόντημά του.
- Απόφαση του Θεού να δώσει ένα τέλος στη δυστυχία και την αμαρτία.
- Ειδοποίηση στο δίκαιο Νώε και την οικογένειά του.
- 100 χρόνια κατασκευής της Κιβωτού- παράλληλα κήρυγμα Νώε και αδιαφορία των ανθρώπων.
- Θαυματουργική είσοδος των ζώων ανά ζεύγη στην Κιβωτό.
- Είσοδος οικογένειας- ο Θεός κλείνει την πόρτα.
- 40 ημέρες και νύχτες άγριας καταιγίδας-Θάνατος των ανθρώπων και των ζώων.
- 150 ημέρες (5μήνες) σταθερή ποσότητα του νερού-έπειτα σταδιακή υποχώρηση.
- Προσάραξη στα όρη Αραράτ.
- Αποστολή κόρακα και 3 φορές της περιστέρας- την 3η φορά κλαδί ελιάς.
- 1 χρόνο μετά την αρχή του κατακλυσμού έξοδος από την Κιβωτό.
- Θυσία ευγνωμοσύνης, Ουράνιο τόξο. Κιβωτός προτύπωση της Εκκλησίας.
- Αύξηση των ανθρώπων.
- Απόφαση για το χτίσιμο του πύργου της Βαβέλ-επικίνδυνος εγωισμός.
- Σύγχυση των γλωσσών-αντίθεση με την Πεντηκοστή.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Ο Θεός, παντογνώστης και Κύριος όλης της δημιουργίας, δεν ξέχασε ποτέ πώς έπλασε το αγαπημένο Του παιδί, τον άνθρωπο: ικανό ν' αγαπά, να φροντίζει τον κόσμο και να ζει αιώνια. Καθόλου δεν επιθυμούσε να τον βλέπει να υποφέρει από την κακία και την αμαρτία. Μα όσο περνούσαν οι αιώνες οι άνθρωποι αυξάνονταν και μαζί τους μεγάλωνε και ο εγωισμός τους. Γίνονταν όλο και περισσότερο άδικοι και δυστυχισμένοι και με πείσμα επέμεναν σ' αυτήν την αφύσικη και παράλογη ζωή. Είχε έρθει η στιγμή για τη μεγάλη απόφαση του Θεού να βάλει ένα τέλος πριν χαθεί εντελώς η ελπίδα- και αυτή Του την απόφαση την εμπιστεύτηκε στο μόνο πιστό και δίκαιο οικογενειάρχη που είχε απομείνει, το Νώε.

Τρία μεγάλα πια αγόρια είχε ο Νώε πριν ακούσει τις οδηγίες του Θεού για το πώς ακριβώς θα ετοίμαζε την Κιβωτό. Μέσα της θα έμπαινε η οικογένειά του και οι οικογένειες των παιδιών του, του

Σημ, του Χαμ και του Ιάφεθ. Τόσο μεγάλη ήταν η κατασκευή της που 100 χρόνια χρειάστηκαν για να την φτιάξουν. Κανείς από τους χιλιάδες γείτονες και περαστικούς δεν έδωσε σημασία στο κήρυγμά του, πως, δηλαδή, ο Θεός θα επέτρεπε για πρώτη φορά κατακλυσμό και πως μόνο όσα πλάσματα έμπαιναν στην Κιβωτό θα σώζονταν. Μα ο Νώε συνέχιζε το έργο του με υπομονή και στην πίστη του χρωστάμε όλοι το δώρο της ζωής που μας χαρίστηκε.

Θυμάστε πώς τα ζώα είχαν παρουσιαστεί ήμερα στον Αδάμ για ν' ακούσουν τ' όνομά τους; Θαύμα ήταν πώς σε μια άγρια και επαναστατημένη πια φύση, όλα τα είδη των ζώων πλησίασαν σε ζευγάρια την Κιβωτό και υπάκουα τοποθετήθηκαν όπου ο Νώε τα οδήγησε. Τροφή αρκετή για όλους είχε μαζευτεί, όπως ο Κύριος είχε συμβουλέψει και μόλις η πιστή οικογένεια μπήκε μέσα, με τη φροντίδα Του έκλεισε η μοναδική πόρτα του τεράστιου πλοίου που θα έσωζε τη ζωή και την ελπίδα.

Σαράντα ημέρες και σαράντα νύχτες άγριας καταιγίδας και πλημμύρας όλων των πηγών της γης ακολούθησαν. Πεδιάδες και βουνά σκεπάστηκαν από νερό ενώ άνθρωποι και ζώα πνίγηκαν. Επί πέντε μήνες η Κιβωτός έπλεε σε μια τεράστια θάλασσα και οι επιβάτες της καρδιοχτυπώντας άκουγαν, χωρίς ευτυχώς να βλέπουν, την καταστροφή. Μα ο Θεός είχε υποσχεθεί τη σωτηρία στα πλάσματά Του και επέτρεψε στα νερά να υποχωρήσουν σιγά-σιγά, ώσπου η Κιβωτός άραξε στα βουνά Αραράτ. Ο κόρακας που έστειλε αρχικά ο Νώε δεν ξαναγύρισε αλλά αργότερα το περιστέρι πέταξε 3 φορές μέχρι να βρει ένα κλαδάκι ελιάς και να σημάνει έτσι την ειρήνη της δημιουργίας. Ένας χρόνος είχε συνολικά περάσει ώσπου ο Θεός να δώσει την εντολή ν' ανοίξει η πόρτα και όλοι να πατήσουν στη στεγνή πια γη.

Θυσία ευγνωμοσύνης αφιέρωσε τότε ο Νώε με την οικογένειά του στον Κύριο. Η Κιβωτός τους είχε σώσει μέσα στο νερό, προεικονίζοντας την Εκκλησία μας, στην οποία μπαίνουμε όλοι, τόσο διαφορετικοί μεταξύ μας, για να σωθούμε από τον κατακλυσμό του εγωισμού και της αμαρτίας με το Άγιο Βάπτισμα. Το ουράνιο τόξο φάνηκε σαν σημάδι της υπόσχεσης του Θεού πως δε θα ξαναγίνει ποτέ πια κατακλυσμός και πως οι άνθρωποι θ' αυξάνονταν σ' όλη τη γη, τρώγοντας από τους καρπούς της και από τα ζώα που θα κυνηγούσαν. Ήταν μια ακόμα ευκαιρία, μια και όλοι μιλούσαν την ίδια γλώσσα, να προσπαθήσουν να ζήσουν με ταπεινότητα και αδελφωμένοι.

Πριν από χρόνια οι αρχαιολόγοι είπαν πως ίσως ανακάλυψαν τα ερείπια ενός ξακουστού πύργου που χτίστηκε λίγο μετά τα χρόνια του κατακλυσμού. Υπερήφανοι τεχνίτες τον ξεκίνησαν διψώντας για εξουσία και φιλοδοξώντας να φτάσουν έως τον ουρανό. Κάθε σύγχρονος επιστήμονας θα τους έλεγε πως αυτό είναι αδύνατον και πως κινδύνευαν να σκοτωθούν σ' αυτή τους την προσπάθεια. Ο Θεός όμως έβλεπε και τον άλλον κίνδυνο στις ψυχές τους, έτσι όπως δυνάμωνε ο εγωισμός και η φαντασιοπληξία τους. Στην Κιβωτό της Εκκλησίας μας γινόμαστε όλοι αδέρφια, όποια γλώσσα και αν μιλάμε, όπως την ημέρα της Πεντηκοστής που οι Απόστολοι δίδαξαν σ' όλες τις φυλές με το φωτισμό του Αγίου Πνεύματος. Γίνεται, δηλαδή, το αντίθετο απ' ό,τι συνέβη τότε στον πύργο της Βαβέλ, που ο Κύριος έφερε ασυνεννοησία ανάμεσα στους αλαζόνες χτίστες, χωρίζοντας έτσι τις ανθρώπινες γλώσσες.

Δε θα περνούσαν όμως ευτυχώς πολλές γενιές μέχρι η πίστη στο Θεό ν' ανθίσει ξανά στο πρόσωπο ενός ταπεινού ανθρώπου, του Αβραάμ.

Δ. ΣΥΝΟΨΗ

(Μια σύντομη πρόταση που θα μπορούσαμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κλπ)

Όπως η ζωή σώθηκε στα χρόνια του κατακλυσμού μέσα στην Κιβωτό έτσι και εμείς μετά την Πεντηκοστή σωζόμαστε ενωμένοι, μακριά από την ασυνεννοησία εκείνων που έχτιζαν τον πύργο της Βαβέλ, μέσα στην Εκκλησία.

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

- Ο Θεός ποτέ δεν ξεχνά τον άνθρωπο και η Αγάπη Του δεν επηρεάζεται από τη δική μας αμαρτία ή αδιαφορία για το θέλημά Του.
- Κίνητρο για κάθε ενέργεια του Θεού, έστω και την πιο αυστηρή ή ακατανόητη, είναι πάντοτε η Αγάπη Του και η επιθυμία Του να μην υποδουλωνόμαστε όλο και περισσότερο στον καταχραστή της ελευθερίας μας διάβολο.
- Οι συνέπειες της αμαρτίας μας ταλαιπωρούν και τη φύση, όπως π.χ. το γεγονός του κατακλυσμού. Αυτό το ζούμε πολύ έντονα και σήμερα που η ανθρώπινη εγωιστική χρήση του περιβάλλοντος έχει τραγικές επιπτώσεις.
- Ο Θεός πάντοτε δίνει χρόνο και αφορμές για μετάνοια, χρησιμοποιώντας ως όργανά Του πιστούς και θαρραλέους ανθρώπους όπως ο Νώε (εορτάζει την Κυριακή των Προπατόρων).
- Η φύση υπακούει τους Αγίους, γιατί σ' αυτούς αναγνωρίζει ξανά την εικόνα του Δημιουργού της. Έτσι τα ζώα υπάκουσαν στο δίκαιο Νώε, μπήκαν και συμβίωσαν επί ένα χρόνο στην Κιβωτό.
- Η Κιβωτός προτυπώνει την Εκκλησία μας, αφού σ' αυτήν διασώθηκε η ζωή μέσα στο νερό (ξύλο της Κιβωτού→Σταυρός, νερό→Άγ. Βάπτισμα).
- Το ουράνιο τόξο ενδεχομένως να προϋπήρχε ως φυσικό φαινόμενο αλλά χρησιμοποιείται από εδώ και πέρα ως σημείο της υπόσχεσης του Θεού να μην επιτρέψει ξανά κατακλυσμό.
- Το μέτρο της σύγχυσης των γλωσσών ήταν πάλι μια ένδειξη της Αγάπης του Θεού, γιατί έτσι έδωσε τέλος σ' ένα έργο που μόνο κίνδυνο και εγωισμό μπορούσε να προκαλέσει.
- Το αντίθετο συνέβη στην Πεντηκοστή όπου όλοι ξεπέρασαν τα γλωσσικά εμπόδια στην ενότητα και τη χάρη του Αγίου Πνεύματος.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

- Χρειάζεται προσοχή όταν αφηγούμαστε στα παιδιά συμβάντα όπως ο κατακλυσμός, η σύγχυση των γλωσσών, η καταστροφή των Σοδόμων και άλλα «σκληρά» γεγονότα της Παλαιάς Διαθήκης. Σκληροί ήταν και οι άνθρωποι τότε, πριν ακόμη τη γέννηση του Χριστού και την εποχή της Χάριτος. Ο Θεός μπορεί να φαίνεται ιδιαίτερα αυστηρός σε τέτοιες ενέργειες, όμως μέσα στη ζωή της Εκκλησίας έχουμε ζήσει την Αγάπη και το έλεός Του και ξέρουμε πως αυτές είναι οι αιτίες των αποφάσεών Του. Όλες οι ψυχές όσων πέθαιναν σ' αυτές τις καταστροφές ή τους πολέμους διαφυλάσσονται από χειρότερες πράξεις που θα τους έκαναν ίσως ανίκανους ν' ακούσουν το κήρυγμα του Χριστού μας κατά τις 3 ημέρες που έμεινε κοντά στους νεκρούς πριν την Ανάστασή Του και να σωθούν.
- Τα παιδιά ίσως έχουν ακούσει και άλλες μυθικές διηγήσεις για τον κατακλυσμό (όπως αυτή της ελληνικής μυθολογίας με το Δευκαλίωνα και την Πύρρα). Πραγματικά σε όλες τις αρχαίες θρησκείες και παραδόσεις γινόταν μνεία του κατακλυσμού, πράγμα που αποδεικνύει πως ήταν ιστορικό γεγονός και είχε διατηρηθεί στη μνήμη των ανθρώπων. Η Αγία Γραφή, βέβαια, μας διασώζει την αληθινή έκβαση των γεγονότων και αυτό αποτελεί θέμα πίστεως.
- Ζούμε σε εποχές που ανθούν διακρίσεις βασιζόμενες στη φυλή, τη γλώσσα, τη θρησκεία κλπ. Είναι πολύ σημαντικό τα παιδιά να νιώθουν ως μέλη της Εκκλησίας πως μέσα σ' αυτήν είμαστε όλοι ισότιμοι και μιλάμε τη γλώσσα του Αγίου Πνεύματος που μας κάνει αδέρφια παρά τη διαφορετικότητά μας. Αυτή την αποκάλυψη του Θεού κηρύττουμε και γι' αυτό δεχόμαστε όλους με αγάπη, σεβόμενοι την ελευθερία τους, χωρίς να κάνουμε όμως ποτέ υποχωρήσεις ως προς την Αλήθεια.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

- ▶ Γένεσις (6,9 - 9, 17 και 11, 1-9).
- ▶ Γένεσις, Μελέτη Παλαιάς Διαθήκης (6,9 - 9, 17 και 11, 1-9). Υπό Ιερεμίου Φούντα, Ιερά Μητρόπολις Πειραιώς 1985.
- ▶ Γένεσις 1Α, Ερμηνεία Παλαιάς Διαθήκης (6,9 - 9, 17 και 11, 1-9). Υπό Ιερεμίου Φούντα, Ιανουάριος 1986, Πειραιεύς.
- ▶ Θηρία στον Κήπο των Αγίων, Αικατερίνης Χιόνη, ΑΘΗΝΑ 2008.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Τὸ στερέωμα, τῶν ἐπὶ σοὶ πεποιοθῶτων, στερέωσον Κύριε τὴν Ἐκκλησίαν, ἣν ἐκτίσω, τῷ τιμίῳ σου αἵματι.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΚΙΒΩΤΟΣ

Μες στ' αγριοκαίρια, σ' αστραπές και καταιγίδες,
σε θάνατο κατακλυσμό και χάος
έφτιαξε ο Νώε κιβωτό.

Μες στα σκοτάδια, στην κακία και στην πλάνη
χάρισ' ο Κύριος κιβωτό στην πλάση,
ουράνια χάρη και χαρά.

Στην κιβωτό μας, του Χριστού την εκκλησία
ζούμε μ' ελπίδα και με φως ζωσμένοι,
Νώε κι εμείς μες στη ζωή.
Δος της Χριστέ μου, μες στην μπόρα και στη δίνη,
Πνεύμα Θεού, παρηγοριάς γαλήνη,
το περιστέρι της χαράς. (τρεις)

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

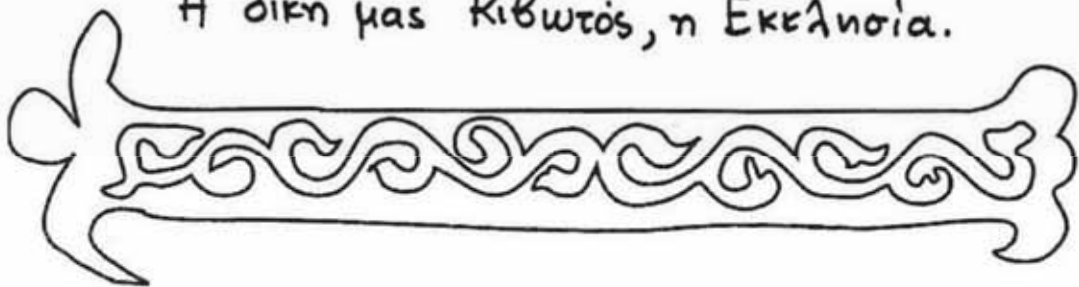
ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΚΑΡΕΚΛΕΣ

Το γνωστό παιχνίδι που πάντα κερδίζει τα παιδιά. Οι κανόνες πολύ απλοί: ο αριθμός των καρεκλών είναι πάντα κατά μία καρέκλα μικρότερος από τον αριθμό των παιδιών. Η επιλογή της μουσικής είναι δική σας και ωραίο θα ήταν να βάλετε τα παιδιά να τραγουδούν όλα μαζί. Όσο η μουσική παίζει ή ενώ τραγουδούν, τα παιδιά γυρίζουν γύρω από τις καρέκλες. Όταν η μουσική σταματά ή μόλις χτυπήσει παλαμάκια ο κατηχητής και σταματήσει το τραγούδι, τα παιδιά πρέπει να καθίσουν. Όποιος δεν προλάβει να κάτσει βγαίνει από το παιχνίδι και συνεχίζουμε αφαιρώντας μια καρέκλα. Νικητής είναι όποιος απ' το τελευταίο ζευγάρι παιδιών προλάβει να κάτσει.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Η δική μας Κιβωτός, η Εκκλησία.

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

4

Συμπληρώστε τις λέξεις στην ακροστιχίδα:

— Κ —————
— Ι —
Β ———
— Ω —
———— Τ
———— Ο ———
—— Σ ———

1. Η κιβωτός που μας σώζει.
2. Το κλαδί που έφερε το περιστέρι ήταν από ...
3. Ο πύργος ήταν της ...
4. Ζούσε σύμφωνα με το θέλημα του Θεού.
5. Το βουνό όπου στάθηκε η κιβωτός.
6. Η μέρα που ιδρύθηκε η Εκκλησία μας.
7. Το πάθος που είχαν οι άνθρωποι, όταν αποφάσισαν να χτίσουν τον πύργο.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΒΡΑΑΜ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να γνωρίσουν τα παιδιά πως ο Θεός μας είναι μία αγαπτική κοινωνία τριών προσώπων. Μόνο ζώντας και εμείς με πνεύμα αγάπης και θυσίας μπορούμε να περάσουμε από το κατ' εικόνα στο καθ' ομοίωσιν και να μοιάσουμε στον Τριαδικό Θεό.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Άβραμ και Σάρα.
- Εντολή του Θεού για αναχώρηση προς άγνωστο τόπο.
- Νομαδική ζωή- κίνδυνοι.
- Υποσχέσεις του Θεού (άστρα του ουρανού και άμμος της θάλασσας) για απογόνους.
- Άφιξη στον τόπο που όρισε ο Θεός.
- 99 ετών ο Άβραμ-90 η Σάρα-Διαθήκη με το Θεό- αλλαγή ονόματος.
- Φιλοξενία των τριών αγγέλων
 - ▶ Υποδοχή από τον Αβραάμ των ταξιδιωτών.
 - ▶ Γέλιο της Σάρρας.
 - ▶ Υπόσχεση των Τριών Προσώπων που μιλούν ως Ένας.
- Γέννηση Ισαάκ- Ζωή αγάπης και θυσίας.
- Εντολή του Θεού για τη θυσία.
- Ο Ισαάκ φορτώνεται τα ξύλα και απορεί.
- Ο Αβραάμ δένει τον Ισαάκ και ετοιμάζεται για τη θυσία- Πίστη.
- Άγγελος Κυρίου παρεμβαίνει.
- Προτύπωση του Σταυρού του Κυρίου.
- Φύλακες άγγελοι.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Μπορεί άραγε η αλλαγή ενός γράμματος στο όνομά μας να μεταμορφώσει ολόκληρη τη ζωή μας; Οποσδήποτε, αν βέβαια την αλλαγή αυτή την προστάξει ο Θεός και τη χρησιμοποιήσει σαν σημάδι που πίσω του θα κρύβει κάτι πολύ σπουδαίο.

Άβραμ λεγόταν ένας μακρινός απόγονος του δίκαιου Νώε και Σάρα η αγαπημένη του γυναίκα. Από τα νιάτα του ρίζωσε στη καρδιά του η εμπιστοσύνη στο Θεό, που όσο περνούσαν τα χρόνια γινόταν ακλόνητη σαν βράχος. Μόλις ο Κύριος του έδωσε την εντολή να αφήσει την πατρίδα του ξεκινώντας για έναν άγνωστο τόπο, ο Άβραμ δε δίστασε. Για δεκάδες χρόνια έζησε νομαδική ζωή, ταξιδεύοντας με τη γυναίκα του, τους υπηρέτες και τα κοπάδια τους και αντιμετωπίζοντας πολλούς κινδύνους από εχθρούς που βρέθηκαν μπροστά τους. Νύχτες ολόκληρες πέρασε ξάγρυπνος στην έρημο κοιτάζοντας τ' αμέτρητα αστέρια του ουρανού κι ακούγοντας τη φωνή του Θεού που του υποσχόταν πως έτσι αμέ-

τρητοι θα είναι κι οι απόγονοί του, με τόση ευλογία που θα ξεπεράσουν σε αριθμό ακόμη και την άμμο της θάλασσας. Οι δύο αγαπημένοι σύζυγοι γέρασαν, στον τόπο που όρισε ο Κύριος έφτασαν, αλλά παιδί δικό τους δεν είχε γεννηθεί.

Ένα χρόνο πριν κλείσει τα εκατό ο Αβραάμ και τα ενενήντα της η Σάρα, τότε που οποιοσδήποτε άλλος θα είχε χάσει την ελπίδα του, ο Θεός ξαναμίλησε. «Το όνομά σου πια θα είναι Αβραάμ και της γυναίκας σου Σάρρα και σε ένα χρόνο θα γεννηθεί ο γιος σας, ο Ισαάκ, που θα φέρει χαρά σ' όλους. Η συμφωνία, η διαθήκη μου μαζί σας, είναι πως βασιλιάδες θα βγουν από τους απογόνους σας και το ευλογημένο τους έθνος, αν κρατήσει την πίστη του σ' Εμένα, θα κληρονομήσει τη γη που τώρα σαν ξένοι κατοικείτε.»

Αβραάμ και Σάρρα. Ένα γράμμα μεγάλωσε το όνομα του καθενός τους και μαζί μεγάλωσε και η επιθυμία να δουν τον Κύριο που τόσα χρόνια τους μιλούσε, αξιώνοντάς τους να γίνουν συνεργάτες Του στην πρώτη, την Παλαιά δηλαδή, Διαθήκη Του με τους ανθρώπους. Μα για να συναντήσεις το Θεό, πρέπει πρώτα να συναντάς με αγάπη και ενδιαφέρον τα πλάσματά Του, τους αδερφούς σου.

Μεσημέρι ήταν κι ο Αβραάμ όρθιος μπρος στη σκηνή του, κοντά στη βελανιδιά του Μαμβρή, παρακολουθούσε όπως πάντα το μονοπάτι, μήπως και κάποιος ταξιδιώτης χρειαστεί νερό στη ζέστη της ερήμου. Τρεις μεγάλοπρεποι οδοιπόροι, που περισσότερο έμοιαζαν με Αγγέλους, πλησίασαν κι ο Αβραάμ έτρεξε, αν και γέροντας, να τους ξεκουράσει, ενώ η Σάρρα ετοίμαζε πίτες μέσα στη σκηνή για τους φιλοξενούμενους. «Σ' ένα χρόνο θα σ' επισκεφτώ ξανά» λένε, θαρρείς, με μια φωνή οι επισκέπτες «και η Σάρρα, αν και γελά δύσπιστα κρυμμένη στη σκηνή σας, θα έχει τότε γιο.». Μα πώς τα ξέρουν όλα αυτά; Και πώς μπορούν να βλέπουν και να ακούν όσα γίνονται κρυφά; Τίποτα όμως άγνωστο και αδύνατο δεν υπάρχει για το Θεό. Ο Αβραάμ προσκύνει γιατί κατάλαβε πως η ίδια η Αγία Τριάδα, με τη μορφή των τριών Αγγέλων, βρισκόταν μπροστά του και βεβαίωνε το θαύμα που τον περίμενε.

Θαύμα αληθινό ήταν ο μικρός Ισαάκ που γεννήθηκε την επόμενη χρονιά φέρνοντας γέλιο και χαρά στους γέροντες γονείς του. «Τίποτε δεν είναι αδύνατο για όποιον αγαπά κι εμπιστεύεται το Θεό» τον δίδασκε ο Αβραάμ θυμίζοντάς του συχνά τους τρεις Αγγέλους που μιλώντας σαν Ένας, άλλαξαν τη ζωή εκείνου και της Σάρρας. Κι ο Ισαάκ μάθαινε να σταματά το παιχνίδι και την ξεκούρασή του, όποτε χρειαζόταν να τους βοηθήσει. Όποιος αγαπά, θυσιάζει αυτό που θέλει. Κι ούτε παραξενεύτηκε, βέβαια, όταν μεγάλο παιδί πια, έμαθε πως έπρεπε να συνοδέψει τον πατέρα του ψηλά στο βουνό, γιατί ο Θεός που τόσο τους είχε ευλογήσει ζήτησε θυσία. Τρεις ημέρες περπατούσαν με το γαϊδουράκι και τους υπηρέτες κι ο Αβραάμ ήταν πολύ σιωπηλός. Λίγο πριν την κορυφή συνέχισαν μόνο οι δυο τους και με προθυμία ο Ισαάκ σήκωσε ο ίδιος τα ξύλα για τη θυσία, απορώντας όμως, γιατί δεν έβλεπε πουθενά το πρόβατο που θα έπρεπε να έχουν μαζί. Ο Αβραάμ, παράξενα σοβαρός, απάντησε: «Ο Θεός, παιδί μου, θα φροντίσει για το πρόβατο της θυσίας μας». Κι ο Ισαάκ με θάρρος έπειτα από λίγο δέθηκε, χωρίς παράπονο κανένα, πάνω στα ξύλα της θυσίας από τα χέρια του αγαπημένου του πατέρα, που απλώθηκαν μετά να πιάσουν το μαχαίρι.

Ποτέ κανείς ως τότε δε βρέθηκε με τόση πίστη κι ελπίδα στη καρδιά του πως ο Κύριος, έστω και την τελευταία στιγμή, θ' ανοίξει με την αγάπη Του έναν άλλο δρόμο, όσο ο γέροντας Αβραάμ και ο νεαρός Ισαάκ! Αυτή την πίστη και την ελπίδα θα χρειαζόταν ο κόσμος τα χρόνια που ακολούθησαν και που καταλάβαμε τη σημασία της μόνο όταν, αιώνες αργότερα, ο ίδιος ο Θεός δέθηκε πάνω στο ξύλο του Σταυρού για να θυσιαστεί από αγάπη για τα πλάσματά Του. Άγγελος Κυρίου φανέρωσε τότε ένα κριάρι και σταμάτησε τη θυσία του μικρού Ισαάκ, παινεύοντας την πίστη αυτού και του πατέρα του και δείχνοντας πως ο Κύριος δεν επιθυμεί το θάνατο των παιδιών Του. Άγγελοι στέκονταν και γύρω από το Σταυρό του Χριστού μας την ώρα της θυσίας Του, θαυμάζοντας τη δύναμη της Αγάπης Του. Άγγελοι φύλακες όμως στέκονται και πάλι μας σήμερα κάθε φορά που προσπαθούμε να εμπιστευτούμε το Θεό και να κάνουμε το θέλημά Του.

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που θα μπορούσαμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κλπ)

**Δς έχουμε εμπιστοσύνη στο Θεό και το θέλημά Του
για να μοιάσουμε στο δίκαιο Αβραάμ και να φιλοξενήσουμε
και εμείς στην καρδιά μας την Αγία Τριάδα!**

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

- Ο Αβραάμ από την νεανική του ηλικία γίνεται αθλητής πίστεως και αγάπης προς το Θεό, γι' αυτό και ο Παράδεισος παρουσιάζεται ως «κόλπος (αγκαλιά) του Αβραάμ» (παραβολή πλούσιου και φτωχού Λαζάρου).
- Μένει πιστός στη σύζυγό του (εορτάζουν την Κυριακή των Προπατόρων) σε μια εποχή πολυγαμίας παρά την στειρότητά της (η Γένεση μας αναφέρει και τη γέννηση του Ισμαήλ από την Άγαρ, δούλη της Σάρρας, γεγονός που χρειάζεται βαθύτερη μελέτη της εποχής και καλό είναι να μη συζητηθεί με παιδιά αυτής της ηλικίας. Αν τα παιδιά το γνωρίζουν από πριν και το αναφέρουν, λέμε πως συνηθίζονταν την εποχή εκείνη οι στειρές γυναίκες να έχουν ως δικά τους παιδιά τα παιδιά των υπηρετριών τους και γι' αυτό η Σάρρα νόμιζε πως, αφού ήταν άτεκνη, έπρεπε ο Αβραάμ να κάνει παιδί με την υπηρετριά της- ακανθώδες θέμα, καλό να αποφευχθεί).
- Τα 3 Πρόσωπα της Αγίας Τριάδας είναι ξεχωριστά αλλά τόσο ενωμένα με Αγάπη που είναι Ένας Θεός. Αυτό αποτελεί μυστήριο που το συνειδητοποιούμε μόνο όταν αγωνιζόμαστε να ζούμε ενωμένοι με την αγάπη του Θεού (π.χ. ανδρόγυνο, εκκλησιαστικό Σώμα κ.λπ.).
- Αν αγαπάμε το Θεό, αγαπάμε πρώτα τον πλησίον μας.
- Ο Κύριος έδωσε την εντολή της θυσίας του Ισαάκ, όχι γιατί δεν γνώριζε το μέγεθος της πίστης του Αβραάμ (και του Ισαάκ, όπως φάνηκε) αλλά για να γίνουν παράδειγμα και για όλους τους κατά σάρκα (Ισραηλίτες) και κατά πνεύμα (Χριστιανούς) απογόνους τους.
- Ο Ισαάκ αποτελεί προτύπωση του Χριστού μας, που πρόθυμα θυσιάστηκε, και ο Αβραάμ του Θεού Πατρός που πρόσφερε τον Αγαπημένο Του Μονογενή Υιό για τη σωτηρία μας.
- Οι άγγελοι (για τους οποίους θα μιλήσουμε και στο επόμενο μάθημα, αλλά εόρταζαν την εβδομάδα που πέρασε, στις 8 Νοεμβρίου, την ημέρα των Ταξιαρχών) είναι βοηθοί μας στον πνευματικό αγώνα, εφόσον τους το επιτρέπουμε με τη διάθεση της καρδιάς μας.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

- Η αδυναμία κατανόησης του Τριαδικού δόγματος (3 Πρόσωπα-Υποστάσεις, 1 Ουσία, 1 Θεός) είναι δεδομένη και μπορούμε να λέμε στα παιδιά πως ο Θεός είναι πέρα από τις δικές μας δυνατότητες κατανόησης (είναι Δημιουργός κι είμαστε δημιουργήματα). Επιτρέπει όμως να μετέχουμε στις Θείες Του Ενέργειες (να βιώνουμε, δηλαδή, με τη Χάρη των Μυστηρίων και κυρίως της Θείας Κοινωνίας, την αγαπτική ενότητα μεταξύ μας παρά τη διαφορετικότητά μας) και έτσι να ζούμε –όχι να κατανοούμε- το μυστήριο της Αγίας Τριάδας.
- Στις ερωτήσεις που ίσως έχουν δημιουργηθεί στα παιδιά, αν έχουν ακούσει αυτούσια τη φράση της Γένεσης ότι ο Θεός «δοκίμαζε» ή «πειράζε» τον Αβραάμ με όλα τα γεγονότα της αναμονής παιδιού αλλά κυρίως με τη φοβερή εντολή της θυσίας, ξεκαθαρίζουμε πως όταν ο Θεός «δοκιμάζει» δε σημαίνει πως δεν ξέρει ως Παντογνώστης το βάθος της καρδιάς μας. Γνωρίζει πολύ καλά τις αντοχές και τη δύναμή (ή την αδυναμία) μας και τα βγάζει στην επιφάνεια μόνο όταν ξέρει πως είναι προς το συμφέρον το δικό μας (να γνωρίσουμε εμείς, δηλαδή, τον εαυτό μας) ή προς όφελος των άλλων (όλοι έχουμε πια ως παράδειγμα πίστης τον Αβραάμ).

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

- ▶ Γένεσις (12, 1- 15, 20 και 17, 1- 18, 15 και 21, 1-7 και 22, 1-19).
- ▶ Γένεσις, Μελέτη Παλαιάς Διαθήκης υπό Ιερεμίου Φούντα, Ιερά Μητρόπολις Πειραιώς 1985 (12, 1- 15, 20 και 17, 1- 18, 15 και 21, 1-7 και 22, 1-19).
- ▶ Γένεσις, Ερμηνεία Παλαιάς Διαθήκης υπό Ιερεμίου Φούντα, Ιανουάριος 1986, Πειραιεύς 1Α (12, 1- 15, 20 και 17, 1- 18, 15 και 21, 1-7), 1Β (22, 1-19).

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος ἐλέησον ἡμᾶς.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΕΝΔ ΑΡΝΑΚΙ ΕΙΜΑΙ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ένα αρνάκι είμαι του Χριστού
χαρούμενο κι ευτυχισμένο,
στα χέρια του καλού μου του Βοσκού
ω, πόσο είμαι ασφαλισμένο! (2)

Αυτός τα βήματα μου οδηγεί
στον δρόμο τον καλό, τον τιμημένο
και μοιάζει να μου λέει με στοργή:
«Είσαι δικό μου αρνάκι αγαπημένο.»(2)

Όταν διψώ μου δίνει το νερό
κι όταν πεινώ δροσάτο χορτάκι.
Ω να 'ξερεις κι εγώ πώς λαχταρώ
να 'μαι πάντοτε δικό Σου αρνάκι. (2)

Καλέ Βοσκέ μου, πόσο Σ' αγαπώ,
πώς θέλω να 'μαι πάντοτε κοντά Σου,
ποτέ να μην μ' αφήσεις να χαθώ
μακριά απ' την θερμή την αγκαλιά Σου. (2)

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΣΚΥΤΑΛΟΔΡΟΜΙΑ

Η γνωστή σκυταλοδρομία με την μεταφορά αβγών είναι πάντα διασκεδαστική και μπορεί να γίνει εναλλακτικά με μπαλάκια του πινγκ πονγκ. Το πρώτο παιδί της κάθε ομάδας μεταφέρει το μπαλάκι μέσα σε ένα κουτάλι που έχει στο στόμα του και το πηγαίνει απέναντι από την ομάδα του σε ένα καλάθι. Περιμένει εκεί μέχρι να έρθει το επόμενο παιδί της ομάδας του. Νικήτρια είναι η ομάδα που όλα τα μέλη της θα μεταφέρουν τα μπαλάκια πρώτοι. Εάν κάποιο μπαλάκι πέσει στην διαδρομή, ο παίχτης πρέπει να το βάλει πάλι στο κουτάλι για να συνεχίσει.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

5

Συμπληρώστε σωστά το κείμενο. Τις λέξεις που λείπουν θα τις βρείτε στο κρυπτόλεξο. Πρέπει πρώτα να τις κυκλώσετε.

Γ	Ε	Λ	Ι	Ο	Σ	Α	Ρ	Ρ	Α	Σ	Τ	Ι
Α	Α	Ι	Ω	Α	Ε	Ι	Μ	Α	Ω	Π	Σ	
Ο	Μ	Γ	Α	Α	Ω	Α	Τ	Α	Α	Ι	Α	
Α	Α	Ι	Σ	Γ	Ι	Η	Α	Α	Ο	Ν	Σ	Α
Ι	Α	Ι	Δ	Α	Ι	Λ	Ω	Ρ	Μ	Ε	Τ	Κ
Α	Γ	Ι	Α	Τ	Ρ	Ι	Α	Δ	Α	Ι	Η	Α
Α	Γ	Γ	Ε	Λ	Ω	Ν	Α	Β	Ρ	Α	Α	Μ

Ο δίκαιος _____, όταν με εντολή του Θεού εγκατέλειψε τη χώρα του έδειξε _____. Έτσι όχι μόνο αξιώθηκε να φιλοξενήσει την _____ στα πρόσωπα τριών _____, αλλά και έκανε με τη γυναίκα του τη _____ ένα γιο τον _____, που το όνομά του σήμαινε _____.

ΜΠΡΑΒΟ!

Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΙΑΚΩΒ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να γνωρίσουν τα παιδιά ότι ο Θεός είναι ο Δημιουργός και του αόρατου κόσμου, ο οποίος πλάστηκε πριν από το υλικό σύμπαν· σ' αυτόν ανήκουν οι ουράνιες δυνάμεις αλλά και ο Εωσφόρος (διάβολος) με τους δαίμονες που τον ακολούθησαν στην πτώση του.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Επιθυμία ανθρώπου για τον Παράδεισο και τον ουρανό.
- Δημιουργία, ενέργειες και ονομασίες αγγέλων.
- Πτώση Εωσφόρου και αντίσταση αρχαγγέλου Μιχαήλ.
- Μίσος διαβόλου για τους ανθρώπους.
- Ιακώβ-Ησαύ-επιθυμία Ιακώβ από βρέφος να κληρονομήσει την ευλογία και την επαγγελία.
- Ο Ησαύ πουλά τα πρωτοτόκια, ο Ιακώβ ξεγελά τον Ισαάκ.
- Φυγή Ιακώβ, όραμα κλίμακας με αγγέλους.
- Προτύπωση Παναγίας.
- Ταλαιπωρίες και οικογενειακή ζωή του Ιακώβ.
- Επιστροφή-πάλη με τον άγγελο.
- Μετάνοια και δύναμη της προσευχής.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Από τότε που ο άνθρωπος έχασε τον Παράδεισο, δεν έπαψε να τον επιθυμεί και να ελπίζει πως κάποτε θα επιστρέψει εκεί. Κι επειδή με τη μεγάλη πλημμύρα του κατακλυσμού ο υπέροχος κήπος της Εδέμ χάθηκε, στη μνήμη των πιστών ανθρώπων έμεινε ο πνευματικός Παράδεισος, η γλυκιά ζωή, δηλαδή, κοντά στον Τριαδικό Θεό μας, με συντροφιά την παρουσία των φωτεινών πνευμάτων, των αγγέλων.

Οι άγγελοι πλάστηκαν πριν από τον υλικό κόσμο και τον άνθρωπο και δοξολογούσαν το Θεό για την αγάπη Του κι αργότερα για όλα τα θαυμάσια που δημιούργησε. Αυστηρούς, δίκαιους μα και γεμάτους αγαθότητα, τους συναντάμε μέσα στην Αγία Γραφή με πολλές ονομασίες: Χερουβεΐμ και Σεραφεΐμ, δυνάμεις και αρχαγγέλους, θρόνους και κυριότητες... Θυμόμαστε πως ο πιο φωτεινός, ο Εωσφόρος, έπεσε στη παγίδα του εγωισμού και θέλησε να πάρει την εξουσία του Θεού, χωρίς όμως να έχει αγάπη· κι έτσι παρέσυρε πλήθος αγγέλων μαζί του στο σκοτάδι. Ευτυχώς που ο αρχάγγελος Μιχαήλ με τη φράση «Στώμεν καλώς!» που την ακούμε κι από τον ιερέα μας στη Θεία Λειτουργία, συγκράτησε τις υπόλοιπες ουράνιες δυνάμεις πιστές στην αγάπη του Δημιουργού. Γι' αυτό, τη ζήλια του ο διάβολος ή σατανάς, όπως αλλιώς λέμε τον πεσμένο άγγελο, την έστρεψε πια απέναντι στον άνθρωπο, ξεγελώντας τους πρωτοπλάστους τότε που μίλησε μέσα από το φίδι. Πάντοτε πολεμά εναντίον μας κι ας γνωρίζει πως μετά την Ανάσταση του Χριστού μας χάθηκε η δύναμή του. Μόνο στη Δευτέρα Παρουσία του

Κυρίου μας θα πουχάσουμε οριστικά από τα τεχνάσματά του.

Πόσο θα επιθυμούσαμε να υπήρχε μια σκάλα που θα μας ανέβαζε μέχρι τον πνευματικό κόσμο του ουρανού για να αντικρίσουμε και πάλι τους αγγέλους! Ξέρουμε πως και πλάι μας βρίσκονται, άγρυπνοι φύλακες ενάντια σε κάθε κίνδυνο, μα δεν μπορούμε να τους δούμε. Μια τέτοια, λοιπόν, σκάλα ονειρεύτηκε ο Ιακώβ, ο γιος του Ισαάκ και της Ρεβέκκας, όταν κυνηγημένος από το δίδυμο αδερφό του, τον Ησαύ, έφυγε από τη γη Χαναάν. Σαν γνήσιο εγγόνι του Αβραάμ, από τη στιγμή της γέννησής του ο Ιακώβ, λες κι ήξερε τις υποσχέσεις του Θεού επιθυμώντας να βγει πρώτος από την κοιλιά της μητέρας του. Λίγα δευτερόλεπτα τον πέρασε ο Ησαύ κι εκείνος για να τον προλάβει τον έπιασε από τη φτέρνα. Κι όσο μεγάλωνε ο Ιακώβ, τόσο λυπόταν που δεν ήταν ο πρωτότοκος που θα κληρονομούσε την ευλογία του Θεού να γεννηθεί απ' τη γενιά του ο Σωτήρας των ανθρώπων. Δεν είχε άδικο γι' αυτήν του τη θλίψη, γιατί ο αδελφός του, δυνατός κυνηγός, δε φαινόταν να δίνει σημασία στα πρωτότοκια του για τις υποσχέσεις του Κυρίου, όσο για την περιουσία, τα πλούτη και τους υπηρέτες που θα γίνονταν δικά του. Γι' αυτό και μια μέρα που γύρισε πεινασμένος από τους αγρούς, πούλησε την ευλογία του πρωτότοκου στον Ιακώβ, για ένα πιάτο φακή που είχε μαγειρέψει! Τόση σημασία της έδινε!

Ο Θεός που έβλεπε την πίστη και την επιθυμία της καρδιάς του Ιακώβ, είδε και το μεγάλο του σφάλμα, να ξεγελάσει τον τυφλό πια πατέρα του και να δεχτεί τα λόγια της ευλογίας λέγοντας ψέματα πως είναι ο Ησαύ. Κυνηγημένος από τον αδερφό του, που θύμωσε νομίζοντας πως θα έχανε πια την πατρική περιουσία, έφυγε για χώρα μακρινή. Ένα βράδυ ονειρεύτηκε αγγέλους να ανεβοκατεβαίνουν σε μια σκάλα που ένωνε τον ουρανό και τη γη, σημάδι για την Παναγία μας που αιώνες αργότερα θα γινόταν για μας η σκάλα που θα κατέβαζε το Θεό στους ανθρώπους. Μεγάλες ταλαιπωρίες περίμεναν τον Ιακώβ στην ξένη γη, όπου παντρεύτηκε τη Λεία και τη Ραχήλ, ώσπου κάποτε αποφάσισε να επιστρέψει με τις γυναίκες και τα 12 παιδιά του στη πατρίδα. Την τελευταία νύχτα του ταξιδιού του, λίγο πριν συναντήσει ξανά τον αδελφό του για να ζητήσει να συμφιλιωθούν, Άγγελος με ανθρώπινη μορφή πάλεψε μαζί του και τον άφησε να νικήσει, καταφέροντάς του μονάχα ένα χτύπημα στο νεύρο του ποδιού του. Κουτσαίνοντας ο Ιακώβ μαθαίνει πως θα ονομάζεται πια και «Ισραήλ», δηλαδή «Αυτός που πάλεψε με το Θεό και τον νίκησε». Με ταπείνωση στην καρδιά και μετανιωμένος για τα παλιά του λάθη, θα θυμάται μέχρι το τέλος της ζωής του, πως όταν προσεύχεσαι στο Θεό είναι σαν να παλεύεις · Εκείνος, στοργικός Πατέρας, σ' αφήνει να νικάς, αρκεί να καταλαβαίνεις τα σφάλματά σου και να αγωνίζεσαι να γυρίσεις κοντά Του.

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που θα μπορούσαμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κλπ)

**Στο όραμα του Ιακώβ η Παναγία μας προτυπώνεται
με μια κλίμακα που ένωνε τον ουρανό και τη γη ·
στην πάλη του όμως με τον Άγγελο αναγνωρίζουμε πως
κι η δική μας προσευχή είναι ένας πνευματικός αγώνας,
με προστάτη το φύλακα Άγγελό μας.**

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

- Οι ουράνιες δυνάμεις χωρίζονται κατά πολλούς Πατέρες σε 10 τάγματα: άγγελοι, αρχάγγελοι, εξουσίες, θρόνοι, αρχές, κυριότητες, δυνάμεις, Χερουβίμ, Σεραφίμ και το τάγμα των δαιμόνων που τελικά εξέπεσε. Στην Αγία Γραφή συναντάμε τα ονόματα 3 αρχαγγέλων: Μιχαήλ, Γαβριήλ και Ραφαήλ. Η λέξη άγγελος υποδηλώνει και το έργο της μεταφοράς ειδήσεων και μηνυμάτων από το Θεό προς τους ανθρώπους και αντίστροφα. Οι άγγελοι επίσης υμνούν δοξολογώντας το Θεό και συμβάλλουν στη σωτηρία και την προστασία μας απ' το κακό (φύλακες άγγελοι, που μας αναλαμβάνουν από την ώρα του Αγίου Βαπτί-

- σματος). Το εκπαιδευτικό 10ο τάγμα των δαιμόνων επιθυμούν να αντικαταστήσουν ζώντας ασκητική και αγγελική ζωή οι μοναχοί και οι μοναχές (φέρουν και το Μέγα Αγγελικό Σχήμα).
- Η αμαρτία του Εωσφόρου ήταν ο εγωισμός και η έλλειψη αγάπης. Γι' αυτό και όλες του οι πλούσιες πνευματικές δυνάμεις στρέφονται μετά την πτώση του εναντίον των υπόλοιπων πλασμάτων του Θεού (π.χ. άνθρωπος). Φθονεί την ταπείνωση και την αγάπη επειδή ακριβώς τα έχασε.
 - Ο διάβολος και οι δαίμονες δεν μπορούν να μας βλάψουν, ιδιαίτερα μετά την ήττα τους με την Ανάσταση του Χριστού μας, παρά μόνο όταν τους δίνουμε εμείς εξουσία με τη συγκατάθεσή μας στην αμαρτία. Δεν είναι πανταχού παρόντες ούτε παντογνώστες, επειδή όμως δεν έχουν υλικό σώμα κινούνται γρήγορα και χρησιμοποιούν την πονηριά τους για να βγάζουν συμπεράσματα, που πολλές φορές τα παρουσιάζουν ως υπερφυσικές γνώσεις.
 - Ο Θεός λαμβάνει υπ' όψιν του την αγαθή επιθυμία της καρδιάς μας (π.χ. την πίστη και τον πόθο του Ιακώβ για την επαγγελία) χωρίς όμως να επιδοκιμάζει το ψέμα ή την απάτη, ακόμα κι αν γίνονται για καλό σκοπό (π.χ. το ψέμα του Ιακώβ στον τυφλό Ισαάκ).
 - Αν προσκολλώμαστε στην ύλη (π.χ. φαγητό, χρήμα κ.λπ.) δε μπορούμε να εκτιμήσουμε τα πνευματικά αγαθά (όπως ο Ησαΐ που πούλησε την ευλογία για ένα πιάτο φακή).
 - Η Παναγία μας προτυπώνεται στην κλίμακα του οράματος του Ιακώβ («χαίρε, κλίμαξ επουράνιε» της λέμε στους Χαιρετισμούς) που με την ταπείνωση, την νήψη και την εγκράτειά της έγινε σκάλα για να φτάσει ο Θεός έως εμάς κι εμείς σε Εκείνον. Αυτό το βλέπουμε από την εορτή των Εισοδίων της που πλησιάζει, όπου η Παναγία μας από 3 ετών μπαίνει στα Άγια των Αγίων και τρέφεται θαυματουργικά από Άγγελο Κυρίου έως την εφηβική της ηλικία.
 - Βλέπουμε πως η πολυγαμία, αν και δεν ήταν μέσα στο σχέδιο του Θεού, συγχωρείται τα χρόνια εκείνα. Από τα 12 παιδιά του Ιακώβ (εορτάζει την Κυριακή των Προπατόρων) προήλθαν οι 12 φυλές του Ισραήλ, και ο Χριστός μας από τη φυλή του Ιούδα (Ιουδαίος).
 - Η προσευχή αποτελεί μια πάλη με το Θεό, κατά την οποία Εκείνος άλλοτε μας χαροποιεί με την απάντησή Του στο αίτημά μας και άλλοτε μας ασκεί στην υπομονή και στην εμπιστοσύνη στο πρόσωπό Του με το να μην ανταποκρίνεται. Αρκεί, βέβαια, η προσευχή μας να είναι θερμή και σύμφωνη με το θέλημα του Θεού.
 - Με τη λέξη Άγγελος κάποιες φορές υποδηλώνεται ο Υιός του Θεού στην Παλαιά Διαθήκη (π.χ. Μεγάλης Βουλής Άγγελος). Σ' άλλες περιπτώσεις βλέποντας ή ακούγοντας έναν Άγγελο, οι δίκαιοι νόμιζαν πως έβλεπαν το Θεό (π.χ. ο Ιακώβ αναρωτήθηκε: «Είδα το Θεό και πώς έζησα;»).

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

- Η συζήτηση που θα ακολουθήσει το μάθημα ή οι απορίες κατά τη διάρκειά του ενδεχομένως να επικεντρωθούν στο θέμα του διαβόλου και των δαιμόνων, για τους οποίους τα παιδιά έχουν συχνά πλήθος ερωτημάτων ή οπτικών παραστάσεων (από βυζαντινές αγιογραφίες έως ταινίες και υλικό από το διαδίκτυο). Δεν πρέπει να ακολουθήσουμε αυτή την κατεύθυνση γιατί συνήθως δε βγάζει πουθενά (συνεχώς αναφύονται ερωτήσεις), αναστατώνει πολλά παιδιά και δεν έχει πνευματικό όφελος. Στόχος μας είναι να κατηχηθούμε γνωρίζοντας το Θεό και όχι ασχολούμενοι με το διάβολο, παρά μονάχα για το πώς θα τον αγνοούμε ή θα αμυνόμαστε στις επιθέσεις του.
- Συχνά υπάρχουν ερωτήσεις για το φύλο, την εμφάνιση ή τη στολή των αγγέλων (με αφορμή πολλές φορές τις εικόνες που παρατηρούν τα παιδιά). Οι άγγελοι δεν έχουν φύλο- αφού δεν έχουν σώμα σαν τους ανθρώπους- εικονίζονται με φτερά για να φανεί το χάρισμα που έχουν να κινούνται γρήγορα και να μεταφέρουν τα θεία μηνύματα σ' εμάς και αγιογραφούνται ενδεδυμένοι με στρατιωτική στολή για να καταλάβουμε πως μας ενισχύουν στον πνευματικό πόλεμο των λογισμών. Όσα γνωρίζουμε γι' αυτούς είναι όσα παρουσιάζει το Άγιο Πνεύμα μέσα από την Αγία Γραφή και αρκούν για τη σωτηρία μας.
- Ξεκαθαρίζουμε πως ο Θεός δεν επιδοκίμασε τα λάθη του Ιακώβ (π.χ. το ψέμα που είπε στον πατέρα του, το ότι παντρεύτηκε 2 γυναίκες- τις οποίες όμως και φρόντισε και προστάτεψε σ' όλη του τη ζωή- κλπ.). Το αποτέλεσμα των λαθών του ήταν διάφορες δοκιμασίες και ταλαιπωρίες που πέρασε (όπως και η μητέρα του Ρεβέκκα που τον βοήθησε στην απάτη απέναντι στον Ισαάκ). Όμως ο φιλόανθρωπος και παντογνώστης Κύριος έβλεπε την αγαθή του διάθεση και τον πόθο του για το πνευματικό κομμάτι της επαγγελίας, όπως και την ταπείνωσή του που έφερε τη μετάνοια για τα σφάλματά του. Γι' αυτό ο Ιακώβ ευλογήθηκε με το να γίνουν τα παιδιά του γενάρχες των 12 φυλών του περιούσιου λαού του Θεού, από τον οποίο προήλθε ο Χριστός μας. Πίσω είτε από τα λάθη είτε από τις καλές μας πράξεις ο Θεός βλέπει το βάθος της καρδιάς μας και ανάλογα ενεργεί για τη σωτηρία μας.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

- ▶ Γένεσις (24, 1-67 και 25,19-33,17).
- ▶ Γένεσις, Μελέτη Παλαιάς Διαθήκης, υπό Ιερεμίου Φούντα, Ιερά Μητρόπολις Πειραιώς 1985 (24, 1-67 και 25,19-33,17).
- ▶ Γένεσις, Ερμηνεία Παλαιάς Διαθήκης, υπό Ιερεμίου Φούντα, Ιανουάριος 1986, Πειραιεύς (24, 1-67 και 25,19-33,17).
- ▶ Ο κόσμος των αγγέλων. www.apostoliki-diakonia.gr.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Σήμερον τῆς εὐδοκίας Θεοῦ τὸ προοίμιον, καὶ τῆς τῶν ἀνθρώπων σωτηρίας ἡ προκήρυξις· Ἐν Ναῶ τοῦ Θεοῦ τρανῶς ἡ Παρθένος δείκνυται, καὶ τὸν Χριστὸν τοῖς πᾶσι προκαταγγέλλεται. Αὐτῇ καὶ ἡμεῖς μεγαλοφώνως βοήσωμεν· Χαῖρε τῆς οἰκονομίας τοῦ Κτίστου ἡ ἐκπλήρωσις.

Τῶν οὐρανίων στρατιῶν Ἀρχιστράτηγοι, δυσωποῦμεν ὑμᾶς ἡμεῖς οἱ ἀνάξιοι, ἵνα ταῖς ὑμῶν δεήσεσι, τειχίσετε ἡμᾶς, σκέπη τῶν πτερύγων, τῆς ἀῦλου ὑμῶν δόξης, φρουροῦντες ἡμᾶς προσπίπτοντας, ἔκτενῶς καὶ βοῶντας· Ἐκ τῶν κινδύνων λυτρώσασθε ἡμᾶς, ὡς Ταξιάρχαι τῶν ἄνω Δυνάμεων.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΕΙΜΑΙ ΕΝΑ ΜΙΚΡΟ ΠΑΙΔΑΚΙ

Είμαι ένα μικρό παιδάκι
ταπεινό και σε υμνώ.
Θεέ μου κάνε η προσευχή μου
ν' ανεβεί στο ουρανό.

Στείλε μου άγγελο προστάτη
που η ψυχή μου λαχταρά,
στείλε Θεέ μου να με βάλει
κάτω απ' τ' άσπρα του φτερά.

Δείξε μου τον ίσιο δρόμο
και την στράτα την καλή
κάνε ν' αγαπώ τον κόσμο
κι από μένα πιο πολύ.

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΚΑΝΕ Ο,ΤΙ ΚΑΝΩ ΠΑΡΑ ΜΙΑ

Τα παιδιά σχηματίζουν κύκλο ή στέκονται απέναντι από τον κατηχητή ώστε να τον βλέπουν όλοι. Αυτός κάνει μια απλή κίνηση, π.χ. χτυπά το πόδι του στο πάτωμα. Οι υπόλοιποι πρέπει αμέσως να μιμηθούν την κίνηση. Συνεχίζει με λίγες κινήσεις ακόμα ώστε να συνηθίσουν τα παιδιά. Έπειτα εξηγεί πως θα κάνει μια σειρά κινήσεων, αλλά η ομάδα θα πρέπει να αφήσει μια και κάθε φορά να κάνει την προηγούμενη. Π.χ. ο κατηχητής χτυπά το πόδι, η ομάδα δεν κάνει τίποτα, ο κατηχητής σηκώνει το χέρι, η ομάδα χτυπά το πόδι, ο κατηχητής χτυπά παλαμάκια, η ομάδα σηκώνει το χέρι κ.ο.κ. Όποιος μπερδευτεί και κάνει λάθος κίνηση βγαίνει από το παιχνίδι. Το παιχνίδι μπορεί να δυσκολέψει περισσότερο αν προστεθεί και μια λέξη σε κάθε κίνηση, ή αν αντί για μία αφήνουμε δύο κινήσεις κ.ο.κ. Νικητής είναι όποιος μένει μέχρι τέλους στην ομάδα.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

ΘΥΜΑΣΤΕ;

Ο Ιακώβ, όταν έφυγε κυνηγημένος από τον τόπο του, ονειρεύτηκε μία _____ γεμάτη _____ που ένωνε τον _____ και τη _____ θυμίζοντάς μας την _____ μας που έφερε το _____ σε μας τους ανθρώπους.

Μετά από πολλά χρόνια αξιώθηκε μια ν _____ να παλέψει και να νικήσει τον _____ του Θεού, για να καταλάβουμε όλοι τη δύναμη της π _____.

Ενώστε αυτά που ταιριάζουν:

ΕΙΣΟΔΙΑ
ΤΑΞΙΑΡΧΕΣ
ΙΑΚΩΒ

8 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ
21 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ
ΟΡΑΜΑΤΑ

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

Ο ΠΑΓΚΑΛΟΣ ΙΩΣΗΦ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να γνωρίσουν τα παιδιά το γεγονός της Ανάστασης του Χριστού μας που σήμανε τη νίκη του θανάτου.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Ο Ιωσήφ ξεχωρίζει από μικρός.
- Τα 2 όνειρα της εφηβικής του ηλικίας.
- Η αποστολή του να συναντήσει τους αδελφούς του.
- Ζήλια, πρόταση για θανάτωσή του, παρέμβαση Ρουβήν.
- Ιούδας- πώληση για 20 χρυσά νομίσματα στους εμπόρους.
- Παραπλάνηση Ιακώβ με το ματωμένο χιτώνα.
- Αμαρτωλή επίθεση της Αιγυπτίας, φυγή και φυλάκιση του Ιωσήφ.
- Προτύπωση του Χριστού.
- Όνειρα αρχιστοποιοῦ και αρχαιονοχού.
- Όνειρα Φαραώ, εξήγησή τους από τον Ιωσήφ.
- Ο Ιωσήφ αντιβασιλιάς.
- Ερχομός των υιών του Ιακώβ στην Αίγυπτο.
- Αυστηρότητα και κατηγορίες για κατασκοπεία, φυλάκιση Συμεών και απαίτηση ερχομού Βενιαμίν.
- Επιστροφή των αδερφών, τέχνασμα κλοπής για τον Βενιαμίν, προσφορά Ιούδα.
- Αποκάλυψη Ιωσήφ-συμφιλίωση αδελφών.
- Ερχομός όλης της οικογένειας του Ιακώβ στην Αίγυπτο.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Ανάμεσα στους δώδεκα γιους του Ιακώβ, γρήγορα ξεχώρισε το πρώτο από τα παιδιά της Ραχήλ, ο Ιωσήφ. Γεννήθηκε μετά τους γιους της Λείας κι έφερε μεγάλη χαρά στον ηλικιωμένο πατέρα του, μια και, καθώς μεγάλωνε, η αγνότητα και η πίστη του τράβηξαν την ευλογία του Θεού που του πρόσφερε σπάνια χαρίσματα.

Έφηβος ακόμα ο Ιωσήφ είδε δύο όνειρα που εύκολα θα γέμιζαν οποιονδήποτε άλλον με εγωισμό. Ονειρεύτηκε πως τα έντεκα δεμάτια στάχυα των αδελφών του προσκυνούσαν το δικό του κι αργότερα πως ο ήλιος, το φεγγάρι κι έντεκα άστρα υποκλίνονταν μπροστά του. Εκείνος με παιδική απλότητα τα διηγήθηκε στους δικούς του αλλά προκάλεσε άθελά του ζήλια στους υπόλοιπους, εκτός από το μικρότερο παιδί της πεθαμένης πια Ραχήλ, το Βενιαμίν, που δεν κατάλαβε τη σημασία των ονείρων. Κι όταν όλοι οι μεγαλύτεροι γιοι ταξίδεψαν μακριά για να βοσκήσουν τα κοπάδια κι ο Ιακώβ έστειλε το ευλογημένο παλικάρι να μάθει νέα τους, εκείνοι τυφλωμένοι από τη ζήλια αποφάσισαν να τον σκοτώσουν. Ο Ρουβήν μπροστά σε τέτοιο έγκλημα φοβήθηκε κι ελπίζοντας αργότερα να τον σώσει πρότεινε να τον ρίξουν σ ένα λάκκο. Πριν προλάβει όμως, οι υπόλοιποι πείστηκαν από τον Ιούδα να πουλήσουν το νεαρό τους αδερφό σαν δούλο για 20 χρυσά νομίσματα, χωρίς να δώσουν σημασία στα δάκρυά του.

Λίγες μέρες αργότερα ο Ιακώβ θρηνούσε νομίζοντας πως άγρια θηρία κατασπάραξαν το γιο του. Οι ένοχοι του είχαν φέρει, ποτισμένο με το αίμα ενός κατοικιού, τον πολύχρωμο χιτώνα που ο ίδιος είχε κάνει δώρο στο αγαπημένο του παιδί, για να κρύψουν την φοβερή τους πράξη. Ο Ιωσήφ, σκλάβος πια στο παλάτι του Αιγύπτου Πετεφρή και πονεμένος από την προδοσία των αδελφών του, δεν είχε άλλη παρηγοριά από την πίστη του στο Θεό. Κι ο Πανάγαθος Πατέρας μας τόσο τον ευλογούσε που ο άρχοντας τον εκτίμησε και τον έκανε επιστάτη της περιουσίας του. Νέα δοκιμασία όμως τον περίμενε. Η πονηρή γυναίκα του Πετεφρή νόμιζε πως με τα δώρα και τους επαίνους της θα κατάφερνε να παρασύρει τον Ιωσήφ ν' αμαρτήσει και να προδώσει τον αφέντη του. «Μα πώς θα κάνω κάτι τέτοιο μπροστά στα μάτια του Θεού;» διαμαρτυρήθηκε ο αγνός, όμορφος νέος και προσπάθησε να της ξεφύγει ενώ το ρούχο του έμεινε στα χέρια της. Βρήκε, λοιπόν, ντροπιασμένη την ευκαιρία να τον συκοφαντήσει πως τάχα εκείνος της επιτέθηκε με κακό σκοπό στο νου του. Και ο «πάγκαλος» Ιωσήφ, ο στολισμένος με όλα τα καλά μα άδικα καταδικασμένος, κλείστηκε σε υπόγεια φυλακή δίχως ελπίδα σωτηρίας.

Δεν τον ονόμασε τυχαία η Εκκλησία μας «πάγκαλο». Το ευλογημένο παιδί του Ιακώβ προτύπωνε με όλη του τη ζωή το Χριστό μας, που αιώνες αργότερα θα πουλιόταν από το μαθητή Του Ιούδα, θα Τον κατηγορούσαν άδικα και θα Τον έκλειναν στον τάφο, νομίζοντας πως το τέλος Του ήταν βέβαιο. Μα ο Κύριος με την Ανάστασή Του, δοξασμένος Βασιλιάς, χάρισε τη συγχώρεση και την ελπίδα της ζωής ακόμα και σ' αυτούς που Τον πρόδωσαν και Τον εγκατέλειψαν. Περίμενε κανείς πως ο Ιωσήφ θα γλύτωνε από τη φυλακή και θα γινόταν αντιβασιλιάς ολόκληρης της Αιγύπτου; Κι όμως όταν ο Φαραώ ταραχτηκε από δύο παράξενα όνειρα που κανείς δεν κατάφερε να εξηγήσει, ο αρχιοινοχός του, εκείνος δηλαδή που του σερβίριζε κρασί, θυμήθηκε πως όταν είχε φυλακιστεί μαζί με τον αρχισιτοποιό που ζύμωνε το ψωμί του βασιλιά, ένας φωτισμένος νέος είχε ερμηνεύσει τα όνειρα τους. Σύμφωνα με τα λόγια του, ο αρχιοινοχός σύντομα θα γύριζε στην υπηρεσία του Φαραώ, ενώ ο αρχισιτοποιός θα τιμωρόνταν με θάνατο. Όλα είχαν βγει αληθινά κι ο υπηρέτης πρότεινε τώρα στο βασιλιά του να καλέσει το νέο αυτό, που ήταν βέβαια ο Ιωσήφ, στο παλάτι.

«Επτά αδύνατες αγελάδες στις όχθες του Νείλου έφαγαν τις επτά καλοθρεμμένες κι αργότερα επτά ανεμοδαρμένα στάχυα κατάπιαν τα επτά γερά κι ανεπτυγμένα» είπε ο Φαραώ περιγράφοντας τα όνειρά του κι ο Ιωσήφ με θεία φώτιση εξήγησε: «Επτά χρόνια αφθονίας, στα οποία θα πρέπει να αποθηκευτούν πολλά αγαθά και τρόφιμα, θα ακολουθηθούν από επτά χρόνια ξηρασίας και πείνας». Ο σοφός Φαραώ αμέσως κατάλαβε πως είχε απέναντί του τον άνθρωπο που θα μπορούσε να αναλάβει το σπουδαίο αυτό έργο της φροντίδας όλου του λαού του και τον ονόμασε αντιβασιλιά!

Έτσι κι έγινε. Μα όταν πέρασαν τα χρόνια της αφθονίας συνέβη κάτι απίστευτο. Την Αίγυπτο επισκέφθηκαν, για ν' αγοράσουν τρόφιμα για τις οικογένειές τους, τ' αδέρφια του Ιωσήφ! Κανείς τους δεν αναγνώρισε στο πρόσωπο του μεγάλου άρχοντα το νεαρό παλικαράκι που είχαν άσπληχνα πουλήσει. Ο Ιωσήφ είχε πια την ευκαιρία να τους εκδικηθεί! Αντί για την τιμωρία τους όμως, ο πιστός άνδρας επιθυμούσε τη μετάνοια και τη σωτηρία τους. Γι' αυτό και στην αρχή, χωρίς ν' αποκαλύψει την αλήθεια, τους φέρθηκε αυστηρά κατηγορώντας τους για κατασκόπους και φυλακίζοντας έναν από όλους, το Συμεών. Για να τον ελευθερώσει ζήτησε να του φέρουν το μικρότερο αδερφό τους, το Βενιαμίν, φοβούμενος μήπως από τη ζήλια τους τον είχαν κι αυτόν βλάψει. Τύψεις βασάνιζαν στην επιστροφή τους εννιά ταξιδιώτες, γιατί καταλάβαιναν πως ο Θεός τους τιμωρούσε για το παλιό τους έγκλημα. Όταν γύρισαν με το Βενιαμίν, ο Ιωσήφ με τέχνασμα τον κατηγορήσε για κλοπή, απειλώντας να τον φυλακίσει. Μα ο Ιούδας, που πριν χρόνια είχε πουλήσει στους εμπόρους τον αδερφό του, προσφέρθηκε τώρα να μείνει εκείνος σκλάβος για να σωθεί ο μικρότερος. Ο Ιωσήφ ήταν πια βέβαιος για τη μετάνοια των αδελφών του. Αγκαλιάζοντάς τους με δάκρυα, τους αποκάλυψε ποιος είναι και πώς ο Θεός τον έσωσε και τον τοποθέτησε σ' αυτό το υψηλό αξίωμα για να σώσει τους ανθρώπους από την πείνα και τη δυστυχία. Λίγο καιρό αργότερα ο συγκινημένος γέροντας Ιακώβ, ακολουθούμενος από τα παιδιά του, τις οικογένειές τους κι όλα τους τα υπάρχοντα, θα κατοικούσαν κοντά στον πάγκαλο Ιωσήφ στην Αίγυπτο, όπου θα γίνονταν σιγά - σιγά ένα μεγάλο έθνος.

Δ. ΣΥΝΟΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που θα μπορούσαμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κλπ)

Ο Πάγκαλος Ιωσήφ, άδικα σκλαβωμένος στην Αίγυπτο, υψώθηκε από το Θεό σαν βασιλιάς, σώζοντας τ' αδέρφια του που από ζήλια τον είχαν πουλήσει και προτυπώνοντας τη σύλληψη, το θάνατο και την Ανάσταση του Χριστού μας!

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

- Η προσπάθεια μας για πίστη και καθαρότητα ψυχής και σώματος φέρνει στην επιφάνεια τα χαρίσματα που ο Θεός έδωσε στον καθένα μας προς διακονία των αδελφών μας.
- Η ζήλια αντίθετα σκοτίζει το νου μας με ολέθρια αποτελέσματα.
- Αυτό που κράτησε τον Ιωσήφ αλώβητο από τους πειρασμούς ήταν η συνεχής αίσθηση της παρουσίας του Θεού (συμβάν με Αιγυπτία). Γι' αυτό και η Εκκλησία μας τον εορτάζει και πριν τα Χριστούγεννα μαζί με τους υπόλοιπους Δικαίους και τη Μ. Δευτέρα που ξεκινάμε την πορεία προς την Ανάσταση.
- Ο Ιωσήφ παρουσιάζει πλήθος προτυπώσεις που αναφέρονται στο πρόσωπο του Χριστού μας, οι οποίες αρέσουν κι ενδιαφέρουν τα παιδιά.
 - ▶ Ο Ιωσήφ πωλείται από τα αδέρφια του, ιδιαίτερα απ' τον Ιούδα - ο Χριστός παραδίδεται από τους ομοεθνείς του, ιδιαίτερα δε πωλείται απ' τον μαθητή Του Ιούδα.
 - ▶ Ο Ιωσήφ κλείνεται σε υπόγεια φυλακή για έγκλημα που δεν έκανε ύστερα από τη συκοφαντία της Αιγυπτίας - ο Χριστός μας κλείνεται στον τάφο έπειτα από ψευδείς και ανυπόστατες κατηγορίες.
 - ▶ Ο Ιωσήφ στη φυλακή κερδίζει την εύνοια του αρχιδεσμοφύλακα και φροντίζει τους φυλακισμένους, γι' αυτό κι ερμηνεύει τα όνειρα των δυο υπηρετών του Φαραώ - ο Χριστός στον Άδη γίνεται πρωτότοκος των κεκοιμημένων και τους ελευθερώνει.
 - ▶ Ο Ιωσήφ στη φυλακή γίνεται προμήνυμα της σωτηρίας για τον αρχιοινοχόο και θανάτου για τον αρχισιτοποιό - ο Χριστός μας ανάμεσα στους 2 ληστές γίνεται αφορμή μετανοίας για τον ένα και αμετανοσίας για τον άλλο.
 - ▶ Ο Ιωσήφ υψώνεται από το Φαραώ σε θέση ίση με το βασιλιά, για να σώσει το λαό απ' την πείνα - ο Χριστός μας υψώνεται στα δεξιά του Πατρός και σώζει όλα τα έθνη.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

- Η μεγαλύτερη δυσκολία αυτής της διήγησης είναι το μέγεθος της. Είναι αρκετά μεγάλη, με πολλά γεγονότα που αξίζει όμως να αναφερθούν μια και το πρόσωπο του πάγκαλου Ιωσήφ είναι μια από τις πιο σαφείς προτυπώσεις του Κυρίου μας, ένα από τα ενδοξότερα πρόσωπα της Παλαιάς Διαθήκης και παράδειγμα για όλους τους νέους λόγω της εγκράτειας και της πίστης του. Αν ο κατηχητής δυσκολεύεται στην απομνημόνευση των γεγονότων θα μπορούσε να διαβάσει τη διήγηση στα παιδιά.
- Χρειάζεται προσοχή επίσης στο συμβάν με την Αιγυπτία. Αρκετά παιδιά θα αντιληφθούν αμέσως τι αμαρτία προσπάθησε να αποφύγει ο Ιωσήφ, άλλα όμως όχι και πιθανόν να ρωτήσουν. Η απάντησή μας θα πρέπει – όπως πάντα – να είναι αληθινή, χωρίς όμως ούτε να σκανδαλίσει τα παιδιά που δεν έχουν γνώση του θέματος, ούτε να προκαλέσει αντιδράσεις από τα τυχόν υπόλοιπα που έχουν αντιληφθεί για τι μιλάμε. Μια αληθινή και απλή απάντηση είναι πως η Αιγυπτία ήθελε να έχει για δικό της άνδρα, εκτός από τον πραγματικό της σύζυγο, και τον Ιωσήφ. Ο πιστός νέος γνώριζε πως κάτι τέτοιο δεν ήταν σύμφωνο με το θέλημα του Θεού αλλά αποτελούσε και τρομερή αχαριστία απέναντι στον αφέντη του που του είχε δείξει σπάνια εμπιστοσύνη. Έτσι αντέδρασε φεύγοντας, ενώ εντύπωση μας κάνει πως δεν κατηγόρησε αργότερα την ένοχη υπερασπίζοντας τον εαυτό του και γλυτώνοντας τη φυλακή, για να μην πικράνει τον άρχοντα που θα μάθαινε την αλήθεια για τη σύζυγό του.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

- ▶ Γένεσις (37,1- 50,26).
- ▶ Γένεσις, Μελέτη Παλαιάς Διαθήκης, υπό Ιερεμίου Φούντα, Ιερά Μητρόπολις Πειραιώς 1985 (37,1- 50,26).
- ▶ Γένεσις 1Β, Ερμηνεία Παλαιάς Διαθήκης, υπό Ιερεμίου Φούντα, Ιανουάριος 1986, Πειραιεύς (37,1- 50,26).
- ▶ Εγκόλπιον της Μ. Εβδομάδος, ύμνοι και συναξάρι Μ. Δευτέρας.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Ἐξ ὕψους κατήλθες ὁ Εὐσπλαχνος, ταφήν κατεδέξω τριήμερον, ἵνα ἡμᾶς ἐλευθερώσης τῶν παθῶν,
ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάστασις ἡμῶν, Κύριε δόξα σοι.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΑΛΛΕΛΟΥΓΙΑ

Ἄκου Κύριε μια φωνή, αλλελοῦ – αλλελούγια
που σου στέλνει προσευχή, αλλελοῦ – αλλελούγια

Εἶσαι Συ παρηγοριά, αλλελοῦ – αλλελούγια
στην ανθρωπίνη καρδιά, αλλελοῦ – αλλελούγια

Στις ανάγκες της ζωῆς, αλλελοῦ – αλλελούγια
εἶσαι Συ οδηγητής, αλλελοῦ – αλλελούγια

Να πεθάνεις δέχτηκες, αλλελοῦ – αλλελούγια
γιατί ἐμένα σκέφτηκες, αλλελοῦ – αλλελούγια

Κι ἔτσι εἶμαι ευτυχής, αλλελοῦ – αλλελούγια
ο πιο πλούσιος της γης, αλλελοῦ – αλλελούγια

Ἰησὺ Χριστέ, γι' αυτό, αλλελοῦ – αλλελούγια
πάντα θα Σ' ευχαριστώ, αλλελοῦ – αλλελούγια

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΑΓΑΠΑΣ ΤΟΥΣ ΓΕΙΤΟΝΕΣ ΣΟΥ;

Τα παιδιά κάθονται σε καρέκλες σε κύκλο εκτός από ένα που στέκεται ὀρθιο στη μέση. Το παιδί αυτό διαλέγει κάποιο άλλο από τον κύκλο και το ρωτά: «Αγαπᾶς τους γείτονές σου;». Αυτό μπορεί να απαντήσει:

- ἢ «Όχι, δεν τους αγαπᾶω» ὁπότε τα 2 παιδιά που κάθονται δεξιά κι αριστερά του σηκώνονται προσπαθώντας να αλλάξουν θέση πριν προλάβει το ἤδη ὀρθιο παιδί από το κέντρο του κύκλου να τους κλέψει μια από τις 2 θέσεις.
- ἢ «Αγαπῶ τους γείτονές μου εκτός από ὅσους ...» και προσθέτει ἓνα χαρακτηριστικό που αφορά μερικά από τα υπόλοιπα παιδιά, π.χ. «ὅσους φορᾶνε ἄσπρη μπλουζα». Ὅσοι ἔχουν αυτό το στοιχείο υποχρεώνονται να σηκωθoύν και να αλλάξουν μεταξύ τους θέση ἐνῶ ταυτόχρονα και το μεσαῖο ὀρθιο παιδί προσπαθεῖ να πιάσει μια καρέκλα. Ὅποιος δε βρει θέση κάθεται στο κέντρο και συνεχίζει το παιχνίδι κάνοντας την ἀρχική ἐρώτηση ἢ, ἀν θέλουμε να τελειώσουμε πιο γρήγορα, βγαίνει ἀπὸ τὸ παιχνίδι και σηκώνεται ἄλλος στο κέντρο, ἀφoύ ἀπομακρύνουμε μία καρέκλα. Τότε κερδίζει ἡ τελευταία τριάδα παικτῶν που ἔπιασε θέσεις.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Κυκλώστε 4 λέξεις που έχουν σχέση με τον Ιωσήφ:

Α	Η	Ω	Η	Φ	Ν	Α	Τ	Α	Α	Α	Ι
Ι	Ω	Κ	Η	Φ	Φ	Ο	Ν	Ε	Ι	Ρ	Α
Φ	Α	Ρ	Α	Ω	Ε	Φ	Φ	Χ	Υ	Α	Υ
Χ	Ι	Τ	Ω	Ν	Α	Σ	Ι	Ω	Ι	Φ	Α
Τ	Α	Φ	Ω	Φ	Ε	Ω	Α	Α	Ε	Ω	
Ρ	Ω	Λ	Φ	Υ	Λ	Α	Κ	Η	Α	Α	Ρ

Να ενώσετε με τις λέξεις που ταιριάζουν:

ΙΩΣΗΦ

ΠΕΤΕΦΡΗΣ

BENIAMIN

ΖΗΛΙΑ

ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΙΑΣ

ΑΙΓΥΠΤΟΣ

ΑΔΕΛΦΙΑ ΤΟΥ ΙΩΣΗΦ

ΑΓΕΛΑΔΕΣ

ΔΕΜΑΤΙΑ ΣΤΑΧΥΑ

ΤΥΠΟΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!

Ο ΜΩΥΣΗΣ ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να γνωρίσουν τα παιδιά, μέσα από την προτύπωση της διάβασης της Ερυθράς Θάλασσας, πως ο Υιός και Λόγος του Θεού έγινε άνθρωπος εκ Πνεύματος Αγίου και Μαρίας της Παρθένου, διατηρώντας άφθορον την Παναγία μας.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Επιθυμία Ιακώβ να ταφεί στη Χαναάν.
- Θαυμαστή αύξηση των Ισραηλιτών σε 200 χρόνια.
- Μίσος νέου Φαραώ, διαταγή στις μαίες, εντολή για πνιγμό στο Νείλο.
- Σωτηρία Μωυσή στο καλάθι, εύρεση από την κόρη του Φαραώ, θηλασμός από τη μητέρα του, πριγκιπική ανατροφή.
- Φυγή από το παλάτι, φόνος του Αιγυπτίου.
- 40χρονη εξορία, προσευχή και άσκηση ως βοσκός.
- Φλεγόμενη βάτος- προτύπωση Παναγίας στο Σινά.
- Εντολή Θεού και βοήθεια από Ααρών.
- Θαυματουργή ράβδος.
- 10 πληγές:
 - ▶ Νερό→ Αίμα
 - ▶ Βάτραχοι
 - ▶ Κουνούπια
 - ▶ Σκυλόμυγες
 - ▶ Θάνατος ζώων των αγρών
 - ▶ Πληγές στο σώμα
 - ▶ Χαλάζι
 - ▶ Ακρίδες
 - ▶ Ψηλαφητό σκοτάδι
 - ▶ Θάνατος πρωτοτόκων
- Σκληρόκαρδος Φαραώ, Σωτηρία των πρωτοτόκων Ισραηλιτών από το αίμα του πασχάλιου αμνού.
- Λαφυραγώγηση των Αιγυπτίων (χρυσαιφικά-κοσμήματα)
- Έξοδος από την Αίγυπτο, νεφέλη-ημέρα, στύλος πυρός-νύχτα.
- Στρατοπέδευση στην ακτή της Ερυθράς Θάλασσας και καταδίωξη από τους Αιγυπτίους.
- Θαυμαστή διάβαση της θάλασσας, πνιγμός Αιγυπτίων.
- Θεοτόκος- Ερυθρά Θάλασσα, πέρασμα του Χριστού μας στον κόσμο.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Αληθινά μεγάλο έθνος έγιναν οι Ισραηλίτες μέσα στα 200 χρόνια της παραμονής τους στην Αίγυπτο κι ας είχαν ξεκινήσει από τα 75 μέλη της οικογένειας του Ιακώβ. Ο γέροντας πατριάρχης είχε ζητήσει να ταφεί στη γη Χαναάν, για να θυμούνται οι απόγονοί του πως η Αίγυπτος δεν είναι η πατρίδα που τους υποσχέθηκε ο Θεός, μα μια χώρα ξένη. Εξάλλου, μίσος και φόβο αισθανόταν γι' αυτούς κι ο νέος Φαραώ, που τους υποχρέωνε να δουλεύουν σκληρά χτίζοντας τεράστιες οχυρωμένες πόλεις. Κι όταν η εντολή του προς τις μαίες που βοηθούσαν τις Εβραίες στη γέννα τους, να σκοτώνουν τα αρσενικά παιδιά τους, δεν τηρήθηκε, έβγαλε μια ακόμα τρομερότερη απόφαση: κάθε νεογέννητο αγόρι των Ισραηλιτών έπρεπε να πνίγεται στον ποταμό Νείλο!

Σχέδιο απαίσιο που μας θυμίζει την κακία του απάνθρωπου Ηρώδη! Μα όπως ο Χριστός μας, αιώνες αργότερα, σώθηκε με θεία επέμβαση, φώτιση Θεού ήταν κι η ιδέα μιας Εβραίας μπτέρας να αφήσει το 3 μηνών αγοράκι της σ' ένα ξύλινο καλάθι στα νερά του Νείλου. Χαρούμενη η μεγαλύτερη αδελφή του είδε την κόρη του Φαραώ ν' ακούει τα κλάματα του μωρού, κάνοντας μπάνιο στο ποτάμι, και να το αγκαλιάζει με στοργή, παρόλο που κατάλαβε την καταγωγή του. Της φάνηκε σαν δώρο των θεών της και δέχτηκε την πρόταση της αδελφούλας του να το θηλάσει η μπτέρα της, μέχρι να μεγαλώσει και να ζήσει, σαν εγγονός του Φαραώ, στο παλάτι.

Το ξύλο του καλάθιού και το νερό του Νείλου έσωσαν τότε το μικρό Μωυσή, όπως το Τίμιο ξύλο του Σταυρού και το νερό του Αγίου Βαπτίσματος σώζουν κι εμάς σήμερα. Ο νεαρός πρίγκιπας δεν ξέχασε την πίστη που δίδασκε σαν νήπιο από την αληθινή του μπτέρα, γι' αυτό και, όταν μεγάλωσε, εγκατέλειψε το παλάτι για να βοηθήσει το λαό του. Μόλις όμως σκότωσε έναν Αιγύπτιο που τυραννούσε άδικα έναν Ισραηλίτη, αναγκάστηκε να φύγει κι απ' τη χώρα κυνηγημένος και να ζήσει, ως βοσκός πια, με δική του οικογένεια για 40 χρόνια σε μέρος μακρινό.

Προσευχή και άσκηση στόλιζαν πλέον τον ώριμο Μωυσή. Ήταν έτοιμος για την αποστολή του. Στους πρόποδες του ευλογημένου όρους Σινά αντίκρισε κοντά στο κοπάδι του με δέος μια φλεγόμενη βάτο! Ένας θάμνος τυλιγμένος στις φλόγες, χωρίς όμως να καίγεται, ήταν το πρώτο σημάδι του Δημιουργού, προτυπώνοντας την Υπεραγία Θεοτόκο μας που δέχτηκε μέσα της τη φωτιά της παρουσίας του Υιού του Θεού κι έμεινε αγνή παρθένος. Με φόβο έβγαλε τα σανδάλια του ο Μωυσής στον ιερό εκείνο τόπο και πληροφορήθηκε από τον Κύριο την αποστολή που τον περίμενε, να σώσει το λαό του απ' τη σκλαβιά οδηγώντας τον στην ελευθερία. Η ράβδος που κρατούσε θα γινόταν όργανο για πλήθος θαύματα, μια και ήδη, αφήνοντας την στο έδαφος, έγινε φίδι κι έπειτα πάλι ράβδος όπως πρώτα. Στο δισταγμό του μήπως δεν τα καταφέρει, ο Θεός του χάρισε πολύτιμο βοηθό τον αδελφό του Ααρών που είχε ήδη ξεκινήσει από την Αίγυπτο για να τον συναντήσει.

Μα ούτε τα θαύματα της ράβδου ούτε οι απανωτές καταστροφές στην Αίγυπτο, που έμειναν γνωστές στην ιστορία σαν πληγές, συγκίνησαν τον αμετανόητο Φαραώ. Το νερό του ποταμού έγινε αίμα, βάτραχοι, κουνούπια και σκυλόμυγες πλημμύρισαν δρόμους και σπίτια, θάνατος χτύπησε τα ζώα των αγρών και πληγές γέμισαν τα σώματα των ανθρώπων και των υπόλοιπων ζώων. Το φοβερό χαλάζι, που ακολούθησαν σύννεφα από ακρίδες και τέλος οι 3 μέρες απόλυτου τρομακτικού σκοταδιού δεν έφεραν κανένα αποτέλεσμα. Οι Αιγύπτιοι παρακαλούσαν πια το βασιλιά τους να ελευθερώσει τους υπόδουλους Ισραηλίτες, μα ο Φαραώ έπειτα από κάθε πληγή ξεχνούσε τις υποσχέσεις του για απελευθέρωση και γινόταν πιο σκληρόκαρδος. Όσοπου ο άγγελος του θανάτου χτύπησε τα μεσάνυχτα κάθε αιγυπτιακό σπίτι, θανατώνοντας όλα τα πρωτότοκα αγόρια, απ' το γιο του Φαραώ έως το γιο της τελευταίας υπηρέτριας. Μόνο τα παιδιά των Ισραηλιτών σώθηκαν, γιατί όλες οι οικογένειες είχαν ειδοποιηθεί από τον Μωυσή να αλείψουν με το αίμα ενός προβάτου τους παραστάτες των σπιτιών τους προτού το ψήσουν και το φάνε έως το πρωί. Αυτό το πασχαλινό αρνάκι, μια και Πάσχα σημαίνει πέρασμα προς την ελευθερία, έσωσε τους πιστούς προτυπώνοντας το Χριστό μας, που σαν πρόβατο έχυσε το αίμα Του και μας λύτρωσε απ' τη δουλεία του διαβόλου.

Φωτεινή νεφέλη την ημέρα και στύλος φωτιάς τη νύχτα οδήγησαν τους Ισραηλίτες, διωγμένους άρον- άρον από τους έντρομους Αιγύπτιους, μετά τη φοβερή αυτή πληγή. Μέχρι και κοσμήματα και χρυσαφικά τους έδιναν, αρκεί να μην τους ξανάβλεπαν ποτέ μπροστά τους. Αλλά μόλις ο λαός του Θεού στρατοπέδευσε μπροστά στην Ερυθρά Θάλασσα, τα παλιά τους αφεντικά άλλαξαν γνώμη κι άρχισαν να τους καταδιώκουν. Οι Ισραηλίτες τρόμαξαν μα ο Κύριος έστειλε πίσω τους πυκνό σκοτάδι που θόλωσε τους εχθρούς τους. Και μέσα στην ιστορική εκείνη νύχτα ο Μωυσής ύψωσε τη ράβδο και το χέρι του, σχηματίζοντας Σταυρό, ενώ μπροστά του μονομιάς σχίστηκαν τα νερά της θάλασσας στη μέση, ανοίγοντας στεγνό πέρασμα για τον καταδιωγμένο λαό του. Άδικα επιχείρησαν τα άρματα του Φαραώ να τους ακολουθήσουν. Μόλις πέρασε κι ο τελευταίος Ισραηλίτης στην άλλη πλευρά της θάλασσας ως την αυγή, ο Κύριος φανέρωσε στους Αιγυπτίους πού βρίσκονταν και, πριν προλάβουν να επιστρέψουν στην ακτή, ο Μωυσής ύψωσε το χέρι του ξαναφέροντας τα νερά στη θέση τους.

Ο τύραννος καταποντίστηκε μ' ένα θαύμα ασύγκριτο! Ασύγκριτο, ως τη στιγμή που η Παναγία μας έγινε η νέα Ερυθρά Θάλασσα. Για χάρη μας γέννησε το Χριστό δίχως κόπο και πόνο κι έμεινε θαυματουργικά απείραχτη, σαν να μην έφερε παιδί στον κόσμο. Έγινε, λοιπόν, πέρασμα μυστικό για όσους ποθούν την αληθινή ελευθερία. Κι ο τύραννος που βυθίστηκε για πάντα στα νερά της, δεν ήταν άλλος από το διάβολο.

Δ. ΣΥΝΟΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που θα μπορούσαμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κλπ)

Ο Μωυσής με το σημείο του Σταυρού άνοιξε την Ερυθρά Θάλασσα περνώντας το λαό του Ισραήλ στην ελευθερία. Έτσι προτύπωσε την Παναγία μας που με την υπακοή της έγινε δρόμος για το Χριστό μας ώστε να έρθει στη γη!

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

- Η θαυμαστή αύξηση του Ισραηλτικού λαού προτυπώνει τη θαυμαστή αύξηση της Εκκλησίας αμέσως μετά την Πεντηκοστή.
- Μας κάνει εντύπωση η στάση των Αιγυπτίων μαιών (η Παλαιά Διαθήκη σώζει και τα ονόματα τους, Σεπφώρα και Φουά) που, αν και ειδωλολάτρισσες, πειθάρχησαν στο Νόμο του Θεού που ακουγόταν στη συνείδησή τους και δε σκότωναν τα νεογέννητα (σεβασμός στην ανθρώπινη ζωή).
- Το ξύλινο καλάθι μάς θυμίζει το ξύλο του Σταυρού και το νερό του ποταμού το Άγιο Βάπτισμα.
- Η μητέρα του Μωυσή μαζί με το θηλασμό τον δίδαξε σχετικά με την πίστη και την καταγωγή του. Αυτά ποτέ δεν λησμονήθηκαν από τον Μωυσή στη χλιδή του Αιγυπτιακού παλατιού· μεγάλη αξία, λοιπόν, έχουν τα παιδικά μας βιώματα.
- Η άσκηση (ζωή στην έρημο) και η προσευχή ετοίμασαν τον Μωυσή να δει τη φλεγόμενη βάτο και να ακούσει τις εντολές του Θεού, ενώ πριν ήταν απροετοίμαστος (ας θυμηθούμε το φόνο του Αιγυπτίου) και δεν μπορούσε να αναλάβει την αποστολή του. Εκεί ο Μωυσής αξιώνεται να ακούσει και το όνομα του Θεού: «ο Ων» (δηλαδή, ο μόνος που αληθινά υπάρχει).
- Η βάτος και η Ερυθρά Θάλασσα προτυπώνουν τη παρθενία-μητρότητα της Παναγίας (ως γαρ η βάτος ουκ εκαίετο καταφλεγόμενη, ούτω Παρθένος έτεκες και Παρθένος έμεινας-η θάλασσα μετά την πάροδο του Ισραήλ έμεινε άβατος, η άμεμπτος μετά την κύηση του Εμμανουήλ έμεινε άφθορος).
- Οι 10 πληγές αφορούσαν και φυσικά στοιχεία που λατρεύονταν ως θεότητες από τους Αιγυπτίους (όπως ο ποταμός Νείλος, οι βάτραχοι, οι αγελάδες). Ενώ στην αρχή οι μάγοι του Φαραώ φάνηκαν να πετυχαίνουν παρόμοια πράγματα με τεχνάσματα, σταδιακά ομολόγησαν την αδυναμία τους, μολονότι δεν πίστεψαν στο Θεό. Το ίδιο και ο Φαραώ που συνεχώς αναιρούσε την υπόσχεσή του να ελευθερώσει τους Ισραηλίτες μετά από κάθε πληγή. Δεν αρκούν, λοιπόν, τα θαύματα για να πιστέψουμε, γι' αυτό και δεν πρέπει να ζητάμε θαύμα για να βεβαιωθούμε για τη δύναμη του Θεού. Η πίστη είναι εμπιστοσύνη και σχέση με το Θεό και δεν προαπαιτεί θαύμα.
- Το έθιμο της θυσίας του αμνού (που προτύπωνε το Χριστό) μαζί με άζυμο άρτο και πικρά χόρτα (που συμβόλιζαν την πικρή δουλεία), τα οποία οι Ισραηλίτες έπρεπε να φάνε γρήγορα όρθιοι κι έτοιμοι για ταξίδι, ονομάστηκε Πάσχα (= πέραςμα) και εορταζόταν κάθε χρόνο ως ανάμνηση της σωτηρίας από τη δουλεία στην Αίγυπτο. Το αληθινό, βέβαια, Πάσχα αποτέλεσε η Σταύρωση κι η Ανάσταση του Χριστού μας.
- Ο Θεός θα μπορούσε να οδηγήσει το λαό του από άλλο δρόμο στη γη Χαναάν. Επέλεξε όμως την Ερυθρά Θάλασσα αφενός για να γίνει αισθητή η θαυματουργική Του προστασία κι αφετέρου γιατί οι υπόλοιπες περιοχές κατοικούνταν από φιλοπόλεμες φυλές.
- Η βύθιση του Φαραώ με όλο το στρατό του προτυπώνουν την ήττα του διαβόλου με τη Γέννηση, Ταφή κι Ανάσταση του Χριστού μας.
- Ο Μωυσής, που εορτάζει και προ των Χριστουγέννων και στις 4 Σεπτεμβρίου, εγκαινιάζει μία νέα περίοδο στην Παλαιά Διαθήκη, την περίοδο μετά τους Πατριάρχες.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

- Μια σοβαρή δυσκολία είναι ξανά το μέγεθος της διήγησης και το πλήθος των γεγονότων. Και πάλι θα μπορούσε να αναγνωστεί από τον κατηχητή η ενδεικτική διήγηση και να ακολουθήσει συζήτηση με τα παιδιά.
- Πώς κατάλαβε η πριγκίπισσα ότι ο Μωυσής ήταν εβραίοπουλο; Απ' την περιτομή. Επειδή όμως δεν έχει γίνει σχετική αναφορά στα παιδιά λόγω της φύσεως της εντολής που είχε δοθεί στον Αβραάμ (υπάρχουν συγκεκριμένοι λόγοι για τους οποίους δόθηκε η περιτομή κι όχι κάποιο άλλο σωματικό σημάδι, ιδιαίτερα δύσκολοι για τα παιδιά αυτής της ηλικίας), μπορούμε να απαντήσουμε, αν γίνει η ερώτηση, πως η κόρη του Φαραώ κατάλαβε πως μόνο μια Εβραία μητέρα θα άφηνε το βρέφος της σε μια τέτοια επικίνδυνη κατάσταση μήπως και γλίτωνε από το βέβαιο θάνατο που το περιέμενε.
- Η αειπαρθενία της Θεοτόκου που προτυπώνεται στη βάτο και την Ερυθρά Θάλασσα είναι σημαντική δογματική πίστη της Εκκλησίας μας κι εικονίζεται στην αγιογραφία με τα 3 αστέρια στο μαφόριο της

Παναγίας (πάντα το εσωτερικό της φόρεμα είναι μπλε, συμβολίζοντας την ανθρώπινη φύση, ενώ το μαφόριό της είναι πορφυρό, συμβολίζοντας τη θεϊκή φύση που αξιώθηκε να κυοφορήσει. Στην εικόνα του Χριστού έχουμε ακριβώς το αντίθετο: πορφυρός ο χιτώνας για τη θεϊκή Του φύση και μπλε ο μανδύας του για την ανθρώπινη φύση που «ενδύθηκε» για χάρη μας). Είναι δύσκολο για τα παιδιά να αντιληφθούν τι εννοούμε με την παρθενία «προ τόκου, εν τω τόκω και μετά τόκον». Μπορούμε, λοιπόν, να αναφέρουμε πως η Παναγία γέννησε «ακόπως» (πέρασε εγκυμοσύνη χωρίς βάρος και κούραση), «ανωδίνως» (δεν πέρασε πόνους τοκετού) και «αφθόρως» (έμεινε το σώμα της απείραχτο από τη γέννα, που πάντα φέρνει αλλαγές σε κάθε γυναίκα). Όλα αυτά γιατί το Άγιο Πνεύμα στον Ευαγγελισμό της τη σκέπασε και την καθάρισε από κάθε αμαρτία, ώστε απαλλάχτηκε από τους φυσικούς νόμους που ίσχυαν για την Εύα και κάθε γυναίκα μετά την πτώση (εν λύπαις τέξη τέκνα).

- Οι πληγές συνέτισαν αρκετούς Αιγυπτίους που έφυγαν, όπως αναφέρεται στην Έξοδο (επίμικτος πολύς), μαζί με τους Ισραηλίτες. Δυστυχώς ο αμετανόητος Φαραώ και το μεγαλύτερο μέρος του λαού του δεν είχαν κανένα όφελος από αυτές, γι' αυτό και καταποντίστηκαν τελικά ώστε να μην γίνονται ολοένα χειρότεροι. Ο Θεός επιτρέπει δοκιμασίες για να σωθούμε, αν το θελήσουμε.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

- ▶ Έξοδος (1,1-14,31)
- ▶ Έξοδος, Ερμηνεία Παλαιάς Διαθήκης, υπό Ιερεμίου Φούντα, Εκδόσεις Αποστολικής Διακονίας, (1,1-14,31, Α' Μέρος)
- ▶ Σοφία Σολομώντος κεφάλαια 16-18. Ερμηνευτική απόδοση υπό Ιωάννου Κολιτσάρα.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Ἡ Παρθένος σήμερον, τὸν προαίωνιον Λόγον, ἐν Σπηλαίῳ ἔρχεται, ἀποτεκεῖν ἀπορρήτως. Χόρευε ἢ οἰκουμένη ἀκουτισθεῖσα, δόξασον μετὰ Ἀγγέλων καὶ τῶν Ποιμένων, βουλευθέντα ἐποφθῆναι, παιδίον νέον, τὸν πρὸ αἰώνων Θεόν.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΚΑΛΑΝΤΑ

Ἄναρχος Θεός καταβέβηκε
και εν τη Παρθένω κατώκησεν
έρουρεμ, έρουρεμ, χέρου-ρέρου-ρέρουρέμ
Χαίρε Δέσποινα.

Βασιλεύς των όλων και Κύριος,
ήλθε τον Αδάμ αναπλάσασθαι
έρουρεμ, έρουρεμ, χέρου-ρέρου-ρέρουρέμ
Χαίρε Ἄχραντε.

Γηγενείς σκιρτάτε και χαίρετε,
τάξεις των Αγγέλων ευφραίνεσθε
έρουρεμ, έρουρεμ, χέρου-ρέρου-ρέρουρέμ
Χαίρε Δέσποινα.

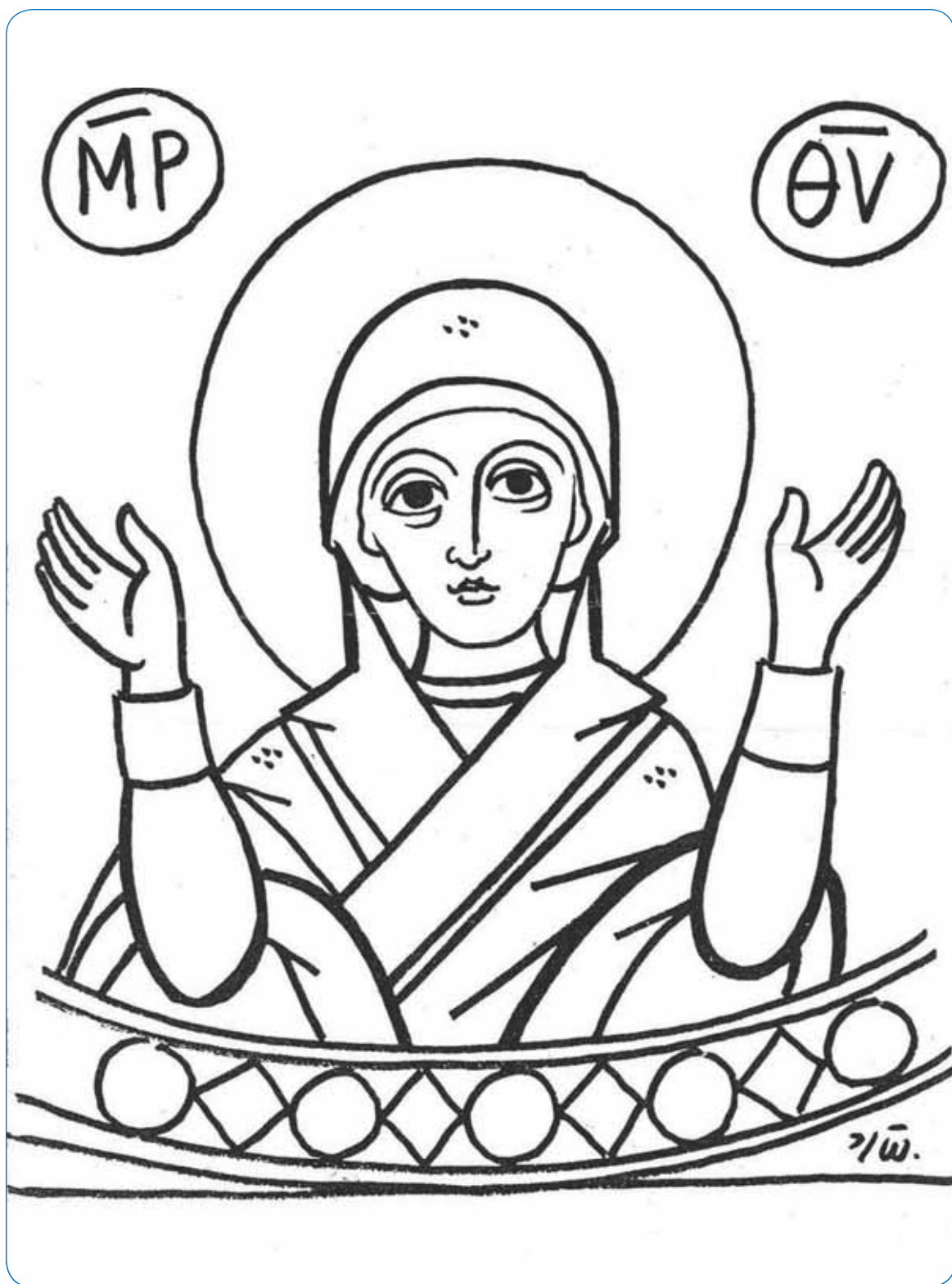
Δέξου Βηθλεέμ τον Δεσπότην σου,
Βασιλέα πάντων και Κύριον
έρουρεμ, έρουρεμ, χέρου-ρέρου-ρέρουρέμ
Χαίρε Δέσποινα.

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Η ΒΟΥΡΤΣΑ

Τα παιδιά σχηματίζουν ένα κύκλο και στέκονται ο ένας πολύ κοντά στον άλλον με τα χέρια πίσω. Ένα παιδί μένει στο κέντρο. Ο κατηχητής γυρίζει έξω από τον κύκλο και αφήνει σε μια στιγμή μια βούρτσα στα χέρια ενός παίκτη. Αυτός την δίνει στο διπλανό του και ούτω καθ' εξής. Τις κινήσεις αυτές δεν πρέπει να τις καταλάβει ο παίκτης στο κέντρο, γιατί ο σκοπός του είναι να μαντέψει, μόλις ο κατηχητής δώσει το σύνθημα, τον παίκτη που έχει την βούρτσα. Αν τον βρει, αλλάζουν ρόλους.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

8

Αντιστοιχίστε τις λέξεις που ταιριάζουν:

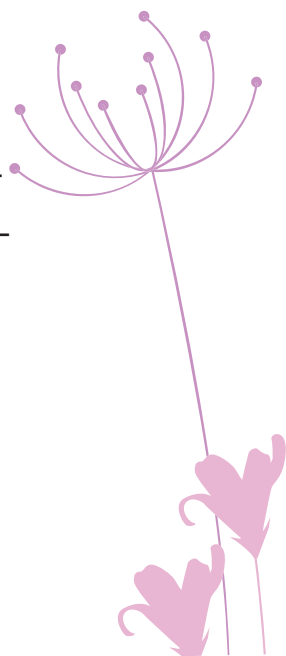
καλάθι
βοσκός
Αιγύπτιοι
ποτάμι
ράβδος
Πάσχα
Παναγία

θαύματα
δέκα πληγές
Ερυθρά θάλασσα
Μωυσής
Άγιο Βάπτισμα
ξύλο του Σταυρού
διάβαση, πέρασμα

Μπορείτε να βάλετε τις λέξεις στη σωστή τους θέση;

(σκλαβιά {x2}, ελευθερία {x2}, Χριστός, Σταυρό, αμαρτίας, Αιγυπτίων)

Όπως οι Ισραηλίτες πέρασαν από τη _____ των _____
στην _____, έτσι και εμάς ο _____ με το _____
Του, μας πέρασε από τη _____ της _____ στην
_____.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!

Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛ ΣΤΗΝ ΕΡΗΜΟ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να γνωρίσουν τα παιδιά πως πίστη στο Θεό σημαίνει εμπιστοσύνη στο Πρόσωπό Του, υπακοή στο θέλημά Του και απόλυτη ανάθεση της ζωής μας στα χέρια Του. (Πιστεύω εις)

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Δοξολογία με χορούς και τραγούδια από άνδρες και γυναίκες μετά το θαύμα της διάβασης της Ερυθράς Θάλασσας.
- Ανυπόμονος και δύστροπος λαός.
- Ρίψη ξύλου στα πικρά νερά της Μερρά.
- Φωτεινή νεφέλη και στήλη φωτιάς και πίσω ο Μωυσής με το λαό· ο Χριστός, πίσω του ο πνευματικός πατέρας κι ακολουθούμε εμείς.
- Πείνα:
 - ▶ Σμήνη από ορτύκια εκείνο το βράδυ.
 - ▶ Κάθε πρωί επί 40 χρόνια το μάννα (εγκράτεια, εργατικότητα, πίστη).
- Θλίψη του Μωυσή μπροστά στα παράπονα και την απιστία του λαού.
- Νερό από το βράχο.
- Νίκη των Αμαλκεϊτών με τα υψωμένα χέρια του Μωυσή (Σταυρός).
- Φαρμακερά φίδια- σωτηρία με την με πίστη ενατένιση του χάλκινου όφεως (Σταυρωμένος Χριστός).

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Δοξολογώντας το Θεό με τραγούδια και χορούς ευγνωμοσύνης πέρασαν οι Ισραηλίτες τις πρώτες τους ώρες στην ανατολική ακτή της Ερυθράς Θάλασσας. Απ' το μυαλό τους δεν έφευγε το μεγάλο θαύμα που είχαν ζήσει. Άνδρες, με αρχηγούς το Μωυσή και τον Ααρών και γυναίκες, με επικεφαλής την αδερφή των 2 σπουδαίων ηγετών, τη Μαριάμ, ευχαριστούσαν ολόψυχα τον Κύριο για την ελευθερία που τους χάρισε.

Όμως, τα 200 χρόνια σκλαβιάς είχαν αλλάξει βαθιά το λαό του Θεού, κάνοντάς τον φοβισμένο, ανυπόμονο και δύστροπο. Τρεις ημέρες βάδισμα στην έρημο έφτασαν για να ξεκινήσουν τα παράπονα κατά του Μωυσή. Τα πρώτα πλούσια νερά που συνάντησαν στη Μερρά ήταν πικρά και δεν μπορούσαν να πιουν και να ξεδιψάσουν. Μα όσο εκείνοι παραπονούνταν, ο Μωυσής προσευχόταν κι ο Θεός έδωσε θαυμαστή λύση: έδειξε ένα ξύλο, το οποίο μόλις έριξαν μέσα, γλύκανε τα νερά ανακουφίζοντας τους ταξιδιώτες. Σημάδι προφητικό για το Σταυρό του Κυρίου μας που γλυκαίνει και ξεκουράζει τους Χριστιανούς από την πίκρα της αμαρτίας.

Ο ίδιος ο Χριστός μάς λένουν οι Πατέρες της Εκκλησίας μας πως ήταν παρών στη φωτεινή νεφέλη που συνέχιζε ν' ανοίγει το δρόμο στους Ισραηλίτες και που γινόταν στύλος φωτιάς στη διάρκεια της

νύχτας. Πίσω της ακολουθούσε ο Μωυσής, οδηγώντας και συμβουλευόντας το λαό. Κάπως έτσι βαδίζουμε κι εμείς οι πιστοί σ' αυτόν τον κόσμο: η ζωή του Χριστού μας μέσα από το Ευαγγέλιο και τη Χάρη των Μυστηρίων μάς καθοδηγεί, με τη βοήθεια πάντοτε του πνευματικού μας πατέρα. Σύντομα όμως μια νέα δυσκολία στην αφιλόξενη έρημο του Σινά λύγισε τους οδοιπόρους: η πείνα. Έφτασαν μάλιστα να νοσταλγούν την Αιγυπτιακή σκλαβιά και το κρέας που έτρωγαν σαν δούλοι!

Ο φιλόανθρωπος Θεός έδειχνε μεγάλη υπομονή με το δύσκολο λαό Του. Ειδοποίησε το Μωυσή πως το βράδυ σμήνη από ορτύκια θα έπεφταν στο ισραηλιτικό στρατόπεδο για να χορτάσουν τους πεινασμένους. Μα το μεγάλο θαύμα, που συμβόλιζε τη Θεία Κοινωνία, θα ήταν το μάννα! Γλυκό ψωμί από τον ουρανό θα γέμιζε κάθε πρωί την επιφάνεια της ερήμου και θα έλιωνε μετά την ανατολή του ήλιου. Επί σαράντα χρόνια ο Θεός έθρεψε με το μάννα το λαό Του διδάσκοντάς τους ταυτόχρονα, ως στοργικός Πατέρας, τις αρετές της εγκράτειας, της εργατικότητας και της εμπιστοσύνης στις εντολές Του. Κάθε Ισραηλίτης έπρεπε να σηκώνεται πολύ πρωί αποφεύγοντας την τεμπελιά και να μαζεύει μόνο όσο μάννα χρειαζόταν για μια μέρα, γιατί αν απιστούσε και κρατούσε και για την επόμενη, το έβρισκε σαπισμένο και γεμάτο σκουλήκια! Μόνο το μάννα της Παρασκευής γινόταν από θαύμα διπλάσιο, ώστε ο λαός να τηρεί την ανάπαυση της έβδομης ημέρας, του Σαββάτου. Όσοι δύσπιστοι και λαίμαργοι ζύπνησαν το Σάββατο για να μαζέψουν τη θεία τροφή, δε βρήκαν τίποτε εκτός από την άμμο της ερήμου.

Πόσο θλιβόταν ο Μωυσής που έβλεπε τους συμπατριώτες του ν' απολαμβάνουν τόση φροντίδα και πάλι να ξεχνούν το Δημιουργό! Εκείνος του έδωσε εντολή να χτυπήσει με τη θαυματουργή ράβδο το βράχο, απ' όπου αμέσως ξεπήδησε νερό που δρόσισε τους διψασμένους. Εκείνος πάλι τον συμβούλεψε να σταθεί με τα χέρια ψηλά στην κορυφή του βουνού, ενώ ο Ιησούς του Ναυή με τους καλύτερους Ισραηλίτες πολεμιστές μάχονταν με τους πολυάριθμους και πάνοπλους Αμαληκίτες. Κι επειδή ο Μωυσής κουράστηκε, ο Ααρών κι ο Ωρ κρατούσαν ψηλά τα δύο του χέρια ενώ όλοι μαζί προσεύχονταν θερμά σχηματίζοντας έτσι και πάλι το Σταυρό, που χάρισε τελικά το σούρουπο τη νίκη στο λαό του Θεού. Αλλά το πιο τρανταχτό προφητικό σημάδι, που θυμίζει σ' εμάς τους Χριστιανούς το Σταυρωμένο μας Χριστό ήταν το χάλκινο φίδι. Φαρμακερά ερπετά γέμισαν το στρατόπεδο, όταν οι Εβραίοι παραπονέθηκαν ξανά με σκληρότητα στο Μωυσή για τις δυσκολίες της ερήμου κι εκείνος, με πόνο καρδιάς, όταν τους είδε να μετανιώνουν, παρακάλεσε το Θεό να σπλαχνιστεί τα πλάσματά Του. Ο Κύριος τότε του παράγγειλε πως όποιος θα κοίταζε με πίστη το χάλκινο φίδι που έπρεπε να κατασκευαστεί σε ψηλό σημείο, ανάμεσα στις σκηνές του λαού, θα σωζόταν από τις δηλητηριώδεις δαγκωματιές. Με τέτοια εμπιστοσύνη και μετάνοια στην καρδιά μας ας κοιτάζουμε κι εμείς το Χριστό, που γεννήθηκε και σταυρώθηκε για να μας γιατρέψει από την ασθένεια της αμαρτίας και του θανάτου!

Δ. ΣΥΝΟΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που θα μπορούσαμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κλπ)

Με θαύματα οδήγησε ο Θεός το Μωυσή στην έρημο προς το Όρος Σινά· ας έχουμε κι εμείς την πίστη του για να γίνεται στη ζωή μας πάντοτε το Θείο θέλημα.

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

- Δοξολογίες ανέπεμψαν οι Ισραηλίτες έπειτα από τη θαυμαστή διάβαση της Ερυθράς Θάλασσας και τη σωτηρία τους από τους Αιγύπτιους. Ας αναλογιστούμε πόσο μεγαλύτερη πρέπει να είναι η δική μας ευχαριστία προς το Θεό που μας λύτρωσε από τον αιώνιο εχθρό μας, το διάβολο.
- Αξιοθαύμαστη η υπομονή του Κυρίου με το δύστροπο λαό Του κι οι συνεχείς Του ενεργεσίες. Μας διδάσκει κι εμάς πως ακόμα κι αν Τον εγκαταλείπουμε, Εκείνος μας αγαπά και μας περιμένει.
- Φωτεινή νεφέλη και στύλος φωτιάς συμβολίζουν το Χριστό, που για να Τον ακολουθήσουμε, όμως, έχουμε την ανάγκη ενός Μωυσή, του πνευματικού μας. (τονίζεται περισσότερο στο επόμενο μάθημα)

- Το ξύλο της Μερρά, η στάση του Μωυσή με τα απλωμένα χέρια πάνω στο βουνό και ο χάλκινος όφης, όλα συμβολίζουν το Σταυρό του Κυρίου. Εμείς βαδίζουμε προς τα Χριστούγεννα, μα δεν πρέπει να ξεχνάμε πως ο Χριστός μας γεννάται για να σταυρωθεί (μπορούμε ν' αναφέρουμε στα παιδιά τη σμύρνα, δηλαδή το άρωμα που άλειφαν τους νεκρούς και το οποίο έφερε ο ένας εκ των τριών Μάγων, αλλά και τη φάτνη, που στη βυζαντινή εικόνα της Γέννησης αγιογραφείται ως φέρετρο).
- Το μάννα αποτελεί προτύπωση της Θείας Κοινωνίας, όπως μυστικά εννοείται και στην Κυριακή Προσευχή: «τον άρτον ημών τον επιούσιον δος ημίν σήμερον». Η Θεία Κοινωνία θα έπρεπε να είναι η καθημερινή μας τροφή, γι' αυτό και η Εκκλησία μάς προτρέπει να μετέχουμε συχνά στη Θεία Ευχαριστία, δείχνοντας τις ανάλογες αρετές στην προετοιμασία μας: πνευματική και σωματική εγκράτεια, εγρήγορση που δηλωνόταν με το πρωινό ξύπνημα των Ισραηλιτών, εργατικότητα και εμπιστοσύνη στο Θεό.
- Το συμβάν με τα δηλητηριώδη φίδια αναφέρεται στο βιβλίο των Αριθμών προς το τέλος της 40χρονης περιπλάνησης του λαού στην έρημο, ενώ όλα τα υπόλοιπα γεγονότα του μαθήματος αναφέρονται στην Έξοδο μέσα στο δίμηνο που χρειάστηκαν οι Ισραηλίτες για να φτάσουν στο όρος Χωρήβ (Σινά). Το επιλέξαμε όμως γι' αυτό το μάθημα μια κι εντάσσεται στη συνηθισμένη συμπεριφορά απιστίας του λαού και μας εξυπηρετεί ιδιαίτερα στο δογματικό μας στόχο που είναι η απόλυτη εμπιστοσύνη μας στο πρόσωπο του Θεού («Πιστεύω **εις** ένα Θεόν», λέμε στο σύμβολο της Πίστεως).

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

- Μια πιθανή ερώτηση των παιδιών θα ήταν: «Γιατί ο Θεός διάλεξε ένα τέτοιο απείθαρχο και άπιστο λαό;». Αν συγκρίνουμε τη συμπεριφορά του λαού, πράγματι, με αυτή των προγόνων του, Αβραάμ, Ισαάκ, Ιακώβ και Ιωσήφ, απογοητευόμαστε. Η αλήθεια είναι πως η ισραηλιτική ρίζα διέθετε αξιόλογα φυλετικά στοιχεία (ακόμη και σήμερα είναι ένας δημιουργικός και επίμονος λαός, που επιβάλλεται σε όλα τα επίπεδα) αλλά ήταν και ο μόνος λαός που κράτησε την πίστη στον αληθινό Θεό, όταν όλοι οι άλλοι στράφηκαν στα είδωλα. Επομένως δεν πρέπει να σκεπτόμαστε μόνο **ποιον** διαλέγει ο Θεός αλλά και **ποιος** διαλέγει το Θεό (π.χ. ο Μωυσής αποτελεί απόγονο του Ιακώβ, ο Αμαλίκ του Ησαύ. Και τα 2 αδέρφια είχαν διδαχτεί την αληθινή πίστη. Οι απόγονοι του ενός την κράτησαν, του άλλου όχι). Επίσης δεν πρέπει να ξεχνάμε τα 200 χρόνια σκλαβιάς που άλλαξαν πολύ τους απογόνους του Αβραάμ, ούτε και τα θαυμαστά πρόσωπα που αργότερα θ' ακολουθήσουν (Δαβίδ, προφήτες, 3 παίδες, Εσθήρ, έως και την Τιμιωτέρα των Χερουβίμ Παναγία μας). Αν μάλιστα αλλάξουμε την ερώτηση: «Γιατί ο Θεός διαλέγει εμάς που απιστούμε κι αμαρτάνουμε συνεχώς να παραμένουμε στην Εκκλησία Του;» αντιλαμβανόμαστε πως είμαστε υπόλογοι για πολύ περισσότερα από το λαό του Ισραήλ.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

- ▶ Έξοδος (15,22-18,12).
- ▶ Έξοδος, Ερμηνεία Παλαιάς Διαθήκης, υπό Ιερεμίου Φούντα, Εκδόσεις Αποστολικής Διακονίας, (15,22-18,12, Α' Μέρος).
- ▶ Αριθμοί (21, 4-9).
- ▶ Αριθμοί (21, 4-9), Ερμηνεία Παλαιάς Διαθήκης, υπό Ιερεμίου Φούντα, Εκδόσεις Αποστολικής Διακονίας.

Η. BYZANTINOS ΥΜΝΟΣ

Ἡ Παρθένος σήμερον, τὸν ὑπερούσιον τίκτει, καὶ ἡ γῆ τὸ Σπήλαιον, τῷ ἀπροσίτῳ προσάγει.
Ἄγγελοι μετὰ Ποιμένων δοξολογοῦσι. Μάγοι δὲ μετὰ ἀστέρος ὁδοιποροῦσι. Δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγεννήθη, Παιδίον νέον, ὁ πρὸ αἰώνων Θεός.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΤΡΕΙΣ ΣΟΦΟΙ

Τρεις Σοφοί, τρεις βασιλιάδες φουμ-φουμ-φουμ (2)

Ξεκινήσαν μια φορά καβάλα σ' άλογα γοργά,
Έρημο μακριά περάσαν, νύχτα στην Ιουδαία φτάσαν
φουμ-φουμ-φουμ (2).

Το' να λέγανε Βαλτάσσαρ φουμ-φουμ-φουμ (2)

Και το δεύτερο Γασπάρ, Μελχιόρ τον τρίτο πούθε παν;
Βασιλιά ψάχνουν να βρουνε που γι' Αυτόν Γραφές μιλούνε.
φουμ-φουμ-φουμ (2).

Τρεις Σοφοί, τρεις βασιλιάδες φουμ-φουμ-φουμ (2)

Στο νιογέννητο παιδί αστέρι ολόλαμπρο οδηγεί
Ταπεινά το γόνυ γέρνουν, θησαυρό στο βρέφος φέρνουν
φουμ-φουμ-φουμ (2).

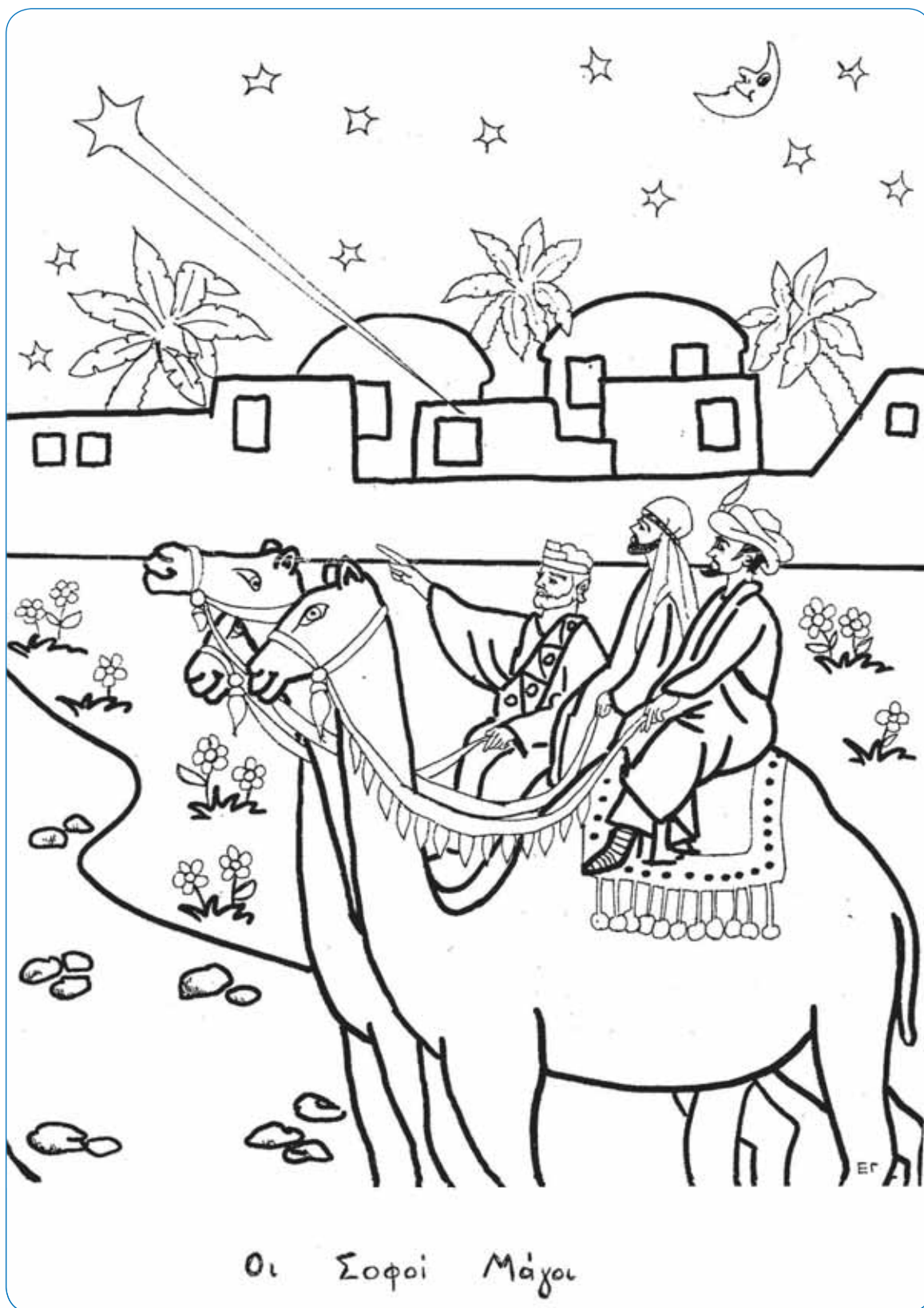
Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΒΑΨΕ ΧΡΩΜΑ

Ένα παιδί είναι ο κυνηγός. Φωνάζει
«βάψε χρώμα» και λέει ένα χρώμα. Όλα
τα παιδιά πρέπει να πιάσουν ένα αντι-
κείμενο αντίστοιχου χρώματος ενώ ο
κυνηγός τα κυνηγάει. Εάν προλάβει και
πιάσει κάποιο παιδί πριν αυτό πιάσει
το... χρώμα, τότε γίνεται εκείνο κυνηγός.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

9

Κυκλώστε οριζόντια τις 8 λέξεις που έχουν σχέση με τη Γέννηση του Χριστού:

Π	Φ	Α	Τ	Ν	Η	Κ	Ξ	Γ	Η	Τ	Ρ	Ε
Β	Ο	Σ	Κ	Ο	Ι	Ι	Ο	Ι	Φ	Γ	Τ	Γ
Σ	Φ	Γ	Υ	Α	Γ	Γ	Ε	Λ	Ο	Ι	Ε	Υ
Σ	Δ	Ψ	Μ	Ρ	Τ	Π	Δ	Φ	Ω	Μ	Ν	Ν
Φ	Χ	Η	Ω	Μ	Α	Γ	Ο	Ι	Ι	Υ	Β	Α
Ρ	Β	Ν	Υ	Υ	Ω	Π	Α	Ν	Α	Γ	Ι	Α
Η	Ω	Β	Σ	Π	Ψ	Α	Β	Μ	Κ	Δ	Φ	Τ
Ι	Η	Σ	Ο	Υ	Σ	Ι	Ξ	Η	Ε	Δ	Σ	Ρ
Ε	Ι	Ρ	Η	Ν	Η	Ρ	Θ	Τ	Κ	Ε	Α	Ο
Χ	Ψ	Ω	Σ	Ι	Ω	Σ	Η	Φ	Ο	Υ	Φ	Δ

Κυκλώστε μόνο όσες λέξεις έχουν σχέση με τα θαύματα που έκανε ο Θεός στους Ισραηλίτες.

ΜΑΝΝΑ, ΟΡΤΥΚΙΑ, ΛΑΓΟΙ, ΚΑΤΣΙΚΑΚΙΑ, ΠΕΡΣΕΣ, ΑΜΑΛΗΚΙΤΕΣ, ΝΕΡΟ ΑΠΟ ΤΟ ΒΡΑΧΟ, ΡΥΖΙ, ΧΟΡΤΑ, ΚΡΑΣΙ ΑΠΟ ΤΟ ΒΡΑΧΟ

Συμπληρώστε τα κενά:

Οι Ισραηλίτες έχαναν συχνά την π_ _ _ τους, δηλαδή την ε_ _ _ _ _ τους στο Θ_ _ και παραπονιούνταν στο Μ_ _ _ _.

Μήπως και εμείς τους μοιάζουμε;

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!

ΟΙ 10 ΕΝΤΟΛΕΣ ΣΤΟ ΟΡΟΣ ΣΙΝΑ- ΤΟ ΧΡΥΣΟ ΜΟΣΧΑΡΙ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά την ξεχωριστή υπόσταση του πρώτου Προσώπου της Αγίας Τριάδος, του Θεού Πατέρα, μέσα από το χάρισμα της πατρότητας στο μυστήριο της Ιερωσύνης.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Δύο μήνες διαδρομή ως το όρος Χωρήβ (Σινά).
- Ερώτηση του Θεού αν θέλουν το Νόμο Του και απάντηση του λαού πως επιθυμούν το θέλημα του Θεού.
- Τριήμερη νηστεία και καθαρότητα ως προετοιμασία.
- Καπνοί, σεισμός, σάλπιγγες και διαταγή να μην πλησιάσει κανείς το όρος.
- Μόνο ο Μωυσής θα ανέβει στην κορυφή και θα εισέλθει στη Νεφέλη.
- Θεοπτεία και αποκαλύψεις στο Μωυσή, οδηγίες για τη λατρεία του Θεού.
- Σκηνή- χρυσή στάμνα-επτάφωτος λυχνία- Τράπεζα των άρτων και Κιβωτός της διαθήκης με τις δύο θεοχάρακτες πλάκες.
- Δέκα εντολές:
 - ▶ Αγάπη στον Θεό.
 - ▶ Απαγόρευση ειδώλων.
 - ▶ Όχι άσκοπη χρήση του θείου Ονόματος.
 - ▶ Αργία του Σαββάτου.
 - ▶ Τιμή στους γονείς.
 - ▶ Όχι φόνος.
 - ▶ Σεβασμός προς τη συζυγία.
 - ▶ Όχι κλοπή.
 - ▶ Όχι ψευδομαρτυρία.
 - ▶ Όχι πονηρή επιθυμία για ξένα αγαθά.
- Επιστροφή του Μωυσή και ιερός θυμός στη θέα του κατασκευασμένου από τον Ααρών χρυσού μόσχου.
- Συντριβή πλακών και μόσχου-ιερή μάχη.
- Μετάνοια του λαού, νέα άνοδος του Μωυσή στο όρος.
- Έξοδος της σκηνής από το στρατόπεδο, νέες πλάκες, λάμψη προσώπου του Μωυσή, θεία λατρεία.
- Πνευματικοί πατέρες-εορτασμός Χριστουγέννων.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

 ύο μήνες χρειάστηκαν οι Ισραηλίτες με οδηγό το Μωυσή να φτάσουν στους πρόποδες του όρους Χωρήβ, που σήμερα πια το αποκαλούμε Σινά, όπου και στρατοπέδευσαν. Είχε έρθει η στιγμή να απαντήσουν ειλικρινά στο Θεό Πατέρα αν επιθυμούν να μάθουν το Νόμο Του, που θα τους βοηθούσε να ζήσουν με καλοσύνη και αγάπη τη ζωή της ελευθερίας. Κι όταν ο Μωυσής τους μετέφερε την ερώτηση αυτή του Κυρίου, όλος ο λαός απάντησε πως επιθυμούσε να κάνει το Άγιο Θέλημά Του. Ίσως όμως δεν είχαν καταλάβει πόσο σοβαρή ήταν μια τέτοια απόφαση, να συνάψουν δηλαδή διαθήκη, συμφωνία, με τον Δημιουργό του ουρανού και της γης.

Τρεις ημέρες νηστείας και προσευχής έπρεπε να τηρήσουν όλοι, καθώς προετοιμάζονταν για την υποδοχή του Θεϊκού Νόμου. Την τρίτη μέρα οι Ισραηλίτες καθαροί στο σώμα και τη ψυχή αντίκρισαν με φόβο το ιερό βουνό να καπνίζει και να τρέμει! Ο Κύριος είχε υποσχεθεί πως αν τηρούσαν τις εντολές Του, τότε το έθνος τους θα γινόταν βασιλικό και ιερατικό μαζί, μια κι απ' τη γενιά τους θα ερχόταν στον κόσμο μας ο μόνος αληθινός Βασιλιάς και Αρχιερέας, ο Χριστός μας. Τι φοβερό θέαμα κι άκουσμα όμως έμοιαζε η συνάντηση με το Θεό! Ουράνιες σάλπιγγες ηκούσαν δυνατά και κανείς δεν επιτρεπόταν να πλησιάσει και ν' αγγίξει τους βράχους του βουνού· μόνο ο Μωυσής έλαβε την εντολή να ανέβει προς την κορυφή όπου μέσα στη νεφέλη θα συναντούσε τον Κύριο.

Ποιός ξέρει τι αποκαλύψεις θα είδε ο μεγάλος αυτός άνδρας της Αγίας Γραφής μέσα στις σαράντα ημέρες και νύχτες που έμεινε εκεί! Τροφή και νερό δεν χρειάστηκε, μια και μόνο η παρουσία του Δημιουργού έφτανε για να τον γεμίζει ζωή. Θεόπτης ονομάστηκε από την Εκκλησία μας, γιατί είδε στ' αλήθεια τη δόξα του Θεού, ενώ οραματίστηκε και την ενανθρώπιση του Χριστού μας, που αιώνες αργότερα θα γινόταν. Απ' όλα αυτά εμπνεύστηκε τις οδηγίες που θα έδινε στους Ισραηλίτες για την κατασκευή της Ιερής Σκηνής, στην οποία οι ιερείς θα λάτρευαν τον Κύριο. Ραμμένη με τα καλύτερα υφάσματα του λαού, θα περιείχε τη χρυσή Στάμνα με το μάννα, την επτάφωτη Λυχνία που δε θα έσβηνε ποτέ, τη χρυσή Τράπεζα με τους άρτους από τις 12 φυλές του Ισραήλ και την πολύτιμη Κιβωτό με τα σκαλισμένα Χερουβείμ που θα έκλεινε μέσα της το μεγαλύτερο θησαυρό· τις πλάκες στις οποίες ο ίδιος ο Θεός χάραξε τις Εντολές Του.

«Εγώ είμαι ο Θεός που σ' ελευθέρωσε. Αγάπησέ με και μην παρασυρθείς και λατρεύσεις άλλους ψεύτικους, φτιάχνοντας είδωλα. Μην χρησιμοποιήσεις το Όνομα Μου άδिका και άσκοπα. Τήρησε κι εσύ την ανάπαυση του Σαββάτου και αφιέρωσέ Μου την ημέρα αυτή. Να αγαπάς με τιμή τον πατέρα και τη μητέρα σου. Μην σκοτώσεις συνάνθρωπό σου. Μην ξεχάσεις την αγάπη και το σεβασμό στον άνδρα και στη γυναίκα σου. Μην κλέψεις ξένα πράγματα. Μην πεις ψέματα και κατηγορήσεις άδिका τους αδελφούς σου. Μην ζηλέψεις όσα έχουν οι άλλοι και γεμίσεις την καρδιά σου πονηρές επιθυμίες, αλλά να χαίρεσαι με όσα Σου χαρίζω».

Πόσο ευτυχισμένοι θα ήταν οι άνθρωποι, αν τηρούσαν τις Δέκα Εντολές που κρατούσε χαραγμένες στις δύο πλάκες καθώς κατέβαινε ο Μωυσής από το όρος Σινά! Μα βαθιά θλίψη και ιερός θυμός γέμισαν την καρδιά του όταν αντίκρισε τους συμπατριώτες του να χορεύουν και να διασκεδάζουν μεθυσμένοι, προσκυνώντας δίχως ντροπή ένα χρυσό είδωλο μοσχариού! Απογοητευμένοι από την πολυήμερη απουσία του αρχηγού τους, έπεισαν τον Ααρών να φτιάξει από τα κοσμήματά τους ένα ψεύτικο θεό, σαν εκείνους που έβλεπαν στην Αίγυπτο.

Τι εύκολο που είναι να ξεχάσουμε το Δημιουργό μας κι η καρδιά μας να αιχμαλωτιστεί απ' όσα μας περιτριγυρίζουν! Να ψάχνουμε δύναμη και παρηγοριά στο φαγητό, τα πλούτη και τα υλικά αγαθά, που έπειτα από λίγο χάνονται! Ο Μωυσής, αφού πρώτα έσπασε με ντροπή τις πλάκες των Εντολών, έκανε σκόνη το χρυσό μοσχάρι και τη σκόρπισε στο ρυάκι απ' όπου έπινε ο λαός νερό. Κι όμως, υπήρξαν πολλοί που δεν κατάλαβαν το σφάλμα τους και πέθαναν στη μάχη που ξέσπασε μέσα στο στρατόπεδο, με τους πιστούς Λευίτες να υπερασπίζονται όσους μετάνιωσαν για την προδοσία τους απέναντι στον αληθινό Θεό.

Ο Μωυσής, ανεβαίνοντας και πάλι στο βουνό, άκουσε με πληγωμένη καρδιά τον Κύριο να λέει πως η αμαρτία του λαού ήταν μεγάλη και πως η σκηνή Του θα έπρεπε να βρίσκεται πια έξω από το στρατόπεδο, θέλοντας έτσι να δείξει πως απομακρύνεται απ' όποιον δεν επιθυμεί να ακολουθήσει το Νόμο Του. Η θερμή προσευχή του πνευματικού αρχηγού, όμως, για τους μετανιωμένους αδελφούς του, έκανε τον φιλόανθρωπο Θεό να ξαναδώσει τις εντολές Του σε δύο νέες πλάκες, που θα φυλάγονταν με προσευχή και ευλάβεια από γενιά σε γενιά.

Το πρόσωπο του Μωυσή, όταν κατέβηκε ξανά, ήταν τόσο φωτεινό, που έπρεπε να το καλύπτει για να τον αντικρίζουν οι συμπατριώτες του. Η μετάνοια κι η εξομολόγηση της αμαρτίας τους αλλά κι η ανίκητη αγάπη του πνευματικού τους οδηγού έφεραν και πάλι την χάρη του Θεού στο δύσκολο ταξίδι που τους περίμενε για τη γη Χαναάν. Με τα πολύτιμα άμφιά τους οι ιερείς θα χρησιμοποιούσαν καθημερινά τα καλύτερα από

τα αγαθά των παιδιών του Ισραήλ για τη λατρεία του Κυρίου. Ας βαδίσουμε κι εμείς με οδηγούς τους ιερείς μας προς τα Χριστούγεννα, γιορτάζοντας, όχι σαν ειδωλολάτρες, αλλά πνευματικά: το χριστουγεννιάτικο έλατο ας μας θυμίσει το Δέντρο της Ζωής στον Παράδεισο, που το αντικατέστησε ο ίδιος ο Χριστός μας, τα φώτα και τα στολίδια ας μας φέρουν στο νου τις αρετές και το γιορτινό τραπέζι ας μη μας εμποδίσει από το ουράνιο τραπέζι της Θείας Λειτουργίας. Ας κάνουμε αληθινά Χριστούγεννα μαζί με το Χριστό!

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που θα μπορούσαμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κλπ)

Αγαπημένοι με το Θεό σημαίνει αγαπημένοι μεταξύ μας, όπως μας δίδαξε ο Κύριος με τις 10 Του εντολές στο όρος Σινά. Ας τις τηρήσουμε για να ετοιμαστούμε με τη βοήθεια των πνευματικών μας πατέρων για τα Χριστούγεννα!

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

- Το όρος Χωρήβ ταυτίζεται με το όρος Σινά στη σιναϊτική χερσόνησο. Είναι το ίδιο βουνό στο οποίο είχε δει ο Μωυσής τη φλεγόμενη βάτο.
- Ο Θεός ρωτά αν επιθυμεί ο λαός να τηρήσει τις Εντολές Του, σεβόμενος την ανθρώπινη ελευθερία. Από τη στιγμή που ο άνθρωπος απαντά θετικά αναλαμβάνει και μια μεγάλη ευθύνη.
- Νηστεία, προσευχή και καθαρότητα για την υποδοχή του θείου Νόμου· ας φανταστούμε πόσο μεγαλύτερος πρέπει να είναι ο δικός μας αγώνας που υποδεχόμαστε στη Θεία Ευχαριστία τον ίδιο το Θεό. Ας αναλογιστούμε Ποιόν βάζουμε μέσα στο σώμα και τη ψυχή μας, όταν και μόνο η παρουσία Του προκαλούσε όλα αυτά τα φυσικά φαινόμενα που είδαν οι Ισραηλίτες στο όρος Σινά.
- Ο Μωυσής έζησε σαράντα μερόνυχτα χωρίς να επιθυμήσει τροφή και νερό, γεμάτος από την παρουσία του Κυρίου (θυμόμαστε τη 40ήμερη νηστεία του Ιησού στο τέλος της οποίας αντιμετώπισε το διάβολο λέγοντάς του: «Ουκ επ'άρτω μόνω ζήσεται άνθρωπος»). Εκεί δέχτηκε θείες αποκαλύψεις ακόμα και για την ενανθρώπιση του Χριστού μας, με βάση τις οποίες οργάνωσε τη λατρεία του Θεού στο λαό του Ισραήλ.
- Όλα τα ιερά σκεύη και τα άμφια των ιερέων ήταν κατασκευασμένα απ' ό,τι πολυτιμότερο πρόσφερε ο λαός, διδάσκοντάς μας να αφιερώνουμε τα καλύτερα από τα αγαθά μας στην υπηρεσία του Θεού. Έτσι δείχνουμε και με υλικό τρόπο την τιμή και τη σπουδαιότητα της σχέσης μας με το Θεό.
- Ο λαός του Ισραήλ πλέον θα είναι «βασίλειον ιεράτευμα», λαός αφιερωμένος στο Θεό, που θα έχει και ιερατικό ρόλο για τη σωτηρία των υπόλοιπων εθνών. Αυτό πραγματοποιήθηκε από το Χριστό μας μέσω της λυτρωτικής Του θυσίας και του κηρύγματος των 12 αποστόλων.
- Οι Δέκα Εντολές, βάση για κάθε μεταγενέστερο νομικό σύστημα κι όχι μονάχα του ισραηλितικού λαού, ορίζουν τις σχέσεις μας με το Θεό (οι πρώτες 4) και μεταξύ μας (οι υπόλοιπες 6). Πράγματι, μόνο αν είμαστε αγαπημένοι με το Θεό, μπορούμε να είμαστε και μεταξύ μας. Η προτροπή του Κυρίου να Τον αγαπήσουμε, να μην ειδωλοποιήσουμε καμιά άλλη ύπαρξη ή κτίσμα του κόσμου αυτού και να Του αφιερώνουμε την έβδομη ημέρα, έχουν στόχο τη δική μας ωφέλεια και ελευθερία από κάθε υποδούλωση (το Σάββατο προτυπώνει και το «ευλογημένο Σάββατο» της Ταφής του Χριστού μας οπότε νικήθηκε ο θάνατος). Οι υπόλοιπες εντολές με αποκορύφωμα την τελευταία, που αναφέρεται και στις εσωτερικές μας σκέψεις και επιθυμίες ολοκληρώθηκαν με τον τέλειο Νόμο του Ευαγγελίου.
- Η ειδωλολατρία του χρυσού μόσχου έφερε αμέσως ολέθρια αποτελέσματα. Οι Ισραηλίτες ξέχασαν όλες τις ευεργεσίες του αληθινού Θεού, έλαβαν μέρος μεθυσμένοι σε κάποιο είδος «οργίου», πολλοί από

αυτούς δε συνήλθαν ούτε μετά την κάθοδο του Μωυσή και τελικά μολύνθηκε και το νερό που έπιναν, ενώ ακολούθησε κι η πρώτη εμφύλια μάχη.

- Ο Μωυσής, παρά τον πόνο και τη θεία οργή του, δρα ως μεσίτης υπέρ του λαού του (μάλιστα το κείμενο της Εξόδου μας λέει πως ζήτησε από το Θεό να χαθεί κι ο ίδιος μαζί με το λαό γι' αυτή την αμαρτία) και με αυστηρότητα και έλεος μαζί τον καθοδηγεί προς τη μετάνοια. Έτσι δρα ως αληθινός πνευματικός πατέρας, που ανακουφίζει τους πιστούς από το βάρος της αμαρτίας.
- Η λάμψη του προσώπου του Μωυσή αποτελεί αντανάκλαση της Θείας Δόξας που είχε αντικρίσει. Έτσι ο δύσπιστος και απειθής λαός θα τον εμπιστευόταν ακόμη περισσότερο.
- Μπορούμε να συζητήσουμε αρκετά με τα παιδιά για την κοσμική πορεία που έχει δυστυχώς πάρει ο εορτασμός των Χριστουγέννων και για την πνευματική αντιμετώπιση εκ μέρους μας της δεσποτικής «Μητρόπολης των Εορτών». Κάπως έτσι θα πρέπει να βιώσουν τα παιδιά και την τυχόν προετοιμασία της Χριστουγεννιάτικης ενοριακής γιορτής, όχι σαν μια ακόμα γιορτή με τραγούδια, σκετς κλπ μόνο, αλλά, ως ένα πνευματικό γεγονός, που θα τους φέρει πιο κοντά στο Μυστήριο της Γέννησης.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

- Θα μπορούσαν τα παιδιά να ρωτήσουν γιατί ο υπόλοιπος λαός δεν επιτρεπόταν να πλησιάσει στο όρος Σινά, παρά μόνο ο Μωυσής. Ο Θεός γνώριζε πόσο απροετοίμαστοι ψυχικά ήταν οι απείθαρχοι Ισραηλίτες και βεβαίως ήξερε για την επικείμενη ειδωλολατρική τους πτώση. Αν τους επιτρεπόταν η άνοδος στο όρος, αν ο Θεός δεν άφηνε να φανεί η επιβλητική Του παρουσία με το σεισμό, τους καπνούς και τους εκκωφαντικούς ήχους, τότε ο λαός θα περιφρονούσε ακόμη περισσότερο το Θεό, θεωρώντας την επικοινωνία μαζί Του σαν κάτι απλό και εύκολο. Μόνο ο πνευματικός Μωυσής ένιωθε πολύ καλά τι θα πει να βρίσκεσαι ενώπιον του Δημιουργού, έπειτα από την πρώτη Του συνομιλία με τον Κύριο στη φλεγόμενη βάτο.
- Ένα θέμα που συζητιέται συχνά (κυρίως από μεγαλύτερους, αλλά μπορεί ν' απασχολεί και τα παιδιά) είναι τα πολύτιμα άμφια των ιερέων ή τα ιερά σκεύη των ναών κλπ. Βλέπουμε στο κείμενο της Εξόδου πως ο ίδιος ο Θεός δίνει ακριβείς οδηγίες στο Μωυσή για την ποιότητα των ιερατικών αμφίων και της Σκηνής του Μαρτυρίου, τα οποία έπρεπε να είναι κατασκευασμένα από τα καλύτερα υλικά που διέθετε ο λαός. Αυτό το σκεπτικό ακολούθησε και η Εκκλησία μας: ό,τι αφιερώνουμε στο Θεό πρέπει να είναι το καλύτερο, κυρίως όμως να προσφέρεται από ευγνώμονα και ταπεινή καρδιά που δεν έχει αδικήσει τους άλλους (ας θυμηθούμε τις θυσίες του Κάιν και του Άβελ). Έτσι διατηρείται μια ισορροπία, αποφεύγοντας τις υπερβολές που μπορούν να σκανδαλίσουν. Εξάλλου τα άμφια των ιερέων, τόσο στη λατρεία της Παλαιάς όσο και στην ανώτερη λατρεία της Καινής Διαθήκης, δεν αποτελούν το καθημερινό τους ένδυμα αλλά χρησιμοποιούνται μόνο στις ακολουθίες και τα Μυστήρια, συμβολίζοντας την καθαρότητα και τις αρετές της καρδιάς.
- Γιατί ο Μωυσής έσπασε τις πλάκες; Γιατί αποτελούσαν σημάδι της συμφωνίας (Διαθήκης) του Θεού με το λαό Του, την οποία όμως ο λαός δεν τήρησε λατρεύοντας το χρυσό μοσχάρι. Και γιατί έριξε τη χρυσή σκόνη του σπασμένου ειδώλου στο νερό που έπιναν; Για να δείξει πόσο ασήμαντη ήταν η ψεύτικη θεότητα αλλά και πως η αμαρτία επηρεάζει τη ψυχή και το σώμα μας ως όργανο καταστροφής.
- Τέλος, έχουμε ένα σκληρό γεγονός (το οποίο δεν αναφέρουμε επακριβώς στη διήγηση)- επεμβαίνει η φυλή του Λευί κατά διαταγή του Μωυσή σκοτώνοντας περίπου 3000 αμετανόητους λάτρεις του ειδώλου μέσα σε μια ατμόσφαιρα εκτός ελέγχου. Συχνά συναντάμε τέτοια γεγονότα αιματηρών συγκρούσεων κατά διαταγή του Θεού, που μόνο στόχο έχουν να προφυλάξουν τους υπόλοιπους από σοβαρές αμαρτίες. Δύσκολο για μας που ζούμε στην εποχή της Χάριτος να φανταστούμε τις συνθήκες της εποχής εκείνης και να βλέπουμε το Θεό της Αγάπης που για χάρη μας έφτασε ως το θάνατο να διατάζει πόλεμο και σφαγή. Ο Κύριος όμως, εκτός από ελεήμων είναι και δίκαιος και προστατεύει από χειρότερα κακά τον άνθρωπο, έως ότου έρθει στη γη και μας διδάξει την αληθινή αγάπη.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

- ▶ Έξοδος (19,1-20,21 και 24,12-26,37 και 28,1-29,37 και 32,1-34,35).
- ▶ Έξοδος, Ερμηνεία Παλαιάς Διαθήκης, υπό Ιερεμίου Φούντα, Εκδόσεις Αποστολικής Διακονίας, (19,1-20, 21 και 24, 12-26, 37 και 28, 1-29, 37 και 32, 1-34, 35).

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ τὸ φῶς τὸ τῆς γνώσεως· ἐν αὐτῇ γὰρ οἱ τοῖς ἄστροις λατρεύοντες, ὑπὸ ἀστέρος ἐδιδάσκοντο, σὲ προσκυνεῖν, τὸν Ἥλιον τῆς δικαιοσύνης, καὶ σὲ γινώσκειν ἐξ ὕψους ἀνατολήν· Κύριε δόξα σοι.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΤΟ ΔΕΙΠΝΟ

Υπήρχε άνθρωπος πλούσιος
που φίλους του πολλούς
προσκάλεσε σε δείπνο
που έστρωσε γι' αυτούς.
Οι δούλοι του χτυπήσαν την πόρτα καθενός,
αλλά οι καλεσμένοι τού είπαν δυστυχώς:

Ω, δε θα' ρθω,
ω, δε θα' ρθω εις το δείπνο,
αγόρασα αγρό,
αγόρασα και βόδια και θέλω να τα ιδώ.
Παντρεύτηκα και πρέπει στο σπίτι να σταθώ,
λυπούμαι στο δείπνο δε θα' ρθω (2).

Τότε ο πλούσιος άνθρωπος λυπήθηκε πολύ.
Τους δούλους πάλι στέλνει κι αρχίζει να καλεί.
«Ελάτε οι πονεμένοι, ελάτε οι φτωχοί,
το δείπνο είναι στρωμένο
γι' αυτόν που δε θα πει...»

Ω, δε θα' ρθω...

Κι έτσι το δείπνο στρώθηκε
ψηλά στον ουρανό
κι ο Κύριος προσμένει τον κάθε αματωλό.
Την πόρτα σου χτυπάει, ν' ανοίξεις μην αργείς!
Την πρόσκλησή Του πάρε και πρόσεξε μην πεις...

Ω, δε θα' ρθω...

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΜΑΝΤΕΨΕ ΠΟΙΟΣ...

Κολλήστε με ταινία στην πλάτη του κάθε παιδιού μία μικρή κάρτα με την φωτογραφία ή απλώς το όνομα ενός ζώου ή ενός αντικειμένου. Κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού, κάθε παιδί πρέπει να κάνει ερωτήσεις που μπορούν να απαντηθούν μόνο με «ναι» ή «όχι», ώστε να καταφέρει τελικά να μαντέψει τι απεικονίζεται στην κάρτα της πλάτης του. Βοηθήστε εξηγώντας τους ότι μπορούν να αρχίσουν το παιχνίδι κάνοντας για πρώτη ερώτηση «Είμαι κάποιο ζώο;» κ.ο.κ. Αφού συμπληρωθεί συγκεκριμένος αριθμός ερωτήσεων ανά παίκτη (π.χ. 10), κάθε παιδί λέει με την σειρά του τι νομίζει ότι είναι. Κερδίζει όποιος μαντέψει σωστά.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

10

Συμπληρώστε τη μεσοστιχίδα των Εντολών:

—	Ε	— —
— —	Ν	—
— — — — —	Τ	—
— —	Ο	
— — — — —	Λ	—
—	Ε	— —
— — —	Σ	— — — — —

1. Από αγάπη, στο λαό του έδωσε τις εντολές ο ...
2. Το όνομα του βουνού που ανέβηκε ο Μωυσής.
3. Τόσα μερόνυχτα έμεινε εκεί χωρίς τροφή.
4. Τόσες ήταν οι πλάκες που έδωσε ο Θεός.
5. Οι Ισραηλίτες έπεισαν τον Ααρών να τους φτιάξει ένα ...
6. Οι εντολές του Θεού ήταν ...
7. Η μεγάλη γιορτή που πλησιάζει.

Δαντιστοιχίστε τα δώρα προς το νεογέννητο Χριστό με τους δωρητές:

ΟΥΡΑΝΟΣ
ΓΗ
ΛΑΟΣ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛ
ΠΟΙΜΕΝΕΣ
ΜΑΓΟΙ
ΖΩΑ

Παναγία
Χρυσό, λιβάνι, σμύρνα
Ζεστασιά
Σπήλαιο
Θαυμασμό
Αστέρι

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!

Ο ΙΗΣΟΥΣ ΤΟΥ ΝΑΥΗ ΚΑΙ Η ΕΙΣΟΔΟΣ ΣΤΗ ΓΗ ΤΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΙΑΣ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά την είσοδο του Υιού και Λόγου του Θεού στην ανθρώπινη ιστορία και σε μια ανθρώπινη πατρίδα και τη σημασία του ονόματος του Κυρίου Ιησού Χριστού στην πνευματική μας ζωή.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Οι Ισραηλίτες φτάνουν έξω απ' τη Χαναάν.
- Σχέση επίγειας και ουράνιας πατρίδας.
- 12 κατάσκοποι παρακολουθούν 40 ημέρες μυστικά τη χώρα- εύφορη και πλούσια.
- Μόνο ο Ιησούς του Ναυή κι ο Χάλεβ δείχνουν πίστη για τη βοήθεια του Θεού στην κατάκτησή της.
- Αυστηρή απόφαση του Θεού για 40χρονη περιπλάνηση έως το θάνατο της άπιστης γενεάς-πλην του Ιησού και του Χάλεβ.
- Στο τέλος των 40 ετών ο Μωυσής ευλογεί το νέο αρχηγό Ιησού και πεθαίνει στην κορυφή του όρους, αφού δει από μακριά τη Χαναάν.
- Είσοδος με θαύμα- εμφάνιση του Υιού του Θεού ως αρχιστράτηγος-η Κιβωτός στον Ιορδάνη- τα νερά παραμερίζουν- διάβαση του λαού.
- Προτύπωση της Βάπτισης του Κυρίου Ιησού Χριστού στον Ιορδάνη που «εστράφη εις τα οπίσω».
- 2 κατάσκοποι στην Ιεριχώ-μετάνοια Ραάβ και αίτηση για σωτηρία.
- Εντολή Θεού: 7ήμερη περιφορά των τειχών-σιωπηλός λαός, σαλπίσματα ιερών.
- Την 7η ημέρα μετά την περιφορά δυνατή φωνή-πτώση των τειχών.
- Δύναμη καρδιακής προσευχής στον Ιησού και κοινής προσευχής στην Εκκλησία.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Λίγα χιλιόμετρα χώριζαν πια το Μωυσή και το λαό του από τη γη Χαναάν. Μπροστά τους απλωνόταν η χώρα που τους είχε υποσχεθεί ο Θεός σαν δική τους ελεύθερη πατρίδα, ώστε να τους βοηθήσει να θυμούνται και την άλλη, την αληθινή κι ουράνια πατρίδα τους, τον Παράδεισο. Ξεγελασμένοι οι Πρωτόπλαστοι τον έχασαν και πολλές φορές οι απόγονοί τους κινδύνεψαν να τον ξεχάσουν. Γι' αυτό ο Κύριος θέλησε να δώσει στο λαό που γεννήθηκε από τον Αβραάμ, τον Ισαάκ και τον Ιακώβ μια χώρα ολοδική του, να τη φροντίζει, δίκαια να την προστατεύει και να λατρεύει ελεύθερα σ' αυτήν τον αληθινό Θεό.

Δώδεκα άνδρες, ένας από κάθε φυλή, επέστρεψαν ύστερα από 40 ημέρες μυστικής παρακολούθησης της πλούσιας Χαναάν. Μα ενώ όλοι την περιέγραψαν στο Μωυσή και στους συμπατριώτες τους γεμάτη με τρεχούμενα νερά κι άφθονους καρπούς, μόνο δύο, ο Χάλεβ κι ο Ιησούς του Ναυή, δήλωσαν με πίστη πως σίγουρα ο Παντοδύναμος Κύριος θα τους βοηθούσε να την κατακτήσουν. Όλοι οι υπόλοιποι τρομοκράτησαν το λαό μιλώντας για οχυρωμένες πόλεις και ανίκητους, πάνοπλους στρατιώτες. Μεγάλη η απιστία τους! Λες και δεν είχαν δει την Ερυθρά Θάλασσα να σκίζεται στα δύο, το νερό να

βγαίνει από το βράχο και τους Αμαλκητίτες να νικούνται απ' τα υψωμένα χέρια του Μωυσή. Τότε ο Θεός ανακοίνωσε την αυστηρή του απόφαση: 40 χρόνια, ένα για κάθε μέρα παρακολούθησης, θα περιπλανιόταν ακόμα ο λαός μέχρι να πεθάνει όλη η γενιά που συνεχώς παραπονοιόταν και απιστούσε. Μόνο ο Ιησούς και ο Χάλεβ θα έμεναν ζωντανοί, για να οδηγήσουν τότε τα παιδιά των Ισραηλιτών στη νέα πατρίδα τους.

Έτσι κι έγινε. Στο τέλος των 40 χρόνων ο γερασμένος πια Μωυσής ειδοποιήθηκε από το Θεό να ορίσει οδηγό του λαού τον πιστό Ιησού. Ο ίδιος, αφού ευλόγησε το νέο αρχηγό, ανέβηκε στην κορυφή του κοντινότερου βουνού απ' όπου είδε την όμορφη Χαναάν κι έτσι, ήσυχος, παρέδωσε την ψυχή του στον Κύριο που σ' όλη του τη ζωή αγάπησε και υπηρέτησε. Ο Ιησούς με θάρρος κι ελπίδα στο Θεό ακολούθησε πιστά τις οδηγίες Του: ο λαός έφτασε στις όχθες του πλημμυρισμένου Ιορδάνη και μόλις οι ιερείς πάτησαν στον ποταμό κρατώντας την Κιβωτό της Διαθήκης το μεγάλο θαύμα έγινε! Τα νερά παραμέρισαν κι ο Ιησούς οδήγησε τους συμπατριώτες του στη νέα τους πατρίδα. Στο ίδιο ακριβώς σημείο, αιώνες αργότερα, ο δικός μας Ιησούς, ο Θεάνθρωπος, θα βαπτιζόταν αγιάζοντας όλη τη φύση κι ανοίγοντάς μας το δρόμο για την αληθινή μας πατρίδα, τον Παράδεισο. Ο ευλογημένος Ιορδάνης θα έστρεφε τα νερά του προς τα πίσω βλέποντας τον Υιό να σκύβει το κεφάλι μπροστά στον Πρόδρομο, το Άγιο Πνεύμα να πετά σαν περιστέρι κι ακούγοντας τη φωνή του Πατέρα από τους ουρανούς.

Τώρα πια μπροστά στους Ισραηλίτες υψώνονταν τα δυνατά τείχη της Ιεριχούς. Οι δυο κατάσκοποι που στάλθηκαν, όταν επέστρεψαν στο στρατόπεδο είπαν στον Ιησού πως απ' όλη την πόλη μονάχα μια αμαρτωλή γυναίκα, η Ραάβ, μετάνιωσε και πίστεψε στον αληθινό Θεό, παρακαλώντας τους να σώσουν εκείνη και την οικογένειά της την ημέρα που θα κατακτούσαν την πόλη. Ήταν βέβαιη για τη νίκη τους. Οι υπόλοιποι, παρόλα τα θαύματα που είχαν ακούσει και το φόβο που ένιωθαν, αρνήθηκαν να συζητήσουν με τους Ισραηλίτες και κλείστηκαν στα τείχη. Ο Χριστός μας, παίρνοντας τη μορφή φωτεινού αρχιστράτηγου με γυμνό ξίφος, έδωσε στον Ιησού την εξής εντολή: όλος ο λαός, πίσω απ' τους ιερείς που θα σάλπιζαν κρατώντας την Κιβωτό της Διαθήκης, θα περιφερόταν γύρω από τα τείχη επί μια βδομάδα σιωπηλός, μια φορά την ημέρα. Φωνή δεν έπρεπε ν' ακουστεί από κανέναν. Μόνο οι καρδιές τους θα προσεύχονταν με δύναμη μέχρι την έβδομη ημέρα, που στο τέλος της περιφοράς τους θα φώναζαν όλοι μαζί πολύ δυνατά. Τότε τα ανίκητα τείχη της Ιεριχούς θα γκρεμίζονταν μόνα τους κι οι αμετανόητοι κάτοικοί της θα έχαναν τα πάντα. Μόνο η μετανιωμένη Ραάβ με την οικογένειά της θα ανήκαν πια στο λαό του Ισραήλ.

Πράγματι τα τείχη έπεσαν κι η Χαναάν έγινε σιγά-σιγά η νέα ελεύθερη πατρίδα του λαού του Θεού. Η καρδιακή μυστική προσευχή που τήρησε ο Ιησούς με τους συμπατριώτες του ήταν δυνατότερη απ' τα όπλα και τα οχυρά. Πόσο πιο ακατανίκητη είναι η προσευχή κάθε Χριστιανού «Κύριε, Ιησού Χριστέ, ελέησον με», αφού ο Κύριος μας Ιησούς δεν καταπάτησε απλά έναν επίγειο εχθρό, αλλά τον ίδιο το διάβολο και το θάνατο! Και πόσο σπουδαία είναι κι η δυνατή φωνή μας, όταν όλοι μαζί ψάλλουμε στο Ναό και παρακαλούμε να κερδίσουμε την αιώνια πατρίδα μας, τον Παράδεισο!

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που θα μπορούσαμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κλπ)

Η δυνατή καρδιακή προσευχή του Ιησού του Ναυή και του λαού του έριξαν τα τείχη της Ιεριχούς, για να μας θυμίζουν την δύναμη της προσευχής μας στον Κύριό μας Ιησού Χριστό.

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

- Η αγάπη και ο σεβασμός προς την πατρίδα μας είναι ιερό καθήκον και θα πρέπει να μας οδηγεί προς την αγάπη για την ουράνια πατρίδα μας, τον Παράδεισο. Η πρώτη αγάπη δεν πρέπει ποτέ να ξεπεράσει τη δεύτερη, όπως μας λέει κι ο Απόστολος Παύλος, όταν γράφει πως εμείς δεν έχουμε εδώ την (αληθινή) πατρίδα μας, αλλά επιζητούμε τη μέλλουσα.
- Η αποστολή από το Μωυσή των 12 κατασκόπων και από τον Ιησού αργότερα των 2 δείχνουν τη σοφή

πρακτική κάθε πνευματικού ανθρώπου: εμπιστεύομαι στο Θεό την έκβαση κάθε υπόθεσης, αφού κάνω ως άνθρωπος όλες τις απαραίτητες ενέργειες.

- Η αυστηρή απόφαση του Θεού για τη 40χρονη περιπλάνηση ήταν όχι απλά δίκαιη αλλά και μακρόθυμη, αν λάβουμε υπ' όψιν τις πάμπολλες απιστίες και τους γογγυσμούς της γενιάς που βγήκε απ' την Αίγυπτο. Βλέπουμε και το ενδιαφέρον του Κυρίου για τους απογόνους αυτής της γενιάς που δεν έπρεπε να πληρώσουν για τις αμαρτίες των γονέων τους.
- Ο Μέγας Θεόπτης Μωυσής δεν μπαίνει στη Γη της Επαγγελίας. Η Αγία Γραφή μας λέει πως κάποτε κι αυτός λύγισε από τα παράπονα του λαού και δεν ακολούθησε ακριβώς ό,τι του είχε πει ο Θεός σ' ένα από τα θαύματά Του (τη 2η φορά που ανέβλυνε πηγή από βράχο) κι έτσι ο Κύριος του επιτρέπει μόνο να δει από ψηλά τη Χαναάν. Ακόμα και οι αγιότεροι άνδρες έχουν στιγμές δειλίας και πτώσης μα παραμένουν αγαπημένοι και εκλεκτοί του Θεού. Εξάλλου ήταν Θεία Πρόνοια να εισάγει στην υπεσχημένη γη το λαό ο Ιησούς του Ναυή (τιμάται κι αυτός πριν τα Χριστούγεννα με τους Δικαίους), προτυπώνοντας τον Κύριό μας Ιησού Χριστό.
- Η θαυμαστή διάβαση του Ιορδάνη αποτελεί προτύπωση της Βάπτισης του Κυρίου.
- Η Ραάβ, αν και πρώην πόρνη, ήταν η μόνη που πίστεψε στον αληθινό Θεό. Έγινε μέλος του λαού Του κι αναφέρεται και στη γενεαλογία του Κυρίου μας με άλλες 2 αξιοθαύμαστες γυναίκες, τη Θάμαρ και τη Ρουθ. Βλέπουμε πως ο Θεός ποτέ δεν απορρίπτει την ειλικρινή μετάνοια του αμαρτωλού.
- Οι Ισραηλίτες χρειάζονταν δυνατή πίστη για να πραγματοποιήσουν την παράδοση εντολή της σιωπηλής επταήμερης περιφοράς των τειχών. Θα μπορούσαν να φοβηθούν επιθέσεις με βέλη ή να λυγίσουν από τις κοροϊδίες των εντός των τειχών πολεμιστών. Ήταν μια ευκαιρία και για τους κατοίκους της Ιερικούς να μετανιώσουν (είχαν ακούσει για όλα τα θαύματα του Θεού του Ισραήλ), την οποία δυστυχώς έχασαν.
- Η σιωπή μάς θυμίζει την καρδιακή προσευχή ενώ η δυνατή τελική κραυγή του λαού που επέφερε και την πτώση των τειχών παρομοιάζεται με την κοινή μας προσευχή στο Ναό. Ο Θεός γίνεται έτσι ο υπερασπιστής μας απέναντι στο διάβολο, χωρίς εμείς να χρειαστεί να αναμετρηθούμε μαζί του (πτώση των τειχών χωρίς μάχη).

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

- Υπερασπιζόμαστε την πατρίδα μας από κάθε εχθρό (είχαμε μιλήσει γι' αυτό και στο 3ο μάθημα) ως ιερό καθήκον. Μήπως όμως θα μπορούσε η μάχη εναντίον της Ιερικούς να θεωρηθεί επεκτατικός πόλεμος, άρα άδικος; Αν δούμε το θέμα υπ' αυτό το πρίσμα, τότε όλη η Παλαιά Διαθήκη αντιμετωπίζεται ως ιστορική καταγραφή ενός ξένου λαού, που στην προκειμένη περίπτωση επιτίθεται επεκτατικά σ' έναν άλλον. Αν την διαβάζουμε όμως εκκλησιαστικά, όπως την ερμήνευσαν οι Πατέρες κι όπως γράφτηκε με το φωτισμό του Αγίου Πνεύματος, τότε βλέπουμε αυτή τη μάχη ως κομμάτι του σχεδίου του Θεού να ελευθερώσει τη γη της Επαγγελίας από ειδωλολατρικούς λαούς και να τη χαρίσει στο λαό Του, απ' τον οποίο θα γεννιόταν ο Σωτήρας μας. Κάθε φορά δινόταν ευκαιρία μετανοίας την οποία μονίμως απέρριπταν οι ειδωλολάτρες κάτοικοι, πλην ελάχιστων εξαιρέσεων (π.χ. Ραάβ).

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

- ▶ Αριθμοί, Ερμηνεία Παλαιάς Διαθήκης, υπό Ιερεμίου Φούντα (13,1- 14,45), α' μέρος, Εκδόσεις Αποστολικής Διακονίας.

Η. BYZANTINOS ΥΜΝΟΣ

Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου σου Κύριε, ἡ τῆς Τριάδος ἐφανερώθη προσκύνησις· τοῦ γὰρ Γεννήτορος ἡ φωνὴ προσεμαρτύρει σοι, ἀγαπητὸν σε Υἱὸν ὀνομάζουσα, καὶ τὸ Πνεῦμα ἐν εἵδει περιστερᾶς, ἐβεβαίου τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλές. Ὁ ἐπιφανεὶς Χριστὲ ὁ Θεός, καὶ τὸν κόσμον φωτίσας δόξα σοι.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Η ΕΥΧΗ

Έφυγα απ' τον Φαραώ
της Αιγύπτου τη σκλαβιά,
μ' αρχηγό τον Μωυσή για ν' ανέβω στο Σινά.
Στο Σινά να ανεβώ, ω! πολύ το επιθυμώ,
στην Αγία κορυφή και να λέω την ευχή.

Η ανάβαση σκληρή,
Θεέ μου δος μου υπομονή,
καρτερία και αντοχή ν' αποκτήσω την ευχή.
Την ευχή για να τη λες πρέπει από το μυαλό
να πετάξεις μακριά κάθε πράγμα κοσμικό.

Στην αρχή την ευχή να τη λες προφορικά
κι ύστερα από καιρό θα σου γίνει νοερά.
Απ' το δέντρο της ευχής
βγαίνουνε καρποί γλυκείς.
Ω! τι μέλι είν' αυτό
δεν μπορείς να φανταστείς.

Η ευχή πώς ενεργεί μη ζητάς να σου το πω,
δεν μπορώ να εκφραστώ, είναι θείο μυστικό.
Γέροντά μου σεβαστέ, Μωυσή μου νοερέ,
έλα δος μου μιαν ευχή για να λέω την ευχή.

Στο Σινά να ανεβώ, ω! πολύ το επιθυμώ,
στην Αγία κορυφή και να λέω την ευχή.
Και να λέω την ευχή, Κύριε Ιησού Χριστέ
Υιέ και Λόγε του Θεού ελέησον ημάς . Αμήν.

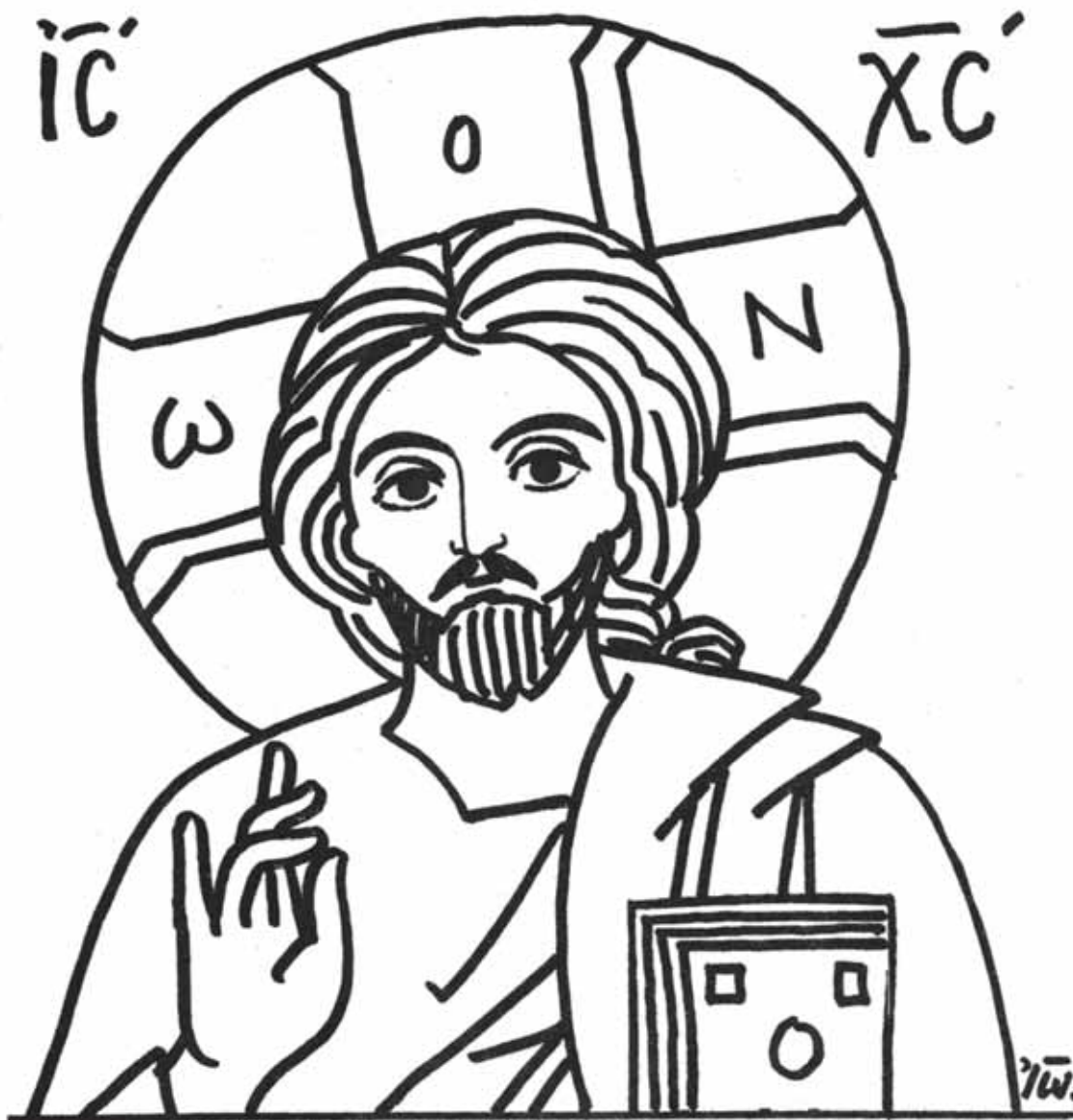
Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Ο ΜΑΕΣΤΡΟΣ

Τα παιδιά κάθονται κυκλικά κι ένα από όλα απομακρύνεται για να μην ακούει τι θα πουν. Ένα παιδί από τα υπόλοιπα ορίζεται ως «μαέστρος». Μόλις επιστρέψει ο παίκτης που δεν γνωρίζει τον μαέστρο, όλα τα υπόλοιπα παιδιά αρχίζουν και του τραγουδούν: «Ποιος είν' ο μαέστρος; Να τον εύρεις δε μπορείς! Ποιος είν' ο μαέστρος; Βρες τον κι είσαι νικητής!». Ενώ όμως τραγουδούν πρέπει να υποκρίνονται με κινήσεις πως παίζουν ένα μουσικό όργανο, που πρώτος ξεκίνησε να παίζει ο μαέστρος. Ανά σύντομα διαστήματα ο μαέστρος αλλάζει όργανο και πρέπει ταυτόχρονα να τον ακολουθούν τα παιδιά. Αν ο όρθιος παίκτης καταφέρει να εντοπίσει τον μαέστρο, κάθεται στη θέση του κι ο πρώην μαέστρος προσπαθεί να μαντέψει τον επόμενο συνεχίζοντας το παιχνίδι.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

11

Ενώστε με τις λέξεις που ταιριάζουν:

περιστέρι

Ιεριχώ

Ηρώδης

Χαναάν

τείχη

ακρίδες και μέλι άγριο

Βάπτιση

σάλπιγγες

ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ

ΙΗΣΟΥΣ ΤΟΥ ΝΑΥΗ

Η Καρδιακή προσευχή είναι:

Κ _ _ _ _ Ι _ _ _ _ Χ _ _ _ _ Ε _ _ _ _ Μ _ .

ΜΠΡΑΒΟ!!

Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΣΑΪΑΣ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να γνωρίσουν τα παιδιά πως ο προφήτης Ησαΐας είχε αιώνες πριν προφητέψει ότι ο Υιός και Λόγος του Θεού θα γινόταν για χάρη μας και τέλειος άνθρωπος (Θεάνθρωπος), αγιάζοντας έτσι ολόκληρη την ανθρωπινή φύση μας, από τη σύλληψή μας έως το θάνατο.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Ο ρόλος των Προφητών στο λαό του Θεού.
- Ο θαυμαστός προφήτης Ησαΐας - 5ος Ευαγγελιστής.
- Όραμα και κλήση του Ησαΐα: λαβίδα-άνθρακας. Προτύπωση Παναγίας και Θείας Κοινωνίας.
- Αποκάλυψη του θείου θελήματος στο λαό και στους βασιλείς-αντιμετώπιση ειδωλολατρών.
- Προφητική ενόραση:
 - ▶ της Παρθενικής Γέννησης
 - ▶ του Τιμίου Προδρόμου
 - ▶ των θαυμάτων του Κυρίου
 - ▶ της Σταύρωσης και της Ανάστασης
 - ▶ της Εκκλησίας και της Β΄ Παρουσίας
- Μαρτυρικό τέλος- μετάνοια βασιλιά Μανασσή..

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Παρόλο που εμείς οι Χριστιανοί ταξιδεύοντας στα χρόνια της Παλαιάς Διαθήκης βρίσκουμε με τη βοήθεια του Αγίου Πνεύματος τόσα μηνύματα για τον ερχομό του Χριστού μας στη γη, οι άνθρωποι της εποχής εκείνης δεν τα έβλεπαν τόσο εύκολα. Μπορεί η Ερυθρά Θάλασσα να μας θύμιζε τη Παναγία μας κι ο ένδοξος Ιησούς του Ναυή τον Κύριό μας Ιησού που τ' όνομά Του γκρεμίζει τα τείχη της αμαρτίας και του θανάτου, αλλά στους τότε Ισραηλίτες ο Σωτήρας που θα γεννιόταν έμοιαζε σκοτεινός και άγνωστος. Πώς θα Τον αναγνώριζαν για να Τον πιστέψουν όταν θα ερχόταν εδώ στη γη; Θα έπρεπε η καρδιά τους να μαλακώσει και τα πνευματικά τους μάτια να εξασκηθούν στην πίστη. Και σ' αυτό θα τους βοηθούσαν οι Προφύτες.

Αξιοθαύμαστος ο Προφήτης που θα γνωρίσουμε σήμερα. Πρόσωπο με μόρφωση μεγάλη και θέση σεβαστή, ώστε να απευθύνεται με θάρρος στους βασιλιάδες της εποχής του και να κηρύττει άφοβα τα μηνύματα που του αποκάλυπτε ο Θεός. Στους λόγους του φαίνονται τόσο ξεκάθαρα η Γέννηση, η Βάπτισμα, ο Σταυρός κι η Ανάσταση του Χριστού μας, αιώνες πριν συμβούν, που θα 'λεγε κανείς πως έβλεπε τα γεγονότα όπως τα είδαν και τα έγραψαν οι 4 Ευαγγελιστές. Γι' αυτό και τον ονόμασαν τιμητικά 5ο Ευαγγελιστή! Και τ' όνομά του ακούγεται στους ύμνους της Εκκλησίας μας στα μυστήρια του Γάμου και της Ιερωσύνης, που φέρνουν τη χαρά του ουρανού στη γη: «Ησαΐα χόρευε, η Παρθένος γέννησε το Θεάνθρωπο!». Όπως καταλάβατε, βέβαια, μιλάμε για τον προφήτη Ησαΐα.

Ποτέ δεν ξέχασε ο Προφήτης τη στιγμή που τον κάλεσε ο Θεός ν' αναλάβει το έργο του. Είδε σε θείο

όραμα τον Κύριο σε ψηλό θρόνο και γύρω Του να πετούν τα εξαπτέρυγα Σεραφείμ ψάλλοντας τον Τρισάγιο ύμνο: «άγιος, άγιος, άγιος Κύριος Σαβαώθ!». Μα αντί να καυχηθεί ο Ησαΐας γι' αυτή την τιμή που δέχτηκε, συγκινήθηκε βαθιά νιώθοντας ανάξιος και αμαρτωλός μπροστά στο Δημιουργό του σύμπαντος. Ένα από τα Σεραφείμ τότε πήρε με μια λαβίδα ένα λαμπερό κομμάτι κάρβουνο από το ουράνιο θυσιαστήριο και μ' αυτό άγγιξε τα χείλη του Προφήτη ώστε να πάρει θάρρος και να μεταφέρει στο λαό του Θεού το άγιο θέλημά Του. Οι ύμνοι της Εκκλησίας μας παρομοιάζουν τη λαβίδα αυτή στο όραμα του Ησαΐα με την Παναγία μας, που έδωσε σάρκα και αίμα στο λαμπερό Ήλιο της δικαιοσύνης, το Χριστό μας, για να μπορούμε να Τον παίρνουμε μέσα μας με τη Θεία Κοινωνία.

Από τότε, πραγματικά, ο μεγαλόπρεπος αυτός άνδρας της Παλαιάς Διαθήκης αφιέρωσε τη ζωή του στη σωτηρία των συνανθρώπων του. Πολλές φορές αποκάλυψε στο λαό και στους βασιλιάδες που πέρασαν απ' το θρόνο του Ισραήλ τις εντολές του Κυρίου, ώστε να προστατευτούν από τους ειδωλολάτρες εχθρούς τους. Άλλοτε τον άκουσαν κι άλλοτε περιφρόνησαν τα μηνύματά του. Μα εκείνος θαρραλέα συνέχισε να αγωνίζεται για το λαό του, γνωρίζοντας πως απ' αυτόν θα προερχόταν ο Σωτήρας του κόσμου. Προφήτεψε πως θα γεννιόταν από Παρθένο και πως ο ερχομός Του θα σήμαινε «ο Θεός είναι πια μαζί μας», που στην Ισραηλιτική γλώσσα λέγεται «Εμμανουήλ». Μίλησε για τη φωνή που θ' ακουγόταν στην έρημο ανοίγοντας το δρόμο στο Χριστό, φανερώνοντάς μας έτσι τον άγιο Ιωάννη τον Πρόδρομο. Είδε με τα μάτια της ψυχής του τα θαύματα του Αγίου Πνεύματος που θα συνόδευαν παντού τον Ιησού, τη θεραπεία των ψυχών και των σωμάτων και την ελπίδα που θα άνθιζε στις καρδιές των πονεμένων. Τον αντίκρισε προφητικά μόνο, πληγωμένο και περιφρονημένο, επάνω στο Σταυρό, αλλά και Νικητή στο βασίλειο του θανάτου να συντρίβει τις βαριές πόρτες του. Και τέλος, οραματίστηκε την Εκκλησία Του, που θ' αγκάλιαζε όλα τα έθνη και που στη Δευτέρα Παρουσία του Κυρίου θα δοξαστεί τιμημένη.

Οι Πατέρες της Εκκλησίας μας, όπως ο Μέγας Αθανάσιος που αυτές τις ημέρες τιμάμε, μας λένε πως ο προφήτης Ησαΐας πλήρωσε με μαρτυρικό θάνατο το θάρρος του, μετά από διαταγή του βασιλιά Μανασσή. Μα το αίμα των Προφητών έμοιαζε με του δίκαιου Άβελ· λες και φώναζε μέσα απ' τη γη, ελέγχοντας τις αμαρτίες των ανθρώπων. Ο Μανασσής μετάνιωσε για το φοβερό του έγκλημα και η Εκκλησία μας μάς παρουσιάζει τη συγκινητική του προσευχή κάθε Σαρακοστή, για να θυμόμαστε πως τελικά η αγάπη και η πίστη των Αγίων δεν πεθαίνουν, αλλά νικούν, αλλάζοντας τους ανθρώπους.

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που θα μπορούσαμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κλπ)

**Όσα χρόνια και αν μας χωρίζουν από τον ερχομό
του Χριστού μας στη γη, εμείς μπορούμε να μετέχουμε
στη δική Του ζωή και φύση, όπως είχε δει αιώνες
πριν και ο προφήτης Ησαΐας!**

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

- Για να καταλάβει κανείς την Παλαιά Διαθήκη χρειάζεται ο φωτισμός του Αγίου Πνεύματος μέσα στην Εκκλησία μας. Αυτό θα πει και ο λόγος του Κυρίου «ουκ ήλθον καταλύσαι τον νόμον, αλλά πληρώσαι». Μόνο μετά την Ανάσταση του Χριστού μας φανερώθηκαν οι προτυπώσεις της Παλαιάς Διαθήκης και η εκπλήρωση των λόγων των Προφητών, που προσπαθούσαν ν' αφυπνίσουν το λαό του Θεού.
- Τα μυστήρια του Γάμου και της Ιερωσύνης εικονίζουν τη χαρά του Παραδείσου και την είσοδό μας στη Βασιλεία του Θεού. Η χρήση του ύμνου «Ησαΐα χόρευε» τονίζει ακριβώς τη δυνατότητά μας να συμμετέχουμε στη νέα ζωή της Βασιλείας του Θεού χάρη στην ενανθρώπιση του Κυρίου μας Ιησού Χριστού,

που αγίασε έτσι την πεσμένη ανθρώπινη φύση μας. Αυτή την ενανθρώπιση προφήτεψε ο Ησαΐας γι' αυτό και αναφέρεται.

- «Η λαβίς η μυστική, η τον άνθρακα Χριστόν, συλλαβούσα εν γαστρί συ υπάρχουνς Μαριάμ» θα ψάλλουμε στην εορτή της Υπαπαντής. Η Παναγία μας προτυπώνεται από τη λαβίδα του οράματος του Ησαΐα, ενώ η φράση του Σεραφείμ «τούτο ήψατο των χειλέων σου και αφελεί τας ανομίας σου και τας αμαρτίας σου περικαθαριεί» χρησιμοποιείται από τους λειτουργούς μετά τη Θεία Κοινωνία.
- Οι έξι πτέρυγες των Σεραφείμ συμβολίζουν την ταχύτητά τους στη μεταφορά των Θείων μηνυμάτων, ενώ ο τρισάγιος ύμνος «Άγιος, άγιος, άγιος, Κύριος Σαβαώθ» υποδηλώνει την Αγία Τριάδα.
- Ο προφήτης Ησαΐας συχνά περιφρονήθηκε, όπως και άλλοι Προφύτες στις προειδοποιήσεις τους προς το λαό. Κάτι παρόμοιο είπε και ο Χριστός μας στους συμπατριώτες Του όταν δήλωνε ότι «ουδείς προφήτης δεκτός εν τη πατρίδι αυτού».
- Ο προφήτης Ησαΐας (τιμάται στις 9 Μαΐου) είναι ένας από τους Προφύτες - ίσως ο πιο ενδεικτικός - που οραματίστηκε όλη τη ζωή του Κυρίου μας, από τη Σύλληψη έως την Ανάστασή Του, καθώς και τη δόξα της Εκκλησίας Του. Η προφητείες του, λοιπόν, στηρίζουν τη δογματική μας πίστη στη Θεανθρωπότητα του Κυρίου Ιησού Χριστού μας, για την οποία αγωνίστηκαν οι Πατέρες της Εκκλησίας μας, όπως ο Μέγας Αθανάσιος.
- Ο μαρτυρικός θάνατος αποτελούσε συχνό τέλος της ζωής των Προφπτών. Η παράδοση διασώζει πως ο προφήτης Ησαΐας πέθανε αφού πριονίστηκε με ξύλινο πριόνι κατά διαταγή του βασιλιά. Η προσευχή του μετανιωμένου Μανασσή που ακούγεται στα Μεγάλα Απόδειπνα της Σαρακοστής αποδεικνύει όμως ότι το έργο σωτηρίας των ανθρώπων του προφήτη Ησαΐα επεκτάθηκε και πέρα από το μαρτυρικό του θάνατο.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

- Πολλές φορές τα παιδιά ρωτούν σχετικά με τη δυνατότητα των Προφπτών να δουν κάτι από το μέλλον και να το πουν στους ανθρώπους. Πράγματι το προορατικό χάρισμα μόνο ο Θεός μπορεί να το δώσει, όπου Εκείνος κρίνει, γιατί μόνο Αυτός είναι πέρα απ' το χρόνο και γνωρίζει παρελθόν, παρόν και μέλλον. Με το φωτισμό του Αγίου Πνεύματος οι Προφύτες μιλούσαν για το μέλλον (κοντινό ή απώτερο) και για την έλευση του Μεσσία, έκαναν όμως και κάτι άλλο πολύ σημαντικό: με τη ζωή και το λόγο τους έλεγχαν την αμαρτία και αφύπνιζαν συνειδήσεις. Εκτός από τη γνώση των μελλοντικών σημείων χρειαζόταν πίστη και καθαρή καρδιά για ν' αναγνωριστεί ο Σωτήρας. Αυτό αποδείχτηκε περίτρανα όταν ο Κύριος καταδικάστηκε και σταυρώθηκε από ανθρώπους που ήταν γνώστες του Νόμου και των Προφπτών, που όμως είχαν πωρωμένες συνειδήσεις.
- Τα παιδιά επίσης, ακούγοντας για τα οράματα των Προφπτών συζητούν για όνειρα που έχουν δει ή για οπτασίες που έχουν ακούσει κλπ. Εξηγούμε στα παιδιά ότι ο Θεός προβαίνει σε τέτοιες αποκαλύψεις μόνο όταν χρειάζεται και μόνο σε όσους βλέπει ότι δεν κινδυνεύουν να πέσουν στον εγωισμό εξαιτίας μιας τέτοιας τιμής (π.χ. ο Ησαΐας που, παρόλη τη μεγαλοπρέπεια των οραμάτων, αισθανόταν αμαρτωλός και ανάξιος). Τα υπόλοιπα που ακούμε είναι συνήθως διαβολικά τεχνάσματα.
- Όσον αφορά το δόγμα των 2 φύσεων του Κυρίου (Θεάνθρωπος) μπορούμε να εξηγήσουμε στα παιδιά πως αποτελεί μυστήριο, όπως το Τριαδικό δόγμα. Η θεϊκή κι η ανθρώπινη φύση ενώθηκαν αδιαίρετα αλλά και ασύγχυτα (χωρίς να μπερδεύονται μεταξύ τους) στο πρόσωπο του Χριστού. Έτσι μόνον είμαστε σίγουροι πως μας σώζει· μόνο ο Θεός με τον τρόπο ύπαρξής Του μπορεί να σώσει, αλλά και μόνο παίρνοντας όλη την ανθρώπινη φύση - εκτός αμαρτίας - μπορούμε να μετέχουμε σ' αυτήν και να σωζόμαστε κι εμείς, δια των μυστηρίων («το γαρ απρόσληπτον αθεράπευτον» όπως μας λέει ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος).

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

- ▶ Ησαΐας, κεφάλαια (2,4-7, 9,11,12, 25-29, 33, 35, 40-45, 50-56, 61-66).
- ▶ Υπόμνημα εις τον προφήτην Ησαΐαν, υπό Π. Τρεμπέλα, εκδόσεις αδελφότητος θεολόγων «Ο Σωτήρ».

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Ὁ μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ἀθάνατος ὑπάρχων, καὶ καταδεξάμενος, διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν, σαρκωθῆναι ἐκ τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, ἀτρέπτως ἐνανθρωπήσας, σταυρωθεὶς τε, Χριστὲ ὁ Θεός, θανάτῳ θάνατον πατήσας. Εἷς ὢν τῆς ἁγίας Τριάδος, συνδοξαζόμενος τῷ Πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, σῶσον ἡμᾶς.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΓΥΡΩ ΜΟΥ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

Γύρω μου οι άνθρωποι Σ' έχουν ξεχάσει
φτιάχνουν θρόνους και ψάχνουν για το βασιλιά.
Ο Χριστός λεν πως είναι για τις εκκλησίες
μια εικόνα του τοίχου, μια νεκρή ζωγραφιά!

Πώς να Σε δω; Βασιλιά ή φτωχό
δάσκαλο, κρεμασμένο ληστή
σε μια παλιά εποχή
ή όπως είναι η αλήθεια που ζω
σύντροφο, φίλο μου, Θεό.

Γύρω μου οι άνθρωποι Σ' έχουν ξεχάσει
ψάχνουν την ευτυχία στα πολλά τους λεφτά
και μοιράζονται τίτλους και ψηφίζουν ηγέτες
μα το δρόμο δε βρίσκουν, γιατί Εσύ είσαι μακριά!

Πώς να Σε δω ...

Γύρω μου οι άνθρωποι Σ' έχουν ξεχάσει
μα μια ελπίδα τους μένει, θα την πω δυνατά.
Ο Χριστός είναι Εκείνος που στον κόσμο θα φέρει
την αγάπη που λείπει και τη λευτεριά!

Πώς να Σε δω ...

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΕΠΙΤΡΑΠΕΣΙΑ ΣΚΥΤΑΛΟΔΡΟΜΙΑ

Τα παιδιά μοιράζονται σε 2 ομάδες και κάθε ομάδα κάθεται απέναντι από την άλλη στις 2 πλευρές του τραπεζιού. Οι πρώτοι παίκτες κάθε ομάδας που βρίσκονται καθισμένοι στη μια άκρη του τραπεζιού έχουν μπροστά τους ένα γεμάτο ποτήρι με νερό. Μόλις δοθεί το σύνθημα, τα παιδιά αρχίζουν να περνούν το ένα στο άλλο που κάθεται δίπλα του το ποτήρι έως ότου φθάσει στο τέλος και ξαναγυρίσει πίσω. Νικήτρια είναι η ομάδα που θα επιστρέψει πρώτη το ποτήρι με το νερό στον αρχικό παίκτη, με την προϋπόθεση ότι θα έχει και το περισσότερο νερό!

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Το Άγιο Δισκοπότηρο

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

12

Κυκλώστε το όνομα του βασιλιά του οποίου
την εποχή έζησε ο προφήτης Ησαΐας.

ΞΕΡΞΗΣ ΔΑΒΙΔ ΗΡΩΔΗΣ ΝΑΒΟΥΧΟΔΟΝΟΣ ΩΡΜΑΝΑΣ ΣΗΣΔΑΡΕΙΟΣ

Με ποιον αριθμό ονόμασαν τον Ησαΐα ως «Ευαγγελιστή»;

2ος 5ος 4ος 8ος 10ος

Ενώστε 2 λέξεις και φτιάξτε αυτή που ταιριάζει στο Χριστό μας:

ψευδής
άνθρωπος
αρχή
άγγελος

είδωλο
λατρεία
προφήτης
Θεός

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να γνωρίσουν τα παιδιά μέσα από τη ζωή και το έργο του προφήτη Ηλία πως το Άγιο Πνεύμα, το «λαλήσαν δια των Προφητών», μιλά και σ' εμάς μέσα από την Αγία Γραφή, όπως μας την ερμηνεύουν οι Πατέρες της Εκκλησίας μας.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Το έλεος του Θεού, το έργο των Προφητών κι η αντιμετώπιση των ανθρώπων.
- Βασιλιάς Αχαάβ και βασίλισσα Ιεζάβελ.
- Ο προφήτης Ηλίας μιλάει για ξηρασία κι ο λαός δείχνει τη δυσαρέσκειά του.
- Καταφεύγει σε σπηλιά, τρέφεται από δύο κοράκια και πίνει νερό από ένα χείμαρρο.
- Φιλοξενία από χήρα γυναίκα. Ανάσταση του γιού της.
- Καθιέρωση ειδωλολατρίας. Προφύτες του ψεύτικου θεού Βάαλ.
- Άκαρπη προσευχή των ψευδοπροφητών.
- Ο προφήτης Ηλίας προσεύχεται στο Θεό. Ο Θεός στέλνει φωτιά και ο λαός πιστεύει σε Αυτόν.
- Η βασίλισσα Ιεζάβελ εξοργίζεται με τον Ηλία. Εκείνος πηγαίνει στην έρημο όπου τρέφεται από άγγελο.
- Ανεβαίνει απελπισμένος επί 40 ημέρες προς το όρος Χωρήβ. Άνεμος-σεισμός-φωτιά. Ο Θεός του μιλά μέσα από το δροσερό αεράκι υποδεικνύοντας νέο βασιλιά και το μαθητή του Ελισσαίο.
- Ηλίας και Ελισσαίος. Ανάληψη του προφήτη Ηλία στον Ουρανό. Διαδοχή του προφητικού χαρίσματος.
- Το Άγιο Πνεύμα στην Αγία Γραφή-η συμβολή των Πατέρων της Εκκλησίας μας-Τρεις Ιεράρχες.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Ο λαός του Ισραήλ συνέχισε να περνά πολλές δοκιμασίες. Με την ασέβεια και την ειδωλολατρία που είχε και πάλι διαλέξει ως τρόπο ζωής, θα περιμέναμε ότι ο Θεός θα τον εγκατέλειπε. Κι όμως! Η αγάπη του Θεού προς τους ανθρώπους είναι τόσο μεγάλη, ώστε πάντοτε τους δίνει κι άλλες ευκαιρίες για να σωθούν. Γι' αυτό το λόγο δεν στέλνει τους Προφύτες, οι οποίοι με τα κηρύγματά τους έδειχναν στο λαό ποιο είναι το άγιο θέλημά Του. Το έργο τους ήταν πολύ δύσκολο. Ο Κύριος τους φώτιζε, ώστε να μπορούν να βλέπουν τους κινδύνους που πλησίαζαν για τη ζωή και την ελευθερία των Ισραηλιτών, ακόμα και όταν όλα έμοιαζαν τέλεια και ιδανικά. Με τα κηρύγματά τους, χωρίς δισταγμούς, προσπαθούσαν να «ανοίξουν τα μάτια» των συμπατριωτών τους και να τους ξαναφέρουν στο δρόμο του Θεού. Επειδή όμως δεν έλεγαν πάντα ευχάριστα πράγματα, πολλοί τους περιφρόνησαν, τους ειρωνεύτηκαν ή και τους θανάτωσαν. Ένας τέτοιος ηρωικός και φλογερός Προφήτης ήταν και ο Ηλίας, που έζησε στην εποχή του βασιλιά Αχαάβ και της ειδωλολάτρισσας βασίλισσας Ιεζάβελ.

Κάποτε ο προφήτης Ηλίας ανήγγειλε ότι θα πέσει μεγάλη ξηρασία στον τόπο, ακριβώς επειδή κι η ίδια η φύση δεν άντεχε να βλέπει το κατάντημα των ανθρώπων. Οι Ισραηλίτες, ενοχλημένοι απ' αυτά που τους έλεγε, τον κυνήγησαν κι έτσι ο Ηλίας αναγκάστηκε να καταφύγει σε μια σπηλιά στην έρημο. Δεν απογοιτεύτηκε όμως που βρέθηκε σε τόσο άσχημη θέση. Είχε θάρρος κι εμπιστοσύνη στο Θεό γι' αυτό κι ο Κύριος δεν τον εγκατέλειψε. Έτρωγε πρωί και βράδυ ψωμί και κρέας που του έφερναν

θαυματουργικά δύο κοράκια κι έπινε νερό από ένα χείμαρρο κοντά στον ποταμό Ιορδάνη. Ακόμα κι όταν ο χείμαρρος ξεράθηκε, ο Θεός και πάλι δεν τον άφησε να πάθει κακό. Του έδωσε εντολή να πάει στα Σαρεπτά, όπου μια φτωχή χήρα γυναίκα πρόσφερε στον Προφήτη από τα λιγοστά τρόφιμα που είχε, χωρίς να δυσανασχετεί, γι' αυτό και δέχτηκε θεία ευλογία. Το αλεύρι και το λάδι της δεν τέλειωναν ποτέ μέσα στο πιθάρι! Όταν μάλιστα ο γιός της αρρώστησε και πέθανε, ο Ηλίας προσευχήθηκε στον Κύριο και το παιδί αναστήθηκε!

Έτσι πέρασαν τρία χρόνια ξηρασίας. Η αδιόρθωτη βασίλισσα Ιεζάβελ ωστόσο φρόντισε να καθιερώσει τη λατρεία του ψεύτικου θεού Βάαλ, παραπλανώντας τους Ισραηλίτες. Ο προφήτης Ηλίας κατάλαβε πως είχε έρθει η στιγμή για δραστικά μέτρα. Κάλεσε, μπροστά στο βασιλιά και το λαό, τους τετρακόσιους πενήντα ψευδοπροφήτες που λάτρευαν το Βάαλ για να τους αποδείξει ότι μόνο ένας είναι ο αληθινός Θεός. Τους ζήτησε να προσευχηθούν στο θεό τους να στείλει φωτιά για να θυσιαστεί ένα μοσχάρι που είχαν τοποθετήσει σε κομμάτια πάνω σε ένα βωμό. Εκείνοι δέχτηκαν. Ώρες ολόκληρες προσεύχονταν φωνάζοντας, χωρίς βέβαια καμία απάντηση. Φωτιά δεν άναβε. Τα είδωλα ούτε ακούν ούτε απαντούν, γιατί δεν υπάρχουν! Μόλις προσευχήθηκε όμως στο τέλος της ημέρας ο προφήτης Ηλίας στον Δημιουργό του κόσμου, αμέσως έγινε το μεγάλο θαύμα. Έπεσε φωτιά από τον ουρανό και κατέκαψε και το μοσχάρι και το θυσιαστήριο! Ο λαός μετανιωμένος προσκύνησε και δόξασε τον αληθινό Θεό. Και τότε, στο βάθος του ορίζοντα, ένα μικρό σύννεφο φάνηκε ν' ανεβαίνει από την επιφάνεια της θάλασσας προς τον ουρανό. Σε λίγο δυνατή βροχή δρόσιζε τη διψασμένη γη.

Η Ιεζάβελ, μόλις άκουσε τι είχε γίνει, θύμωσε κι απείλησε ότι θα σκοτώσει τον Ηλία. Εκείνος, για να γλυτώσει από τη μανία της, κατέφυγε ξανά στην έρημο, αλλά ο Θεός και πάλι δεν τον εγκατέλειψε. Του έστειλε άγγελο, που του έφερνε καθημερινά τροφή για σαράντα μερόνυχτα, ώπου έφτασε στο όρος Χωρήβ. Εκεί αποκαρδιωμένος ο Προφήτης κρύφτηκε σε μια σπηλιά. Νόμιζε πως είχε μείνει πια ολομόναχος. Μα ο Κύριος, τη στιγμή αυτή της απελπισίας, του χάρισε στοργικά μια μοναδική εμπειρία της παρουσίας Του. Πρώτα σηκώθηκε δυνατός άνεμος, έπειτα έγινε σεισμός κι αμέσως έπεσε φωτιά. Όμως ο Θεός δεν ήρθε να συναντήσει το πλάσμα Του μέσα σ' αυτά τα τρομερά στοιχεία της φύσης. Σε λίγο ο Ηλίας άκουσε τον ψίθυρο από το δροσερό αεράκι και η καρδιά του γέμισε θάρρος! Εκεί βρισκόταν ο Θεός! Τον διαβεβαίωσε πως υπήρχε ένας ευσεβής νέος, που περίμενε τον προφήτη να τον κρίσει καινούργιο βασιλιά του Ισραήλ. Ακόμα, τον παρηγόρησε λέγοντάς του να βρει και να πάρει κοντά του σαν μαθητή ένα πιστό παλικάρι, τον Ελισσαίο. Αυτός θα γινόταν ο επόμενος Προφήτης, ξεκουράζοντας τον ηρωικό Ηλία.

Οι αδικίες του Αχαάβ και της Ιεζάβελ δεν είχαν τελειωμό. Δυστυχώς τίποτε δε διδάχτηκαν από τα θαύματα του φλογερού Προφήτη. Μέχρι και το αμπέλι του φτωχού γείτονά τους Ναβουθαί άρπαξαν, καταδικάζοντάς τον άδικα σε θάνατο με τη βοήθεια πληρωμένων ψευδομαρτύρων. Η τιμωρία τους δε θ' αργούσε και θα θύμιζε σ' όλους πως ο Θεός δεν είναι μόνο γεμάτος αγάπη μα και δικαιοσύνη.

Όταν πια ο Ηλίας τελείωσε το έργο του πάνω στη γη, πήγε μαζί με τον Ελισσαίο στον Ιορδάνη ποταμό. Πενήντα Προφήτες τους περίμεναν συγκινημένοι στην απέναντι όχθη, γνωρίζοντας πως θα έβλεπαν για τελευταία φορά το σπουδαίο άνδρα. Ο Ηλίας τότε δίπλωσε την κάπα του και μ' ένα χτύπο της τα νερά του ποταμού χωρίστηκαν στα δύο. Δάσκαλος και μαθητής κατάφεραν να περάσουν απέναντι. Είχε έρθει η στιγμή του χωρισμού τους. Ένα πύρινο άρμα εμφανίστηκε, παίρνοντας τον προφήτη Ηλία κι ανεβάζοντάς τον ψηλά, ώπου χάθηκε απ' τα μάτια τους! Ο Ελισσαίος συγκλονισμένος πρόλαβε μόνο ν' αρπάξει την κάπα του αγαπημένου του πνευματικού πατέρα και μ' αυτή να ξαναγυρίσει, μόνος πια, ανοίγοντας και πάλι τα νερά του ευλογημένου Ιορδάνη. Όλοι κατάλαβαν πως εκείνον είχε διαλέξει ο Κύριος για να συνεχίσει το έργο του μοναδικού Προφήτη που αναλήφθηκε στους ουρανούς, αιώνες πριν από την Ανάληψη του Χριστού μας. Γιατί το Άγιο Πνεύμα ποτέ δε σταμάτησε να μιλά μέσα από τους Προφήτες στην Αγία Γραφή, δίνοντας κουράγιο στους πιστούς κάθε εποχής. Κι είμαστε τόσο τυχεροί που οι Πατέρες της Εκκλησίας μας, όπως οι προστάτες μας Τρεις Ιεράρχες, αγάπησαν το Λόγο του Θεού και μας φανέρωσαν τα μηνύματα του Αγίου Πνεύματος!

Δ. ΣΥΝΟΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που θα μπορούσαμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κλπ)

Διαβάζοντας στην Αγία Γραφή το φλογερό κήρυγμα και το θαρραλέο έργο του προφήτη Ηλία νιώθουμε κι εμείς να μας μιλά το Άγιο Πνεύμα, όπως μας εξηγούν οι Πατέρες της Εκκλησίας μας, με κορυφαίους τους προστάτες μας Τρεις Ιεράρχες.

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

- Οι Προφύτες ήταν άνθρωποι φωτισμένοι από το Θεό, ώστε να ελέγχουν αυστηρά και να προειδοποιούν το λαό για τυχόν καταστροφικές συνέπειες που θα είχαν οι πράξεις τους κι η απομάκρυνσή τους από το Θεό. Ταυτόχρονα όμως υπενθύμιζαν ότι ο Θεός είναι γεμάτος αγάπη και ως στοργικός Πατέρας ενδιαφέρεται για το καλό των ανθρώπων και συνεχίζει το σχέδιο για τη σωτηρία της ανθρωπότητας. Τέλος μιλούσαν και για ένα μακρινό μέλλον, για την εποχή του Μεσσία, στέλνοντας μήνυμα και στις επόμενες γενιές και γενικά σε όλη την ανθρωπότητα. Οι λόγοι των Προφητών μπορεί να διακρίνονται για τη σκληρή γλώσσα τους, κρύβουν όμως μηνύματα ελπίδας για όλους τους ανθρώπους όλων των εποχών. Όλα αυτά τα γνώριζαν οι ίδιοι, πριν ακόμα να συμβούν, γιατί είχαν το φωτισμό του Αγίου Πνεύματος και το κήρυγμά τους άρχιζε με τα λόγια: «Τάδε λέγει Κύριος». Μπορεί εδώ ο κατηχητής να αναφερθεί στο σύμβολο της Πίστεως, όπου λέμε για το Πνεύμα το Άγιο «το λαλήσαν δια των Προφητών». Ο άνθρωπος που έχει Θείο φωτισμό βλέπει πολύ καθαρά και ερμηνεύει σωστά τα πράγματα γύρω του ενώ την ίδια στιγμή είναι σε θέση να βοηθήσει και τους άλλους.
- Το Άγιο Πνεύμα ενεργεί διαφορετικά τη διανομή των χαρισμάτων στον κάθε άνθρωπο. Ακόμα και οι Προφύτες διαφέρουν. Καθένας είχε τη δική του αποστολή στον κόσμο και μίλησε με το δικό του τρόπο. Κάτι αντίστοιχο βλέπουμε και στην Πεντηκοστή. Πενήντα μέρες μετά την Ανάσταση οι Απόστολοι φωτισμένοι από το Άγιο Πνεύμα, που κατέλθε με ήχο (κατήχηση) πάνω από τα κεφάλια τους εν είδει πύρινων γλωσσών, κατάφεραν να μιλήσουν για τον Κύριο σε χιλιάδες ανθρώπους διαφορετικών εθνικοτήτων. Όλοι άκουγαν ο καθένας στη δική του γλώσσα το κήρυγμα των Αποστόλων.
- Την εποχή των Προφητών εμφανίστηκαν και κάποιοι άλλοι άνθρωποι, οι οποίοι προσποιούνταν ότι είχαν τη φώτιση του Θεού και ότι μπορούσαν να προφητεύσουν. Αυτοί ήταν ψευδοπροφύτες κι εξυπηρετούσαν τα συμφέροντα των ισχυρών. Με ψεύτικες προφητείες προσπαθούσαν να παραπλανήσουν και να εξαπατήσουν το λαό, να τον καθησυχάσουν ώστε να μη βλέπει τους κινδύνους και να νομίζει ότι όλα πάνε καλά κι ότι δεν έχει ανάγκη τη σχέση με το Θεό.
- Η συμπεριφορά της χήρας γυναίκας που φιλοξένησε τον προφήτη Ηλία είναι αξιοθαύμαστη. Η γυναίκα αυτή θα μπορούσε να επικαλεστεί τη φτώχεια της, το ότι ήταν γυναίκα («ασθενές γένος»), χήρα, είχε γιο που έπρεπε να φροντίσει και να θρέψει και πολλές άλλες δικαιολογίες. Τίποτα από αυτά όμως δεν την απέτρεψε από το να φιλοξενήσει τον Προφήτη του Θεού στο σπίτι της. Μεγάλη η πίστη της γι' αυτό και έβλεπε να συντελείται στο σπίτι της ένα συνεχές θαύμα (ο πολλαπλασιασμός των τροφίμων, η ανάσταση του γιου της).
- Ο προφήτης Ηλίας αναλήφθηκε στον Ουρανό χωρίς να έχει πεθάνει. Είναι ο Προφήτης που θα ξανάρθει στη Γη σε δύσκολους καιρούς για να στηρίξει τους πιστούς χριστιανούς ώστε να μην δειλιάσουν μπροστά στους κινδύνους που θα συναντήσουν. Σύμφωνα με τους Πατέρες της Εκκλησίας ο ερχομός του στη γη θα προαναγγείλει τη Δευτέρα Παρουσία του Κυρίου. Ας θυμηθούμε ότι ρωτούσαν τον Τίμιο Πρόδρομο αν είναι ο Ηλίας καθώς και την παρουσία του προφήτη στη Μεταμόρφωση του Κυρίου.
- Η ανάληψη του προφήτη Ηλία στους ουρανούς καθώς και η άνοδός του στο όρος Χωρήβ έγιναν αφορμή για την παράδοση του λαού μας να χτίζει και να του αφιερώνει εκκλησάκια στις κορυφές των βουνών (πανηγυρίζουν στην εορτή του, 20 Ιουλίου).
- Παίρνοντας αφορμή από τη γιορτή των Τριών Ιεραρχών που τιμά η Εκκλησία μας στις 30 Ιανουαρίου, ο κατηχητής καλό είναι να μιλήσει για τους τρεις «φωστήρες», τους τρεις Αγίους προστάτες της Παιδείας. Ο Μέγας Βασίλειος, ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος (Ναζιανζηνός) και ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος υπήρξαν τρεις θεόπνευστοι Πατέρες της Εκκλησίας. Κινούμενοι και καθοδηγούμενοι από το Άγιο Πνεύμα έλαμψαν στο στερέωμα της Εκκλησίας, με ένα φως που αντικατοπτρίζει το φως της τρισηλίου Θεότητας, το φως του Τριαδικού Θεού. Το Άγιο Πνεύμα μιλά και σε μας σήμερα μέσα από τα θεόπνευστα κείμενα της Αγίας Γραφής, τα οποία έχουν ερμηνεύσει οι Πατέρες της Εκκλησίας μας. Επίσης θα μπορούσαν να παραλληλιστούν η δίωξη και τα βάσανα του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου από τη βασίλισσα Ευδοξία με τις περιπέτειες του προφήτη Ηλία από την Ιεζάβελ.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

- Στο συγκεκριμένο μάθημα ο κατηχητής είναι πιθανό να δεχθεί ερωτήματα σχετικά με το προφητικό χάρισμα. Τα παιδιά μπορεί να θεωρήσουν ότι προφήτης είναι οποιοσδήποτε λέει τι θα συμβεί στο μέλ-

λον. Ο κατηχητής θα πρέπει σαφέστατα να εξηγήσει ότι ο Προφήτης δεν είναι ούτε μελλοντολόγος ούτε αστρολόγος. Είναι εκείνος που μιλάει εξ ονόματος του Θεού και για το Θεό. Οι Προφύτες δέχονταν το φωτισμό του Αγίου Πνεύματος, μιλούσε ο Θεός μέσα από το κήρυγμά τους και ήταν βασικά όργανα στο σχέδιο του Θεού για τη σωτηρία του ανθρώπου. Αντίθετα οι αστρολόγοι κι όσοι στις μέρες μας προσπαθούν να προβλέψουν το μέλλον των ανθρώπων επικαλούνται διαβολικές δυνάμεις κι εκμεταλλεύονται τους ανθρώπους οικονομικά χωρίς να στοχεύουν στην πνευματική τους πρόοδο και ωφέλεια.

- Ένα ερώτημα που θέτουν τα παιδιά είναι «Πώς μπορούσαν να ξεχωρίσουν οι άνθρωποι τους Προφύτες από τους ψευδοπροφύτες;». Ο κατηχητής μπορεί να εξηγήσει ότι οι Προφύτες ζούσαν ενάρετη ζωή, δοκιμάζονταν για την αγάπη του Θεού και ήταν υπόδειγμα ζωής αλλά και κακοπαθείας (και ο προφήτης Ηλίας ταλαιπωρήθηκε αλλά βέβαια ο Θεός δεν τον εγκατέλειψε). Το σημαντικότερο όμως είναι ότι οι Προφύτες δε «λαλούσαν» από μόνοι τους, αλλά οδηγούμενοι από το Άγιο Πνεύμα αποκάλυπταν τη Θεία βούληση, αφού πρώτα περίμεναν με υπομονή τα μηνύματα του Κυρίου. Αντίθετα οι ψευδοπροφύτες επεδίωκαν να μιλούν σε κάθε ευκαιρία και «προφήτευαν από καρδιάς» είχαν, δηλαδή, γνώμονα τη δική τους σκέψη και το εγωιστικό θέλημά τους.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

- ▶ Γ' Βασιλειών (17,1-22,54)
- ▶ Δ' Βασιλειών (1,1-2,14)
- ▶ Η Παλαιά Διαθήκη μετά συντόμου ερμηνείας, υπό Ν. Βασιλειάδη, εκδόσεις αδελφότητας θεολόγων «Ο Σωτήρ», τόμος 6.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Εἶδομεν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ἐλάβομεν Πνεῦμα ἐπουράνιον, εὗρομεν Πίστιν ἀληθῆ, ἀδιαίρετον Τριάδα προσκυνούντες· αὕτη γὰρ ἡμᾶς ἔσωσε.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΚΟΥΜΠΑΓΙΑ

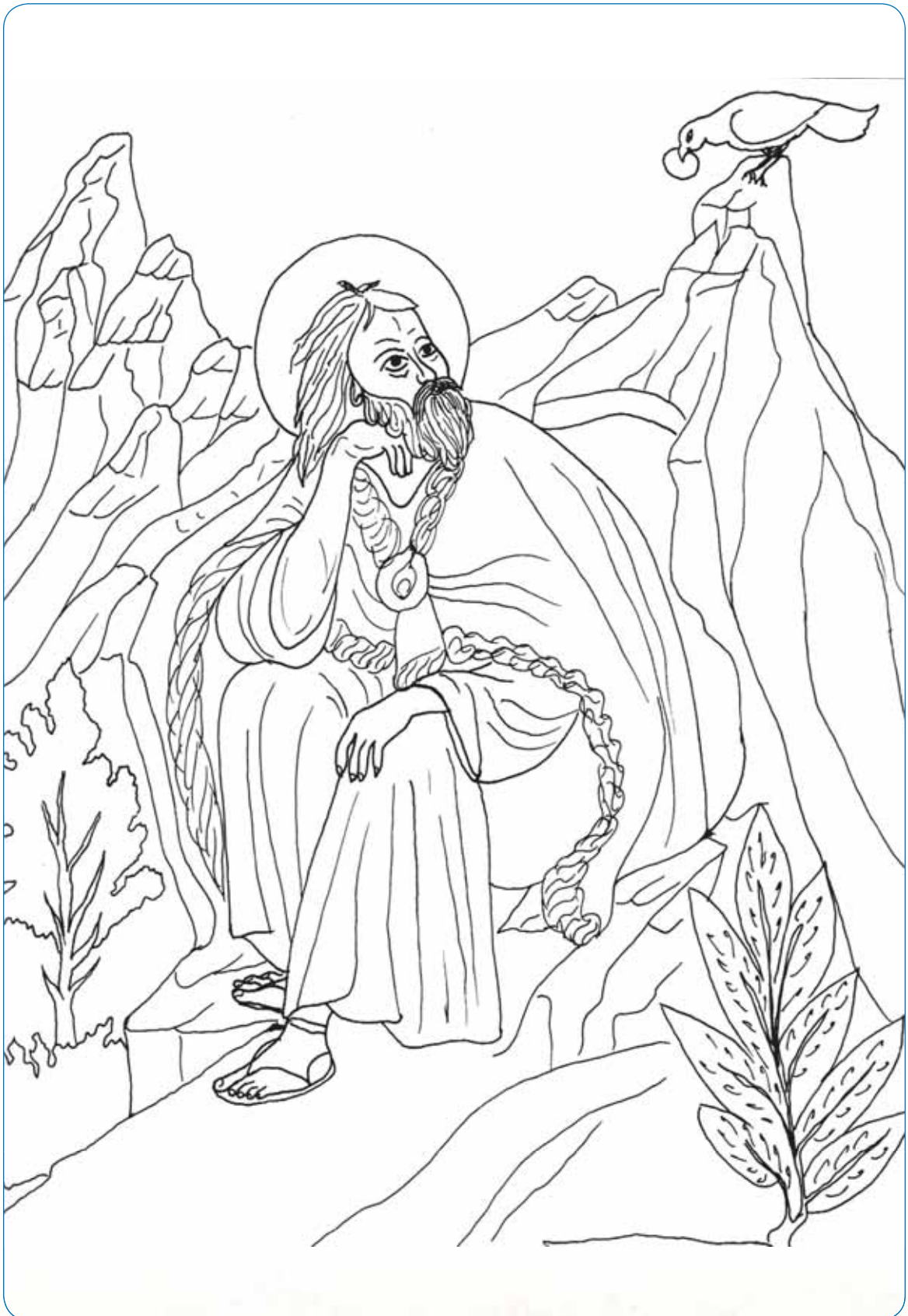
Κουμπαγιά μάλι Λορ κουμπαγιά (3)
 Ο Λορ κουμπαγιά (2) (Γύρνα ξανά εδώ, Κύριε)
 Κάποιος πεινάει Θεέ μου, δος του ψωμί (3)
 Ω Θεέ μου, δος του ψωμί (2)
 Κάποιος διψάει Θεέ μου, δος του νερό (3)
 Ω Θεέ μου, δος του νερό (2)
 Κάποιος προσεύχεται Θεέ μου, δος του ειρήνη (3)
 Ω Θεέ μου, δος του ειρήνη (2)
 Κουμπαγιά μάλι Λορ κουμπαγιά (3)
 Ο Λορ κουμπαγιά (2)

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΖΕΣΤΟ ΚΑΙ ΚΡΥΟ

Οι παίκτες κάθονται στο έδαφος και με κύκλο ορίζουν ποιος θα ψάξει πρώτος. Ο παίκτης στον οποίο έπεσε ο κλήρος απομακρύνεται από την ομάδα, μέχρι οι υπόλοιποι να κρύψουν κάποιο αντικείμενο. Όταν επιστρέψει, η ομάδα του δίνει κάποιες οδηγίες για την κατεύθυνση που πρέπει να ακολουθήσει με τον εξής τρόπο: Αν ο παίκτης είναι μακριά από το αντικείμενο, φωνάζουν «πάγος». Όταν κινηθεί προς τη σωστή κατεύθυνση, λένε «παγωμένο». Αν φτάσει πιο κοντά, «κρύο». Ύστερα «ζεστό», «πιο ζεστό» και τελικά «καυτό!». Μπορούν ακόμη τα παιδιά αντί να τον καθοδηγούν με λόγια, να χτυπάνε παλαμάκια με το ρυθμό να εντείνεται όσο περισσότερο πλησιάζει το κρυμμένο αντικείμενο ο παίκτης που ψάχνει. Αν αυτός ανακαλύψει το αντικείμενο αρχίζει νέος γύρος με άλλον παίκτη να ψάχνει.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

13

Συμπληρώστε τις λέξεις στην μεσοστιχίδα:

--- Α ---
_ Γ _ _ _ _
_ Ι _ _ _ _ _
_ Ο _ _ _ _ _
_ Ν _ _ _

_ Π _ _ _ _ _
_ Ν _ _ _ _ _
_ Ε _ _ _ _ _
_ Υ _ _ _ _ _
_ Μ _ _ _
_ Α _ _ _ _ _

1. Προειδοποίησε τους ασεβείς βασιλιάδες ο προφήτης ...
2. Την ερμηνεύουν οι Πατέρες της Εκκλησίας.
3. Τέτοιοι Πατέρες είναι και οι Τρεις ...
4. Ο προφήτης τρεφόταν θαυματουργικά από δύο ...
5. Έπινε ... από ένα χείμαρρο
6. Κάποτε ο γιος μιας χήρας αρρώστησε και ...
7. Τότε ο προφήτης τον ...
8. Έπειτα από τρία χρόνια ξηρασίας επιτέλους...
9. Το άρμα που άρπαξε τον προφήτη ήταν...
10. Ένας από τους Τρεις Ιεράρχες...
11. Και άλλος ένας από τους Τρεις Ιεράρχες...

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΕΛΙΣΣΑΙΟΣ ΚΑΙ Η ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΟΥ ΝΕΕΜΑΝ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να γνωρίσουν τα παιδιά, μέσα από το θαύμα της θεραπείας του Νεεμάν του Σύρου από τον προφήτη Ελισσαίο, την παρέμβαση του Υιού και Λόγου του Θεού στη δημιουργία (δίου τα πάντα εγένετο) και να υιοθετήσουν την ευχαριστιακή χρήση της που οδηγεί στη θεραπεία.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Τα ξεχωριστά χαρίσματα των Προφητών, η αγάπη του Ελισσαίου στη φύση.
- Η κλήση του Ελισσαίου από τον Ηλία κι η άμεση ανταπόκρισή του.
- Ο προφήτης Ελισσαίος κρατά τη μπλωτή του προφήτη Ηλία και συνεχίζει το έργο του.
- Πλήθος θαυμάτων του Ελισσαίου-υπακοή της φύσης.
- Ο σπουδαίος στρατηγός Νεεμάν και η αγιάτρευτη αρρώστια του.
- Η προτροπή της μικρής υπηρέτριας-ο Νεεμάν ελπίζει σε θαύμα από τον προφήτη Ελισσαίο.
- Επίσκεψη Νεεμάν στο σπίτι του Ελισσαίου.
- Συμβουλή Ελισσαίου προς το Νεεμάν να λουστεί επτά φορές στον Ιορδάνη ποταμό.
- Πρώτη αντίδραση Νεεμάν-Παρέμβαση υπηρετών.
- Ο Νεεμάν στον Ιορδάνη θεραπεύεται. Επιστρέφει για να ευχαριστήσει τον Ελισσαίο και του προσφέρει δώρα.
- Ο προφήτης Ελισσαίος δεν δέχεται τα δώρα.
- Ο φιλάργυρος Γιεζί ακολουθεί το Νεεμάν και λέγοντας ψέματα τον πείθει να του δώσει τα δώρα, τα οποία κρατά για τον εαυτό του.
- Προσπάθεια Γιεζί να κρυφτεί από τον Ελισσαίο.
- Ο Ελισσαίος του μιλά αυστηρά-η τιμωρία της λέπρας.
- Προφητεία για τον ερχομό του Χριστού-ευχαριστιακή χρήση της δημιουργίας-Υπαπαντή.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Κάθε άνθρωπος παίρνει ως δώρο απ' το Θεό ξεχωριστά χαρίσματα. Ο Ελισσαίος, γεννημένος κοντά στην Ιεριχώ, από μικρό παιδί αγαπούσε τη γη και την καλλιεργούσε με τέχνη. Λες και τα λουλούδια και τα ζώα του αγρού τον συντρόφευαν στην προσευχή του κι ανέβαζαν το νου του πιο κοντά στο Θεό. Με το αλέτρι στα χέρια ήταν κι όταν τον επισκέφτηκε ο προφήτης Ηλίας, καλώντας τον να γίνει μαθητής του. Ο Ελισσαίος τότε κατάλαβε πως είχε έρθει η ώρα να βάλει κάθε του χάρισμα στην υπηρεσία του Κυρίου. Αποχαιρέτησε τους δικούς του, έσφαξε όλα τα βόδια που είχε, τα έψησε και τα πρόσφερε στους φτωχούς. Από τη στιγμή εκείνη ακολούθησε το φλογερό Προφήτη του Ισραήλ, παρακολουθώντας κάθε κίνηση και κάθε λόγο του. Πλάι του περπατούσε συγκινημένος κι όταν το πύρινο άρμα κατέβηκε από τον ουρανό πάνω απ' τα νερά του Ιορδάνη, αρπάζοντας τον αγαπημένο του δάσκαλο. Μόλις λίγες στιγμές πριν ο Ελισσαίος είχε ζητήσει να έχει διπλή τη χάρη της προφητείας, για να μπορέσει ν' αντέξει το δύσκολο έργο της καθοδήγησης του λαού. Από τότε ο Ελισσαίος δεν ξαναείδε τον Ηλία. Μόνο πήρε την κάπα του, τη

μηνωτή του όπως τη λείει η Αγία Γραφή, που έπεσε από ψηλά, ενώ το πύρινο άρμα ανέβαινε στους ουρανούς.

Σύντομα πλήθος θαυμάτων ακολούθησαν, βεβαιώνοντας όλους πως το Πνεύμα του Θεού σκέπαζε το νέο Προφήτη. Τα μολυσμένα νερά της Ιερικού γιατρεύτηκαν μόλις ο Ελισσαίος προσευχήθηκε, ρίχνοντας μέσα τους λίγο αλάτι. Ένα νεκρό παιδί αναστήθηκε χάρη στο άγγιγμά του, γέμισαν θαυματουργικά δεκάδες αγγεία με λάδι στο σπίτι μιας απελπισμένης χήρας κι ο πεινασμένος κόσμος μιας ολόκληρης περιοχής χόρτασε με λίγα κρίθινα καρβέλια που ευλόγησε ο Προφήτης. Η φύση υπάκουε στο πρόσταγμά του γιατί σκοπός του ήταν το θέλημα του φιλάνθρωπου Θεού. Μα το πιο σημαντικό του θαύμα, που φανέρωσε ακόμα και στους ειδωλολάτρες τη δύναμη του Κυρίου, ήταν η θεραπεία του Νεεμάν.

Ο Νεεμάν ήταν ένας σπουδαίος στρατηγός που είχε σώσει τη χώρα του, τη Συρία, από πολλούς πολέμους. Είχε αποκτήσει πλούτη, δόξα και τιμές γιατί ευεργέτησε την πατρίδα του, καθώς βέβαια και την εύνοια του βασιλιά. Έπαυσε όμως από μια φοβερή και αγιάτρευτη αρρώστια. Ήταν λεπρός! Αυτό σήμαινε πως πολύ γρήγορα οι συγγενείς, οι φίλοι κι οι συμπατριώτες του θα τον εγκατέλειπαν ολομόναχο, από φόβο μήπως κολλήσουν κι αυτοί την τρομερή ασθένεια. Μόνο μια μικρή υπηρέτρια, που καταγόταν απ' το Ισραήλ, έδωσε θάρρος στον απελπισμένο στρατηγό όταν του διηγήθηκε τα θαύματα του προφήτη Ελισσαίου. Σε λίγες μέρες ο Νεεμάν βρισκόταν έξω απ' το σπιτάκι του ανθρώπου του Θεού, έχοντας μαζί του όλη τη συνοδεία του και κρατώντας πλούσια δώρα για να του προσφέρει.

Ο Ελισσαίος, που ήταν έτοιμος για την επίσκεψη, δεν παρουσιάστηκε. Έστειλε τον υπηρέτη του Γιεζί με την παράξενη εντολή να πάει αμέσως ο στρατηγός στον Ιορδάνη ποταμό και να λουστεί επτά φορές για να θεραπευτεί. Ο Νεεμάν θύμωσε. Συνηθισμένος σε τιμές, ίσως περίμενε πως θα τον υποδεχόταν ο ίδιος ο Προφήτης, θα στεκόταν με σεβασμό μπροστά του όπως ακριβώς έκαναν οι στρατιώτες του, θα προσευχόταν στο Θεό κι αφού ακουμπούσε το άρρωστο σώμα του θα τον έκανε καλά. «Δεν έχουμε ποτάμια στη Συρία για να λουστώ;» φώναξε και ξεκίνησε να φύγει. Αν και γενναίος άνδρας, ο Νεεμάν δεν ήξερε πως πολλές φορές ο Κύριος μας βοηθάει με έναν διαφορετικό τρόπο απ' αυτόν που έχουμε εμείς στο μυαλό μας. Γι' αυτό και πρέπει να έχουμε απόλυτη εμπιστοσύνη σε Αυτόν και στην αγάπη Του.

Ευτυχώς οι υπηρέτες του σκέφτηκαν σωστότερα και τον έπεισαν να κάνει ό,τι συμβούλεψε ο Ελισσαίος. Πράγματι ο Νεεμάν πλύθηκε επτά φορές στον ευλογημένο Ιορδάνη κι η λέπρα εξαφανίστηκε. Το σώμα του έγινε καθαρό και γεμάτο υγεία! Επέστρεψε τότε συγκλονισμένος στον Προφήτη και με δάκρυα στα μάτια του ευχαρίστησε, ομολογώντας ότι ο μόνος αληθινός Θεός είναι ο Θεός του Ισραήλ. Του πρόσφερε μάλιστα όλα τα δώρα που είχε μαζί του, αλλά ο προφήτης Ελισσαίος, γνωρίζοντας πως η ευγνωμοσύνη οφείλεται στον Παντοκράτορα Κύριο κι όχι σ' εκείνον, δεν τα δέχτηκε. Ήθελε άλλωστε να δείξει στο Νεεμάν πως οι Ισραηλίτες δεν στηρίζονται στα υλικά αγαθά, μα στο Θεό, που τα χαρίζει απλόχερα όταν και όπου πρέπει.

Κάποιος άλλος όμως, δυστυχώς, θαμπώθηκε από τα πλούσια δώρα του ξένου στρατηγού. Τόσα χρόνια ζούσε κοντά στο δίκαιο Ελισσαίο κι είχε δει με τα ίδια του τα μάτια τη φύση να υπακούει στο πρόσταγμά του και το φωτισμό του Αγίου Πνεύματος που του αποκαλύπτει τις καρδιές των ανθρώπων. Ήταν ο Γιεζί, ο υπηρέτης, που σε μια στιγμή ξέχασε τα πάντα κι ακολούθησε κρυφά τον Νεεμάν τρέχοντας. Ο δυστυχισμένος! Μας θυμίζει τον Ιούδα που για τα πλούτη πρόδωσε το Διδάσκαλό του. Γιατί ο Γιεζί είπε στο στρατηγό, πως τάχα ο Προφήτης άλλαξε γνώμη και χρειαζόταν τελικά το χρυσάφι και τις στολές που του είχε προσφέρει. Ο Νεεμάν του έδωσε με πολύ μεγάλη χαρά τα διπλάσια δώρα, κι εκείνος τα κράτησε για τον εαυτό του. Επιστρέφοντας, δε φανέρωσε στον Ελισσαίο αυτό που είχε κάνει, αλλά ο Προφήτης του μίλησε αυστηρά. Ο Θεός του είχε ήδη αποκαλύψει την αλήθεια. Κι ο ταλαίπωρος Γιεζί, που δεν έδειξε να μετανιώνει καθόλου για την πράξη του μα συνέχιζε να την αρνείται, είδε έντρομος το κορμί του να γεμίζει με λέπρα!

Σπουδαία η ζωή του Ελισσαίου, που ευεργέτησε πλήθος ανθρώπων και αξιώθηκε να μιλήσει και για τον ερχομό του Χριστού μας στον κόσμο. Ο Προφήτης, που από παιδί αγάπησε την όμορφη δημιουργία, είδε με τα μάτια της ψυχής και το Δημιουργό της, που θα γινόταν άνθρωπος για χάρη μας ώστε να μας διδάξει να τη χρησιμοποιούμε δίκως εγωισμό. Ας Τον υποδεχθούμε και πάλι φέτος μαζί με το δίκαιο Συμεών στη μεγάλη γιορτή της Υπαπαντής με υπακοή και πίστη!

Δ. ΣΥΝΟΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που θα μπορούσαμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κλπ)

Δες υποδεχτούμε κι εμείς το θαύμα της παρουσίας του Υιού του Θεού στον κόσμο που δημιούργησε δείχνοντας την υπακοή του Νεεμάν του Σύρου στον προφήτη Ελισσαίο και την πίστη του δίκαιου Συμεών στο Σωτήρα Χριστό.

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

- Ξανά φαίνεται το ξεχωριστό χάρισμα κάθε ανθρώπου, που γίνεται αφορμή να υπηρετήσει διαφορετικά τους αδελφούς του και το Θεό (π.χ. η σχέση του Ελισσαίου με τη φύση). Η κλήση μάλιστα του προφήτη Ελισσαίου (που τιμάται στις 14 Ιουνίου) μας θυμίζει έντονα την κλήση των Αποστόλων από το Χριστό μας, που άφησαν τα δίκτυα κι έγιναν «αλιείς ανθρώπων».
- Αφού ο προφήτης Ηλίας αναλήφθηκε στους ουρανούς με πύρινο άρμα, το έργο του το συνέχισε ο προφήτης Ελισσαίος, σύμφωνα με το θέλημα του Θεού, έχοντας ως κληρονομιά τη μπλωτή (κάπα). Ήταν προφανώς μικρής υλικής αξίας, όμως επειδή ήταν το σημείο της παρουσίας του Πνεύματος του Θεού, ο Ελισσαίος την δέχτηκε σαν κάτι που είχε ανυπολόγιστη αξία. Άρχισε μάλιστα να κάνει ό,τι έκανε κι ο προφήτης Ηλίας(άνοιξε πάλι τα νερά του ποταμού, όπως αναφέραμε στο προηγούμενο μάθημα) για να δείξει ότι ακολουθεί τον ίδιο δρόμο σύμφωνα με το παράδειγμα αυτού.
- Ο κατηχητής με αφορμή το γεγονός της διαδοχής των Προφητών, μπορεί να εξηγήσει στα παιδιά ότι στην Εκκλησία οι πιστοί δεν πρέπει να λειτουργούν προσωποκεντρικά. Καθένας ενδιαφέρεται να μεταφέρει χαρίσματα στους άλλους ώστε να υπάρξουν κι άλλοι πνευματικοί εργάτες. Ο προφήτης Ηλίας, κάνοντας υπακοή στο θέλημα του Θεού, με την κίνησή του να δώσει την κάπα του στον Ελισσαίο αποδείκνυε περίτρανα όλα τα παραπάνω. Άφησε πνευματικό συνεχιστή, διότι εκείνο που είχε σημασία δεν ήταν να παραμείνει εκείνος μοναδικός και ασύγκριτος, αλλά να ανοίξει το δρόμο και σε επόμενους, ώστε να εργαστούν κι εκείνοι προς δόξαν Θεού. Αυτό γίνεται πράξη και μέσα στη ενορία που οι νεότεροι αναλαμβάνουν σιγά-σιγά το έργο ξεκουράζοντας τους παλαιότερους.
- Είναι σημαντικό στο συγκεκριμένο μάθημα να γίνει λόγος για την ευχαριστιακή και δοξολογική χρήση της δημιουργίας. Πιο συγκεκριμένα ο κατηχητής μπορεί να μιλήσει στα παιδιά για τη διαφορά μεταξύ του Νεεμάν και του Γιεζί. Η συμπεριφορά τους δείχνει τους δύο διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους χρησιμοποιεί ο άνθρωπος την ύλη (πλούτη, φύση κ.ά.). Ο Γιεζί πήρε τα δώρα με ψέμα και τα κράτησε για τον εαυτό του, αλλά τελικά τιμωρήθηκε με λέπρα. Αντίθετα ο Νεεμάν με υπακοή άλλαξε την αρχική εγωιστική του γνώμη και πηγαίνοντας στον Ιορδάνη ποταμό χρησιμοποίησε τη δημιουργία προς όφελός του και δόξασε το Θεό. Ο ίδιος ο Χριστός άλλωστε με την επίγειο ζωή Του (τη Βάπτισμα, τα θαύματά Του) μας έδειξε ποια σχέση πρέπει να έχουμε με τα υλικά αγαθά και πώς να μεταμορφώνουμε αυτή τη σχέση σε τρόπο ευχαριστίας και δοξολογίας του Τριαδικού Θεού. Ακόμα και στην Υπαπαντή που γιορτάζουμε αυτές τις μέρες βλέπουμε ότι την τεσσαρακοστή ημέρα από τη γέννησή του κάθε πρωτότοκο αγόρι αφιερωνόταν στο Θεό και οι δικοί του πρόσφεραν θυσία στο Θεό ένα ζεύγος τρυγόνων ή δύο νεοσσούς περιστεριών. Ο Κύριος, αν και Νομοθέτης, υπάκουσε κι αυτός στο Νόμο, διδάσκοντάς μας την αντιπροσφορά κάθε δώρου του Θεού σ' Εκείνον. Στη Θεία Λειτουργία πάλι, τα δώρα της υλικής δημιουργίας (άρτος και οίνος) προσφέρονται από τον άνθρωπο ευχαριστιακά και δοξολογικά στο Θεό για να μετατραπούν σε Σώμα και Αίμα Χριστού.
- Κάνουν μεγάλο λάθος όσοι νομίζουν ότι μπορούν να κρύψουν την αμαρτία τους. Μπορεί προσωρινά να το καταφέρνουν αλλά ακόμα κι έτσι, τελικά αυτή η απόκρυψη δεν θα είναι προς το συμφέρον τους. Ο Θεός όλα τα γνωρίζει και γι' αυτό δεν μπορούμε να κρύψουμε τίποτα από Εκείνον.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

- Θα μπορούσε κάποιος να θεωρήσει υπερβολική κι εγωιστική την επιθυμία του Ελισσαίου να έχει διπλή τη Χάρη της προφητείας. Κάτι τέτοιο φοβήθηκε κι ο προφήτης Ηλίας όπως υποδηλώνει το ιερό κείμενο. Για να ανταποκριθεί όμως ο Θεός σημαίνει πως το αίτημα του Ελισσαίου δεν είχε εγωιστικά ελατήρια αλλά μάλλον την αίσθηση της μεγάλης ευθύνης.
- Στη συζήτησή μας με τα παιδιά μπορεί να ανακύψει το θέμα της ασθένειας, του θανάτου και των θαυμάτων του Θεού. Πότε ο Θεός επιτρέπει ασθένειες και θάνατο; Πότε επεμβαίνει θαυματουργικά και μας λυτρώνει από τέτοιες περιπέτειες; Δεδομένης της ευαισθησίας του θέματος για κάποια παιδιά που μπορεί να έχουν άμεση σχετική εμπειρία (δεν υπάρχουν εύκολες απαντήσεις σε τέτοιες περιπτώσεις) χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή (το συναντάμε και σ' άλλα μαθήματα). Το βάρος μιας τέτοιας δοκιμασίας το σηκώνουμε μόνο με την πίστη πως ο Θεός είναι η ζωντανή Αγάπη, έφτασε ως το θάνατο για μας από Αγάπη και διαλέγει για τον καθένα μας ό,τι μπορεί να αντέξει. Για πολλά απ' όσα μας συμβαίνουν

φέρουμε κι εμείς ευθύνη (ειδικά σε θέματα υγείας), και βέβαια στο αρχικό σχέδιο του Θεού δεν υπήρχε ούτε ο θάνατος ούτε η ασθένεια, που ήρθαν μεταπτωτικά. Τα θαύματα είναι συνεχή στη ζωή μας, ίσως όχι τόσο «φαντασμαγορικά» όσο θα τα θέλαμε, αλλά διαρκή. Και μόνο το ότι η δημιουργία δεν έχει εντελώς καταστραφεί έπειτα από την τόσο εγωιστική χρήση της από τον άνθρωπο, είναι ένα θαύμα.

- Τέλος η έννοια της τιμωρίας που συναντάμε με τη λέπρα του Γιεζί, αποτελεί φυσικό επακόλουθο της αμετανόητης συμπεριφοράς του. Ξέρουμε εκ πείρας πως ο Θεός δεν ενεργεί ως τιμωρός (αλίμονο αν μας τιμωρούσε κάθε φορά που αμαρτάνουμε) αλλά σέβεται την ελευθερία μας και δρα φιλόανθρωπα προς το συμφέρον μας. Όπως λέμε και σ' άλλα μαθήματα, αποσύρει τη Χάρη Του και επιτρέπει να υποστούμε τις συνέπειες των επιλογών μας, αν δεν αφήνουμε τον εαυτό μας στα χέρια Του με εμπιστοσύνη.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

- ▶ Γ' Βασιλειών (19,19-21)
- ▶ Δ' Βασιλειών (1,1-8,15)
- ▶ Η Παλαιά Διαθήκη μετά συντόμου ερμηνείας, υπό Ν. Βασιλειάδη, εκδόσεις αδελφότητος θεολόγων «Ο Σωτήρ», τόμος 6.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Χαῖρε, κεχαριτωμένη Θεοτόκε Παρθένε· ἐκ σοῦ γὰρ ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης, Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, φωτίζων τοὺς ἐν σκότει. Εὐφραίνου καὶ σὺ, Πρεσβύτεα δίκαιε, δεξάμενος ἐν ἀγκάλαις τὸν ἐλευθερωτὴν τῶν ψυχῶν ἡμῶν, χαριζόμενον ἡμῖν καὶ τὴν Ἀνάστασιν.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΧΑΡΑ ΣΤΑ ΜΑΤΙΑ

Χαρά στα μάτια που δακρύζουν
για κάποιον άλλον πού πονά,
γιατί τα μάτια αυτά θα δούνε
του Παραδείσου τα αγαθά. (δισ)

Χαρά στο στόμα όπου λέγει
λόγια παρήγορα γλυκά,
γιατί το στόμα αυτό θα ψάλλει
με τους αγγέλους Ωσαννά! (δισ)

Χαρά στ' αυτιά όπου ακούνε
το Θείο Λόγο του Θεού,
γιατί τ' αυτιά αυτά θ' ακούσουν
τις σάλπιγγες του ουρανού. (δισ)

Χαρά στα χέρια όπου ντύνουν
μικρά παιδιά και ορφανά,
γιατί τα χέρια αυτά θα γίνουν
φτερά για να πετούν ψηλά. (δισ)

Χαρά στα πόδια που φροντίζουν
για την αγάπη του Χριστού,
γιατί αυτά θα σ' οδηγήσουν
στη Βασιλεία τ' ουρανού. (δισ)

Χαρά στο σπίτι, που ανοίγει
την πόρτα στο περαστικό,
γιατί η πόρτα αυτή ανοίγει
στην Παναγιά και στο Χριστό. (δισ)

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΑΛΦΑΒΗΤΟΣ ΜΕ 23 ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ρωτάμε ένα από τα παιδιά μια ερώτηση και του ζητάμε να μας απαντήσει σε 20 δευτερόλεπτα το πολύ με μια λέξη ή φράση, που να μην περιέχει ένα γράμμα που έχουμε αποκλείσει από την αρχή. (π.χ. Αποκλείουμε το γράμμα x και ρωτάμε: «Πόσων χρόνων είσαι;») Αν το παιδί απαντήσει σωστά (π.χ. «Είμαι 10 ετών.») τότε υποβάλλουμε την ίδια ερώτηση στο επόμενο παιδί μέχρις ότου κάποιο απ' τα παιδιά πει το συγκεκριμένο γράμμα και βγει απ' το παιχνίδι. Αν τα καταφέρουν όλοι, ο κατηχητής υποβάλλει νέα ερώτηση. Νικά όποιο παιδί μένει ως το τέλος..

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

14

Ενώστε τα πρόσωπα με τις λέξεις που ταιριάζουν:

ΕΛΙΣΣΑΙΟΣ

NEEMAN

ΓΙΕΖΙ

Σύρος
αρχιστράτηγος
λεπρός
Προφήτης
υπηρέτης
φιλοχρήματος
μηλωτή
ευγνωμοσύνη
Ιορδάνης
θαύμα

Να κυκλώσετε μόνο τα πρόσωπα που έχουν σχέση με την Υπαπαντή.

Ιούδας

Χριστός

Παναγία

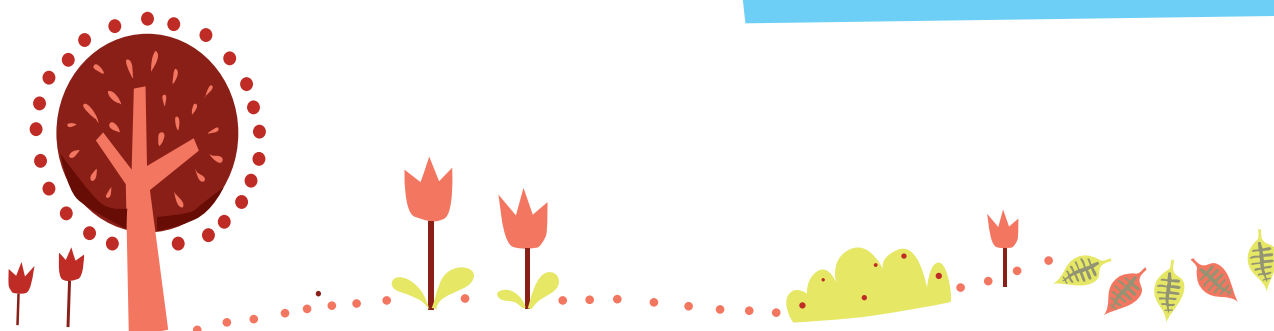
Αβραάμ

Ελισσαίος

Γιεζί

Συμεών

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!

Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΔΑΝΙΗΛ ΣΤΟ ΛΑΚΚΟ ΤΩΝ ΛΕΟΝΤΩΝ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να εμπιστευτούν τα παιδιά την πρόνοια του Θεού Πατέρα, που συγκρατεί στη ζωή τη δημιουργία και φροντίζει όλα τα πλάσματα Του, μέσα από τη θαυμαστή διάσωση του Δανιήλ στο λάκκο των λεόντων.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Η υπακοή των πλασμάτων στον άνθρωπο στον Παράδεισο.
- Το ένδυμα της ταπείνωσης.
- Ο αγώνας των δικαίων της Παλαιάς Διαθήκης και των αγίων- ο Δανιήλ και τα λιοντάρια.
- Ο Θεός επιτρέπει την ήττα του Ισραήλ από τους Βαβυλώνιους- καταστροφή Ναού του Σολομώντος.
- Έφηβος Δανιήλ με Ανανία-Αζαρία-Μισαήλ αιχμάλωτοι στο παλάτι.
- Νηστεία-προσευχή → σοφία και ερμηνεία ονείρων.
- Ο Δανιήλ με ταπείνωση και θάρρος ερμηνεύει το όνειρο του Ναβουχοδονόσορα και το μήνυμα του μυστηριώδους χεριού στο συμπόσιο του Βαλτάσαρ.
- Ο Δαρείος τον ανεβάζει στο υψηλότερο αξίωμα-φθόνος υπόλοιπων αξιωματούχων-πονηρή διαταγή για απαγόρευση προσευχής.
- Ο Δανιήλ δεν υπακούει-ρίχνεται στο λάκκο των λιονταριών και σώζεται θαυματουργικά.
- Σκοτώνει το τρομερό φίδι-«θεό» κι ο Κύριος αναγκάζεται να τον ρίξει ξανά στο λάκκο.
- Θαυμαστή μεταφορά του Αββακούμ από τα Ιεροσόλυμα-μια εβδομάδα ζωντανός ο Δανιήλ στο λάκκο.
- Ταπεινοί και υπερήφανοι απέναντι στο Θεό.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πάντοτε θυμόμαστε με νοσταλγία την εποχή που στον Παράδεισο όλα τα ζώα αναγνώριζαν την εικόνα του Θεού στον άνθρωπο υπακούοντάς τον ως άρχοντα του κόσμου. Δεν του χρειαζόταν ρούχα γιατί ήταν ντυμένος με τη βασιλική στολή της ταπείνωσης, που ήταν αρκετή για να ειρηνεύει όλα τα πλάσματα του κήπου της Εδέμ. Μόλις ο εγωισμός τού στέρησε το θεϊκό αυτό ένδυμα, η φύση αγρίεψε εναντίον του απειλώντας συχνά και τη ζωή του την ίδια.

Μα ακόμα κι απ' τα χρόνια της Παλαιάς Διαθήκης, πριν ο Χριστός μας γεννηθεί, πολλοί δίκαιοι άνθρωποι ξαναφόρεσαν με τον αγώνα τους και τη βοήθεια του Θεού το αόρατο αυτό ρούχο. Η εμπιστοσύνη τους στον Κύριο και η υπακοή τους στο θέλημά Του έκαναν ξανά τα ζώα ήμερα και άκακα μπροστά τους. Όπως, όταν τα πεινασμένα άγρια λιοντάρια του λάκκου της Βαβυλώνας κουλουριαστήκαν ήσυχα σαν πρόβατα στα πόδια του αγιασμένου Δανιήλ.

Από πολύ νεαρός ο Δανιήλ στερήθηκε την ελευθερία. Για πολλά χρόνια ο Θεός έστελνε τους Προφήτες Του για να προειδοποιήσουν το λαό του Ισραήλ πως αν συνεχίσει να παρασύρεται στην ειδωλολατρία σύντομα θα γίνει αδύναμος και θα νικηθεί από τους ισχυρούς εχθρούς του. Λίγοι όμως έδιναν σημασία στο κήρυγμα των Προφητών. Κι ο Κύριος που σέβεται πάντα την ελευθερία μας, χωρίς να πάψει να συγκρατεί στη ζωή όλη τη δημιουργία, άφησε τους τρομερούς Βαβυλώνιους να καταλάβουν την Ιερουσαλήμ καταστρέφοντας το Ναό του Σολομώντα και παίρνοντας χιλιάδες αιχμαλώτους. Ανάμεσα τους κι ο έφηβος

Δανιήλ με τους λίγο μικρότερους φίλους του, τον Ανανία, τον Αζαρία και το Μισαήλ. Με τη νηστεία και την προσευχή του γρήγορα ξεχώρισε στο ειδωλολατρικό παλάτι. Ο Θεός του χάρισε σοφία ζηλευτή και το χάρισμα να εξηγεί τα όνειρα. Ο Δανιήλ παρέμενε ταπεινός, γνωρίζοντας πως κάθε καλό προέρχεται από τον Κύριο για την ωφέλεια όλων των ανθρώπων. Όταν ο πανίσχυρος αυτοκράτορας Ναβουχοδονόσορας τον κάλεσε να εξηγήσει έναν εφιάλτη που τον είχε αναστατώσει, ο Δανιήλ δε φοβήθηκε να φανερώσει πως ο βασιλιάς θα τρελαινόταν και θα έχανε το θρόνο του εξαιτίας του εγωισμού του, μέχρι να μετανιώσει και να αναγνωρίσει τον αληθινό Θεό. Στο διάδοχό του Βαλτάσαρ ο Προφήτης αποκάλυψε πως το μυστηριώδες χέρι που έγραφε τρεις παράξενες λέξεις στον τοίχο του παλατιού την ώρα που γλεντούσαν οι καλεσμένοι του βασιλιά, τον ειδοποιούσε για το θάνατό του. Πράγματι ο ασεβής Βαλτάσαρ, που έπινε ξεδιάντροπα κρασί με τα ιερά σκεύη από το Ναό της Ιερουσαλήμ, πέθανε την ίδια νύχτα.

Ο Δαρείος που ανέβηκε στο θρόνο σεβάστηκε το σοφό και μορφωμένο Προφήτη διορίζοντάς τον γενικό άρχοντα του βασιλείου του. Οι υπόλοιποι αξιωματούχοι όμως τον ζήλεψαν τρομερά. Ξεέλασαν το βασιλιά, βάζοντάς τον να υπογράψει ένα διάταγμα που απαγόρευε την προσευχή των πολιτών στους θεούς τους για ένα μήνα. Καμιά εντολή όμως δεν μπορούσε να σταματήσει το Δανιήλ να προσεύχεται στον Κύριο καθημερινά και μόλις οι άλλοι άρχοντες ζήτησαν την τιμωρία του, ο Προφήτης ρίχτηκε στο λάκκο με τα πεινασμένα λιοντάρια. Άγρυπνος από την αγωνία του ο βασιλιάς έτρεξε πρωί-πρωί και φώναξε δυνατά: «Δανιήλ, μπόρεσε ο Θεός σου να σε σώσει;» «Βασιλιά μου», απάντησε ο δίκαιος άνδρας «άγγελος έκλεισε τα στόματα των λιονταριών, γιατί ο Κύριος γνωρίζει πως δεν έκανα τίποτε κακό για να τιμωρηθώ!».

Σπουδαίες αποκαλύψεις αλλά και μεγαλύτερη ακόμη δόξα περίμεναν τον ταπεινό αυτό Προφήτη. Ο Δημιουργός του ουρανού και της γης του φανέρωσε την τύχη όλων των μεγάλων αυτοκρατοριών της εποχής του, αλλά κι όσους σπουδαίους κατακτητές θα εμφανίζονταν τα επόμενα χρόνια. Ταραγμένος και συγκινημένος ο Δανιήλ συνομίλησε στα όράματά του με τους αρχαγγέλους Μιχαήλ και Γαβριήλ κι είδε, σαν να ταξίδευε στο μέλλον, τον Κύριό μας Ιησού Χριστό, που για να σώσει τα πλάσματά του θα γινόταν άνθρωπος και θα σταυρωνόταν στην Ιερουσαλήμ!

Πέρασε αρκετός καιρός και βασιλιάς έγινε ο Κύρος. Ο Δανιήλ με τη σοφία και την προσευχή του σκότωσε τότε ένα τεράστιο φίδι της περιοχής, που τόσο το φοβούνταν οι Βαβυλώνιοι ώστε νόμιζαν ότι είναι αληθινός θεός! Αντί όμως να ευχαριστήσουν τον ευεργέτη τους, αγανάκτησαν και τον έριξαν ξανά στον τρομερό λάκκο των λιονταριών. Τότε ο Παντοκράτορας Κύριος έστειλε έναν άγγελο στα Ιεροσόλυμα. Εκεί ο ευσεβής προφήτης Αββακούμ ετοίμαζε φαγητό για τους υπόδουλους Ισραηλίτες. Ο άγγελος τον άρπαξε από τα μακριά μαλλιά του και πέταξε μεταφέροντάς τον έως το λάκκο της Βαβυλώνας! Μ' αυτό το φαγητό της ευλογημένης του πατρίδας, που τόσο την είχε νοσταλγήσει, παρηγορήθηκε ο Δανιήλ κι έζησε μια εβδομάδα ανάμεσα στ' άγρια θηρία που ημέρεψαν και πάλι από την παρουσία του. Όταν ο Κύρος είδε το μεγάλο αυτό θαύμα ελευθέρωσε το δίκαιο Προφήτη και στο λάκκο έριξε τους κατηγορούς του, που βρήκαν φρικτό θάνατο.

Έτσι συμβαίνει σ' όλους τους καιρούς. Όσοι με ταπείνωση εμπιστεύονται το Θεό, σαν τον Τελώνη της παραβολής που μας ανοίγει το Τριώδιο, γίνονται φίλοι Του αγαπημένοι· ενώ οι εγωιστές που μοιάζουν στο Φαρισαίο, αρνούνται με πείσμα τη στοργική φροντίδα Του.

Δ. ΣΥΝΟΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που θα μπορούσαμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κλπ)

Με την ταπείνωση του Τελώνη και την εμπιστοσύνη μας στην πρόνοια του Θεού δεν κινδυνεύουμε από κανέναν εχθρό, όπως ο προφήτης Δανιήλ στο λάκκο των λεόντων.

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

- Η ταπείνωση αποτελεί το πνευματικό ένδυμα που έχασαν οι πρωτόπλαστοι πέφτοντας στον εγωισμό, με αποτέλεσμα την αδυναμία της υπόλοιπης δημιουργίας να αναγνωρίσει σ' αυτούς την εικόνα του Δημιουργού. Αυτό το ένδυμα φόρεσε ο Χριστός μας με την ενανθρώπησή Του («εταπείνωσεν εαυτόν

μορφήν δούλου λαβών, εν ομοιώματι ανθρώπων γενόμενος» Φιλίπ. Β',6) και μας δίνει πια τη δυνατότητα να το ξαναφορέσουμε κι εμείς.

- Ο Θεός επέτρεψε να σκλαβωθεί ο λαός Του και να καταστραφεί (καθώς και να βεβηλωθεί) ο Ναός Του (αναφορά εκτενέστερη στο Ναό της Ιερουσαλήμ θα γίνει στο 21ο μάθημα που αφιερώνεται στο Σολομώντα). Η προστασία κι η φροντίδα Του για εμάς και τη δημιουργία είναι συνεχής (Παντοκράτορας), διαφορετικά θα σταματούσαμε να υπάρχουμε · όταν όμως Τον αρνούμαστε με τις επιλογές μας, σέβεται την ελευθερία μας κι αποσύρει την Χάρη Του αφήνοντάς μας να υποστούμε δοκιμασίες και θλίψεις, όχι βέβαια μεγαλύτερες από την αντοχή μας. Πάντοτε μας προειδοποιεί για τις συνέπειες των αποφάσεών μας (π.χ. στο λαό του Ισραήλ έστειλε τους Προφètes που κήρυξαν μετάνοια και προείπαν τις επερχόμενες συμφορές) και περιμένει τη δική μας ανταπόκριση.
- Ο έφηβος Δανιήλ μαζί με τους τρεις παίδες Ανανία, Αζαρία και Μισαήλ (τιμώνται την Κυριακή προ της Χριστού γεννήσεως, καθώς και στις 17 Δεκεμβρίου) επέδειξαν αξιοθαύμαστη εμπιστοσύνη στο Θεό και υπακοή στις εντολές Του εν μέσω ειδωλολατρικού περιβάλλοντος και υπό ένα εξαιρετικά σκληρό αυτοκράτορα. Αυτό παραμένει φωτεινό παράδειγμα για κάθε νέο, έφηβο και παιδί, αλλά και καμπανάκι ευθύνης για τους ενήλικες (γονείς, δασκάλους, κατηχητές, πνευματικούς πατέρες)· ανατρέφουμε παιδιά με γενναίο φρόνημα; (εκτενέστερη αναφορά στους τρεις παίδες και τη νεανική ζωή τους με το Δανιήλ στο παλάτι γίνεται στο επόμενο μάθημα)
- Οι άρχοντες και βασιλιάδες του κόσμου τούτου έρχονται και παρέρχονται, οι άνθρωποι όμως του Θεού παραμένουν το ίδιο σταθεροί και σθεναροί γιατί εξαρτώνται απ' Αυτόν κι όχι από ανθρώπους. Ναβουχοδονόσωρ, Βαλτάσαρ, Δαρείος, Κύρος και άλλοι που ανέβαιναν στο θρόνο για λίγους μήνες κι έπειτα δολοφονούνταν, δεν επέφεραν καμιά αλλαγή στο φρόνημα και την πίστη του προφήτη Δανιήλ.
- Οι υπερήφανοι και ιδιαίτερα όσοι με φθόνο συκοφαντούν, αργά ή γρήγορα, ανταμείβονται με το ίδιο νόμισμα (ας μην ξεχνάμε τους συκοφάντες του Δανιήλ που τελικά οι ίδιοι πέθαναν στο λάκκο των λεόντων). Μπορούμε εδώ να αναφερθούμε στην παραβολή του Τελώνου και του Φαρισαίου, όπου τελικά απορρίπτεται ο υπερήφανος (ιδιαίτερα αφού συγκρίνει τον εαυτό του υπεροπτικά με τον Τελώνη) και συγχωρείται ο ταπεινός.
- Ο Δανιήλ θα μπορούσε να προσευχηθεί κρυφά και να μη γίνει αντιληπτός την εποχή του διατάγματος του Δαρείου. Κι όμως το κείμενο της Αγίας Γραφής μάς λέει πως προσευχόταν με ανοικτά παράθυρα κάθε ημέρα τις καθορισμένες ώρες, όχι βέβαια για να επιδεικνύει την ευσέβειά του, αλλά για να στρέφεται και να κοιτάζει προς την ιερή πόλη της Ιερουσαλήμ όπου ήταν τα ερείπια του Ναού του Θεού. Η προσευχή για όποιον αγαπά τον Κύριο δεν είναι καθήκον αλλά συνεχής ανάγκη, που ξεπερνά και το φόβο της τιμωρίας και του θανάτου.
- Μας κάνει εντύπωση πώς, ενώ ο προφήτης Δανιήλ δέχεται στα οράματά του καταπληκτικές αποκαλύψεις για το μέλλον (τον ερχομό του Μεγάλου Αλεξάνδρου, τη ρωμαϊκή αυτοκρατορία, την ενανθρώπιση του Χριστού μας), ο Θεός δεν του φανερώνει απευθείας την τύχη του Ναβουχοδονόσωρα και του Βαλτάσαρ, αλλά δι' ονείρων και οραμάτων που είδαν αυτοί οι ίδιοι οι ειδωλολάτρες. Πραγματικά ο Θεός χρησιμοποιεί ακόμη και αμαρτωλούς και άπιστους ανθρώπους ως όργανα στο σχέδιο της σωτηρίας του κόσμου, ιδιαίτερα όταν θέλει δι' αυτών να δώσει βήμα και φωνή στους εκλεκτούς Του.
- Τέλος, μια και αναφέρουμε την ταπείνωση του Τελώνη και την υπερηφάνεια του Φαρισαίου, αξίζει να μιλήσουμε στα παιδιά για τη σημασία της περιόδου του Τριωδίου, που παίρνει το όνομά της από το αντίστοιχο λειτουργικό βιβλίο της Εκκλησίας μας. Το εν λόγω βιβλίο ανοίγει στον εσπερινό της Κυριακής του Τελώνου και Φαρισαίου και χρησιμοποιείται μέχρι το Μεγάλο Σάββατο.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

- Τι είδους εντολή ήταν αυτή που έβγαλε ο Δαρείος για την απαγόρευση της προσευχής; Η ακριβής πονηρή διατύπωση των αρχόντων ήταν να δοθεί διαταγή, όποιος υπήκοος του βασιλείου επιθυμούσε κάτι τις επόμενες 30 ημέρες να το ζητούσε απευθείας απ' το βασιλιά, ούτε από άλλο άνθρωπο ούτε από θεότητα, ώστε «να γίνει ο βασιλιάς πιο αγαπητός στο λαό Του». Φαινομενικά η πρόταση έγινε για να προβληθεί ο Δαρείος, αλλά όπως αποδείχτηκε, άλλος ήταν ο στόχος.
- Πίστεψαν τελικά, όπως θα μπορούσε κάποιος να υποθέσει, οι βασιλείς αυτοί στον αληθινό Θεό; Δυστυχώς απλώς Τον τοποθέτησαν πάνω από το πλήθος των ειδωλολατρικών θεοτήτων της εποχής τους. Ήταν βέβαια μεγάλο βήμα ένας αυτοκράτορας του καιρού εκείνου να διακηρύττει πως ο Θεός του Δανιήλ είναι πάνω απ' όλους τους θεούς και οφείλουν όλοι να Τον σέβονται. Δεν αποτελεί όμως αυτό εμπιστοσύνη

στον Παντοκράτορα Κύριο κι απελευθέρωση από τις δαιμονικές προλήψεις και τους μύθους που καταδυνάστευαν τους ανθρώπους. Απόδειξη και η τραγική αντίδραση του λαού όταν ο Δανιήλ σκότωσε το τρομερό φίδι που λάτρευαν ως θεό. Αντί να ευγνωμονούν τον ελευθερωτή τους και ν' αναγνωρίσουν πως πίστευαν ένα ψέμα, τιμώρησαν τον προφήτη!

- Γιατί ο Θεός έφερε τον προφήτη Αββακούμ από την Ιερουσαλήμ να δώσει τροφή στο Δανιήλ; Σίγουρα θα μπορούσε να σβήσει αλλιώς την πείνα του πιστού Του δούλου. Όμως έτσι χάρισε πνευματική ενίσχυση και στους δύο. Την χρειαζόταν τόσο ο Δανιήλ που θα παρέμενε κλεισμένος επτά ημέρες στο σκοτεινό λάκκο, όσο και ο Αββακούμ που ζούσε στην κατεστραμμένη και πονεμένη Ιερουσαλήμ.
- Τέλος, γιατί ο Θεός δεν έκανε τέτοιο θαύμα σ' όλες τις περιπτώσεις που ρίχτηκαν πιστοί άνθρωποι στα θηρία; Πράγματι, νέφος μαρτύρων έχουν πληρώσει με τη ζωή τους την πίστη στον αληθινό Θεό από τα χρόνια της Παλαιάς Διαθήκης, αλλά κυρίως στους διωγμούς κατά της Εκκλησίας. Πολλές φορές ο Κύριος επενέβη θαυματουργικά, ενώ πολλές άλλες επέτρεψε το μαρτύριο. Εκείνος γνωρίζει κάθε φορά τι ωφελεί τον κάθε άνθρωπο και τους γύρω του και πράττει αναλόγως.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

- ▶ Δανιήλ, ερμην. απόδοση Ιωάννου Κολιτσάρα
- ▶ i. Σωσάνα 1-64
- ▶ ii. Δανιήλ 1,1-12,13
- ▶ iii. Βνλ και δράκων 1-42
- ▶ www.impantokratoros.gr Ερμηνεία στο βιβλίο του προφήτου Δανιήλ, π. Αθανασίου Μυτιληναίου.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Τῇ πρεσβείᾳ Κυρίε πάντων τῶν Ἀγίων, καὶ τῆς Θεοτόκου, τὴν σὴν εἰρήνην δὸς ἡμῖν, καὶ ἐλέησον ἡμᾶς, ὡς μόνος οἰκτίρων.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΛΟΥΛΟΥΔΟΚΟΣΜΟΣ

Να 'ταν ο κόσμος περβόλι
και εμείς αδελφωμένοι όλοι
σαν τα λουλούδια πλάι-πλάι
ο ένας τον άλλο ν' αγαπάει.

Να μην υπάρχει περnfάνεια,
τι μενεξέδες, τι γεράνια;
Συντροφιασμένοι εχθροί και φίλοι,
περικοκλάδες και τριφύλλι.(2)

Να 'ρθει μια αυγή να μας φωτίσει
δίχως πολέμους δίχως μίσση,
να 'ρθει μια μέρα να χαράξει
κι όλο τον κόσμο να αλλάξει.

Να μην υπάρχει περnfάνεια...

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΓΑΪΔΑΡΟΣ ΧΩΡΙΣ ΟΥΡΑ

Ζωγραφίζουμε σε μεγάλο χαρτόνι έναν γαΐδαρο, χωρίς να του βάλουμε ουρά. Ένα-ένα τα παιδιά σηκώνονται και προσπαθούν με κλειστά μάτια να σημειώσουν με μαρκαδόρο την ουρά του γαΐδαρου στη θέση της. Εκείνος που θα τη σημειώσει στη θέση της ή πιο κοντά, είναι ο νικητής. Μπορούμε, αν θέλουμε, να αφαιρέσουμε κι άλλες λεπτομέρειες από το γαΐδαρο, π.χ. μάτια, αυτιά, πόδια κλπ και να προσπαθούν τα παιδιά με διαφορετικό χρώμα μαρκαδόρου να προσθέσουν και τα υπόλοιπα.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

15

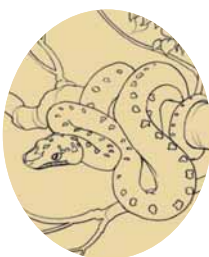
Θυμάστε;

Το Τριώδιο είναι ένα _____ της Ε_____ μας, που
ανοίγει από τον εσπερινό της Κυριακής του Τ_____ και
του _____ και κλείνει το Μεγάλο _____.

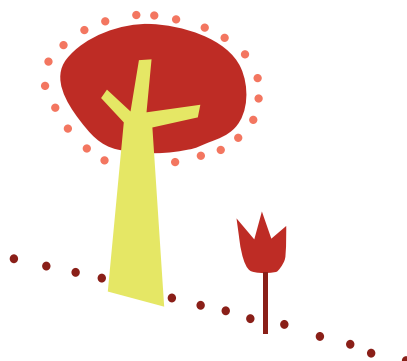
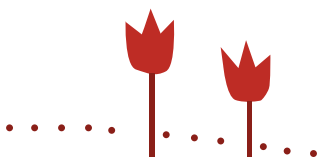
Να κυκλώσετε 7 λέξεις που έχουν σχέση με τον «αιχμάλωτο» που μά-
θατε σήμερα και με το Ευαγγέλιο του Τελώνη και του Φαρισαίου.

ΗΣΑΪΑΣ ΗΛΙΑΣ ΔΑΒΙΒ ΔΑΝΙΗΛ ΑΡΚΟΥΔΕΣ
ΛΙΟΝΤΑΡΙΑ ΕΛΕΦΑΝΤΕΣ ΛΙΜΝΗ ΠΟΤΑΜΙ
ΛΑΚΚΟΣ ΒΟΣΚΟΣ ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΔΗΜΑΡΧΟΣ
ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΟΜΟΡΦΙΑ ΧΡΗΜΑΤΑ
ΥΠΕΡΗΦΑΝΕΙΑ ΑΡΡΩΣΤΙΑ ΤΑΠΕΙΝΩΣΗ

Κυκλώστε τα ζώα που ακούσατε στο σημερινό μάθημα:

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!

ΟΙ ΤΡΕΙΣ
ΠΑΙΔΕΣ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να γνωρίσουν τα παιδιά την πίστη της Εκκλησίας μας στη Β΄ Παρουσία του Κυρίου που θα αποτελέσει ώρα κρίσης για όλους μας. Μέσα από την ιστορία της φωτιάς που δεν έκαψε τους τρεις παίδες, θέλουμε να συνειδητοποιήσουν πως η συνάντηση με το Χριστό μας θα είναι φως για όσους έχουν αγάπη και μετάνοια, αλλά θα αποτελεί φωτιά για όσους είναι σκληροί κι αμετανόητοι.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Ο καθένας μας αγαπημένο παιδί του Θεού.
- Γνωρίζει το αληθινό μας πρόσωπο – μεγάλο δώρο Του η ελευθερία.
- Αιχμάλωτοι από νεαρή ηλικία οι Δανιήλ, Ανανίας, Αζαρίας, Μισαήλ → αλλαγή ονομάτων
- Αποχή από κρέας και κρασί του βασιλικού τραπέζιου – δισταγμός υπηρέτη για την υγεία τους.
- Τρία έτη εκπαίδευσης – οι τρεις παίδες αναλαμβάνουν αρχοντική θέση στη Βαβυλώνα
- Διαταγή Ναβουχοδονόσορα για κατασκευή τεράστιου ειδώλου και προσκύνησή του απ' όλους.
- Άρνηση τριών παιδών – τιμωρία στο επταπλάσια φλογερό καμίνι.
- Ταπεινή προσευχή των τριών νέων – εμφάνιση φωτόμορφου νέου, του Υιού του Θεού, που δροσίζει το καμίνι.
- Η φωτιά καίει τους θεατές – έκπληξη του βασιλιά.
- Ύμνος δοξολογίας των τριών παιδών – διάσωση και επάνοδος στα αξιώματά τους.
- Παραλληλισμός με τη Β΄ Παρουσία του Κυρίου.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Για τον Πανάγαθο Θεό ο καθένας από μας είναι ένα ξεχωριστά αγαπημένο Του παιδί. Γνωρίζει το βάθος της καρδιάς μας και βλέπει το αληθινό μας πρόσωπο, ακόμα κι αν εμείς το κρύβουμε με ψεύτικα λόγια και φερσίματα, ξεγελώντας τους άλλους ανθρώπους. Μας καλεί προσωπικά με τ' όνομά μας μέσα από τα μυστήρια της μεγάλης μας οικογένειας, της Εκκλησίας, και περιμένει πάντα την επιστροφή μας με στοργή, αν απομακρυνθούμε από κοντά Του. Γιατί το μεγαλύτερό Του δώρο είναι η ελευθερία μας, που αν Του την εμπιστευτούμε, γίνεται ο δρόμος για να ξαναγυρίσουμε στο σπίτι μας, τον Παράδεισο.

Αυτό το γνώριζαν καλά, αν και βρέθηκαν αιχμάλωτοι στη Βαβυλώνα, ο Δανιήλ, ο Ανανίας, ο Αζαρίας κι ο Μισαήλ. Μακριά απ' την πατρίδα τους, δίχως τους συγγενείς τους, στερήθηκαν ακόμα και τα ονόματά τους: Βαλτάσαρ, Σεδράχ, Μισάχ και Αβδναγώ θα τους καλούσαν πια στο ειδωλολατρικό παλάτι. Ο βασιλιάς είχε διατάξει να διαλέξουν τους πιο έξυπνους νέους αρχοντικής γενιάς από τους σκλαβωμένους Ισραηλίτες, για να μορφωθούν από τους καλύτερους δασκάλους της χώρας κι έτσι να γίνουν χρήσιμοι υπάλληλοι και αξιωματούχοι. Γρήγορα οι τέσσερις φίλοι ξεχώρισαν, τόσο στην σοφία όσο και στην ομορφιά. Ο υπεύθυνος για τη ζωή και την εκπαίδευσή τους υπηρέτης απορούσε. Πώς

γινόταν τα παλικάρια αυτά, που από την πρώτη μέρα αρνήθηκαν να αγγίξουν τα πλούσια βασιλικά φαγητά και το ακριβό κρασί του παλατιού, να νηστεύουν και να δείχνουν τόσο δυνατοί και υγιείς; Στην αρχή φοβήθηκε να τους προσφέρει τα όσπρια και το νερό που ζητούσαν, μα έπειτα υποχώρησε στις παρακλήσεις τους και σε κανένα δε φανέρωσε τη μυστική τους νηστεία. Γιατί, αν και αιχμάλωτοι, οι πιστοί νέοι είχαν κρατήσει την ψυχή τους ελεύθερη από την αμαρτία.

Τα τρία χρόνια των σπουδών τους πέρασαν κι ο Ανανίας, ο Αζαρίας κι ο Μισαήλ διορίστηκαν άρχοντες στην πρωτεύουσα της αυτοκρατορίας. Η αγάπη κι η υπακοή τους στο Θεό τούς δυνάμωνε και τους φωτίζε να παίρνουν σωστές αποφάσεις. Κάποτε όμως ο Ναβουχοδονόσορας διέταξε μια τεράστια κατασκευή. Οι χιλιάδες εργάτες της Βαβυλώνας έπρεπε να υψώσουν ένα μεγαλειώδες χρυσό άγαλμα στη μέση της κοντινής πεδιάδας. Και μόλις το έργο τελείωσε δόθηκε η εντολή να πέσουν όλοι οι υπήκοοι κάθε φυλής και γλώσσας στο έδαφος, προσκυνώντας το μεγάλο αυτό είδωλο.

Γρήγορα οι υπόλοιποι αξιωματούχοι, που ζήλευαν κρυφά τους τρεις Ισραηλίτες φίλους, τους κατήγγειλαν για ανυπακοή στη διαταγή του αυτοκράτορα. Πραγματικά, οι τρεις παίδες ομολόγησαν με θάρρος, μπροστά και στον ίδιο, πως μόνο τον αληθινό Θεό θα δέχονταν να προσκυνήσουν. Τότε ο οργισμένος βασιλιάς πρόσταξε να τους ρίξουν δεμένους στο φοβερό καμίνι της φωτιάς, απ' το οποίο κανείς ποτέ δεν είχε βγει ζωντανός. Μάλιστα, απαίτησε να το κάψουν επτά φορές περισσότερο, ώστε να τιμωρηθούν παραδειγματικά.

Είναι μοναδική στην ιστορία η διπλή προσευχή των τριών παλικαριών που βρέθηκαν μέσα στις φλόγες. Έως αν εμείς βρισκόμαστε στη θέση τους, να νιώθαμε αδικημένοι, που ενώ προσπαθήσαμε να κάνουμε το θέλημα του Θεού, Εκείνος μας άφησε απροστάτευτους. Μα οι τρεις παίδες ευλόγησαν το όνομα του Κυρίου και σήκωσαν στους γενναίους τους ώμους όλες τις αμαρτίες του λαού τους, αναγνωρίζοντας πως δίκαια βρέθηκαν σκλαβωμένοι στο σκληρό Ναβουχοδονόσορα. Εύχονταν η θυσία τους να γίνει αιτία συγχώρεσης για όλους τους Ισραηλίτες. Μα μόλις εμφανίστηκε ένας άλλος Νέος με φωτεινή μορφή μες το καμίνι, έδιωξε τις φλόγες μακριά από τους τρεις φίλους, φέρνοντας με την παρουσία Του δροσερό αεράκι! Η φωτιά πετάχτηκε έξω καίγοντας όσους ειδωλολάτρες περίμεναν με μίσος το θάνατο των τιμωρημένων. Ο βασιλιάς, έκπληκτος, φώναξε πως οι τρεις αιχμάλωτοι λύθηκαν και προχωρούν αμέριμνοι μέσα στο καμίνι, ενώ τους συντροφεύει Κάποιος που μοιάζει με Υιό Θεού! Γιατί πράγματι ο άγνωστος Επισκέπτης ήταν ο ίδιος ο Χριστός μας. Τότε η προσευχή των τριών παλικαριών έγινε ύμνος ευχαριστίας προς το Θεό, που έστειλε τον Υιό Του να τους σώσει: «Τον Κύριον υμνείτε και υπερυψούτε εις πάντας τους αιώνες!».

Ο Ναβουχοδονόσορας αμέσως ελευθέρωσε τους τρεις νέους, δίνοντάς τους ακόμα μεγαλύτερα αξιώματα και δηλώνοντας πως ο Θεός τους είναι ανώτερος απ' όλα τα είδωλα. Και οι τρεις παίδες έμειναν ζωντανή απόδειξη για όλους μας, που θα ξανασυναντήσουμε τον Κύριο στη Δεύτερή Του Παρουσία, πως ο Χριστός μας, για όσους Τον αγαπούν κι αγωνίζονται να Τον έχουν στην καρδιά τους, γίνεται φως και δροσιά · ενώ όσοι με πείσμα αρνούνται τη φροντίδα και την Αγάπη Του, καίγονται κι υποφέρουν, μόλις Τον δουν, απ' τον εγκλωσμό τους.

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που θα μπορούσαμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κλπ)

**Οι τρεις παίδες σώθηκαν από τη φωτιά, μα κι έκαιγε μέσα τους
η φλόγα της αγάπης στο Θεό· μακάρι να Τον συναντήσουμε
κι εμείς με αγάπη στην καρδιά στη Δεύτερα Παρουσία Του!**

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

- Ο καθένας από μας είναι αγαπημένο παιδί του Θεού, όπως οι δύο γιοι της παραβολής του Ασώτου. Το θέμα έγκειται στο να αποθέσουμε ελεύθερα τον εαυτό μας στα χέρια Του με μετάνοια, για να έχουμε ζωντανή σχέση μαζί Του. Ας μην ξεχνάμε ότι ο Άσωτος υιός επέστρεψε στο σπίτι του Πατέρα, ενώ ο πρεσβύτερος αρνήθηκε τελικά να μπει.

- Μια και είμαστε στην περίοδο του Τριωδίου, ας μιλήσουμε στα παιδιά για τις μάσκες, νοντές και αισθητές. Η κάλυψη του προσώπου μας, είτε με την υποκρισία είτε με την αποκριάτικη μάσκα, μπορεί να ξεγελά τους άλλους, όχι όμως το Θεό. Αποτελεί δυστυχώς νίκη του διαβόλου η μετατροπή της τόσο ωφέλιμης και καταναυκτικής περιόδου του Τριωδίου σε εποχή που μεγάλοι και παιδιά παρασύρονται σε άσχημες συμπεριφορές με αφορμή το καρναβάλι.
- Η εξωτερική σκλαβιά δεν εμποδίζει την εσωτερική ελευθερία. Η άσκηση, η εγκράτεια και η νηστεία των αιχμαλώτων νέων στο παλάτι της Βαβυλώνας τούς κράτησαν αληθινά ελεύθερους και προκάλεσαν θαυμαστές επεμβάσεις του Θεού, όπως είδαμε και στο προηγούμενο μάθημα αλλά και σε αυτό.
- Η παραποίηση του ονόματός μας μάς θυμίζει την αλλαγή των ονομάτων των τριών παιδών (που είχαν πνευματική σημασία) με άλλα ειδωλολατρικά. Τα χριστιανικά μας ονόματα συνδέουν τον πιστό με τον Άγιο του και γίνονται αφορμή για εορτασμό μέσα στην Εκκλησία (ονομαστική εορτή). Αντίθετα, ο εορτασμός των γενεθλίων, που τελευταία έχει επικρατήσει, παραπέμπει σε ειδωλολατρικές συνήθειες και είναι ξένος προς την ελληνοχριστιανική μας παράδοση. Στην Εκκλησία μας τιμώνται μόνο τρία γενέθλια: του Χριστού μας, της Παναγίας και του Τιμίου Προδρόμου. Όλοι οι υπόλοιποι Άγιοι εορτάζονται την ημέρα της κοιμήσεως ή του μαρτυρίου τους, γιατί τότε όντως γεννήθηκαν στην αιώνια ζωή.
- Οι τρεις παίδες δεν αλλοιώθηκαν ούτε από τη μόρφωση ούτε απ' τα αξιώματα και αρνήθηκαν να προσκυνήσουν το είδωλο. Ας αναλογιστούμε πόσα είδωλα προσκυνούμε εμείς με τη συμπεριφορά και τις επιλογές μας (χρήμα, φαγητό, άσχημες φιλίες, ανεξέλεγκτη χρήση της τηλεόρασης, του κινητού τηλεφώνου, του διαδικτύου κλπ.). Αυτά αποτελούν εξαρτήσεις που μας υποδουλώνουν.
- Η προσευχή των τριών παιδών κατά την είσοδό τους στο καμίνι μας θυμίζει τη θυσία του Χριστού μας. Όπως Εκείνος ανέλαβε, αναμάρτητος ων, όλες τις δικές μας αμαρτίες, έτσι κι αυτοί προσφέρουν τον εαυτό τους ως θυσία για τις αμαρτίες του λαού τους που οδηγήθηκε στη σκλαβιά.
- Ο Χριστός μας εμφανίζεται με μορφή φωτεινού Νέου (όπως και αλλού στην Παλαιά Διαθήκη, π.χ. στον Ιακώβ, στον Ιησού του Ναυή κλπ.). Η παρουσία Του δρόσισε τους τρεις παίδες που αγαπούσαν ειλικρινά το Θεό κι έκαψε τους εξωτερικούς χαιρέκακους θεατές. Έτσι προτυπώνεται και το μέλλον μας στη Β' Παρουσία του Κυρίου. Αν απ' αυτή τη ζωή έχουμε αγωνιστεί να γίνουμε άνθρωποι αγάπης, η παρουσία της Θεϊκής Αγάπης θα είναι για μας Παράδεισος. Αν, αλίμονο, ζήσαμε εγωιστικά, θα υποφέρουμε ασύλληπτα μπροστά στην Αγάπη του Θεού. Αυτή η συγκλονιστική σχετική ευαγγελική περικοπή θα αναγνωσθεί στην Εκκλησία μας την επόμενη Κυριακή του Τριωδίου.
- Ο δοξολογικός ύμνος των τριών παιδών (για την εορτή τους αναφερθήκαμε στο προηγούμενο μάθημα) ψάλλεται με μεγαλοπρέπεια, αφού αναγνωσθεί η σχετική περικοπή, το Μεγάλο Σάββατο το πρωί στη λεγόμενη «Πρώτη Ανάσταση».

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

- Αν οδηγηθεί η συζήτηση προς το θέμα του καρναβαλιού και της Αποκριάς, τα παιδιά ρωτούν αν πρέπει να ντυθούν μασκαράδες, γιατί είναι κακό κλπ. Καλό είναι να τους εξηγήσουμε πως τόσο η ελληνική λέξη Απόκριες όσο και η λατινική Καρναβάλι σημαίνει «αποχή από το κρέας» μια και την ερχόμενη Κυριακή σταματά η κρεοφαγία. Η εβδομάδα, λοιπόν, που ακολουθεί είναι ελεύθερη από νηστεία και προσφέρεται για οικογενειακές και φιλικές συναντήσεις προ της Σαρακοστής. Αυτό καμιά σχέση δεν έχει με το μασκάρεμα και τα παρεπόμενά του. Θα πρέπει να επιμένουμε στην αποφυγή της αλλοίωσης του προσώπου μας. Τα παιδιά στο παιχνίδι τους συνεχώς υποδύονται ρόλους με κάθε μέσον: φορούν σεντόνια για να παίξουν τους ιππότες ή τις βασιλοπούλες, φτιάχνουν χάρτινα σπαθιά, ιππεύουν πάνω στο κοντάρι της σκούπας κλπ. Η μάσκα όμως (ειδικά σε μεγαλύτερες ηλικίες, όταν πια έχει εδραιωθεί η κακή συνήθεια) υποδηλώνει τη διάθεση να κάνουμε "ελεύθερα" όσα δεν πράττουμε συνήθως από ντροπή. Όποιος αγωνίζεται να ζει συνεχώς με την αίσθηση της παρουσίας του Θεού, δυσκολεύεται να υποκριθεί, είτε με αποκριάτικη στολή είτε χωρίς, γιατί γνωρίζει πως ακόμα κι αν ξεγελάσει τους ανθρώπους, τον βλέπει ο Θεός.
- Επίσης, μπορεί στη συζήτηση για την αρχή της νηστείας να ακουστούν διάφορες ερωτήσεις ή απόψεις των παιδιών σχετικά με το αν πρέπει να νηστεύουν, τι τους επιτρέπουν από την οικογένειά τους κλπ. Η νηστεία προστατεύει την ελευθερία μας και αποτελεί υπακοή στο νόμο του Θεού. Τα υπόλοιπα ορίζονται σε συνεργασία με τον πνευματικό μας (περισσότερα στο επόμενο μάθημα).

- Όταν συζητάμε για τη Β΄ Παρουσία, τα παιδιά ρωτούν για τον Παράδεισο και κυρίως την κόλαση. «Δε θέλει ο Χριστός να είμαστε όλοι στον Παράδεισο; Γιατί στέλνει κάποιους στην κόλαση και δεν τους συγχωρεί; Τί είναι η κόλαση;». Είναι πολύ σπουδαίο ν' ακούσουν τα παιδιά απ' αυτή την ηλικία ότι όντως ο Κύριος μάς θέλει όλους στον Παράδεισο, θέλει δηλαδή να είμαστε ευτυχισμένοι μέσα στην Αγάπη Του. Αν όμως δεν ετοιμάσουμε ελεύθερα τον εαυτό μας εξασκούμενοι στην αγάπη, δεν θα μπορέσουμε να χαιρόμαστε με την παρουσία του Θεού, παρόλο που Εκείνος ήδη θα μας έχει συγχωρήσει. Τα παιδιά το κατανοούν αυτό από εμπειρίες φθονερών ή μνησικάκων συνανθρώπων τους, που όσο και να τους ζητά κανείς συγγνώμη και να τους φέρεται με καλοσύνη, εκείνοι αντιδρούν όλο και χειρότερα. Γι' αυτό και η Αγάπη του Θεού είναι για άλλους Φως και γι' άλλους φωτιά, για άλλους Παράδεισος και για άλλους Κόλαση.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

- ▶ Δανιήλ, ερμηνευτική απόδοση Ιωάννου Κολιτσάρα (1,1-3,33)
- ▶ www.impantokratoros.gr Ερμηνεία στο βιβλίο του προφήτου Δανιήλ, π. Αθανασίου Μυτιληναίου.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε, καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΜΙΣΕΥΩ ΚΑΙ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΜΟΥ

Μισεύω και τα μάτια μου
δακρύζουν λυπημένα. (2)

Αχ, πατρίδα μου γλυκιά
πόσο σ' αγαπώ βαθιά! (2)

Στην ξενιτιά με στεναγμούς
Βραδιάζει, ξημερώνει. (2)

Αχ, πατρίδα μου γλυκιά
πόσο σ' αγαπώ βαθιά! (2)

Έχετε γεια ψηλά βουνά
και κάμποι με τα δάση. (2)

Αχ, πατρίδα μου γλυκιά
πόσο σ' αγαπώ βαθιά! (2)

Θα σ' αγαπώ, θα σ' αγαπώ
ώσπου να ξεψυχήσω. (2)

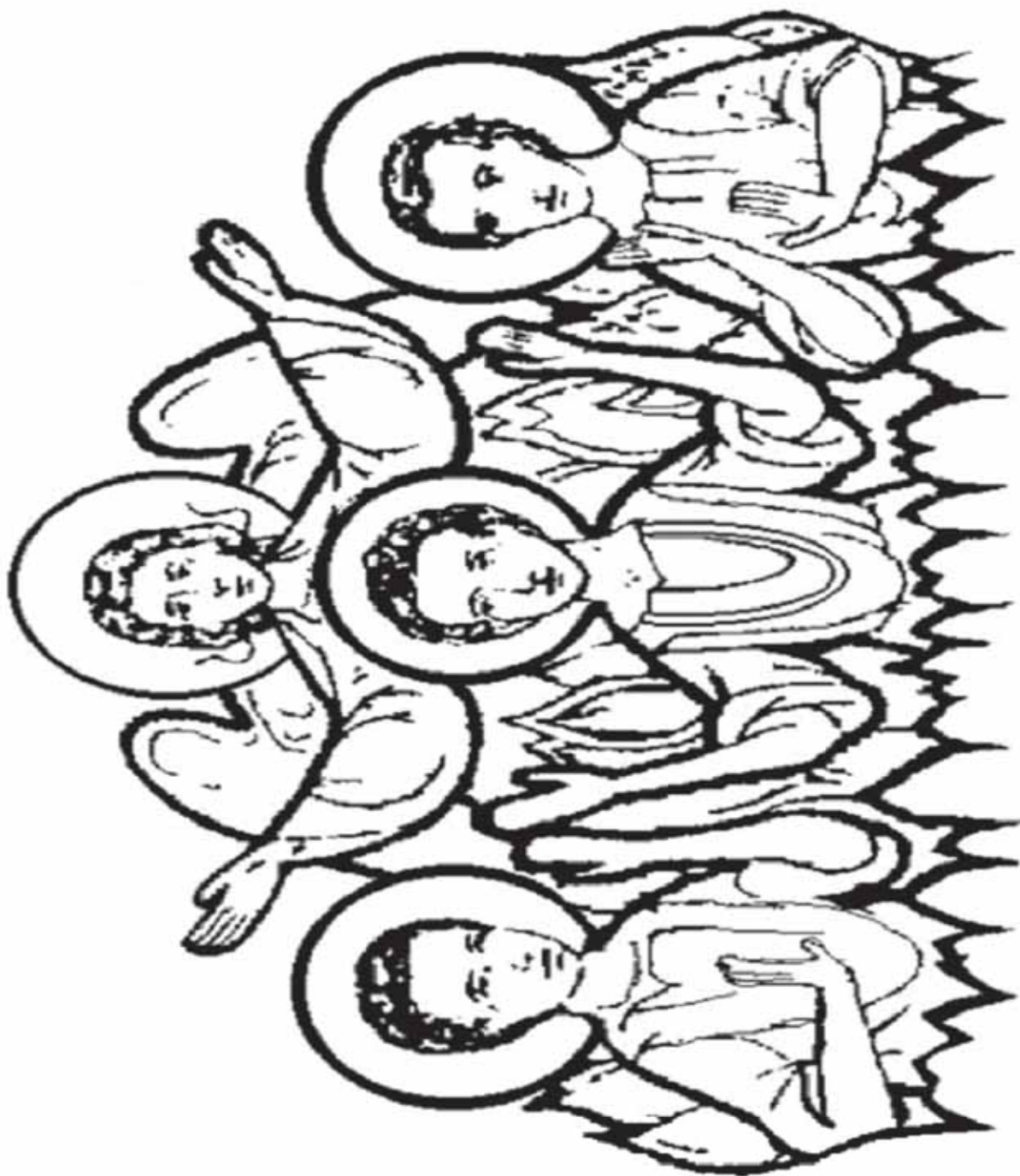
Αχ, πατρίδα μου γλυκιά
πόσο σ' αγαπώ βαθιά! (2)

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΑΣΤΕΙΟΙ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΣΟΒΑΡΩΝ

Οι μισοί παίκτες στέκονται σε μια γραμμή αντιμέτωποι προς τους άλλους μισούς. Στη μια πλευρά ονομάζονται «αστείοι» και κάνουν γκριμάτσες κι ό,τι άλλα αστεία μπορούν για να κάνουν τους αντιπάλους τους, που ονομάζονται «σοβαροί», να γελάσουν. Όσοι από τους «σοβαρούς» παίκτες δεν τα καταφέρουν και γελάσουν χάνουν και βγαίνουν από το παιχνίδι. Έπειτα οι πλευρές αλλάζουν ρόλους και συνεχίζουν. Νικητές είναι όσοι μένουν ως το τέλος.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

16

Συμπληρώστε...

- Οι τρεις παίδες έδειξαν θ_____ και αρνήθηκαν να προσκυνήσουν το χρυσό _____ του Ναβουχοδονόσορα. Έτσι τους έριξαν σε ένα φλογερό κ_____. Τότε φάνηκε ο Χ_____, μετατρέποντας τη φλόγα σε δροσερό αεράκι.
- Πώς θα νιώσουμε την Αγάπη του Θεού, όταν θα Τον ξανασημα-ντήσουμε; Σαν φ _ _ ή σαν φ _ _ _ _ !

Κυκλώστε εκείνους που έβγαλαν τις «μάσκες» με τη μετάνοια:

ΤΕΛΩΝΗΣ ΜΕΓΑΛΟΣ ΓΙΟΣ ΦΑΡΙΣΑΙΟΣ ΑΣΩΤΟΣ

Κυκλώστε σε ποιον απ' όλους ΔΕΝ πρέπει να μοιάσουμε:

στο μεγάλο γιο στο άσωτο παιδί στο στοργικό Πατέρα

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

ΟΙ ΕΠΤΑ ΜΑΚΚΑΒΑΙΟΙ ΠΑΙΔΕΣ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να γνωρίσουν τα παιδιά τη δύναμη και την ελπίδα που χαρίζει στη ζωή μας η προσδοκία της ανάστασης των νεκρών και της ζωής του μέλλοντος αιώνος.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Ιστορικές αλλαγές της εποχής – ο σκληρός Αντίοχος.
- Η ευσεβής χήρα Σολομονή, οι επτά γιοι της και η πνευματική πρόοδός τους κοντά στον ιερέα Ελεάζαρο.
- Όργανα βασανιστηρίων – απαίτηση του Αντίοχου για παύση της νηστείας και της αργίας του Σαββάτου.
- Μαρτύριο του γέροντα Ελεάζαρου, των επτά αδελφών και τέλος της ηρωικής Σολομονής.
- Ελπίδα στην Ανάσταση και την αιώνια ζωή, αξία της νηστείας, αναφορά στη Σαρακοστή.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Οι αποκαλύψεις του Θεού στον προφήτη Δανιήλ, τότε που αιχμάλωτος έζησε στην Βαβυλώνα, δεν άργησαν να βγουν αληθινές. Νέες αυτοκρατορίες παρουσιάστηκαν στον κόσμο κι οι παλιοί άρχοντες έχασαν την δύναμή τους. Ο Μέγας Αλέξανδρος έφτασε ως τα βάθη της Ασίας κι οι διάδοχοί του μοίρασαν το τεράστιο βασίλειό του. Δεν ήταν δυστυχώς όλοι τους σοφοί άνθρωποι. Ιδιαίτερα ο σκληρός Αντίοχος που κήρυξε διωγμό εναντίον των πιστών Ισραηλιτών, τόλμησε να στήσει ειδωλολατρικά αγάλματα μέσα στο Ναό του Σολομώντα και απειλούσε με τιμωρίες και θάνατο όσους τηρούσαν το Νόμο του Μωυσή και τα ιερά έθιμα.

Τα χρόνια εκείνα στη γενναία οικογένεια των Μακκαβαίων, που τ' όνομά τους σήμαινε πως είχαν πολεμήσει θαρραλέα τους εχθρούς της πατρίδας τους, ζούσε η χήρα Σολομονή με τους επτά γιους της. Ήταν πολύ ευσεβής γυναίκα και είχε διδάξει στα παιδιά της από μικρά την αληθινή πίστη. Τα πήγαινε πολύ συχνά στο σοφό ιερέα Ελεάζαρο, για να τα συμβουλευτεί και να προσεύχεται γι' αυτά στο Θεό. Ο γέροντας πια ιερέας χαιρόταν που έβλεπε τα παλικάρια να μεγαλώνουν και να δυναμώνουν, όχι μονάχα στο σώμα αλλά περισσότερο στην ψυχή, γνωρίζοντας πως ίσως χρειαστεί μια μέρα να ομολογήσουν την πίστη τους και να την πληρώσουν με τη ζωή τους.

Κι εκείνη η μέρα, που οι ειδωλολάτρες κατακτητές θα απαιτούσαν απόλυτη συμμόρφωση στις εντολές τους, έφτασε. Οι στρατιώτες έσπασαν όλα τα όργανα των βασανιστηρίων που είχε ζητήσει ο Αντίοχος: τους τροχούς, τους καταπέλτες, τους λέβητες που ζεσταίνονταν πάνω σε δυνατή φωτιά, τα μαστίγια, τα ξίφη και τα δόρατα. Και ποιο ήταν το μεγάλο έγκλημα των κατηγορουμένων; Η επιθυμία τους να νηστεύουν και να τηρούν την ιερή ανάπαυση του Σαββάτου! Ο άρχοντας διέταξε πρώτα τον

ηλικιωμένο Ελεάζαρο να φάει από τις τροφές που απαγόρευε ο μωσαϊκός Νόμος, νομίζοντας πως τα γηρατειά του θα τον έκαναν να δειλιάσει μπροστά στα τρομερά όργανα. Δεν υπολόγιζε όμως τη δύναμη της πίστης που δε λογαριάζει απειλές και τιμωρίες. Γρήγορα ο Αντίοχος ντροπιασμένος είδε τον ασπρομάλλη ιερέα να αντιστέκεται γενναία, να υπομένει ατάραχος τα βασανιστήρια και να παραδίδει την ψυχή του στον Κύριο που ολόψυχα αγαπούσε.

Είχε έρθει η σειρά των παλικαριών της Σολομονής. Ο άρχοντας πίστεψε πως κολακεύοντάς τους για να νιάτα και την ομορφιά τους και δίνοντάς τους υποσχέσεις για αξιώματα και τιμές θα πετύχαινε το σκοπό του. Δεν φανταζόταν ποτέ τις θαρραλέες απαντήσεις των επτά αδελφών που ομολόγησαν την πίστη τους στον αληθινό Θεό, τον Κύριο του ουρανού και της γης. Του δήλωσαν πως περιφρονούν όλα όσα τους έταξε, γιατί δεν έχουν καμιά αξία χωρίς την υπακοή στο θείο Νόμο. Βαθιά τους επιθυμία φανέρωσαν πως ήταν να συναντήσουν τις ψυχές των Πατριαρχών και των Προφητών και να υμνήσουν μαζί με τους αγγέλους τον Παντοκράτορα Πατέρα τους. Ένας-ένας, από το μεγαλύτερο ως τον πιο μικρό, πέρασαν απ' όλα τα όργανα των βασανιστηρίων και τέλος αναδείχθηκαν νικητές κερδίζοντας την αιώνια ζωή.

Η καρδιά της Σολομονής μάτωνε καθώς έβλεπε τους γιους της στα χέρια των στρατιωτών. Η μεγάλη της αγωνία ήταν μήπως δειλιάσουν απ' τον πόνο και το φόβο, που σίγουρα θα αισθάνονταν μπροστά στο μαρτύριο. Μα αντικρίζοντάς τους σταθερούς να ντροπιάζουν τον ειδωλολάτρη Αντίοχο, έπαιρνε κι εκείνη κουράγιο για ν' αντέξει το φοβερό θέαμα. Και μόλις παρέδωσε την ψυχή του και το νεαρότερο παιδί της, η γενναία μητέρα δόξασε το Θεό και πρόθυμα μαρτύρησε κι εκείνη στη φωτιά για να συναντήσει στον ουρανό αυτούς που αγαπούσε.

Πόσο μεγάλη δύναμη δίνει η ελπίδα της αιώνιας ζωής! Μακάρι να βαδίσουμε κι εμείς το δρόμο της νηστείας που ανοίγεται μπροστά μας τούτη τη Σαρακοστή, πιστεύοντας πως αξίζει κάθε προσπάθεια και κάθε θυσία για να φτάσουμε στην Ανάσταση!

Δ. ΣΥΝΟΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που θα μπορούσαμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κλπ)

**Δες μιμηθούμε κι εμείς τη νηστεία και την πίστη των Μακκαβαίων,
ξεκινώντας τη Σαρακοστή, για να ελευθερωθούμε από τον
εγωισμό μας και να ζήσουμε την Ανάσταση.**

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

- Αξίζει να τονίζουμε στα παιδιά την ιστορικότητα των βιβλίων της Αγίας Γραφής. Το Δ' Μακκαβαίων δεν ανήκει στα κανονικά βιβλία της Παλαιάς Διαθήκης, αλλά αποτελεί κάποιο είδος παραρτήματος, που όμως συμβαδίζει με εξακριβωμένα ιστορικά γεγονότα (διάδοχοι Μεγάλου Αλεξάνδρου, Αντίοχος ο Επιφανής κλπ).
- Βρισκόμαστε περίπου ενάμιση αιώνα πριν από τη γέννηση του Χριστού και βλέπουμε ένα αξιοθαύμαστο μαρτύριο (εορτάζεται την 1η Αυγούστου) που μας θυμίζει τα χρόνια των διωγμών της Εκκλησίας. Παρόλο που δεν έχει ακόμη σταυρωθεί και αναστηθεί ο Χριστός μας, η πίστη στην αιώνια ζωή είναι εδραιωμένη στους Μακκαβαίους παίδες, τη μητέρα τους και τον ιερέα πνευματικό τους διδάσκαλο.
- Η ελπίδα της αιώνιας ζωής δίνει εξίσου γενναίο φρόνημα και στα γηρατειά και στα νιάτα.
- Η υπακοή στον πνευματικό πατέρα από τη μικρή ηλικία γίνεται πρόξενος δυνατής πίστεως.
- Η Σολομονή αποτελεί πρότυπο μητέρας γιατί οδήγησε τα παιδιά της στην πίστη στο Νόμο του Θεού και ξεπέρασε το φυσικό μητρικό της πόνο κατά το μαρτύριό τους, επιθυμώντας να κερδίσουν την αιώνια ζωή. Το λείψανό της διατηρείται άφθορο στο Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως.
- Η εγωιστική απαίτηση του Αντίοχου για κατάργηση της νηστείας και της αργίας του Σαββάτου – συνήθειες

που καθόλου δεν τον ενοχλούσαν πρακτικά ως κατακτητή – αποκαλύπτουν την παράλογη κατάσταση στην οποία μας οδηγεί ο διάβολος, με αποτέλεσμα τον εξευτελισμό μας.

- Η προσπάθεια του διαβόλου να μας οδηγήσει μακριά απ' το Θεό περιλαμβάνει πάντα ψεύτικες υποσχέσεις και φοβερές απειλές.
- Η αξία της νηστείας είναι τεράστια, γι' αυτό και πολεμιέται τόσο πολύ. Η νηστεία μας όμως πρέπει να συνοδεύεται από υπακοή, αγάπη και ελεημοσύνη, όπως τονίζουμε στα παιδιά τώρα που πλησιάζει η Σαρακοστή. Η Εκκλησία μας πολύ σοφά μας οδηγεί σταδιακά από την ελαφρότερη νηστεία (Απόκρεω – παύση του κρέατος, εβδομάδα Τυρινής και κατόπιν Σαρακοστή) στην αυστηρότερη.
- Η προσδοκία μας για Ανάσταση των νεκρών και αιώνια ζωή δηλώνεται και στο τέλος του Συμβόλου της Πίστεως : «Προσδοκώ ανάστασιν νεκρών και ζωήν του μέλλοντος αιώνος. Αμήν» .

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

- Στα μαθήματα των εβδομάδων αυτών δεν ακολουθείται αυστηρή ιστορική σειρά (ακολουθεί π.χ. η Ρουθ από την εποχή των Κριτών), ώστε να εξασφαλίσουμε δογματικούς στόχους που να ταιριάζουν με το Τριώδιο. Η μέλλουσα κρίση διαβάζεται στο Ευαγγέλιο της Κυριακής της Απόκρεω και αποτελεί στοιχείο της πίστης στην ανάσταση των νεκρών. Αν τα παιδιά μπερδεύονται στο ιστορικό κομμάτι, μας βοηθά η ιστορική γραμμή.
- Η στάση της Σολομονής δεν θα πρέπει σε καμιά περίπτωση να εκληφθεί από τα παιδιά ως μια αφύσικη, άκαμπτη στάση μπροστά στο τρομερό μαρτύριο των παιδιών της. Η μητρική της καρδιά σίγουρα θα ένιωθε άφατο πόνο, μα η αγάπη της για τους γιους της ήταν όντως αληθινή και βαθιά στηριγμένη στην Αληθινή Πίστη, μια και επιθυμεί όχι την προσωρινή τους σωτηρία αλλά την αιώνια. Πουθενά στο κείμενο της Αγίας Γραφής δε διακρίνουμε σκληρότητα στην ηρωική μητέρα ούτε απογοήτευση από τα παιδιά της για τη στάση της.
- Μια άλλη παρεξήγηση που μπορεί να δημιουργηθεί από το κείμενο της Παλαιάς Διαθήκης είναι αν ο θάνατος της Σολομονής ήταν αυτοκτονία, μια και μόνη της ρίχτηκε στο «τηγάρι» των βασανιστηρίων (στην ενδεικτική διήγηση δεν το λέμε ακριβώς έτσι). Η Αγία Γραφή όμως μας εξηγεί πως προσπάθησε ν' αποφύγει την ατίμωση, καθώς οι στρατιώτες προχωρούσαν προς το μέρος της για να τη γυμνώσουν και να ξεκινήσουν τα βασανιστήρια.
- Κάποια παιδιά κλονίζονται όταν συνειδητοποιούν ότι ένδοξες προσωπικότητες της αρχαίας ιστορίας μας ανήκουν στην πλευρά των ειδωλολατρών, που παρουσιάζεται ως εχθρική ή έστω αντίθετη στους Ισραηλίτες οι οποίοι κρατούσαν την πίστη στον αληθινό Θεό. Ο Μ. Αλέξανδρος, που αναφέρεται στο μάθημά μας, ποτέ βέβαια δεν τήρησε τέτοια στάση αλλ' επέτρεψε ελεύθερα τη λατρεία σ' όλους τους υποτελείς του λαούς. Εδώ αξίζει ν' αναφέρουμε στα παιδιά ότι άνθρωποι του πνεύματος στην αρχαία Ελλάδα (π.χ. Σωκράτης, Σοφοκλής, Αισχύλος κ.ά.) με τα κείμενα ή τη διδασκαλία τους δείχνουν ότι έψαχναν και προσδοκούσαν τον Αληθινό Θεό (σπερματικός λόγος) και γι' αυτό εικονίζονται και σε κάποιες αγιογραφίες στο νάρθηκα ναών.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

- ▶ Δ' Μακκαβαίων, ερμην. απόδοση Ιωάννου Κολιτσάρα (1, 1-18, 24)
- ▶ www.egolpion.com (Αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου - Το μαρτύριο των Μακκαβαίων)

Η. BYZANTINOS ΥΜΝΟΣ

Ἐπιθυμῶ, Παναγία, τοῦ Παραδείσου τά κάλλη, τόν μυρισμόν καί τά ἄνθη καί τήν τερπνήν εὐωδίαν καί τās ὡδὰς τῶν ἀγγέλων αἷς ἀνυμνοῦν τόν Υἱόν σου.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ ΓΑΛΙΛΑΙΑΣ

Τα παιδιά της Γαλιλαίας
ω Χριστέ πώς σ' αγαπούσαν
και μαζί σου περπατούσαν
στις ακρογιαλιές,
και μαζί σου περπατούσαν
στις ακρογιαλιές.

Για Σε του κόσμου Βασιλιά
για την τρανή Σου την αλήθεια
και βάρκες άφησαν και δίχτυα (2)
στην ακρογιαλιά.

Η ουρανόφωτη μορφή Σου
και τα λόγια Σου τα θεία
χύναν φως κι αθανασία
στις αγνές καρδιές,
χύναν φως κι αθανασία
στις αγνές καρδιές.

Για Σε του κόσμου ...

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΠΑΝΤΟΜΙΜΑ

Ένα παιδί που μπορεί να επιλεγεί μετά από κλήρο στέκεται μπροστά στα άλλα παιδιά και αφού σκεφτεί ένα ζώο (εδώ μπορείτε να βοηθήσετε κι εσείς με διάφορες ιδέες) προσποιείται τις κινήσεις του. Οι υπόλοιποι πρέπει να μαντέψουν χωρίς να κάνουν ερωτήσεις. Ανάλογα την ηλικία των παιδιών τα παιδιά μπορεί να μιμηθούν και πιο πολύπλοκες οδηγίες, όπως τον τίτλο μίας ταινίας ή ενός βιβλίου.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

17

Κυκλώστε στο κρυπτόλεξο 6 λέξεις που έχουν σχέση με τους Μακκαβαίους:

Ε	Π	Τ	Α	Χ	Α	Δ	Ε	Λ	Φ	Ι	Α
Ο	Ι	Ο	Ι	Φ	Γ	Δ	Ε	Λ	Χ	Ι	Ν
Ν	Ω	Μ	Α	Ρ	Τ	Υ	Ρ	Ι	Ο	Ξ	Τ
Η	Β	Β	Σ	Π	Ψ	Α	Β	Γ	Δ	Ζ	Ι
Σ	Χ	Ε	Λ	Ε	Α	Ζ	Α	Ρ	Ο	Σ	Ο
Τ	Ρ	Β	Ν	Υ	Υ	Ω	Α	Β	Γ	Δ	Χ
Ε	Ζ	Η	Θ	Ι	Κ	Λ	Μ	Ν	Ξ	Ο	Ο
Ι	Κ	Λ	Μ	Ν	Ξ	Ο	Π	Ρ	Σ	Τ	Σ
Α	Β	Γ	Σ	Ο	Λ	Ο	Μ	Ο	Ν	Η	Θ

Ποιος θα νιώθει τη χαρά του Παραδείσου όταν έρθει η στιγμή που θα συναντήσουμε το Χριστό;

Όποιος έδειξε στους άλλους α _ _ _ _ !

Κυκλώστε την Κυριακή που είναι πρώτη:

ΤΥΡΙΝΗΣ

ΑΠΟΚΡΕΩ

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

Η ΖΩΗ ΤΗΣ ΡΟΥΘ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά πως κάθε άνθρωπος, απ' όποιο λαό κι αν προέρχεται, είναι ζωντανή εικόνα του Θεού και καλείται ν' αγιάσει πετυχαίνοντας το καθ' ομοίωσιν (την ένωση, δηλαδή, με το Θεό).

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Η εικόνα του Θεού σε κάθε άνθρωπο.
- Η εικόνα του Θεού στον Αδάμ και στην Εύα και το καθ' ομοίωσιν.
- Η αμαύρωση της εικόνας με την πτώση- η εικόνα δεν χάνεται ποτέ.
- Η Ρουθ γεννιέται στην ειδωλολατρική Μωάβ.
- Πείνα στη Βηθλεέμ – μετανάστευση της οικογένειας του Ελιμέλεχ – γάμος των γιών του με Ορφά και Ρουθ.
- Θάνατος των τριών ανδρών – ευημερία στη Βηθλεέμ.
- Η Νωεμίν αποφασίζει να επιστρέψει – προτρέπει τις νύφες της να μην ξενιτευτούν.
- Η Ορφά μένει - Η Ρουθ ακολουθεί τη Νωεμίν, δεν θέλει να χάσει τον αληθινό Θεό.
- Η Ρουθ μαζεύει στάχυα στη Βηθλεέμ, γνωριμία με το Βοόζ και φιλανθρωπία εκ μέρους του.
- Προσευχή Νωεμίν και γάμος Βοόζ – Ρουθ.
- Γέννηση Ωβήδ, προγόνου Δαβίδ και Χριστού.
- Κυριακή της Ορθοδοξίας – Άγιοι σε όλο τον κόσμο.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Δεν υπάρχει άνδρας ή γυναίκα σ' αυτό τον κόσμο που να μην κρύβει μέσα του την ξεχωριστή εικόνα του Θεού, σ' όποιο λαό κι αν ανήκει και σ' όποια εποχή κι αν γεννήθηκε. Από τη στιγμή που η Αγία μας Τριάδα έπλασε τον Αδάμ και την Εύα μέσα στον Παράδεισο, όλη η δημιουργία αναγνώρισε μ' εμπιστοσύνη στα πρόσωπά τους την καθαρή εικόνα του Παντοδύναμου και στοργικού Κυρίου. Κι όσο περισσότερο ανέβαιναν τα σκαλοπάτια της αγάπης και της αρετής, τόσο περισσότερο θα Του έμοιαζαν. Όσπου η γεμάτη ζήλια συμβουλή του διαβόλου άναψε την φωτιά του εγωισμού στις καρδιές τους κι άλλαξε την ζωή τους για πάντα.

Η καθαρή εικόνα εκείνη μπορεί να μουντζουρώθηκε και να σκεπάστηκε από λάθη και αμαρτίες, αλλά ποτέ δεν χάθηκε. Οι λαοί χωρίστηκαν, οι γλώσσες μπερδεύτηκαν, όμως στο βάθος της ψυχής κάθε ανθρώπου αυτό το ξεχωριστό δώρο του Θεού περίμενε να αποκαλυφθεί. Μια τέτοια εικόνα μοναδική και σπουδαία έκρυβε μέσα της και η Ρουθ, ένα κορίτσι που γεννήθηκε στη χώρα της Μωάβ, όχι πολύ μακριά από τη μικρή πόλη της Βηθλεέμ. Μα ενώ στη Βηθλεέμ γνώριζαν τον αληθινό Θεό, πέρα απ' τα σύνορα του Ισραήλ βασίλευε η ειδωλολατρία. Κι έτσι η Ρουθ μεγάλωνε χωρίς να ξέρει το θησαυρό που κουβαλά μέσα του κάθε άνθρωπος.

Όταν κάποτε έπεσε πείνα στη Βηθλεέμ, ο Ελιμέλεχ με τη γυναίκα του τη Νωεμίν και τους δυο γιους τους ταξίδεψαν στη Μωάβ, για να μπορέσουν να ζήσουν. Τα παλικάρια παντρεύτηκαν εκεί δυο κοπέλες όμορφες και καλосυνάτες. Η μια λεγόταν Ορφά κι η άλλη ήταν η γνωστή μας Ρουθ. Μεγάλη δοκιμασία όμως περίμενε την αγαπημένη οικογένεια. Πρώτος πέθανε ο Ελιμέλεχ και πριν περάσει πολύς καιρός χάθηκαν από τη ζωή κι οι δυο γιοί του. Απελπισμένες οι τρεις χήρες έμειναν χωρίς προστάτη και δίχως περιουσία. Το μόνο καλό νέο ήταν πως τώρα πια στη Βηθλεέμ η ξηρασία είχε περάσει, τα κτήματα ξαναγέμισαν καρπούς κι έτσι η Νωεμίν πήρε την απόφαση να επιστρέψει στην πατρίδα της. Δεν ήθελε όμως να υποχρεώσει και τις νύφες της να την ακολουθήσουν και τις συμβούλεψε με στοργή να γυρίσουν στους γονείς τους και να ξαναφτιάξουν τη ζωή τους. Η Ορφά δακρυσμένη την αποχαιρέτησε αλλά η Ρουθ ήταν αμετάπειστη. Κοντά στη Νωεμίν δεν είχε βρει μόνο μια αγαπημένη μητέρα, μα είχε γνωρίσει και τον αληθινό Θεό, που καμιά δύναμη δεν θα την έκανε να ξαναχάσει. Η εικόνα του Δημιουργού είχε ξυπνήσει μέσα της αναζητώντας την Αλήθεια.

Έτσι, οι δυο φτωχές γυναίκες έφτασαν στη Βηθλεέμ στην αρχή του καλοκαιριού κι η Ρουθ άρχισε κάθε πρωί να μαζεύει τα στάχυα που έπεφταν από τους θεριστές στα χωράφια, για να μπορέσει να ζήσει μαζί με την πεθερά της. Ο κτηματίας Βοόζ, μακρινός συγγενής της Νωεμίν, πρόσεξε την εργατική κοπέλα κι έμαθε την ιστορία της. Κατάλαβε πως μόνο μια καλόκαρδη και πιστή γυναίκα θα έδειχνε τόση αγάπη κι αφοσίωση κι αποφάσισε να την βοηθήσει. Έδωσε εντολή στους θεριστές του να ρίχνουν επίτηδες στάχυα στον αγρό του και να την αφήνουν ανεμπόδιστα να τα μαζεύει, προσφέροντάς της νερό και τροφή τις ζεστές ώρες της ημέρας. Η Ρουθ τον ευχαρίστησε ταπεινά που έλεψε μια ξένη κι η Νωεμίν, σαν έμαθε τη φιλανθρωπία του Βοόζ, άρχισε να ελπίζει πως ο Θεός άκουσε τις προσευχές της. Παρακαλούσε ολόψυχα να φανερώσει ο Κύριος έναν ευσεβή και στοργικό σύζυγο για την αγαπημένη της νύφη, που την θεωρούσε πια κανονική της κόρη. Η Ρουθ άξιζε να παντρευτεί έναν καλό Ισραηλίτη και να μείνει για πάντα ασφαλής στο λαό του αληθινού Θεού.

Πράγματι, ο πιστός Βοόζ πήρε γυναίκα του τη Ρουθ που σύντομα του χάρισε ένα αγοράκι, τον Ωβήδ. Η Νωεμίν, κρατώντας αγκαλιά το νεογέννητο εγγονάκι της, δεν μπορούσε να φανταστεί πως από τη γενιά του θα ερχόταν στον κόσμο ένας σπουδαίος βασιλιάς, ο Δαβίδ, κι αιώνες αργότερα ο ασύγκριτος απόγονός του, ο Βασιλιάς και Σωτήρας μας, ο Χριστός! Να γιατί πανηγυρίζουμε κι εμείς χαρούμενοι κάθε Κυριακή της Ορθοδοξίας πως ο Υιός του Θεού έγινε άνθρωπος και πως ζωντανές εικόνες Του είμαστε όλοι! Εκείνος δέχθηκε στην Εκκλησία Του όλους τους λαούς της γης και γέμισε κάθε τόπο με τους Αγίους Του, έχοντας δώσει πρώτα ξεχωριστή θέση στον Παράδεισο σε μια ξένη, τη μακρινή προγιαγιά του, τη Ρουθ.

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που θα μπορούσαμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κλπ)

**Σ' όποιο λαό κι αν ανήκουμε, είμαστε εικόνες του αληθινού Θεού
όπως η Ρουθ και ανακαλύπτοντας την Αλήθεια γιορτάζουμε
σήμερα, Κυριακή της Ορθοδοξίας!**

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

- Η εικόνα του Θεού στον Αδάμ και στην Εύα είναι το σύνολο των χαρισμάτων που μας κάνει ικανούς να μοιάσουμε στο Θεό. Το καθ' ομοίωσιν αποτελεί τη δική μας προσπάθεια για αύξηση και καρποφορία και την τελική ένωσή μας μαζί Του.
- Η εικόνα του Θεού δεν χάθηκε με την πτώση. Αμαυρώθηκε όμως και τραυματίστηκε. Ο Χριστός μας με την ενανθρώπιση και την Ανάσταση θεράπευσε το τραύμα μας και αναστήλωσε τις ζωντανές εικόνες Του.

- Άνθρωποι του Θεού μπορεί να βρεθούν σ' όλες τις εποχές και σ' όλους τους λαούς. Η Ρουθ, αν και ξένη, ποθούσε την Αλήθεια και γι' αυτό ο Θεός ανταποκρίθηκε.
- Η Νωεμίν πρέπει να ήταν άνθρωπος αγάπης, αν και χτυπημένη από μεγάλη δοκιμασία, αν κρίνουμε από την έννοια της να μην ξενιτευτούν οι νύφες της, καθώς και από την ανταπόκριση των δύο νέων γυναικών. Η Ορφά με θλίψη την αποχωρίζεται και η ασύγκριτα ανώτερή της, βέβαια, Ρουθ την αγαπά και ενεργεί καλύτερα κι από αληθινή κόρη.
- Τόσο η Νωεμίν και η Ρουθ, όσο και ο Βοόζ (που τους εορτάζουμε με τους προπάτορες πριν τα Χριστούγεννα), ενεργούν όχι με γνώμονα το δικό τους εγωιστικό συμφέρον, αλλά το καλό των άλλων. Έτσι, γίνονται άξιοι να προέλθει απ' αυτούς ο ίδιος ο Χριστός μας.
- Την Κυριακή της Ορθοδοξίας, εορτάζοντας την αναστήλωση των εικόνων:
 - ▶ Δηλώνουμε την πίστη μας στη Θεανθρωπότητα του Κυρίου και στη Χάρη των Αγίων Του, τους οποίους προσκυνούμε δια μέσου των εικόνων.
 - ▶ Δείχνουμε την πίστη μας στην παγκοσμιότητα της Ορθοδοξίας, τιμώντας και την εξωτερική Ιεραποστολή.
 - ▶ Δίνουμε στα παιδιά το μήνυμα πως η ξеноφοβία κι ο ρατσισμός δεν ταιριάζουν στον Ορθόδοξο πιστό, που παρακαλεί ολόψυχα για το φωτισμό και την ένταξη όλων των λαών στην Εκκλησία.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

- Είναι πολύ σημαντικό να γνωρίζουν τα παιδιά πως όλοι είμαστε εικόνες του Θεού και γι' αυτό αξίζουμε την αγάπη και το σεβασμό των αδελφών μας. Μόνον έτσι συνυπάρχουν η αληθινή αυτοεκτίμηση με την ταπείνωση. Σήμερα διαρκώς τα παιδιά οδηγούνται σε ειδικούς για τέτοιου είδους προβλήματα, ακριβώς διότι η εγωιστική ανατροφή που δέχονται από την οικογένεια, ίσως και από το εκπαιδευτικό σύστημα, τα αποσυντονίζει. Φράσεις όπως: «Πίστεψε στον εαυτό σου», «Μπορείς να καταφέρεις τα πάντα, αν το θελήσεις», «Σου υπόσχομαι πως τίποτε άσχημο δε θα συμβεί», «Μην πέφτεις στο επίπεδο του άλλου, εσύ είσαι πολύ ανώτερος» δίνουν αντικρουόμενα μηνύματα στα παιδιά και τα κλονίζουν ψυχικά. Η πεποίθησή τους πως έχουν ανυπολόγιστη αξία ως εικόνες Θεού, πως για χάρη τους ο Χριστός μας σταυρώθηκε κι αναστήθηκε, πως Εκείνος τα σκεπάζει σε κάθε θλίψη και δυσκολία και πως κάθε τους πτώση και σφάλμα θεραπεύεται μέσα στην Εκκλησία, όπου δεν υπάρχουν αναμάρτητοι αλλά αγωνιστές, είναι η καλύτερη θεραπεία στις ανασφάλειες και τους εγωισμούς τους.
- Η ίδια πίστη είναι το μόνο φάρμακο κατά του ρατσισμού και της ξеноφοβίας. Το να κρατάμε την Ορθοδοξία μας ανόθευτη συνοδεύεται από την έμπρακτη αγάπη και συμπόνια προς κάθε ξένο και κυνηγημένο που καταφεύγει στην πατρίδα, το σχολείο, το σπίτι μας. Μόνο έτσι σεβόμαστε αληθινά την ετερότητα φυλής, πατρίδας και πίστεως, μένοντας στέρεοι και αμετακίνητοι στην Αλήθεια.
- Αν στο καθημερινό μας υπάρχει παιδάκι ξένο ή και αβάπτιστο, το σημερινό μάθημα μάς δίνει την ευκαιρία να κάνουμε διάφορες δράσεις για να το βοηθήσουμε να ενταχθεί περισσότερο. Ζητώντας του να μας πει ένα παραμύθι, ένα τραγούδι, ένα παιχνίδι κλπ της πατρίδας του, προτρέποντάς το να μας πει στη μητρική του γλώσσα λέξεις ή φράσεις σχετικές με το καθημερινό μας (όπως μια μικρή προσευχή) κ.ο.κ. βοηθάμε στην οικοδόμηση μιας καλύτερης σχέσης μεταξύ των παιδιών. Ταυτόχρονα παροτρύνουμε και τα υπόλοιπα παιδιά να έχουμε όλοι στην προσευχή μας τα καθηκτόπουλα ή και άλλους συμμαθητές τους από το χώρο του σχολείου που δεν έχουν ακόμη βαπτισθεί. Μπορούμε ν' αναφερθούμε ιδιαίτερα στις ευχές της Εκκλησίας μας υπέρ των καθηκόμενων, που τώρα τη Σαρακοστή ακούμε σε κάθε Θεία Λειτουργία των Προηγιασμένων.
- Η εβδομάδα εξωτερικής Ιεραποστολής με την Κυριακή της Ορθοδοξίας αξίζει να τονιστεί ιδιαίτερα. Ιεραπόστολοι καλούμασταν να γίνουμε όλοι με τη ζωή και το λόγο μας, έχοντας παράλληλα στην προσευχή μας κι εκείνους που έχουν την ιδιαίτερη κλήση να κηρύττουν την Αλήθεια σε ξένες χώρες υπό αντίξοες συνθήκες. Περιοδικά, ταινίες, βιβλία και υλικό στο διαδίκτυο μπορούν να πλαισιώσουν την αναφορά μας στο θέμα.
- Όσον αφορά τις εικόνες, η Εκκλησία μας προτρέπει κάθε πιστό να τις προσκυνεί αποδίδοντας την τιμή στο εικονιζόμενο πρόσωπο. Εικόνες, άγια λείψανα, λαδάκι και αγίασμα από ιερά προσκυνήματα κλπ. φέρουν τη Χάρη του Θεού και τιμώνται όχι ειδωλολατρικά, αλλά ως μέσα για τον αγιασμό μας. Ο Χριστός εξάλλου αγίασε και τη δημιουργία και την ύλη με τον ερχομό Του στον κόσμο.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

- ▶ Ρουθ (1,1-4,22)
- ▶ Ερμηνεία της Παλαιάς Διαθήκης υπό Ιερεμίου Φούντα Μητροπολίτου, Κριταί- Ρουθ (1,1-4,22), εκδόσεις Αποστολικής Διακονίας.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ τὰ νικητήρια, ὡς λυτρωθεῖσα τῶν δεινῶν εὐχαριστήρια, ἀναγράφω σοι ἡ Πόλις σου Θεοτόκε· Ἀλλ' ὡς ἔχουσα τὸ κράτος ἀπροσμάχητον, ἐκ παντοίων με κινδύνων ἐλευθέρωσον, ἵνα κράζω σοι, Χαῖρε νύμφη ἀνύμφευτε.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΟΙ

Με παλμό και φλόγα ξεκινάμε
να σκορπίσουμε το φως παντού.
Μέχρι του κόσμου την άκρη θα πάμε
για την αγάπη και τη δόξα του Χριστού. (2)

Θέλουμε να λάμψει η αλήθεια
σ' όλες τις ανθρωπίνες καρδιές
που με λαχτάρα φωνάζουν «Βοήθεια!»,
να λυτρωθούν να γίνουν καθαρές. (2)

Συνεργοί των Ιεραποστόλων
θέλουμε να γίνουμε εμείς,
και τα βήματα των Αποστόλων
ν' ακολουθήσουμε ως τα πέρατα της γης. (2)

Αδέλφια κίτρινα, λευκά και μαύρα
τα χέρια δώστε ενώστε τα σφιχτά,
κι η αγάπη που γίνεται λάβα
θα μας ενώσει στο Χριστό κοντά. (2)
Λα, λα, λα...

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΔΥΝΑΤΑ ΠΝΕΥΜΟΝΙΑ

Χρειαζόμαστε ένα σεντόνι κι ένα μπαλάκι του πινγκ-πονγκ. Οι παίκτες χωρίζονται σε δυο ομάδες και στέκονται απέναντι, κρατώντας η καθεμιά από μια πλευρά του σεντονιού έτσι, ώστε να είναι τεντωμένο. Μόλις ο κατηχητής ρίξει το μπαλάκι στο κέντρο του σεντονιού το παιχνίδι αρχίζει. Η μάχη γίνεται μόνο με το φύσημα. Νικήτρια είναι η ομάδα που στον προκαθορισμένο χρόνο δεν άφησε να μπει στην περιοχή της ο εχθρός – μπαλάκι.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

18

Κυκλώστε μόνο όσες λέξεις ταιριάζουν στην ιστορία της Ρουθ:

Άννα, Σάρρα, Εσθήρ, Νωεμίν, Φαραώ, Βοόζ, Μωυσής, ξένη,
φαντασμένη, ανυπόμονη, χήρα, πρόγονος του Χριστού.

Μπορείτε να βάλετε τις παρακάτω λέξεις στη σωστή τους θέση;

(Παράδεισο, Σαρακοστής, Χριστιανοί,
εικόνες, Κυριακή, Αγίους, Ορθοδοξίας)

Η πρώτη Κυριακή της _____, είναι η _____
της _____ και γιορτάζουμε όλοι
οι _____ μαζί με τους _____ μας.
Προσκυνώντας τις _____ τους ευχόμαστε
να ζήσουμε μαζί τους στον _____.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΣ ΣΑΜΟΥΗΛ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να γνωρίσουν τα παιδιά την πίστη της Εκκλησίας μας στο πρόσωπο του Υιού και Λόγου του Θεού, που είναι «φως εκ φωτός, Υιός αληθινός εκ Θεού αληθινού» και μας κάνει κατά χάριν παιδιά του Πατρός Του.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Η Άννα προσεύχεται να της δώσει ο Θεός ένα γιο.
- Υπόσχεση Άννας πως θα τον αφιερώσει στο Θεό- παρέμβαση του Ηλί.
- Γέννηση Σαμουήλ. Ο Σαμουήλ στο ιερό. Η Άννα τηρεί την υπόσχεσή της.
- Η ευσέβεια του Σαμουήλ και η διαφορετική συμπεριφορά του από τους γιους του αρχιερέα Ηλί.
- Η κλήση του Σαμουήλ από το Θεό- προφητικό χάρισμα.
- Πόλεμος με Φιλισταίους, κλοπή της Κιβωτού της Διαθήκης, θάνατος οικογένειας Ηλί.
- Ο Σαμουήλ ορίζεται Κριτής των Ισραηλιτών που είναι σκλάβοι των Φιλιστών.
- Ο Σαμουήλ καλεί τους Ισραηλίτες να μετανοήσουν και να επιστρέψουν στον αληθινό Θεό, αφήνοντας τα είδωλα- οι Ισραηλίτες μετανοούν.
- Οι θερμές προσευχές του Σαμουήλ εισακούγονται από το Θεό και οι Ισραηλίτες ελευθερώνονται από τους Φιλισταίους.
- Αίτημα Ισραηλιτών να αποκτήσουν βασιλιά. Φωτισμός και συμβουλές Σαμουήλ- επιμονή του λαού.
- Η παρουσία του Θεού Φωτός μέσα μας- νέες περιπέτειες Ισραηλιτών.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Στα χρόνια της Παλαιάς Διαθήκης, όχι πολύ αργότερα απ' τη Ρουθ, ζούσε μια ευσεβής γυναίκα που την ονόμαζαν Άννα. Η Άννα, όπως άλλοτε η Σάρρα, δεν έκανε παιδιά. Ο καλός της σύζυγος, ο Ελκανά, προσπαθούσε να την παρηγορήσει αλλά εκείνη είχε βαθιά θλίψη, γιατί επιθυμούσε ν' αποκτήσει ένα δικό της παιδί. Ο καιρός περνούσε κι η Άννα είχε στηρίξει όλες τις ελπίδες της στο Θεό. Κατέφυγε μάλιστα στο θυσιαστήριο του Κυρίου και με δάκρυα στα μάτια Τον παρακαλούσε να τη λυπηθεί και να της δώσει ένα γιο, με την υπόσχεση να Του τον αφιερώσει. Την προσευχή της άκουσε τυχαία ο ηλικιωμένος αρχιερέας Ηλί, που βρισκόταν εκεί και την διαβεβαίωσε πως ο Θεός θα την ακούσει. Έτσι κι έγινε! Η Άννα γέννησε γιο και τον ονόμασε Σαμουήλ. Η χαρά της ήταν απερίγραπτη και δόξασε τον Κύριο για την ευλογία αυτή, χωρίς στιγμή να ξεχάσει και την υπόσχεση που είχε δώσει. Πραγματικά, όταν ο μικρός Σαμουήλ μεγάλωσε λίγο, η Άννα τον έφερε στον αρχιερέα Ηλί δοξάζοντας και υμνώντας το Θεό. Αξίζει να την θαυμάσουμε όλοι για την πίστη και την ευσέβειά της, γιατί δέχθηκε με χαρά ν' αποχωριστεί το μονακριβο παιδί της και να το αφιερώσει στον Κύριο. Με την πράξη της αυτή απέδειξε ότι αγαπούσε ολόψυχα το Θεό κι Εκείνος, σαν στοργικός Πατέρας, της χάρισε πολλά ακόμα παιδιά.

Το μικρό αγόρι αγάπησε πολύ τη ζωή μέσα στο ιερό και καιρόταν που βοηθούσε τον αρχιερέα στη λατρεία του Θεού. Κι ενώ οι δυο γιοι του Ηλί, αν και μεγαλύτεροι, δεν είχαν καθόλου καλή συμπεριφορά και συνεχώς ενοχλούσαν τους πιστούς ντροπιάζοντας τον πατέρα τους, ο Σαμουήλ δεν άφησε τον εαυτό του να παρασυρθεί. Αντίθετα φρόντιζε να είναι πολύ προσεκτικός, ήσυχος και απέφευγε να μιλάει. Ήξερε πως στο ιερό, που είναι το σπίτι του Θεού, οι άνθρωποι πρέπει να συμπεριφέρονται με ευλάβεια.

Μια νύχτα, ενώ ο Σαμουήλ κοιμόταν, άκουσε μια φωνή να τον προσκαλεί: «Σαμουήλ, Σαμουήλ!». Αμέσως το παλικάρι έτρεξε στον Ηλί και τον ρώτησε τι τον θέλει. Δεν ήταν όμως ο Ηλί αυτός που τον φώναζε. Αφού ο Σαμουήλ άκουσε άλλες δυο φορές την ίδια φωνή και το φανέρωσε στον πνευματικό του πατέρα, ο αρχιερέας τον συμβούλεψε ν' απαντήσει: «Μίλησε, Κύριε, κι ο δούλος Σου Σ' ακούει». Τότε το νεαρό παιδί κατάλαβε πως αυτή ήταν η φωνή του Θεού, ο Οποίος στη συνέχεια του φανέρωσε πολλά πράγματα που θα γίνονταν στο μέλλον. Από τότε όλοι αναγνώριζαν το Σαμουήλ ως Προφήτη.

Την εποχή εκείνη οι Φιλισταίοι έκαναν πόλεμο εναντίον των Ισραηλιτών, τους νίκησαν κι άρπαξαν την Κιβωτό της Διαθήκης, το κιβώτιο δηλαδή που είχε μέσα τις πλάκες με τις δέκα εντολές. Ο γέροντας πια Ηλί, όταν πληροφορήθηκε την είδηση της αρπαγής της Κιβωτού, έπεσε από το κάθισμά του, χτύπησε στα σκαλοπάτια και πέθανε! Δεν συγκλονίστηκε τόσο ούτε από την ήττα των συμπατριωτών του, ούτε από την είδηση του θανάτου των γιών του, που δυστυχώς είχαν εδώ και καιρό πάψει να ακούν τις συμβουλές του. Εκείνο που τον τάρανε βαθιά ήταν η απώλεια της Κιβωτού της Διαθήκης. Οι Φιλισταίοι όμως έπαθαν πολλές συμφορές γι' αυτή την άσχημη πράξη τους και τελικά αναγκάστηκαν να επιστρέψουν στους Ισραηλίτες την ιερή Κιβωτό. Αυτό έδωσε στο λαό μεγάλη χαρά αν και, δυστυχώς, παρέμενε σκλαβωμένος στους εχθρούς του κι επηρεαζόταν σιγά σιγά από τη ειδωλολατρία.

Τότε ο Σαμουήλ, που ήταν από παιδί αφιερωμένος στο Θεό, ανέλαβε το ρόλο του Κριτή, δηλαδή του αρχηγού των Ισραηλιτών. Σαν άλλος Μωυσής τους συμβούλεψε να μην πιστεύουν στα είδωλα, να μετανοήσουν και να επιστρέψουν στο σωστό δρόμο. Κατέστρεψε τα αγάλματα των ψεύτικων θεών και καλλιέργησε την αγάπη και την ομόνοια σε όλες τις φυλές του Ισραήλ, διδάσκοντάς τους να υπακούν στο Νόμο του Θεού. Η αγωνία του τον έκανε να προσεύχεται θερμά κι ο Κύριος γνωρίζοντας την πίστη του χάρισε τελικά στο λαό την ελευθερία από τους φοβερούς Φιλισταίους.

Χρόνια αργότερα οι Ισραηλίτες, επηρεασμένοι από τους γείτονές τους που είχαν βασιλιά, ζήτησαν απ' το Σαμουήλ να διαλέξει ένα βασιλιά γι' αυτούς. Μα ο σπουδαίος Κριτής θεώρησε ασέβεια αυτή τους την απαίτηση. Έχοντας μέσα του το φως του Θεού, έβλεπε πως σ' ολόκληρη την ιστορία του λαού το μοναδικό τους στήριγμα ήταν ο Κύριος. Σε Αυτόν έπρεπε να πιστεύουν κι όχι στην ανθρώπινη δύναμη και την προσωρινή εξουσία ενός βασιλιά. Τους εξήγησε πως οι βασιλιάδες γίνονται πολύ ισχυροί και μπορούν να αδικούν και να καταπιέζουν. Μα εκείνοι δε φαίνονταν να πείθονται κι επέμεναν στο δικό τους θέλημα. Δεν αισθάνονταν σαν αληθινό και παντοδύναμο Πατέρα τους το Θεό κι αναζητούσαν έναν άρχοντα. Τι θα γινόταν άραγε;

Θ' ανακαλύψουμε στη συνέχεια του ταξιδιού μας στην Παλαιά Διαθήκη πως έγινε ακριβώς ό, τι γίνεται και στη δική μας ζωή σήμερα. Αν αφήνουμε τον εαυτό μας με εμπιστοσύνη στα χέρια του Θεού, υπακούοντας στον πνευματικό μας πατέρα, φωτιζόμαστε κι εμείς όπως ο προφήτης και κριτής Σαμουήλ. Και το φως που λάμπει μέσα μας είναι από την παρουσία του ίδιου του Χριστού μας, που κι Εκείνος, ως Υιός, έκανε τέλεια υπακοή στο θέλημα του Πατέρα Του. Τότε βλέπουμε τα πάντα γύρω μας πιο καθαρά, σαν τον Άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά που εορτάζεται τώρα στη Σαρακοστή. Γινόμαστε παιδιά του Θεού και δουλεύουν τέλεια τα μάτια της ψυχής μας. Αν όμως στηρίζουμε αλλού τις ελπίδες μας, σκοτάδι απλώνεται στην καρδιά μας και βαδίζουμε σ' επικίνδυνα μονοπάτια, παίρνοντας λάθος αποφάσεις. Αυτό δυστυχώς έπαθαν οι Ισραηλίτες, μπαίνοντας ξανά σε μεγάλες περιπέτειες.

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που θα μπορούσαμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κλπ)

Με το φωτισμό του Θεού πορεύτηκε ο Σαμουήλ ως τα βαθιά γεράματά του, καθοδηγώντας το λαό του Θεού· ας ζητήσουμε κι εμείς, μαζί με τον άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά, το φως του Χριστού μας στο ταξίδι της Σαρακοστής.

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

- Ο Θεός είχε χαρίσει στην Άννα ένα γιο κι εκείνη τον αφιέρωσε σ' Εκείνον, σαν να Του επέστρεψε ένα πολύτιμο δώρο. Θυμόμαστε τη χαρακτηριστική φράση που ακούμε την ώρα της Θείας Λειτουργίας: «Τα Σα εκ των Σων Σοι προσφέρονται». Ότι έχουμε στη ζωή, ακόμα και τα παιδιά, είναι δώρο που μας έδωσε ο Θεός, γι' αυτό και πρέπει να Τον ευγνωμονούμε και να Τον ευχαριστούμε, όπως έκανε η Άννα.
- Στην περίπτωση των Ισραηλιτών παρατηρούμε ότι επηρεασμένοι από άλλους λαούς θέλησαν να μιμηθούν έναν διαφορετικό, πιο «πρωτοποριακό» για τα δικά τους δεδομένα τρόπο ζωής. Αποφάσισαν να εγκαταλείψουν το δικό τους παραδοσιακό πρότυπο. Σημειώνουμε σε αυτό το σημείο ότι συχνά οι άνθρωποι περιφρονούν καθετί παραδοσιακό, ως «ξεπερασμένο», αλλά στη συνέχεια αυτή η απομάκρυνση από την παράδοση τούς επηρεάζει αρνητικά.
- Ήταν πολύ μεγάλη η τιμή για το Σαμουήλ να υπηρετήσει από μικρή ηλικία στο ιερό του Θεού (δεν είχε χτιστεί ακόμη ο Ναός του Σολομώντα κι έτσι υπήρχε μόνο το ιερό και το θυσιαστήριο στη Σηλώ). Ακόμα και σήμερα ο Θεός επιτρέπει στους ανθρώπους να υπηρετούν το Ναό Του και να βοηθούν ο καθένας με διαφορετικό τρόπο - αλλά πάντα με μεγάλη ευλάβεια - στη λατρεία Του (ιερείς, ψάλτες, νεωκόροι, παπαδάκια). Ας αναλογιστούμε πόσο ανώτερη είναι η λατρεία της Εκκλησίας μας, ας σκεφτούμε πως μέσα στο ιερό διακονούν άγγελοι και βρίσκεται το Αναστημένο Σώμα του Κυρίου Ιησού Χριστού μας, για να διακονούμε με φόβο Θεού.
- Στην περίπτωση των υιών του Ηλί, βλέπουμε ότι η συμπεριφορά τους ήταν πολύ άσχημη μέσα στο ιερό και ότι ο Ηλί τους αντιμετώπιζε με μεγάλη επιείκεια και χωρίς αυστηρότητα. Η ασεβής οικογένεια του Ηλί τιμωρήθηκε, γιατί όλοι με τις πράξεις τους περιφρονούσαν το Θεό. Είναι ωστόσο αξιοσημείωτο το γεγονός ότι ο μικρός Σαμουήλ έκανε αυτό που ήταν σωστό και δεν επηρεάστηκε ούτε λεπτό από την κακή συμπεριφορά εκείνων. Το καλό αυτό παράδειγμα ας το έχουμε κι εμείς συνέχεια στο μυαλό μας, ώστε να μην παρασυρόμαστε από κακές συναναστροφές.
- Το μάθημα για τον Προφήτη Σαμουήλ (που τιμάται και πριν τα Χριστούγεννα και στις 20 Αυγούστου) συμπίπτει με την Κυριακή που εορτάζεται η μνήμη του αγίου Γρηγορίου του Παλαμά. Είναι ο Άγιος της Εκκλησίας μας ο οποίος μίλησε για το Φως της Θεότητας κι αγωνίστηκε κατά των αιρετικών της εποχής του. Αναφέροντας, λοιπόν, ο κατηχητής τον Άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά μπορεί να πει στα παιδιά την προσευχή του Αγίου: «Κύριε φώτισόν μου το σκότος». Τους θυμίζει επίσης ότι και στο σύμβολο της Πίστεως λέμε ότι ο Υιός, ο Χριστός, είναι «Φως εκ Φωτός». Όταν μάλιστα ο άνθρωπος είναι πιστός και ευλαβής, τότε ο Θεός κατοικεί μέσα του και φανερώνεται στη ζωή του με διάφορους τρόπους. Σκορπίζει φως και ευλογίες με την παρουσία και τις ενέργειές Του, δηλαδή με αυτό που οι πνευματοφόροι Πατέρες ονόμασαν «Άκτιστο Φως».

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

- Με αφορμή την αναφορά που γίνεται στο ιερό της Σηλώ, μπορεί ο κατηχητής να εξηγήσει στα παιδιά πως η λατρεία του Θεού γίνεται στο Ναό που είναι «οίκος» (σπίτι) του Θεού. Εκεί τελούνται όλα τα μυστήρια της Εκκλησίας από τους ιερείς. Μπορεί επίσης να φέρει ως παράδειγμα το γεγονός ότι δεν παρακολουθούμε τη Θεία Λειτουργία από την τηλεόραση. Κάτι τέτοιο πρέπει να εξυπηρετεί ανθρώπους οι οποίοι για πολύ σοβαρό λόγο (υγείας κ.ά.) δεν μπορούν να πάνε στην Εκκλησία.
- Αν ρωτήσουν τα παιδιά για το θάνατο της οικογένειας του Ηλί, εξηγούμε και πάλι πως ο Θεός επιτρέπει τέτοια περιστατικά μόνο αφού δώσει κάθε ευκαιρία στις ψυχές να διορθωθούν και τελικά τις προφυλάσσει από χειρότερη κατάντια.
- Η έννοια του Ακτίστου Φωτός είναι βίωμα των Πατέρων και των Αγίων της Εκκλησίας μας και μόνο βιωματικά ευχόμαστε να μπορούμε να το προσεγγίσουμε. Όμως το φως είναι μια οικεία έννοια προς τα παιδιά, που πολύ εύκολα δέχονται την ύπαρξη του Θεϊκού Φωτισμού και των οφθαλμών της ψυχής, ιδιαίτερα αν έχουν μυστηριακή ζωή. Ούτως ή άλλως οι καρδιές τους είναι πολύ καθαρότερες από τις δικές μας και πιο έτοιμες.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

- ▶ Α΄ Βασιλειών (1,1-16,23).
- ▶ Ερμηνεία Παλαιάς Διαθήκης υπό Ιερεμίου Φούντα Μητροπολίτου, Α΄ Βασιλειών (1,1-16,23) εκδόσεις Αποστολικής Διακονίας.
- ▶ Η Παλαιά Διαθήκη μετά συντόμου ερμηνείας υπό Ν. Βασιλειάδη, εκδόσεις αδελφότητας θεολόγων «ο Σωτήρ», Α΄ Βασιλειών (1,1-16,23).

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Φῶς ἱλαρὸν ἀγίας δόξης ἀθανάτου Πατρός, οὐρανίου, ἀγίου, μάκαρος, Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλθόντες ἐπὶ τὴν ἡλίου δύσιν, ἰδόντες φῶς ἑσπερινόν, ὑμνοῦμεν Πατέρα, Υἱόν, καὶ ἅγιον Πνεῦμα, Θεόν. Ἄξιόν σε ἐν πᾶσι καιροῖς ὑμνεῖσθαι φωναῖς αἰσίαις, Υἱὲ Θεοῦ, ζῶν ὁ διδούς· διὸ ὁ κόσμος σε δοξάζει.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΤΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΠΟΥΛΑ

Τα χριστιανόπουλα θα πάμε με φτερά
να πούμε μήνυμα που φέρνει τη χαρά.
Μας περιμένει με λαχτάρα όλ' η γη
κι εμείς κινήσαμε πρωί με την αυγή.

Τίποτε στο δρόμο δεν μας σκιάζει
Ούτε' η μπόρα, ούτε το χαλάζι.
Έχουμε μαζί μας το Χριστό
σύντροφο χαράς, Πατέρα κι Αδελφό.
Εμπρός με μια ψυχή
μας περιμένει η γη.

Ο πόνος άπλωσε τα πέπλα του παντού
γιατί ξεκίνησ' απ' τη χώρα του κακού.
Η γη γονάτισε και δεν αντέχει πια
το κύμα θέριψε και σπάσαν τα κουπιά.

Όμως εμείς το φως και τη γαλήνη
θα σκορπίσουμε μέσα στη δίνη.
Μέσα στο σκοτάδι όλης της γης,
μήνυμα θα φέρουμε μιας θείας χαραυγής!
Εμπρός με μια ψυχή
μας περιμένει η γη.

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΠΗΓΑ ΤΑΞΙΔΙ

Ο κατηχητής ξεκινά λέγοντας: «Πήγα ταξίδι στην πόλη κι αγόρασα μια ομπρέλα (ή κάτι άλλο)». Το πρώτο παιδί επαναλαμβάνει τη φράση του κατηχητή προσθέτοντας άλλο ένα πράγμα, π.χ. «μια ομπρέλα κι ένα ποδήλατο». Το επόμενο παιδί επαναλαμβάνει τη φράση του πρώτου παιδιού προσθέτοντας κι αυτό κάτι, π.χ. «μια ομπρέλα, ένα ποδήλατο κι ένα μαντίλι». Έτσι συνεχίζεται το παιχνίδι κι όποιος πρώτος ξεχάσει ένα πράγμα ή τα πει με λάθος σειρά, χάνει.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

19

Θυμάστε;

- Τη δεύτερη Κυριακή της Σαρακοστής γιορτάζουμε τον ά____ Γ____ τον Π____ που ζητούσε το Θείο Φ____.
- Ο Σαμουήλ ήταν Π____ και Κ____.
- Ήταν γιος της Ά____ και έζησε από μικρός στο ι____.
- Εκεί ξεχώρισε από τους άτακτους γιούς του Η____ και αξιώθηκε ν' ακούσει τη φ____ του Θ____.

Μήπως βλέπετε κάποια εικόνα που δεν μπορεί να είναι εικόνα του Θεού;
Να την κυκλώσετε:

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΔΑΒΙΔ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να γνωρίσουν τα παιδιά, μέσα από τις προτυπώσεις στη ζωή του προφητάνακτος Δαβίδ, τα μυστήρια του Βαπτίσματος, του Χρίσματος και της Ιεράς Εξομολογήσεως..

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Επιμονή Ισραηλιτών για χρίση βασιλιά- προειδοποιήσεις Σαμουήλ.
- Ο Σαούλ χρίζεται βασιλιάς των Ισραηλιτών. Σιγά σιγά απομακρύνεται από το Θεό.
- Ο Δαβίδ, εκλεκτός του Θεού, χρίζεται βασιλιάς.
- Δαβίδ: Νεαρός βοσκός. Παίζει μουσική στην αυλή του μελαγχολικού βασιλιά Σαούλ.
- Η δυνατή φιλία του Δαβίδ και του Ιωνάθαν.
- Ο Φιλισταίος Γολιάθ προκαλεί το στρατό των Ισραηλιτών.
- Ο Δαβίδ στο στρατόπεδο. Θυμάται το γεγονός με το λιοντάρι και την αρκούδα και προσφέρεται να συγκρουσθεί με το Γολιάθ.
- Η νίκη του Δαβίδ.
- Έλληνες και Τούρκοι- Η δύναμη του Σταυρού- Ο Σταυρός στη Σαρακοστή.
- Το μίσος του Σαούλ για το Δαβίδ. Απομάκρυνση Δαβίδ. Ευκαιρία για εκδίκηση.
- Θάνατος Σαούλ και Ιωνάθαν. Θλίψη Δαβίδ.
- Βασιλεία Δαβίδ για σαράντα χρόνια. Ψαλμοί δοξολογικοί και προφητικοί. Αναφορά στον Ευαγγελισμό.
- Δαβίδ και Βηρσαβέε. Το αμάρτημα του Δαβίδ, η ειλικρινής μετάνοια (Ν΄ Ψαλμός) και η εξομολόγησή του στο Νάθαν. Ανανέωση της Χάρης του Αγίου Βαπτίσματος.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πριν φτάσει ακόμα ο Σαμουήλ σε πολύ μεγάλη ηλικία οι Ισραηλίτες επέμεναν να αποκτήσουν βασιλιά, ώστε να μοιάζουν με τα άλλα έθνη. Ο σπουδαίος αυτός Κριτής τούς προειδοποίησε ότι κάτι τέτοιο θα ήταν πολύ επικίνδυνο γι' αυτούς, μια και ήταν ένας ξεχωριστός λαός, αφιερωμένος στον Κύριο. Εκείνοι όμως επέμεναν. Έτσι με την υπόδειξη του Θεού, που γι' άλλη μια φορά σεβάστηκε την ελευθερία των ανθρώπων, ο Σαμουήλ έχρισε με το ιερό λάδι βασιλιά ένα νέο άνδρα, που ονομαζόταν Σαούλ. Ήταν πολύ γενναίος πολεμιστής και κατάφερε γρήγορα να νικήσει πολλούς από τους εχθρούς των Ισραηλιτών. Δυστυχώς όμως, αν και ο Κύριος τον είχε προικίσει με τόσα χαρίσματα, εκείνος απομακρύνθηκε από το δρόμο Του. Τότε ο Σαμουήλ οδηγήθηκε από το Θεό στη Βηθλεέμ κι εκεί έχρισε, κρυφά από το Σαούλ, άλλο βασιλιά. Ήταν ένα ταπεινό βοσκόπουλο, ο μικρότερος γιος του Ιεσσαί, εγγονού της Ρουθ, που ονομαζόταν Δαβίδ. Από τότε το Άγιο Πνεύμα ήρθε σ' αυτόν.

Ο Δαβίδ ήταν μικρός στο ανάστημα, ξανθός και ωραίος. Ήταν επίσης πολύ καλός μουσικός. Όταν, λοιπόν, ο Σαούλ άρχισε να βασανίζεται από τις τύψεις κι έμενε ώρες θλιμμένος στο παλάτι, κάλεσαν το

νεαρό παλικάρι να τον διασκεδάσει και να τον ηρεμεί παίζοντας κιθάρα στην αυλή του. Ο μικρός βοσκός ζώντας στη βασιλική αυλή έμαθε πολλά πράγματα κι ενημερώθηκε για όλα τα θέματα του βασιλείου. Εκεί γνωρίστηκε με τον Ιωνάθαν, το γιο του βασιλιά, κι έγιναν ακχώριστοι φίλοι. Ο Ιωνάθαν για να δείξει τη φιλία του έβγαλε το μανδύα που φορούσε και του τον δώρισε. Κι όχι μόνο το μανδύα αλλά και το ξίφος του, την πανοπλία, το τόξο και τη ζώνη του! Η φιλία τους ήταν πολύ μεγάλη και δυνατή.

Ο Δαβίδ ήταν επίσης πολύ έξυπνος κι αμέσως πραγματοποιούσε με μεγάλη επιτυχία όποια αποστολή του ανέθετε ο Σαούλ. Κάποτε μάλιστα οι εχθροί των Ισραηλιτών, οι Φιλιισταίοι, κήρυξαν πόλεμο εναντίον τους. Οι δύο στρατοί παρατάχθηκαν ο ένας δίπλα στον άλλο. Ξαφνικά στο στρατόπεδο παρουσιάστηκε ένας Φιλισταίος, ο Γολιάθ, που ήταν πάρα πολύ ψηλός. Σωστός γίγαντας! Ήταν άγριος και φορούσε σιδερένια περικεφαλαία, θώρακα και ασπίδα. Με δυνατή φωνή προκαλούσε τους Ισραηλίτες: «Ποιος από εσάς θέλει να αναμετρηθεί μαζί μου; Αν με νικήσει θα γίνουμε όλοι δούλοι σας. Αν τον νικήσω θα γίνετε εσείς δούλοι μας. Ας έρθει όποιος θέλει για να παλέψουμε».

Κανείς όμως δεν τολμούσε να πολεμήσει με το Γολιάθ. Όσπου μια μέρα ο Δαβίδ άφησε τα πρόβατά του σ' ένα φύλακα κι έτρεξε στο στρατόπεδο. Στο νου του τριγύριζε ένα θαυμαστό γεγονός που του είχε συμβεί πριν λίγο καιρό. Σε κάποια από τις εξόδους του στο δάσος είχε συναντήσει ένα λιοντάρι και μια αρκούδα. Νόμιζε πως ήταν χαμένος. Μα ζητώντας αμέσως τη βοήθεια του Θεού σκότωσε άοπλος και τα δυο θηρία! «Ποιος είναι αυτός ο Φιλισταίος ο άπιστος; Πώς μπορεί να ντροπιάζει το λαό του Θεού;» σκεφτόταν τώρα. «Ο Κύριος θα με βοηθήσει να τον αντιμετωπίσω». Στα λόγια του Γολιάθ που ήταν γεμάτα υπερηφάνεια και περιφρόνηση ο Δαβίδ απάντησε με λόγια γεμάτα εμπιστοσύνη στην ακατανίκητη βοήθεια του Κυρίου. Έτσι όρμησε προς το Γολιάθ για να δοξάσει το όνομα του Θεού που είχε προσβάλει ο υπερήφανος ειδωλολάτρης και για να προσφέρει κατά κάποιο τρόπο θυσία σ' Αυτόν. Κρατούσε μόνο μερικά βότσαλα και μια σφεντόνα, αλλά είχε θάρρος και πίστη! Μόλις τον είδε ο Γολιάθ άρχισε να τον κοροϊδεύει. Ο Δαβίδ χωρίς να φοβηθεί τίποτα πήρε ένα βότσαλο από το σακιδιό του, το έβαλε στη σφεντόνα και σημάδεψε το μέτωπο του Γολιάθ. Τον χτύπησε τόσο δυνατά, ώστε σωριάστηκε νεκρός!

Τίποτα τελικά δεν είναι αδύνατο για εκείνον που εμπιστεύεται τον Κύριο. Το ίδιο άλλωστε δεν έγινε κι όταν οι Έλληνες πολέμησαν εναντίον των Τούρκων το 1821; Αν και φαίνονταν μικροί κι αδύναμοι μπροστά στους ισχυρούς κατακτητές τους, ύψωσαν το λάβαρο της Επανάστασης κι έδωσαν μάχες ηρωικές για την ορθόδοξη πίστη τους και για την ελευθερία της πατρίδας τους. Έπαιρναν κουράγιο από το Σταυρό του Κυρίου μας που ήταν ζωγραφισμένος σε κάθε σημαία και μπαϊράκι, όπως κι εμείς παίρνουμε θάρρος τώρα, που στη μέση του αγώνα της Σαρακοστής βλέπουμε να υψώνεται μπροστά μας ο Σταυρός. Μπορεί οι Τούρκοι να ήταν πολλοί και να είχαν δύναμη, οι Έλληνες όμως, όπως ο μικρόσωμος Δαβίδ, είχαν κοντά τους το Θεό. Σ' Αυτόν προσεύχονταν, σ' Αυτόν είχαν στηρίξει όλες τις ελπίδες τους και γι' αυτό τελικά τα κατάφεραν.

Όσο, λοιπόν, ο καιρός περνούσε ο νεαρός Δαβίδ γινόταν όλο και πιο αγαπητός στο λαό. Οι άνθρωποι τραγουδούσαν στο δρόμο: «Ο Σαούλ νίκησε χιλιάδες, μα ο Δαβίδ νίκησε μυριάδες!». Όλα αυτά έκαναν το μελαγχολικό Σαούλ να αισθανθεί ζήλια και μίσος εναντίον του θαρραλέου νέου. Έβαλε στο μυαλό του να τον εξοντώσει και προσπάθησε αρκετές φορές να το κάνει. Ο Δαβίδ όμως είχε δίπλα του το Θεό κι Εκείνος τον προστάτευε από κάθε κακό. Η φιλία του άλλωστε με τον Ιωνάθαν ήταν τόσο μεγάλη, που όταν βρέθηκε σε κίνδυνο, ο πρίγκιπας με αγάπη τον έκρυψε και τον έσωσε. Μην μπορώντας τελικά να κάνει κάτι διαφορετικό, ο Δαβίδ δραπετεύσε. Κρύφτηκε στα βουνά για να γλιτώσει από την κακία του βασιλιά. Τον ακολούθησαν και αρκετά γενναία παλικάρια από τους συμπολεμιστές του. Κι όταν κάποτε σε μια σκοτεινή σπηλιά βρέθηκαν μπροστά στον κοιμισμένο Σαούλ, πρότειναν στον αρχηγό τους να τον εκδικηθεί σκοτώνοντάς τον! Μα ο άκακος Δαβίδ σεβάστηκε το αξίωμα του βασιλιά και τον άφησε να κοιμάται ασφαλής. Και σαν έμαθε αργότερα πως σε κάποια μάχη ο Σαούλ κι οι γιοί του σκοτώθηκαν, λυπήθηκε βαθιά. Ιδιαίτερα, βέβαια, για τον ακχώριστο φίλο του τον Ιωνάθαν έκλαψε πολύ κι έγραψε ένα ποίημα γεμάτο πόνο και θλίψη.

Είχε έρθει πια η στιγμή να επιστρέψει στη χώρα και ν' αναγνωριστεί βασιλιάς. Βασίλεψε για σαράντα ολόκληρα χρόνια και με τη βοήθεια του Θεού, έκανε πολλά και σπουδαία πράγματα. Κατάφερε να πετύχει πολλές νίκες ενάντια σε όλους τους εχθρούς των Ισραηλιτών και να μεγαλώσει το κράτος του. Γι' αυτό και στα υπέροχα ποιήματά του, τους Ψαλμούς, ο ευσεβής βασιλιάς αναγνωρίζει ότι πίσω από κάθε κατόρθωμά του κρύβεται η αγάπη του Θεού. Εκεί φαίνεται και το προφητικό του χάρισμα, μια και συχνά γράφει για το Χριστό μας, που θα ερχόταν στον κόσμο από την Παρθένο Μαρία, λουλούδι που άνθισε από τη γενιά του Δαβίδ. Η Παναγία μας μελετούσε από μικρή τα ιερά αυτά κείμενα και γι' αυτό ήταν έτοιμη να δεχτεί το μήνυμα του αρχαγγέλου Γαβριήλ στον Ευαγγελισμό της!

Όπως κάθε άνθρωπος, όμως, ο προφήτης και βασιλιάς Δαβίδ έκανε και λάθη. Το μεγαλύτερό του σφάλμα ήταν ότι αγάπησε τη Βηρσαβέε, που ήταν παντρεμένη με έναν ένδοξο στρατηγό. Για να μπορέσει να γίνει γυναίκα του, ο Δαβίδ σκέφτηκε πως ο μόνος τρόπος ήταν να στείλει το γενναίο σύζυγό της στην πρώτη γραμμή της μάχης, ώστε να σκοτωθεί πολεμώντας με τους πιο δυνατούς άνδρες του εχθρικού μετώπου. Έτσι

κι έγινε. Μόλις η Βηρσαβέε έμεινε χήρα ο Δαβίδ τη ζήτησε για γυναίκα του. Το πρώτο τους παιδί ονομάστηκε Σολομώντας. Το σχέδιό του όμως αυτό ήταν πολύ μεγάλο αμάρτημα κι ο Θεός του έστειλε τον ηλικιωμένο προφήτη Νάθαν. Εκείνος του μίλησε αυστηρά κι ο βασιλιάς με ταπείνωση συναισθάνθηκε πόσο είχε φταίξει. Δεν ήθελε ούτε να φάει ούτε να πιει. Με συντριβή εξομολογήθηκε στο Νάθαν ότι αμάρτησε μπροστά στον Κύριο και μετανιωμένος ζήτησε συγχώρηση. Το πιο όμορφο ποίημά του, ο πεντηκοστός Ψαλμός, δείχνει τον πόνο της ψυχής του και γι' αυτό στόλισε και τις περισσότερες ακολουθίες της Εκκλησίας μας. Αυτή τη μεγαλειώδη μετάνοια έχουμε κι εμείς ανάγκη για κάθε σφάλμα που κάνουμε, μικρό ή μεγάλο. Κι είναι μεγάλο δώρο το να μπορούμε να εξομολογούμαστε με ειλικρίνεια στον πνευματικό μας, για να κερδίζουμε ξανά τη Χάρη του Θεού που μας δόθηκε με το Άγιο Βάπτισμα!

Δ. ΣΥΝΟΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που θα μπορούσαμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κλπ)

Δς ζητήσουμε από τον πρόγονο του Χριστού μας, προφήτη και βασιλιά Δαβίδ, την πίστη και τη μετάνοιά του, τώρα που προσκυνούμε το Σταυρό στο κέντρο της Σαρακοστής.

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

- Ο Κύριος γνώριζε τις μελλοντικές περιπέτειες των βασιλέων και θέλησε να γλυτώσει απ' αυτές το λαό Του, αποτρέποντάς τον από την εκλογή βασιλιά. Όταν ο Θεός προβάλλει εμπόδια, ας σταματάμε.
- Ο Θεός επιλέγει πρόσωπα με βάση την ελεύθερη ανταπόκρισή τους και τις δυνατότητές τους. Ο Σαούλ είχε τα χαρίσματα που χρειαζόνταν αλλά αργότερα εγκατέλειψε το Θεό. Ο Δαβίδ ήταν πολύ νέος, άσημος κι εγγονός μιας πρώην ειδωλολάτρισσας (Ρουθ), μα ο Θεός γνώριζε τι προσωπικότητα κρυβόταν μέσα του.
- Ο Δαβίδ νίκησε το Γολιάθ όχι με όπλα και ξίφη, αλλά με προσευχή. Τόση δύναμη έχει η προσευχή όταν γίνεται με πίστη.
- Η φιλία μεταξύ του Δαβίδ και του Ιωνάθαν είναι το πιο λαμπρό παράδειγμα φιλίας στην Παλαιά Διαθήκη. Ο Ιωνάθαν αγαπούσε πραγματικά το φίλο του Δαβίδ σε σημείο που του έσωσε τη ζωή, όταν αυτός κινδύνευε από το Σαούλ. Καλό είναι επίσης να αναφερθεί και το εξής, ότι δηλαδή ο Ιωνάθαν θα μπορούσε να ζηλεύει το Δαβίδ για τη δόξα που απολάμβανε, καθώς και γιατί ο Θεός τον προόριζε για βασιλιά στη θέση του Σαούλ. Ειδικά αυτό το τελευταίο σήμαινε φυσικά ότι ο Ιωνάθαν, αν και γιος του βασιλιά Σαούλ, δεν θα τον διαδεχόταν στο θρόνο. Ο Ιωνάθαν όμως ήταν τόσο ταπεινός κι αναγνώριζε ότι ο Δαβίδ ήταν καλύτερός του, ώστε ποτέ δεν σκέφτηκε κάτι κακό για το φίλο του ούτε φυσικά ζήλεψε. Η γνήσια και ανιδιοτελής φιλία τους είναι για μας, καθώς και για τα παιδιά, πρότυπο.
- Σχετικά με τη χρήση του βασιλιάς ως γνωρίζει ο κατηχητής ότι την τελούσε ένας προφήτης ή ιερέας χύνοντας λάδι στο κεφάλι του βασιλιά. Έτσι με ένα εξωτερικό σημείο, δηλαδή το λάδι, δηλωνόταν ότι ο άνθρωπος αυτός ήταν εκλεγμένος από το Θεό, για να επιτελέσει ένα συγκεκριμένο έργο προς δόξαν Θεού. Το λάδι στην Παλαιά Διαθήκη ήταν σημάδι της ευλογίας και της χάρης που δίνεται από το Θεό στους ανθρώπους. Στη λατρευτική ζωή της Εκκλησίας και συγκεκριμένα στο μυστήριο της Βάπτισης, παρατηρούμε ότι με το λάδι μεταδίδονται πνευματικά χαρίσματα στο νεοφώτιστο. Αμέσως μετά το μυστήριο του Βαπτίσματος ακολουθεί το μυστήριο του Χρίσματος και με το άγιο Μύρο μεταδίδονται τα χαρίσματα του αγίου Πνεύματος. Τα χαρίσματα αυτά είναι ιερές δυνάμεις με τις οποίες ο χριστιανός αγωνίζεται πανίσχυρος εναντίον της αμαρτίας. Είναι σαν μια πανοπλία που μας βοηθά να στεκόμαστε θαρραλέοι και άφοβοι μπροστά σε κάθε κίνδυνο. Έτσι δηλώνεται και το βασιλικό και αρχιερατικό αξίωμα του Χριστού μας.
- Είναι ευκαιρία στο μάθημα αυτό ο κατηχητής να αναφερθεί στον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου. Αξίζει να

εξηγήσει στα παιδιά –με αφορμή το μάθημα για το βασιλιά Δαβίδ- ότι η Παναγία καταγόταν από τη γενιά του Δαβίδ (που προερχόταν από τη φυλή του Ιούδα). Ο ιερός Ευαγγελιστής Λουκάς μας πληροφορεί χαρακτηριστικά ότι η Παναγία καταγόταν «εξ οίκου Δαβίδ» (Λουκ. Α΄ 27). Δεν ήταν επομένως η Παναγία από γένος κοινό και άσημο. Το γένος της ήταν λαμπρό. Η καταγωγή της δεν ήταν μόνο αγία, ήταν και βασιλική. Είναι χαρακτηριστικό επίσης ότι στον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου ο αρχάγγελος Γαβριήλ αναφέρει στην Παρθένο Μαρία ότι θα γεννήσει γιο και θα τον ονομάσει Ιησού. Αυτός θα ονομαστεί Υιός του Υψίστου (Λουκ 1, 31-33) και σε Αυτόν θα δώσει ο Κύριος το θρόνο του Δαβίδ, του προπάτορά Του (ο Δαβίδ τιμάται τόσο την Κυριακή των Προπατόρων, όσο και τη δεύτερη ημέρα των Χριστουγέννων). Όλα αυτά, βέβαια, η Παναγία μας τα γνώριζε ως προφητείες από τη συχνή μελέτη των Γραφών και γι' αυτό ήταν έτοιμη ν' ανταποκριθεί.

- Ο παραλληλισμός της μονομαχίας του Δαβίδ εναντίον του Γολιάθ με τον επαναστατικό αγώνα των Ελλήνων εναντίον των Τούρκων είναι απαραίτητο να γίνει στο συγκεκριμένο μάθημα. Επίσης ευκαιρία είναι να τονίσουμε και τη δύναμη του Σταυρού του Κυρίου, με αφορμή την Κυριακή της Σταυροπροσκυνήσεως.
- Η μεγαλειώδης μετάνοια του Δαβίδ μπορεί να γίνει αφορμή, ώστε ο κατηχητής να μιλήσει στα παιδιά για τη μεγάλη σημασία του μυστηρίου της Εξομολόγησης, δεδομένου κιόλας ότι διανύουμε την περίοδο της Μεγάλης Τεσσαρακοστής. Ο φιλόανθρωπος Κύριος, που γνωρίζει ότι κάθε άνθρωπος είναι επιρρεπής στην αμαρτία, μας έδωσε τη μετάνοια. Η εξομολόγηση είναι το μυστήριο που δείχνει την απέραντη αγάπη του Θεού για τον άνθρωπο, διότι δεν τον καταδικάζει αλλά του δίνει κι άλλες ευκαιρίες ώστε να ξαναπροσπαθήσει, αναβαπτίζοντάς τον, ξαναφέροντάς, δηλαδή, την καθαρότητα του Βαπτίσματος. Ο Θεός δεν τιμωρεί, ο Θεός είναι αγάπη. Δεν υπάρχει αμαρτία που να μην την συγχωρεί όταν την εξομολογούμαστε με ταπείνωση. Μόνο την αμετανοησία δεν συγχωρεί, γιατί εμείς τότε με τη στάση μας δεν επιτρέπουμε στη φιλανθρωπία Του να δράσει.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

- Σε ερώτηση των παιδιών σχετική με την καταγωγή της Παναγίας, πώς δηλαδή η Παναγία αφού ήταν από βασιλική γενιά, αναφέρεται ως ταπεινή κοπέλα χωρίς ιδιαίτερα πλούτη, ο κατηχητής μπορεί να αναφέρει ότι το γένος της υπήρξε βασιλικό. Την εποχή που γεννήθηκε η Παρθένος η βασιλεία του Δαβίδ δεν υπήρχε, οι απόγονοί του ζούσαν άσημοι και ο θρόνος του ήταν κενός, υπό την κυριαρχία των Ρωμαίων κατακτητών. Η δόξα όμως του βασιλιά παρέμενε άσβεστη και ακτινοβολούσε, γιατί η υπόσχεση που είχε λάβει από το Θεό ότι από αυτόν θα προερχόταν ο ενανθρωπήσας Κύριος ήταν πραγματικότητα.
- Είναι πολύ πιθανό όταν γίνει αναφορά στη σημασία της Εξομολόγησης, τα παιδιά να εκφράσουν το φόβο ή και την ντροπή τους να μιλήσουν για τυχόν σφάλματά τους στον ιερέα. Ο ρόλος του κατηχητή σαφέστατα θα πρέπει να είναι ενθαρρυντικός. Όπως ένας άρρωστος προκειμένου να γίνει καλά λέει ό,τι ακριβώς νιώθει στο γιατρό και δείχνει τα τραύματά του, έτσι κι εμείς στην εξομολόγηση μιλάμε με ειλικρίνεια, προκειμένου να καθαρίσει η ψυχή μας από τις αμαρτίες, γνωρίζοντας ότι ο ιερέας δεν πρόκειται να μιλήσει σε κανέναν. Αντίθετα ως ομοιοπαθής άνθρωπος μας συμπαράστέκεται και γίνεται ο οδηγός μας προς την ελευθερία από την αμαρτία, με τη Χάρη του Θεού (ας θυμηθούμε το μάθημα με το Μωυσή). Γιατί, βέβαια, Εκείνος που ακούει, συγχωρεί και συμβουλεύει μέσω του πνευματικού είναι ο ίδιος ο Χριστός μας.
- Σε πιθανό ερώτημα των παιδιών «Γιατί να εξομολογηθούμε σε ιερέα και όχι σε κάποιο φίλο ή ακόμα μπροστά σε εικόνα», ο κατηχητής καλό είναι να εξηγήσει ότι όπως ο άνθρωπος βαπτίζεται από τον ιερέα και δέχεται τη Χάρη και το Φωτισμό του Αγίου Πνεύματος, έτσι και αυτός που εξομολογείται λαμβάνει την συγχώρηση από τον ιερέα με τη Χάρη του Χριστού. Η εξομολόγηση είναι Μυστήριο της Εκκλησίας και όπως όλα τα άλλα Μυστήρια, έτσι κι αυτό γίνεται από ιερέα. Δεν κοινωνάμε μόνοι μας με κρασί και ψωμί, δεν βαπτίζομαστε μόνοι μας με νερό και λάδι ούτε φυσικά εξομολογούμαστε μόνοι μας μπροστά σε μια εικόνα. Μόνο ο ιερέας μπορεί να μας μεταδώσει τη Χάρη του Θεού, κι αυτό το όρισε ο ίδιος ο Κύριος που παρέδωσε τα Μυστήρια στους αγίους Αποστόλους.
- Τέλος, αν κάποιος διαβάσει το κείμενο της Γραφής αυτούσιο, διαπιστώνει ότι το αμάρτημα του Δαβίδ ήταν αρκετά βαθύτερο απ' ό,τι εμείς το παρουσιάζουμε στα παιδιά στη διήγηση, καθώς και το ότι χρει-

άσπηκε προσπάθεια από τον προφήτη Νάθαν να συναισθανθεί και να ομολογήσει ο βασιλιάς την πτώση του. Ταυτόχρονα όμως μελετώντας τους Ψαλμούς του, αλλά και τις υπόλοιπες δοκιμασίες και περιπέτειες που πέρασε κατόπιν (με κυριότερη αυτή του παιδιού του Αβεσσαλώμ), βλέπει και το απύθμενο βάθος της ταπείνωσης και της μετάνοιας που απέκτησε ο «προφητάναξ» Δαβίδ, παρηγορώντας έτσι όλους μας διαμέσου των αιώνων.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

- ▶ Α΄ Βασιλειών (16,1-31,13).
- ▶ Β΄ Βασιλειών (1,1-24,25).
- ▶ Ερμηνεία Παλαιάς Διαθήκης υπό Ιερεμίου Φούντα Μητροπολίτου, Α΄ Βασιλειών (16,1-31,13) εκδόσεις Αποστολικής Διακονίας.
- ▶ Η Παλαιά Διαθήκη μετά συντόμου ερμηνείας υπό Ν. Βασιλειάδη, εκδόσεις αδελφότητας θεολόγων «ο Σωτήρ», Α΄ και Β΄ Βασιλειών, (16,1-31,13) και (1,1-24,25) αντίστοιχα.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Σήμερον τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὸ κεφάλαιον, καὶ τοῦ ἀπ' αἰῶνος μυστηρίου ἡ φανέρωσις· ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, Υἱὸς τῆς Παρθένου γίνεται, καὶ Γαβριὴλ τὴν χάριν εὐαγγελίζεται. Διὸ καὶ ἡμεῖς σὺν αὐτῷ, τῇ Θεοτόκῃ βοήσωμεν· Χαῖρε Κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΤΑ ΕΥΖΩΝΑΚΙΑ

Στην Αγία Σοφία αγνάντια
βλέπω τα ευζωνάκια. (2)
Τα ευζωνάκια τα καημένα
στους πολέμους μαυρισμένα.
Κλέφτικο χορό χορεύουν
και στ' αντίπερα αγναντεύουν.

Κι αγναντεύοντας την Πόλη
τραγουδούν και λένε: (2)
Τούτοι είν' οι χρυσοί της θόλοι
αχ! κατακαημένη Πόλη!
Να η μεγάλη εκκλησιά μας
πάλι θα γενεί δικιά μας.

Στην κυρά τη Δέσποινά μας
πες να μη λυπάται. (2)
Στις εικόνες να μην κλαίνε
τα ευζωνάκια μας το λένε. (2)

Κι ο παπάς που 'ναι κρυμμένος
μέσα στ' Άγιο Βήμα (2)
τα ευζωνάκια δεν θ' αργήσει
να βγει να τα κοινωνήσει.
Και σε λίγο βγαίνουν τ' άγια
μέσα σε μυρτιές και βάγια.

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΤΟ ΑΝΔΑΜΜΕΝΟ ΣΠΙΡΤΟ

Τα παιδιά χωρίζονται σε δυο ομάδες. Ένας παίκτης της πρώτης ομάδας ξεκινά και λέει μυστικά την αλφαβήτα. Μόλις ο κατηχητής τον σταματήσει, εκείνος λέει το γράμμα στο οποίο είχε φτάσει. Ο κατηχητής ανάβει αμέσως ένα σπίρτο και τα μέλη της ομάδας πρέπει μέχρι το σπίρτο να καεί ή να σβήσει να πουν όσες περισσότερες λέξεις μπορούν με αρχικό γράμμα το συγκεκριμένο. Το ίδιο συνεχίζεται με την άλλη ομάδα (πάλι μυστική αλφαβήτα και νέο σπίρτο). Έπειτα από μερικές παρτίδες μετράμε τις λέξεις που συνολικά βρήκε η κάθε ομάδα από τα διάφορα γράμματα και βρίσκουμε τη νικήτρια.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

20

Εδώ μέσα κρύβονται 12 λέξεις που, αν διώξετε τις υπόλοιπες, φτιάχνουν μια πρόταση σχετικά με το νόημα της Κυριακής μας. Τις βρήκατε; Κυκλώστε τις!

Πατατάκια, τραπέζι, Έφτασε, θα συναντήσω, επιτέλους, εκδρομή,
νηστεύουμε, η Κυριακή, Χριστούγεννα, σοκολάτα, Πρωτοχρονιά,
της Σταυροπροσκύνησης, διακοπές, κολυμπάμε, και, κατασκήνωση,
μαμά, παίρνουμε, μπαμπάς, καλημέρα, δύναμη, μανάβης, όλοι,
οι, κουραμπιέδες, Χριστιανοί!

Μήπως βλέπετε κάποια εικόνα που σας θυμίζει το Δαβίδ;
Κυκλώστε την!

Τώρα κυκλώστε μόνο τη διπλή γιορτή που πλησιάζει!

Πεντηκοστή, Μικρασιατική καταστροφή, Ναυμαχία της Σαλαμίνας,
Ευαγγελισμός, 28η Οκτωβρίου, Χριστούγεννα, Πρωτοχρονιά, Με-
ταμόρφωση του Κυρίου, Δεκαπενταύγουστο, Ανάληψη, Εισόδια της
Θεοτόκου, 25η Μαρτίου, Μεγάλη Πέμπτη, Πάσχα

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

Ο ΣΟΦΟΣ ΣΟΛΟΜΩΝΤΑΣ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να γνωρίσουν τα παιδιά την πίστη της Εκκλησίας μας πως το Άγιο Πνεύμα είναι ο χορηγός κάθε χαρίσματος.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Ο Σολομώντας χρίεται βασιλιάς-συμβουλές από το Δαβίδ.
- Ο βασιλιάς ζητάει από το Θεό σοφία.
- Ο Θεός του χαρίζει πλούσια πνευματικά δώρα.
- Δυο μπότερες μπροστά στο βασιλιά ζητούν δικαιοσύνη- θαυμαστή λύση.
- Μια λαμπρή εποχή για τους Ισραηλίτες.
- Το έργο ζωής του Σολομώντα, υπόσχεση προς το Δαβίδ: ο ναός του Θεού.
- Ο Σολομώντας ήταν σοφός συγγραφέας και ποιητής.
- Παρασύρθηκε από τα πάθη του.
- Κήρυγμα του Χριστού μας στους κεκοιμημένους-επιστροφή Σολομώντα-εικόνα Ανάστασης.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Στολισμένος με αρετές έφτασε σε μεγάλη ηλικία ο προφήτης και βασιλιάς Δαβίδ. Έμπειρος πια στην πνευματική ζωή, κατάλαβε πως είχε έρθει η στιγμή να παραδώσει το βαρύ φορτίο της εξουσίας στο γιο του, Σολομώντα. Βλέποντάς τον συνηθισμένο να ζει μέσα στα πλούτη και τα μεγαλεία, του έδωσε πολλές οδηγίες και συμβουλές, για να μην επηρεαστεί απ' αυτά. Κυριότερη ευχή του ήταν, να ζει ο νέος βασιλιάς σύμφωνα με το θέλημα του Θεού και ν' αφιερώσει στον Κύριο το Ναό που ο ίδιος ο Δαβίδ δεν κατάφερε να χτίσει, αν και συγκέντρωνε εδώ και χρόνια τα πολυτίμα υλικά του. Κι έτσι ο Σολομώντας σε μια λαμπρή τελετή, όπου όλος ο λαός πανηγύριζε και ζητωκραύγαζε, ανέλαβε τη διακυβέρνηση των 12 φυλών του Ισραήλ.

Σύντομα παρουσιάστηκε στον ύπνο του νέου βασιλιά ο Κύριος και τον ρώτησε τι θέλει να του δώσει. Ο Σολομώντας ζήτησε με ταπείνωση από το Θεό σοφία, για να μπορεί να διακρίνει τι είναι καλό και τι κακό, ώστε να διοικεί σωστά και ν' αποφεύγει τα λάθη. Πράγματι, έλαβε το δώρο που ζήτησε, γιατί ο Κύριος έβλεπε την καλοσύνη στο βάθος της καρδιάς του. Πρώτα, λοιπόν, του χάρισε την ικανότητα να μαθαίνει πολύ εύκολα και γρήγορα. Σε λίγο έφτασε να γνωρίζει όλους τους μακρινούς τόπους και την ιστορία τους. Είχε όμως και μνήμη, εξυπνάδα, θάρρος κι όλα αυτά, βέβαια, ήταν δώρα του Θεού που ανταποκρινόταν στην πίστη του.

Η φήμη για τη σοφία και τη δικαιοσύνη του βασιλιά Σολομώντα εξαπλώθηκε παντού. Έτσι, μια μέρα ήρθαν στο παλάτι του δύο γυναίκες και στάθηκαν μπροστά του, κρατώντας ένα βρέφος. Ζούσαν εδώ και καιρό στο ίδιο σπίτι κι η καθεμία είχε γεννήσει ένα μωρό. Όμως, μια απ' αυτές την ώρα που κοιμόταν,

χωρίς να το καταλάβει, πλάκωσε το μωράκι της κι εκείνο πέθανε. Απελπισμένη, σηκώθηκε τα μεσάνυχτα και κρυφά άλλαξε το νεκρό της παιδί με το κοιμισμένο ζωντανό παιδί της διπλανής της. Όταν ξύπνησαν, η αληθινή μητέρα ζητούσε πίσω το παιδί της. Η άλλη έλεγε πως το μωρό είναι δικό της! Κι επειδή καμία δεν υποχωρούσε, αποφάσισαν να πάνε στο σοφό Σολομώντα, για να δώσει εκείνος λύση. Όταν άκουσε ο βασιλιάς τις δύο γυναίκες, ξεστόμισε μια φοβερή διαταγή: είπε στους φρουρούς του να κόψουν στη μέση το παιδί και να δώσουν το μισό στη μία και το άλλο μισό στην άλλη! Μα ήταν τόσο άκαρδος ο δίκαιος Σολομώντας; Όχι, βέβαια. Είχε το σκοπό του, δίνοντας μια τόσο τρομερή εντολή. Και να: η πραγματική μητέρα, που αγαπούσε αληθινά το παιδί της, άρχισε να φωνάζει: «Όχι, μην πειράξετε το μωρό μου! Δώστε το στην άλλη, αλλά μην το σκοτώσετε!» Η άλλη όμως γυναίκα φώναζε: «Ούτε δικό μου ούτε δικό σου. Σφάξτε το!». Τότε ο βασιλιάς κατάλαβε την αλήθεια και διέταξε να δώσουν το παιδί στην αληθινή του μητέρα, που ποτέ δεν θα ζητούσε το θάνατό του. Όλος ο λαός που είδε κι άκουσε όσα έγιναν, θαύμασε κι είπε πως ο Θεός, πράγματι, έδωσε μεγάλη σοφία στο βασιλιά τους.

Ο Σολομώντας, με τις τόσες ευλογίες από το Θεό, κυβέρνησε το κράτος σοφά και δίκαια για σαράντα ολόκληρα χρόνια και χάρισε σ' όλη τη χώρα μεγάλη δύναμη και τόση δόξα όση δεν γνώρισε ποτέ, ούτε στις μέρες του Δαβίδ ούτε στις μέρες άλλου βασιλιά. Χώρισε τη μεγάλη του πατρίδα σε δώδεκα περιοχές για την καλύτερή διοίκησή της, έχτισε πόλεις, συγκέντρωσε πολεμικές άμαξες και ιππικό, κατασκεύασε πλοία και λιμάνι στην Ερυθρά θάλασσα. Ακόμα με όλους τους γειτονικούς λαούς έκλεισε ειρήνη. Όλοι ήθελαν να είναι σύμμαχοι και φίλοι του. Έτσι οι Ισραηλίτες ζούσαν με ασφάλεια και καλλιεργούσαν ήσυχα τ' αμπέλια και τις συκιές τους.

Είχε έρθει πια ο καιρός να πραγματοποιήσει και την τελευταία εντολή του πατέρα του. Έχτισε το μεγάλο Ναό, που έμεινε γνωστός ως Ναός του Σολομώντα. Ήταν θέλημα Θεού να χτιστεί και απ' το Άγιο Πνεύμα είχαν δοθεί στο Δαβίδ γραπτώς οι σχετικές οδηγίες, όπως γραμμένες από τον Κύριο ήταν κι οι Δέκα Εντολές που είχε παραλάβει ο Μωυσής. Επτά ολόκληρα χρόνια χρειάστηκαν για να ολοκληρωθεί ο Ναός αυτός. Ογδόντα χιλιάδες λατόμοι έκοψαν και πελέκψαν τις πέτρες. Μεταφέρθηκαν ξύλα από το όρος Λίβανο στο οποίο υπήρχαν πλούσια δάση με κέδρους, και χιλιάδες άνδρες δούλευαν στο περίφημο αυτό κτήριο που υψώθηκε στο πιο ψηλό σημείο της Ιερουσαλήμ, ακριβώς δίπλα στο παλάτι του βασιλιά. Ο Ναός ήταν μακρόστενος, με μεγάλη αυλή, και χωριζόταν σε τρία μέρη: τον πρόναο, τα Άγια και τα Άγια των Αγίων, όπου φυλασσόταν η Κιβωτός της Διαθήκης. Όταν πια ολοκληρώθηκε, ο Σολομώντας δόξασε το Θεό και κάλεσε τα πλήθη να κάνουν το ίδιο, γιατί ο Ναός είχε χτιστεί για τη δόξα του Θεού και την παρηγοριά του λαού Του. Οι Ισραηλίτες, όπου κι αν ζούσαν, όταν ήθελαν να προσευχηθούν, στρέφονταν προς τη μεριά της ιερής πόλης τους, όπου βρισκόταν ο Ναός του Σολομώντα. Δεν υπήρχε άλλος ναός γι' αυτούς· αρκούσε μόνο ένας, διότι ένας ήταν και ο αληθινός Θεός.

Ήταν, λοιπόν, ένας σπουδαίος βασιλιάς ο Σολομώντας. Δίκαιος και σοφός με τη Χάρη του Θεού. Ήταν όμως και φωτισμένος συγγραφέας και ποιητής. Πολλά βιβλία θεόπνευστα που διαβάζουμε στην Παλαιά Διαθήκη θεωρούνται έργα δικά του: ο Εκκλησιαστής, οι Παροιμίες, το Άσμα Ασμάτων και η Σοφία Σολομώντα. Μα όσο πιο ψηλά ανεβαίνει κανείς στη σκάλα των αρετών, όπως μας διδάσκει κι ο άγιος Ιωάννης της Κλίμακος που σήμερα τιμάμε, τόσο πιο εύκολο είναι να γίνει απρόσεκτος και να πέσει! Αν και ο Κύριος του είχε χαρίσει τόσα δώρα, ο Σολομώντας, όταν γέρασε, λάτρεψε άλλους θεούς. Η δόξα κι η εξουσία τον επηρέασαν άσχημα κι έτσι ο άνθρωπος αυτός, που τόσο αγάπησε το Θεό, παρασύρθηκε αργότερα στην ειδωλολατρία. Κι όλα αυτά τα έπαθε σε μεγάλη ηλικία, ενώ είχε ξεκινήσει τόσο άγια! Πόσο πρέπει όλοι να προσέχουμε στη ζωή μας μέχρι τέλους! Από μικροί να πολεμάμε τις αδυναμίες μας και να ζητάμε τη βοήθεια του Κυρίου, για να μπορέσουμε να ανέβουμε σιγά σιγά τη σκάλα που μας οδηγεί στον Ουρανό. Όμως και στην περίπτωση του δίκαιου βασιλιά η αγάπη του Θεού αποδείχθηκε μεγάλη. Όταν ο Χριστός μας κατέβηκε στις ψυχές όσων είχαν πεθάνει τις τρεις ημέρες πριν την Ανάστασή Του, ο Σολομώντας Τον αναγνώρισε ως Δημιουργό του κόσμου και νικητή του θανάτου κι επέστρεψε κοντά Του. Γι' αυτό και τον αντικρίζουμε χαρούμενο, κοντά στον πατέρα του Δαβίδ, στην εικόνα της Ανάστασης!

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που θα μπορούσαμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κλπ)

Αρετές και σοφία στόλιζαν το βασιλιά Σολομώντα πριν παρασυρθεί από τη δόξα και τις απολαύσεις αυτού του κόσμου· ας προσέξουμε κι εμείς την πορεία μας, καθώς πλησιάζουμε στο Πάσχα.

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

- Ο Σολομώντας, όταν χτίστηκε ο Ναός προσευχήθηκε στο Θεό. Δεν ξέχασε το καθήκον της προσευχής. Έπαιρνε από το Θεό όσα Εκείνος του έδινε κατόπιν προσευχής. Δεν θεωρούσε υποτιμητικό του βασιλικού του αξιώματος ούτε ντροπή το να προσευχηθεί ενώπιον του λαού του. Έτσι ο Σολομών διδάσκει ότι οι άρχοντες πρέπει να δίνουν στο λαό το παράδειγμα της ειλικρινούς λατρείας και της ταπεινής προσευχής.
- Ας έχουμε πάντοτε κατά νου τον αποστολικό λόγο: «Εκείνος που έχει την ιδέα ότι στέκεται καλά, ας προσέχει μήπως πέσει» (Α΄ Κορ. 1΄ 12). Ειδικά όσοι δείχνουν ζήλο για το Θεό πρέπει να είναι πάντοτε άγρυπνοι και να προσέχουν πολύ στη ζωή τους. Ο άνθρωπος είναι σαν τον αθλητή. Μπορεί να αρχίσει να τρέχει καλά, αλλά υπάρχει πάντοτε ο κίνδυνος να τερματίσει ακόμα και τελευταίος.
- Με αφορμή την Δ΄ Κυριακή της Μεγάλης Σαρακοστής κατά την οποία τιμάμε τη μνήμη του αγίου Ιωάννου Σιναΐτη της Κλίμακος μπορούμε σύντομα να μιλήσουμε για το σπουδαίο βιβλίο «Κλίμακα» του αγίου Ιωάννου του Σιναΐτη. Το βιβλίο αυτό παραμένει και στις μέρες μας ένας φάρος για όλους τους ορθόδοξους χριστιανούς (είτε είναι μοναχοί είτε όχι), ειδικά κατά την περίοδο της Σαρακοστής. Στη ζωή του ο κάθε άνθρωπος προσπαθεί να ανέβει την Κλίμακα, δηλαδή τη σκάλα που τον οδηγεί προς τον Ουρανό. Αυτό θα το πετύχει εάν καλλιεργεί όλες τις αρετές, τα σκαλοπάτια που μας ανεβάζουν προς τα πάνω. Ο δρόμος προς το Θεό όμως δεν είναι εύκολος, γιατί στη ζωή μας υπάρχουν εμπόδια και πονηρές παγίδες. Τα ανθρώπινα πάθη κι οι αδυναμίες μας μοιάζουν με τα σκαλοπάτια που μας οδηγούν προς τα κάτω, προς το σκοτάδι και μας απομακρύνουν από το Θεό. Γι' αυτό και πρέπει να τα ξεπερνάμε μένοντας κοντά στη Χάρη του Θεού, διότι διαφορετικά θα ξεκινήσουμε καλά, όπως ο σοφός Σολομώντας, ο οποίος όμως στη συνέχεια παρασύρθηκε από τα πάθη του κι αντί να πλησιάζει τον Κύριο όλο και περισσότερο, απομακρυνόταν από τη Θεία Χάρη.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

- Σε ερώτηση των παιδιών σχετικά με το τι απέγινε τελικά ο Σολομώντας, ο κατηχητής μπορεί να δείξει στα παιδιά την εικόνα της Αναστάσεως και να παρατηρήσουν μαζί τα πρόσωπα που αγιογραφούνται. Στα αριστερά βρίσκονται οι βασιλείς Δαβίδ και Σολομών. Βλέπουμε πως ο Θεός δίνει μια δεύτερη ευκαιρία στις ψυχές των δικαίων και αυτό είναι δείγμα της απέραντης αγάπης Του προς τον άνθρωπο (ο Σολομώντας τιμάται ως Δίκαιος την Κυριακή των Προπατόρων). Όσοι δεν Τον είδαν ενανθρωπήσαντα και ήταν περισσότερο επιρρεπείς στην πτώση είχαν την ευκαιρία να ακούσουν το κήρυγμά Του όταν μετά τη σταύρωση κατέβηκε στον Άδη. Έτσι οι ψυχές των δικαίων που έζησαν πριν έρθει ο Χριστός στη γη σώθηκαν, όπως μαρτυρείται και στην εικόνα της Αναστάσεως.
- Υπάρχει μια παράδοση σύμφωνα με την οποία μετά τη φιλοξενία του Αβραάμ οι τρεις άγγελοι άφησαν στον Αβραάμ τα τρία ραβδιά τους. Τα τρία αυτά ραβδιά τα έδωσε κάποτε ο Αβραάμ στον ανιψιό του, το Λωτ, ο οποίος αφού τα πήρε, τα πότιζε με νερό από τον Ιορδάνη ποταμό μέχρι που εκείνα έβγαλαν φύλλα κι έγιναν ένα τριπλό δέντρο από κυπαρίσσι, πεύκο και κέδρο. Την εποχή του Σολομώντα κόπηκαν ξύλα από όλη την περιοχή. Κόπηκαν και κλαδιά από το συγκεκριμένο δέντρο, προκειμένου να κατασκευαστεί

η σκεπή του ναού του Σολομώντα. Οι εργάτες όμως, όπως και να έβαζαν το συγκεκριμένο ξύλο, παρατηρούσαν ότι αυτό δεν ταίριαζε στη σκεπή. Άλλοτε μεγάλωνε και άλλοτε μίκραινε. Έτσι τελικά δεν το χρησιμοποίησαν. Σύμφωνα λοιπόν, με την παράδοση ο Καϊάφας, που πρωτοστάτησε στην καταδίκη του Χριστού, διέταξε να κατασκευάσουν το Σταυρό του Χριστού από το τρισύνθετο αυτό ξύλο που θεωρούσαν καταραμένο. Πίστευε ότι με την αυξομείωση του ύψους του ο Χριστός θα βασανιζόταν περισσότερο και πως ο θάνατός Του πάνω στο συγκεκριμένο ξύλο θα ήταν περισσότερο ατιμωτικός. Τελικά όμως το Τίμιο αυτό Ξύλο έγινε πηγή ζωής και σωτηρίας.

- Σε συζήτηση με τα παιδιά κι έχοντας διηγηθεί την ιστορία με τις δύο μητέρες και το παιδί, μπορεί ο κατηχητής να αναφερθεί στη φράση «σολομώντεια λύση» η οποία χρησιμοποιείται σήμερα, όταν θέλουμε να πούμε ότι ένα πρόβλημα λύθηκε με πολύ σοφό και δίκαιο τρόπο.
- Τέλος, αν τα παιδιά μας ρωτήσουν τι δείχνει η ζωγραφική που προτείνουμε για σήμερα, τα ενημερώνουμε πως μας δείχνει την Κιβωτό της Διαθήκης με τα χρυσά Χερουβείμ που βρισκόταν στα Άγια των Αγίων του Ναού του Σολομώντα.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

- ▶ Η Παλαιά Διαθήκη μετά συντόμου ερμηνείας υπό Ν. Βασιλειάδη, εκδόσεις αδελφότητας θεολόγων «ο Σωτήρ», Γ΄ Βασιλειών, (1,1-11,44).
- ▶ Εκκλησιαστής (1,1-12,44).

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πανσόφους τοὺς ἀλγιῆς ἀναδείξας, καταπέμψας αὐτοῖς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ δι' αὐτῶν τὴν οἰκουμένην σαγηνεύσας, φιλάνθρωπε, δόξα σοι.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΣΤΑ ΚΑΚΟΤΡΑΧΑΛΑ ΤΑ ΒΟΥΝΑ

Στα κακοτράχαλα τα βουνά
με το σουραύλι και το ζουρνά
πάνω στην πέτρα την αγιασμένη
χορεύουν τώρα τρεις αντρειωμένοι.
Ο Νικηφόρος κι ο Διγενής
κι ο γιος της Άννας της Κομνηνής.

Δική τους είναι μια φλούδα γης
μα εσύ Χριστέ μου τους ευλογείς
για να γλιτώσουν αυτή τη φλούδα

απ' το τσακάλι και την αρκούδα.
Δες πως χορεύει ο Νικηταράς
κι απδόνι γίνεται ο ταμπουράς.

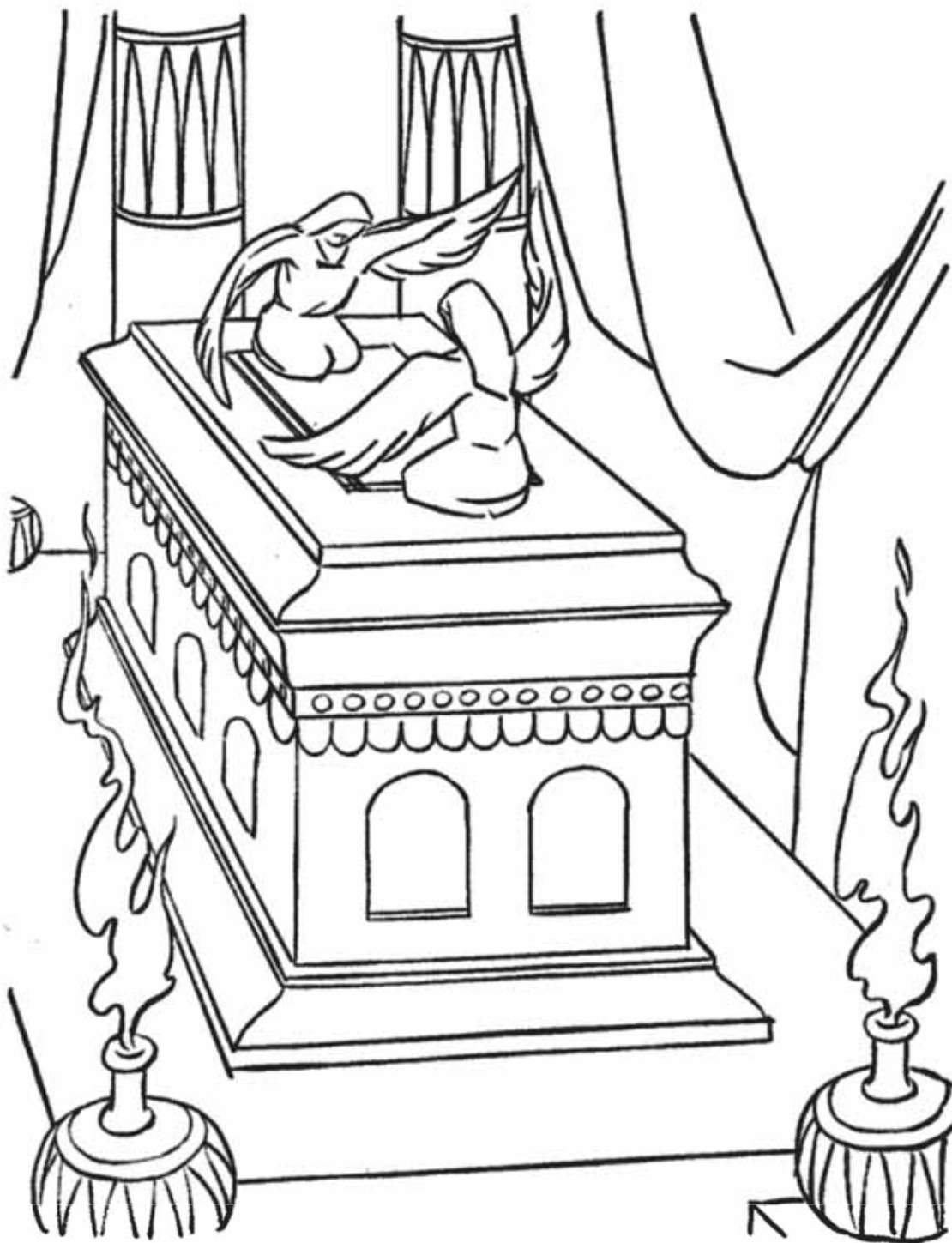
Από την Ήπειρο ως το Μοριά
κι απ' το σκοτάδι στη λευτεριά.
Το πανηγύρι κρατάει χρόνια
στα μαρμαρένια του χάρου αλώνια.
Κριτής κι αφέντης είν' ο Θεός
και δραγουμάνος του ο λαός.

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΑΛΑΤΑ

Οι κατηχητές δίνουν σε κάθε παίκτη από ένα χαρτάκι με ένα γράμμα. Τα χαρτάκια αυτά είναι κατά τέτοιο τρόπο μοιρασμένα, ώστε όλα τα χαρτάκια κάθε ομάδας να αποτελούν μία λέξη π.χ. κ-α-τ-α-σ-κ-ή-ν-ω-σ-ν, σ-ι-δ-ν-ρ-ό-δ-ρ-ο-μ-ο-ς κ.λπ. Κάθε ομάδα προσπαθεί να ανακαλύψει ποια λέξη αποτελούν τα χαρτάκια της. Κερδίζει η ομάδα που σχηματίζει πρώτη τη λέξη της.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

21

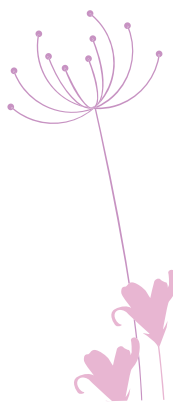

Έντοπίστε στο κρυπτόλεξο τις παρακάτω λέξεις:
Δαβίδ, Σολομώντας, δικαιοσύνη, ναός, χαρίσματα, κλίμακα, σοφία

Χ	Α	Ρ	Ι	Σ	Μ	Α	Τ	Α	Ι	Β
Σ	Ο	Λ	Ο	Μ	Ω	Ν	Τ	Α	Σ	Ο
Ο	Λ	Η	Φ	Κ	Ρ	Α	Σ	Ο	Α	Δ
Φ	Α	Ν	Σ	Λ	Ω	Ο	Ο	Δ	Ι	Ν
Ι	Δ	Ν	Ν	Ι	Χ	Σ	Α	Ν	Ν	Φ
Α	Α	Α	Α	Μ	Ο	Δ	Α	Η	Ι	Ι
Ο	Β	Α	Ο	Α	Ο	Δ	Λ	Δ	Ι	Ο
Ι	Ι	Ν	Α	Κ	Ο	Τ	Σ	Δ	Α	Ν
Ν	Δ	Ι	Κ	Α	Ι	Ο	Σ	Υ	Ν	Η

Τα σκαλοπάτια μπερδεύτηκαν και κόλλησαν μεταξύ τους.
Κυκλώστε μόνο εκείνα που μας ανεβάζουν:

ΟΡΓΗΖΗΛΕΙΑΠΡΟΣΕΥΧΗΦΘΟΝΟΣΑΔΙΑΦΟΡΙΑΤΑΠΕΙΝΩΣΗΑΓΑΠΗ
ΑΔΙΚΙΑΣΥΚΟΦΑΝΤΙΑΥΠΟΜΟΝΗΕΛΠΙΔΑΠΙΣΤΗΑΠΙΣΤΙΑ
ΛΑΙΜΑΡΓΙΑΕΓΚΡΑΤΕΙΑ

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

Ο ΔΙΚΑΙΟΣ ΙΩΒ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να γνωρίσουν τα παιδιά, μέσα από την ιστορία του δίκαιου Ιώβ, πως η υπομονή στους πειρασμούς που ο Θεός επιτρέπει στη ζωή μας αποτελεί συμμετοχή στο εκούσιο Πάθος του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, στο Σταυρό και το ζωοποιό Του θάνατο.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Ο Ιώβ ένας από τους πιο ευτυχισμένους άνδρες της εποχής του. Ευσεβής, καλός οικογενειάρχης, πλούσιος, υπερασπιστής των αδυνάτων, ενάρετος και δίκαιος.
- Ο διάβολος δεν πιστεύει ότι η ευσέβεια του Ιώβ είναι ειλικρινής και τον συκοφαντεί στο Θεό.
- Ο Θεός επιτρέπει στο διάβολο να δοκιμάσει τον Ιώβ, χωρίς όμως να κινδυνέψει η ψυχή και η ζωή του.
- Ο Ιώβ έχασε όλα του τα υπάρχοντα. Έχασε και τα παιδιά του.
- Ο Ιώβ δοξάζει το Θεό.
- Ο διάβολος στέλνει πολύ σοβαρή και μεταδοτική αρρώστια στον Ιώβ. Απομόνωση. Προτροπή δικών του ανθρώπων να μην ελπίζει πια στο Θεό.
- Οι δοκιμασίες και τα βάσανα στη ζωή μας είναι συμμετοχή στο Σταυρό του Κυρίου.
- Ο Ιώβ δεν χάνει την ελπίδα του στο Θεό και ο Θεός τον ανταμείβει.
- Η ιστορία του Ιώβ στη Μεγάλη Εβδομάδα

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Λίγες γενιές μετά τον Αβραάμ έζησε ο Ιώβ, ένας από τους πιο ευτυχισμένους άνδρες της εποχής του. Ήταν πάνω από όλα ευσεβής. Κι ο Θεός γι' αυτή την ευσέβειά του τον ευλογούσε. Του έδωσε μια μεγάλη οικογένεια. Είχε δέκα παιδιά - επτά γιούς και τρεις κόρες - για τα οποία διαρκώς προσευχόταν, ώστε να τα προφυλάσσει ο Θεός από κάθε κακό. Ο Θεός τον αξίωσε εκτός από μεγάλη οικογένεια, να έχει και μεγάλη περιουσία. Χιλιάδες ζώα, πρόβατα, καμήλες, βόδια και πλήθος βοσκών και επιστατών. Κι όλα αυτά τα πλούτη δεν τον απομάκρυναν ούτε στιγμή από το Θεό! Ήταν άνθρωπος πιστός, ενάρετος και δίκαιος. Πολλοί ξένοι έβρισκαν στο σπίτι του φιλοξενία και συμπαράσταση στον πόνο τους, γιατί ο Ιώβ, παρόλη την πολυμελή οικογένειά του, έδειχνε αγάπη και στοργή σε κάθε άνθρωπο που χρειαζόταν τη βοήθειά του, σε κάθε άνθρωπο που υπέφερε ή που ήταν αδικημένος. Ήταν υπερασπιστής των αδυνάτων, στήριγμα των πτωχών ανθρώπων, δίκαιος και γενναιοδωρός στους υπηρέτες και στους δούλους του, δείχνοντας με τα έργα αγάπης την ευγνωμοσύνη του στο Θεό. Έναν τέτοιο άνθρωπο όλοι τον σέβονταν κι άκουγαν με μεγάλη προθυμία τη σοφή και δίκαιη συμβουλή του. Ο Θεός έβλεπε πως ο Ιώβ ήταν ο πιο εκλεκτός άνθρωπος στη γη. Κανένας άλλος δεν ήταν τόσο σωστός, τόσο δίκαιος και τόσο ακέραιος.

Κάποια μέρα όμως παρουσιάστηκε μπροστά στο Θεό ο διάβολος, που μόνο το κακό μας θέλει, συκοφαντώντας τον Ιώβ και λέγοντας ότι είναι ψεύτικη η ευσέβεια του ανθρώπου αυτού. «Είναι φυσικό να δείχνει τόσο καλός αφού έχει δεχθεί τόσες ευλογίες και τόσα πλούτη. Αφαίρεσέ του όλα αυτά που έχει και τότε να δεις πως κι εκείνος θα σταματήσει να πιστεύει σ' Εσένα», τόλμησε να πει ο πεσμένος Αρχάγγελος στο Θεό. Μα ο Κύριος γνώριζε την καρδιά του πιστού Του πλάσματος. Ήξερε ακόμη πόσα εκατομμύρια άνθρωποι μέσα στους επόμενους αιώνες, όπως εμείς σήμερα, θα είχαν αζεπέραστο παράδειγμα υπομονής τη ζωή του θαυμαστού εκείνου ανθρώπου. Κι έτσι επέτρεψε στο διάβολο να τον δοκιμάσει, αλλά χωρίς να του πειράξει τη ζωή. «Σου επιτρέπω να κάνεις ό,τι θέλεις για να βεβαιωθείς πως ο Ιώβ είναι αληθινά πιστός. Δεν έχεις όμως καμιά εξουσία στην αθάνατη ψυχή του, ούτε σου επιτρέπω να βάλεις σε κίνδυνο τη ζωή του», είπε ο Θεός. Αμέσως ο διάβολος έβαλε σε εφαρμογή το σχέδιό του, να κάνει, δηλαδή, τον Ιώβ να χάσει την ελπίδα και την εμπιστοσύνη του στο Θεό.

Λίγες μέρες αργότερα ένας αγγελιαφόρος φθάνει τρέχοντας στον Ιώβ και του ανακοινώνει ότι κάποιοι ληστές, αφού έσφαξαν τους δούλους που είχε για να βόσκουν τα ζώα του, άρπαξαν τα βόδια και μόνο εκείνος πρόλαβε να σωθεί. Πριν τελειώσει καλά-καλά τα λόγια του, ένας δεύτερος αγγελιαφόρος έρχεται αναστατωμένος κι αναγγέλλει στον Ιώβ ότι έπεσε φωτιά απ' τον ουρανό και κατέκαψε τα πρόβατα και τους βοσκούς κι ότι μόνο εκείνος πρόλαβε και σώθηκε. Μέσα σε δευτερόλεπτα φτάνει και τρίτος αγγελιαφόρος. Ταραγμένος λέει στον Ιώβ ότι ληστές περικύκλωσαν τις καμήλες, τις άρπαξαν και στη συνέχεια σκότωσαν όλους τους βοσκούς που τις φύλαγαν. Η χειρότερη όμως είδηση ήρθε από έναν τέταρτο αγγελιαφόρο. Αυτός παρουσιάστηκε μπροστά στον Ιώβ και με συντριβή του ανακοίνωσε ότι δυνατός άνεμος παρέσυρε τη στέγη του σπιτιού στο οποίο διασκεδάζαν τα παιδιά του Ιώβ με αποτέλεσμα να καταπλακωθούν και να χάσουν τη ζωή τους κάτω από τα ερείπια. Όλη η ζωή του Ιώβ από τη μια στιγμή στην άλλη είχε καταστραφεί. Έχασε όλα του τα υπάρχοντα και το τραγικότερο, έχασε και τα παιδιά του.

Τότε συγκλονισμένος σπκώθηκε όρθιος, έσκισε τα ρούχα του κι έκοψε τα μαλλιά του, όπως έκαναν τότε όσοι είχαν βαρύ πένθος. Κι ενώ πόνος μεγάλος πλήγωσε την καρδιά του, δεν ένωσε ίχνος θυμού κι οργής, όπως ίσως θα νιώθαμε εμείς μπρος σε μια τέτοια καταστροφή. Έπεσε στο έδαφος και φώναξε δυνατά: «Γυμνός βγήκα από την κοιλιά της μητέρας μου και γυμνός θα φύγω από τον κόσμο τούτο. Ας είναι δοξασμένο το όνομα του Κυρίου στους αιώνες!». Όχι μόνο δεν βλασφήμησε το Θεό για τις τόσες συμφορές που τον βρήκαν, όπως θα περίμενε ο σατανάς, αλλά και Τον δόξασε και ευλόγησε το πανάγιο όνομά Του, δεχόμενος τη δοκιμασία που επέτρεψε ο Κύριος. Γιατί αυτό πίστευε ο Ιώβ: πως κάθε τι στη ζωή μας, όσο δύσκολο κι ακατανόητο κι αν φαίνεται στο μικρό μας μυαλό, ο Θεός το επιτρέπει για το καλό μας. Βλέποντας μανιασμένος ο διάβολος αυτήν την αντίδραση, σκέφτηκε να στείλει και δεύτερη δοκιμασία, ελπίζοντας να δει τον Ιώβ να αγανακτεί και να τα βάζει με το Θεό! Τόσο αμετανόητος είναι, που ποτέ δεν απογοητεύεται κάνοντας το κακό· αντίθετα, προσπαθεί πάντοτε ν' απελπίζει τους ανθρώπους και να τους απομακρύνει από την αγάπη του Πανάγαθου Πατέρα μας.

Η δεύτερη δοκιμασία ήταν ακόμα χειρότερη. Ο διάβολος έστειλε στον Ιώβ φοβερή αρρώστια. Το σώμα του παραμορφώθηκε, γέμισε από πληγές κι ο ίδιος ζούσε πλέον έξω από τα τείχη της πόλης του, για να μη μολυνθεί κανένας άλλος. Μακριά από συγγενείς, φίλους και γνωστούς, περιφρονήθηκε και ζούσε ξεχασμένος από όλους, εκείνος που λίγες μέρες πριν ζούσε τιμημένος όσο κανένας άλλος! Νόμιζε ο σατανάς ότι με το να προσβάλει τον ίδιο τον Ιώβ, θα τον έσπρωχνε στη βλασφημία εναντίον του Θεού. Ο πιστός όμως άνδρας ήξερε καλά πως, μετά την πτώση των Πρωτοπλάστων, η ζωή μας εδώ στη γη δεν έχει μόνο χαρές, αλλά και θλίψεις και πόνο. Κι αυτές οι θλίψεις μοιάζουν με το Σταυρό που για χάρη μας σήκωσε ο Χριστός ανεβαίνοντας το Γολγοθά. Ποτέ βέβαια ο δικός μας μικρός σταυρός δε φτάνει τον ασήκωτο Σταυρό του Κυρίου, που βάραινε από τις αμαρτίες όλων μας. Είναι ακριβώς τόσο βαρύς, όσο αντέχουμε, γι' αυτό και μας ωφελεί να τον σπκώνουμε με υπομονή κι ελπίδα στο Θεό. Να, λοιπόν, που ένας δίκαιος της Παλαιάς Διαθήκης, μας έγινε παράδειγμα, αφού ούτε στιγμή δεν παραπονέθηκε. Ακόμα κι όταν κάποια στιγμή η ίδια του η γυναίκα αγανάκτησε, λέγοντάς του να βλασφημήσει το Θεό και να δώσει τέλος στη ζωή του, εκείνος απάντησε: «Γιατί μίλησες έτσι; Τα αγαθά δεν τα δεχθήκαμε από το Θεό; Τώρα και τις συμφορές πρέπει να υπομείνουμε». Έδειξε ασύγκριτη υπομονή μπροστά στις ταλαιπωρίες, κι ας φαινόταν πως άδικα υποφέρει, γιατί πίστευε βαθιά στη δικαιοσύνη και τη φροντίδα του Θεού.

Και πράγματι ο Θεός τον αντάμειψε για την υπομονή του! Του έδωσε τελικά πίσω τη χαμένη υγεία του και την ευτυχία. Απέκτησε και πάλι επτά γιους και τρεις κόρες, διπλάσια ζώα κι έζησε πολλά ακόμα χρόνια ζωής περιτριγυρισμένος από τα πλήθη των απογόνων του, απολαμβάνοντας τις ευλογίες της θείας δικαιοσύνης και αγάπης. Και η Εκκλησία μας στόλισε με τη σπουδαία ιστορία του τις ημέρες της Μεγάλης Εβδομάδας που πλησιάζουν, για να ακολουθήσουμε κι εμείς με ελπίδα το Χριστό μας στο Σταυρό και την Ανάσταση!

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που θα μπορούσαμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κλπ)

Η ακλόνητη πίστη και αγάπη του Ιώβ κι η άσβεστη ελπίδα του στο Θεό τον αξίωσαν ν' αντέξει με υπομονή τις δοκιμασίες. Δις σπρώχνουμε κι εμείς έτσι το δικό μας σταυρό ακολουθώντας το παράδειγμα του Χριστού μας!

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

- Ούτε τα πλούτη ούτε η αρετή μπορούν να εμποδίσουν τις θλίψεις και τις δοκιμασίες στη ζωή μας. Αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής μας μετά την πτώση, αλλά ο Κύριος μας βοηθά να έχουμε μεγάλη πνευματική ωφέλεια απ' αυτές, αν το θελήσουμε.
- Ο διάβολος μια χαρά έχει: το κακό, τη θλίψη, τη δυστυχία, την αποστασία και την αιώνια απώλεια των ανθρώπων.
- Η υπομονή είναι δώρο του Θεού και δίνεται σε εκείνους που αγωνίζονται για να την αποκτήσουν. Χωρίς τη χάρη του Θεού κανείς δεν μπορεί να αντέξει τους πειρασμούς μέχρι το τέλος.
- Πρέπει να μάθουμε να στηρίζουμε τις ελπίδες μας στο Θεό και από Αυτόν να περιμένουμε δύναμη και παρηγοριά. Οι άνθρωποι, παρόλη την καλή διάθεσή τους, μπορεί να μας πληγώσουν ή να μας απογοητεύσουν. Ο Θεός όμως που επιτρέπει τις δοκιμασίες στη ζωή μας δεν μας εγκαταλείπει. Αυτός μας δίνει τη δύναμη να τις αντέξουμε αρκεί κι εμείς να μη χάνουμε την ελπίδα μας και την πίστη μας σ' Εκείνον. Πρέπει να πιστεύουμε ότι όλα θα αποβούν για το καλό μας, έστω κι αν φαινομενικά ενεργούν εναντίον μας.
- Ο άνθρωπος δεν πρέπει να προσκολλάται στο Θεό ανάλογα με τις δωρεές που Αυτός του δίνει. Μια τέτοια στάση δεν αποτελεί αληθινή αγάπη. Εξάλλου μόνο ο Θεός γνωρίζει τι μας ωφελεί κι αυτό που στα μάτια μας μοιάζει με συμφορά μπορεί να είναι ένα αληθινά μεγάλο δώρο για τη σωτηρία μας.
- Ο Ιώβ (που τιμάται και πριν τα Χριστούγεννα και στις 6 Μαΐου) δεν μιμήθηκε τον Αδάμ, ο οποίος παράκουσε τη θεία εντολή και δικαιολογήθηκε στο Θεό λέγοντας ότι τον παρέσυρε η Εύα. Δεν βλασφήμησε ο Ιώβ το Θεό και κατόπιν να θεωρήσει υπεύθυνη τη γυναίκα του. Γνώριζε καλά ότι αν βλασφημήσει το Θεό θα είναι υπεύθυνος αυτός και κανένας άλλος.
- Παίρνοντας αφορμή από την εορτή της Οσίας Μαρίας της Αιγυπτίας που είναι την Ε΄ Κυριακή των Νηστειών, μπορεί ο κατηχητής να πει στα παιδιά πως κι αυτή η σπουδαία Αγία της Εκκλησίας μας προτίμησε να υποστεί αφάνταστες ταλαιπωρίες, κακουχίες και στερήσεις μέσα στην έρημο, παρά να ζήσει μια ζωή μακριά από το Θεό. Για σαράντα οκτώ ολόκληρα χρόνια αγωνίστηκε γενναία, υπέφερε χωρίς γογγυσμούς απερίγραπτους πειρασμούς και δυσκολίες, για να λάβει εν τέλει τη Χάρη του Θεού, όπως την έλαβε και ο Ιώβ ως ανταμοιβή για την υπομονή που έδειξε.
- Πλησιάζοντας στο τέλος της Μεγάλης Τεσσαρακοστής θα πρέπει να γίνει αναφορά στο Σταυρό του Κυρίου και στο σταυρό του κάθε ανθρώπου. Για τον καθένα ο σταυρός είναι διαφορετικός. Έχει μεγάλη σημασία λοιπόν, να καταλάβουμε ποιος είναι ο δικός μας σταυρός: μια σοβαρή αρρώστια, μια δυσάρεστη κατάσταση στην οικογένεια ή άλλες δυσκολίες που πρέπει να «σπρώχνουμε», να αντιμετωπίσουμε. Η διαφορά του χριστιανού από τους άλλους ανθρώπους είναι ότι αγωνίζεται ν' αντιμετωπίζει όλες αυτές τις δυσκολίες μέχρι το τέλος της ζωής του ταπεινά και με το βλέμμα στραμμένο στο Σταυρό του Κυρίου. Από εκεί παίρνει δύναμη και ελπίδα. Οι δυσκολίες πρέπει να μας φέρνουν πιο κοντά στο Θεό και όχι να μας απομακρύνουν από Αυτόν. Αν στραφούμε στο Χριστό, τότε ο ίδιος με έναν θαυμαστό τρόπο μας βοηθάει. Μας στηρίζει όταν πέφτουμε, μας δυναμώνει με τη Χάρη Του και μας παρηγορεί. Έτσι μας ανοίγεται η είσοδος στη Βασιλεία των Ουρανών.
- Τα κείμενα και οι ύμνοι της Μεγάλης Εβδομάδας αποτελούν σπουδαία ευκαιρία συμμετοχής μας στο Πάθος και την Ανάσταση του Κυρίου. Με αφορμή την ιστορία του Ιώβ που περιλαμβάνεται σ' αυτά, μπορούμε να παροτρύνουμε τα παιδιά να έχουν το ανάλογο βιβλιαράκι και να προσπαθήσουν να παρακολουθήσουν όσες περισσότερες ακολουθίες μπορέσουν.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

- Σχετικά με ερώτηση: «Γιατί ο Θεός άφησε το σατανά να πειράξει τον Ιώβ;» ο κατηχητής μπορεί να εξηγήσει ότι ο Θεός δεν πειράζει κανέναν. Επιτρέπει όμως τους πειρασμούς για να αποκτήσουμε την αληθινή ελευθερία από τα πάθη και να παρακινήθουμε σε εντονότερο πνευματικό αγώνα. Στους Αγίους επιτρέπει ο Θεός τους πειρασμούς, για να λάμψει η αρετή τους και για να γίνουν πρότυπα και παράδειγμα προς μίμηση για κάθε άνθρωπο που δοκιμάζεται στη ζωή του. Ο κατηχητής καλό είναι να αναφέρει επίσης ότι η δύναμη του σατανά είναι περιορισμένη. Πειράζει τους ανθρώπους όσο παραχωρεί ο Θεός και δεν μπορεί να υποδουλώσει κανέναν, εκτός εάν ο άνθρωπος παραδοθεί σ' αυτόν με τη θέλησή του. Ο Κύριος δεν αφήνει να μας πειράξει ο σατανάς παραπάνω από τη δύναμη και την αντοχή μας.
- Σε συζήτηση με τα παιδιά μπορεί στο τέλος ο κατηχητής να ρωτήσει αν έχουν ακούσει την παροιμιώδη φράση: «ιώβειος υπομονή». Έχοντας γνωρίσει την ιστορία του Ιώβ μπορούν πλέον τα παιδιά να πουν πώς αντιλαμβάνονται αυτή τη φράση, η οποία χρησιμοποιείται προκειμένου να χαρακτηρίσουμε κάθε υπομονετικό άνθρωπο.
- Ίσως τα παιδιά αναρωτηθούν τι έφταιγαν τα παιδιά κι οι υπηρέτες του Ιώβ που έχασαν τη ζωή τους. Καλό είναι να τονίσουμε πως το γεγονός αυτό αποτελούσε ενέργεια μίσους από την πλευρά του διαβόλου. Ο Θεός το επέτρεψε για να φανεί η κακία του σατανά και να προφυλασσόμαστε απ' αυτήν, για να γνωρίσουμε τη θαυμαστή υπομονή και πίστη του Ιώβ που ξεπέρασε κάθε εμπόδιο, μα και για να θυμόμαστε πως το μεγαλύτερο κακό δεν είναι ο σωματικός, αλλά ο πνευματικός θάνατος. Οι αθάνατες ψυχές των αθών αυτών ανθρώπων δε χάθηκαν, αλλά λυτρώθηκαν κι αυτές με την τριήμερη παραμονή του Χριστού μας στον Άδη πριν την Ανάστασή Του.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

- ▶ Παλαιά Διαθήκη, Ιωνάς, κεφ. α-μβ.
- ▶ Η Παλαιά Διαθήκη μετά συντόμου ερμηνείας, τομ. 11, ερμ. Π. Ν. Τρεμπέλα, εκδ. Αδελφότης Θεολόγων «Ο Σωτήρ», Αθήναι 1998.
- ▶ + Ιερομ. Ευσεβίου Βίττη, Ο Πολύαθλος Ιώβ, εκδ. «Ορθόδοξος Κυψέλη»

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Σώσον Κύριε τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου, νίκας τοῖς Βασιλεῦσι κατὰ βαρβάρων δωρούμενος καὶ τὸ σὸν φυλάττων διὰ τοῦ Σταυροῦ σου πολίτευμα.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΔΓΔΠΗ

Μπορείς αν θες να φτάσεις
την ταχύτητα της αστραπής.
Ακόμα να ξεπεράσεις τα όρια της αντοχής.
Μπορείς να σταματήσεις το χρόνο που κυλά.
Βραβεία να κερδίσεις και παράσημα πολλά.

Μα αν δεν έχεις λιγάκι αγάπη,
δεν έχεις τίποτα πάνω στη γη.
Κι αν νομίζεις ότι έχεις κάτι,
σου λέω φίλε δεν έχεις τίποτα (2).

Μπορείς αν θες να δώσεις
σε όσους πεινάνε ψωμί.
Να πέσεις να γλυτώσεις από θάνατο μια ζωή.
Μπορείς να εξιχνιάσεις
μυστήρια παλιά, ακόμα και να πιάσεις
τα άπιαστα πουλιά.

Μα αν δεν έχεις ...

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ**ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΠΡΟΣΟΧΗΣ**

Τοποθετούμε πάνω στο τραπέζι πολλά και διάφορα αντικείμενα, λέμε στα παιδιά να τα παρατηρήσουν για λίγο και ύστερα τα σκεπάζουμε με ένα μαντίλι. Λέμε τώρα να γράψει ο καθένας σ' ένα χαρτάκι όσα αντικείμενα θυμάται. Εκείνος που θα γράψει τα πιο πολλά νικά.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

22

Σκεφτείτε και κυκλώστε το σωστό:

Πόσες εβδομάδες μας μένουν ως την Ανάσταση;

δύο

τρεις

τέσσερις

Τι δεν έχασε ο Ιώβ;

οικογένεια

περιουσία

υγεία

ελπίδα στο Θεό

Ενώστε αυτά που ταιριάζουν:

Χριστός

αρρώστια και θάνατος

Οσία Μαρία

Πάθος και Ανάσταση

Ιώβ

υπομονή

διάβολος

μετάνοια

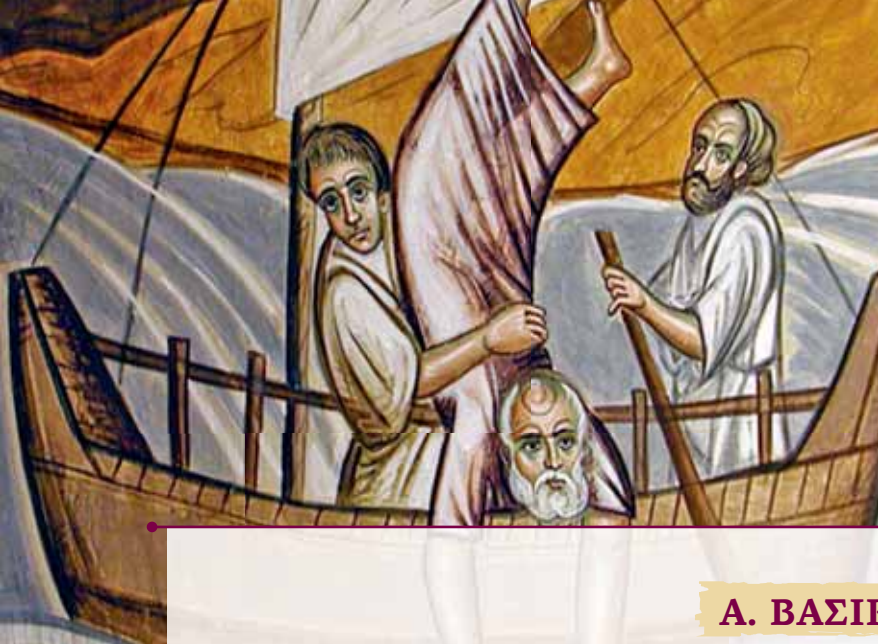
δοκιμασίες

ζήλια

Ποια εικόνα ταιριάζει με την 5η Κυριακή της Σαρακοστής;

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΙΩΝΑΣ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να καταλάβουν τα παιδιά το συμβολισμό που υπάρχει στην ιστορία του προφήτη Ιωνά σχετικά με το θάνατο του Κυρίου, την τριήμερη ταφή Του και τη σωτηρία των ψυχών.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Νινευή-ειδωλολατρική πόλη
- Ο Θεός διατάζει τον Ιωνά να κηρύξει στην πόλη Νινευή.
- Προσπάθεια του Ιωνά να εξαφανιστεί από το πρόσωπο του Θεού, για να αποφύγει την αποστολή αυτή.
- Πόλη Θαρσίς-καράβι.
- Τρικυμία-κλήρος για να βρεθεί ο υπεύθυνος-ο κλήρος στον Ιωνά.
- Ο Ιωνάς αναγνωρίζει το φταίξιμο-ζητά να τον ρίξουν στη θάλασσα.
- Μεγάλο ψάρι καταπίνει τον Ιωνά-3 μέρες μέσα στην κοιλιά-προσευχή.
- Το ψάρι βγάζει τον Ιωνά στην ξηρά.
- Ο Ιωνάς στη Νινευή-κήρυγμα Ιωνά-μετάνοια κατοίκων-έλεος Θεού.
- Αγανάκτηση Ιωνά-απόσυρση στην έρημο.
- Κολοκυθιά στην έρημο.
- Στοργή και φροντίδα Θεού για τα κτίσματά Του.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Εχουμε ξανασυναντήσει στο παρελθόν τους Προφήτες, όπως τον Ηλία και τον Ησαΐα, που έζησαν στους χρόνους της Παλαιάς Διαθήκης, μεταφέροντας το θέλημα του Θεού στους ανθρώπους και προετοιμάζοντάς τους για τον ερχομό του Σωτήρα Χριστού. Ένας τέτοιος Προφήτης, για τον οποίο θ' ακούσουμε και μέσα στη Μεγάλη Εβδομάδα, ήταν κι ο Ιωνάς. Η Εκκλησία μας τον τιμά στις 21 Σεπτεμβρίου κι ένα από τα προφητικά βιβλία της Παλαιάς Διαθήκης φέρει το όνομά του. Εκεί διαβάζουμε την ιστορία του, ιστορία γεμάτη περιπέτειες, που ούτε κι ο ίδιος δεν μπορούσε να τις φανταστεί.

Κάποτε ο Θεός είπε στον Ιωνά να πάει στη Νινευή, μια μεγάλη πολιτεία που όσοι έμεναν σ' αυτήν ήταν ειδωλολάτρες. Ξέρουμε πως το να λατρεύει κανείς τα είδωλα σημαίνει πως δεν μπορεί να γνωρίσει και ν' αγαπήσει τον αληθινό Θεό, ζώντας έτσι δυστυχισμένος, χωρίς πραγματική αγάπη. Επειδή, λοιπόν, οι κάτοικοι της Νινευή ζούσαν μια τέτοια ζωή, μακριά από το δρόμο του Θεού, ο Ιωνάς στάλθηκε για να τους προειδοποιήσει ότι, εξαιτίας των πολλών αμαρτιών τους, η πόλη τους θα καταστραφεί.

Ο Ιωνάς δεν ήθελε να πάει στη Νινευή, γιατί δεν επιθυμούσε να έχει καμιά σχέση με ειδωλολάτρες. Η καρδιά του είχε σκληρύνει απέναντί τους. Αναρωτιόμαστε, όμως, πώς γίνεται ένας Προφήτης, ένας

άνθρωπος του Θεού, να μην θέλει να κάνει το θέλημα Του! Ο Ιωνάς ήξερε πως ο Θεός είναι φιλόανθρωπος Πατέρας και πως πάντα ζητά το καλό των παιδιών Του. Αν ήταν αποφασισμένος να τιμωρήσει τους Νινευίτες, γιατί να τους προειδοποιήσει για τον κίνδυνο; Προφανώς, λοιπόν, ήθελε να τους σώσει. Έτσι σκέφτηκε ο Προφήτης και, για να μη βγει τελικά ψεύτικη η προφητεία της καταστροφής, αντί να κάνει αυτό που του είπε ο Θεός, ξεκίνησε να φύγει για μια άλλη πόλη, την πόλη Θαρσίς. Προσπάθησε δηλαδή να χαθεί από το πρόσωπο του Θεού, να ξεφύγει από Αυτόν και τελικά να αποφύγει το θέλημά Του. Λες κι ο Δημιουργός που έπλασε ολόκληρο το σύμπαν και με στοργή το διατηρεί στη ζωή θα έχανε απ' τα μάτια Του ένα απ' τα πλάσματά Του!

Ξεκίνησε, λοιπόν, το μακρινό ταξίδι του με πλοίο. Μα ο Θεός σήκωσε φοβερό αέρα στη θάλασσα κι έγινε τόσο μεγάλη τρικυμία, που το πλοίο κινδύνευε να καταποντιστεί! Οι ναύτες κι οι επιβάτες είχαν φοβηθεί πολύ με όσα συνέβαιναν κι άρχισαν να προσεύχονται στο θεό που ο καθένας πίστευε. Έπειτα έριξαν στη θάλασσα το φορτίο, για να ξαλαφρώσουν το πλοίο από το βάρος. Τέλος, έψαξαν να βρουν ποιος, προκαλώντας την οργή του Θεού, φταίει για όλα αυτά και γι' αυτό το λόγο έριξαν κλήρο. Ο κλήρος, βέβαια, έπεσε στον Ιωνά, ο οποίος όμως όλη εκείνη την ώρα ήταν στο αμπάρι του πλοίου και κοιμόταν βαθιά, ροχαλίζοντας! Είχε πάθει αυτό που συμβαίνει με κάθε άνθρωπο που απομακρύνεται απ' το Θεό: ναρκώθηκε και δεν καταλάβαινε σε τι κίνδυνο βρισκόταν αυτός κι οι συνάνθρωποί του. Καπετάνιος και ναύτες τον ξύπνησαν ζητώντας εξηγήσεις. Ο Προφήτης τους μίλησε για την παρακοή του, αναγνώρισε πως εκείνος ήταν η αιτία της φοβερής θαλασσοταραχής και ζήτησε να τον ρίξουν στη θάλασσα, για να γαληνεύσει και πάλι. Πράγματι οι ναύτες τον σήκωσαν στα χέρια τους και τον έριξαν στη φουρτουνιασμένη θάλασσα. Αμέσως η τρικυμία σταμάτησε κι όλοι γεμάτοι ανακούφιση προσευχήθηκαν στο Θεό κι έκαναν θυσία.

Μόλις έπεσε ο Ιωνάς στα βαθιά νερά, ένα μεγάλο ψάρι που βρισκόταν κοντά στο πλοίο άνοιξε διάπλατα το στόμα του και τον κατάπιε. Ο Θεός, όπως κάποτε είχε βοηθήσει τον προφήτη Ηλία με ένα κοράκι, έτσι και τώρα θαυματουργικά διέταξε το θαλάσσιο κήτος να καταπιεί τον Ιωνά και να τον κρατήσει ζωντανό και ασφαλή τρία ολόκληρα μερόνυχτα! Εκεί άρχισε να προσεύχεται. Είχε φανερά μετανιώσει για την παρακοή του και με δάκρυα στα μάτια υποσχέθηκε στο Θεό ότι θα κάνει το θέλημά Του. Αν και βρισκόταν μέσα σ' αυτή την κλειστή φυλακή, στην κοιλιά του ψαριού που ήταν σκοτεινή σαν τον Άδη, ο Θεός άκουσε την προσευχή του και μετά από τρεις ημέρες διέταξε το ψάρι να βγάλει τον Προφήτη από μέσα του. Σκεφτείτε! Τρεις ημέρες έμεινε ο Ιωνάς στον «τάφο» του, δηλαδή στην κοιλιά του κήτους, όσες ακριβώς έμεινε κι ο Χριστός μας, αιώνες αργότερα, στον τάφο που πρόσφερε ο κρυφός Του μαθητής, ο Ιωσήφ από την Αριμαθαία. Βγήκε έπειτα ο Προφήτης από την κοιλιά του κήτους για να κηρύξει μετάνοια στη Νινευή, όπως κι ο Κύριός μας αναστήθηκε για να κηρύξει μετάνοια σε όλα τα έθνη.

Ακούγοντας τα λόγια του Ιωνά, οι Νινευίτες πίστεψαν στον αληθινό Θεό κι αποφάσισαν να νηστεύουν. Ο βασιλιάς της Νινευή έδωσε εντολή να προσευχηθούν στο Θεό και να νηστεύουν όλοι, ακόμα και τα ζώα, γιατί αυτό θα βοηθούσε πολύ τους ανθρώπους στην προσπάθειά τους. Αν νηστεύουν τα ζώα που δεν έφταιξαν σε κάτι, τότε πολύ περισσότερο οφείλουν να νηστεύουν οι άνθρωποι που ήταν υπεύθυνοι για όσα συνέβαιναν. Ο καθένας έπρεπε να μετανοήσει για τις αμαρτωλές πράξεις του και να φροντίσει να επανορθώσει τις αδικίες που είχε κάνει, γιατί μόνο έτσι ο Θεός θα μπορούσε να αλλάξει γνώμη και να μην τους καταστρέψει. Πράγματι, βλέποντας ο Θεός την ειλικρινή μετάνοιά τους, άλλαξε γνώμη και δεν έστειλε την καταστροφή.

Βλέποντας ο Ιωνάς την έμπρακτη μετάνοια του λαού της Νινευή, αντί να χαρεί, στενοχωρήθηκε. Διαμαρτυρήθηκε μάλιστα στο Θεό που δεν πραγματοποίησε την απειλή Του. Λυπήθηκε πολύ, όχι όμως γιατί η Νινευή απέφυγε την καταστροφή. Αν ένιωθε λύπη γι' αυτό, θα ήταν κακός. Λυπήθηκε, γιατί οι Νινευίτες, τώρα που σώθηκαν, θα τον χαρακτήριζαν ψεύτη για όσα τους είχε πει ή θα τον κατηγορούσαν ότι τα έλεγε από μόνος του χωρίς να του έχει φανερώσει κάτι ο Θεός.

Αγανακτισμένος όπως ήταν έφυγε και πήγε λίγο πιο έξω από τη Νινευή. Εκεί έχτισε ένα μικρό καλύβι και καθόταν στη σκιά του. Δίπλα ακριβώς από το καλυβάκι του ο Θεός έδωσε εντολή και φύτεψε μια κολοκυθιά. Η κολοκυθιά αυτή μεγάλωσε τόσο γρήγορα ώστε πριν βραδιάσει έφτασε πάνω από το καλυβάκι του Ιωνά και με τα πλατιά της φύλλα το σκίαζε προστατεύοντάς τον από τον καύσωνα της ερήμου. Ο Προφήτης χάρηκε πολύ, αλλά την επόμενη μέρα ένα μεγάλο σκουλήκι έφαγε τη ρίζα της κολοκυθιάς κι έτσι εκείνη ξεράθηκε. Τόσο απογοητεύτηκε ο Ιωνάς που παρακαλούσε να πεθάνει! Ο Θεός τότε τουθύμισε πως εκείνος ούτε κουράστηκε για να φυτρώσει η κολοκυθιά, ούτε βέβαια για να τη μεγαλώσει και να την κάνει τόσο ψηλή όσο ήταν. Μόνη της φύτεψε και μόνη της μεγάλωσε. Κι όμως αυτός λυπήθηκε για την κολοκυθιά που ξεράθηκε γιατί τη νοιαζόταν. Πώς γίνεται λοιπόν, ο Θεός να μη νοιαστεί καθόλου για τους Νινευίτες που δεν γνώριζαν το θέλημά Του κι έπρεπε να το μάθουν για να σωθούν από την καταστροφή; Ο Θεός φανέρωσε έτσι στον Ιωνά και σ' όλους εμάς τη μεγάλη Του αγάπη για κάθε άνθρωπο. Δεν θέλει την καταστροφή των αμαρτωλών, αλλά την επιστροφή τους. Κι αυτό είναι για μας, που θα Τον αντικρίσουμε και πάλι καρφωμένο επάνω στο Σταυρό, η μεγαλύτερη χαρά κι ελπίδα.

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που θα μπορούσαμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κλπ)

Όπως ο προφήτης Ιωνάς έμεινε στην κοιλιά του κήτους για τρεις ολόκληρες ημέρες απείραχτος, έτσι κι ο Κύριος μετά το θάνατο και την ταφή Του κατέβηκε στον Άδη για τρεις μέρες κηρύττοντας τη σωτηρία στις ψυχές όσων είχαν πεθάνει.

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

- Η Εκκλησία τη Μεγάλη Παρασκευή το βράδυ ψάλλει: «συνεσχέθη, αλλ' ου κατεσχέθη στέρνοις κητώις Ιωνάς». Δηλαδή, μέσα στην κοιλιά του κήτους που τον κατάπιε, ο προφήτης Ιωνάς δεν διαλύθηκε. Έτσι έγινε και με τον Κύριο. Έμεινε στον τάφο «ακήρατος» (=ανέγγιχτος, ακέραιος).
- Ο προφήτης Ιωνάς θεωρεί τη σωτηρία ως αποκλειστικό προνόμιο του δικού του λαού. Δεν καταλαβαίνει ότι ο Θεός «πάντας ανθρώπους θέλει σωθῆναι και εις επίγνωσιν αληθείας ελθεῖν» (Α΄ Τιμ. 2,4). Δεν μπορεί να δεχθεί ότι ο Κύριος είναι πολυεύσπλαχνος, ελεήμων, οικτίρμων και όλος αγάπη πατρική. Οπότε παρακούει την εντολή Του και νομίζει ότι θα ακυρώσει το θέλημά Του.
- Ο Θεός έστειλε σφοδρούς ανέμους και φοβερή τρικυμία, ώστε το πλοίο του Ιωνά κινδύνευε να συντριβεί. Πάντα η αμαρτία προκαλεί θύελλες και ταραχή στην ψυχή, στην οικογένεια, στις σχέσεις μας με τους άλλους, στην Εκκλησία, στους λαούς. Ο άνεμος σηκώθηκε κατά του πλοίου για να επαναφέρει τον Ιωνά στο Θεό και στο καθήκον του. Υπάρχουν στιγμές στη ζωή μας που ο Θεός μέσα από μια μεγάλη «τρικυμία» θέλει κατά βάθος να μας βοηθήσει.
- Ενώ οι ναύτες και όλοι στο πλοίο είχαν αναστατωθεί, ο Ιωνάς κοιμόταν και ροχάλιζε. Αυτό ακριβώς κάνει η αμαρτία στον άνθρωπο. Τον «αποκοιμίζει». Όταν ο Διάβολος απομακρύνει τον άνθρωπο από τον Θεό, τον «αποκοιμίζει» με την δήθεν ασφάλεια, ώστε να μην αισθάνεται την αθλιότητα και τον έσχατο ψυχικό κίνδυνο στον οποίο βρίσκεται. Γι' αυτό πρέπει πάντοτε να βρισκόμαστε σε πνευματική εγρήγορση.
- Ο Ιωνάς απαντά στις ερωτήσεις του καπετάνιου και των ναυτών και τους αποκαλύπτει τα πάντα. Ομολόγησε ότι σέβεται βαθύτατα και λατρεύει τον αληθινό Θεό, το Δημιουργό του ουρανού, της ξηράς και της θάλασσας. Σπουδαίο μήνυμα για όλους εμάς είναι ότι πάντοτε και ιδιαιτέρως όταν βρισκόμαστε μεταξύ αθέων και ειδωλολατρών πρέπει να ομολογούμε με θάρρος και πίστη το μεγαλείο του Θεού και να τους καλούμε να Τον γνωρίσουν και να πιστέψουν σ' Αυτόν. Είναι εξάλλου χαρακτηριστικό ότι στο τέλος, όταν πια ηρέμησε η θάλασσα, οι ναύτες πρόσφεραν θυσία όχι στους θεούς τους αλλά στον ένα και μόνο αληθινό Θεό.
- Ο Ιωνάς μένει στην κοιλιά του κήτους τρεις μέρες και τρεις νύχτες, προσευχόμενος στο Θεό και μετανοών, διότι μπορούμε να προσευχόμαστε σε κάθε τόπο. Η προσευχή του γίνεται φωνή ευγνωμοσύνης γιατί από το βάθος της αβύσσου ελπίζει στο έλεος του Θεού και εμπιστεύεται τη σωτηρία του στα χέρια Του. Την ελπίδα στο Θεό δεν πρέπει ποτέ να τη χάνουμε ακόμα και στις πιο δύσκολες στιγμές της ζωής μας.
- Η μετάνοια του Ιωνά είναι ειλικρινής, γι' αυτό πηγαίνει κατευθείαν στη Νινευή. Ειλικρινής είναι αργότερα και η μετάνοια των Νινευιτών (ας αναλογιστούμε τη δύναμη της νηστείας που μας συντρόφεψε κι όλη τη μεγάλη Σαρακοστή) από τον πιο ταπεινό ως το βασιλιά. Γι' αυτό ακολουθεί το θαύμα της ευσπλαχνίας του Θεού. Εφόσον είδε καρπούς και έργα μετάνοιας ανακάλεσε την απόφασή του για τιμωρία και καταστροφή.
- Ο Ιωνάς τότε αντί να χαρεί αγανακτεί. Μας θυμίζει τους γραμματείς και τους φαρισαίους που αγανακτούσαν με το Χριστό επειδή ήταν φίλος «τελωνών και αμαρτωλών». Εδώ μπορούμε να μιλήσουμε πιο συγκεκριμένα για τη νοοτροπία που συχνά βλέπουμε σε πολλούς χριστιανούς που θα ήθελαν να επέμβει άμεσα ο Θεός ως τιμωρός των αμαρτωλών κι όσων βρίσκονται σε πλάνη. Δεν αντέχουν την ελευθερία με την οποία προίκισε ο Θεός το ανθρώπινο γένος και δεν μπορούν να κατανοήσουν την άπειρη αγάπη του Θεού για το τελειότερο και θεόμορφο πλάσμα του, τον άνθρωπο.

- Ο Θεός δεν επιτιμά τον Ιωνά, αλλά του θέτει το ερώτημα με αφορμή την κολοκυθιά και τον αφήνει να απαντήσει μόνος του. Έτσι δεν τον τραυματίζει, αλλά τον θεραπεύει αποκαλύπτοντάς του το μεγαλείο της αγάπης Του.
- Όταν στους χρόνους της Καινής Διαθήκης οι γραμματείς και οι φαρισαίοι ζήτησαν από το Χριστό κάποιο αποδεικτικό θαυματουργικό σημάδι, που να επιβεβαιώνει τη Θεία Του αποστολή, Εκείνος επικαλέστηκε το «σημείο» του Ιωνά. Εδώ η Εκκλησία ακολουθώντας τα λόγια του Ιησού (Λουκ. 12, 38 κ.ε.) βλέπει την τριήμερη ταφή και Ανάσταση του Κυρίου. Γι' αυτό και η προφητεία αυτή διαβάζεται στον εσπερινό του Μ. Σαββάτου.
 - ▶ Ο τάφος του προφήτη Ιωνά (η κοιλιά του κήτος) ήταν καινούριος και παράδοξος. Σε αυτόν τον «τάφο» ποτέ κανείς δεν κατέβηκε για να βγει και πάλι ζωντανός. Έτσι και ο τάφος του Κυρίου ήταν «καινό μνήμα» δηλαδή καινούριο. Κανείς δεν είχε ταφεί ξανά εκεί.
 - ▶ Ο Ιωνάς έμεινε στον τάφο (στην κοιλιά του κήτους) τρία μερόνυχτα και βγαίνοντας πήγε στη Νινευή για να κηρύξει στους κατοίκους της μετάνοια. Αντίστοιχα και ο Κύριος τρεις μέρες έμεινε στον τάφο και κήρυξε στις ψυχές στον Άδη. Γι' αυτό και στην εικόνα της Αναστάσεως παρουσιάζονται λυτρωμένοι οι δίκαιοι της Παλαιάς Διαθήκης, αλλά φανταζόμαστε και πόσες άλλες καλοπροαίρετες ψυχές απ' όλα τα έθνη θα σώθηκαν!

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

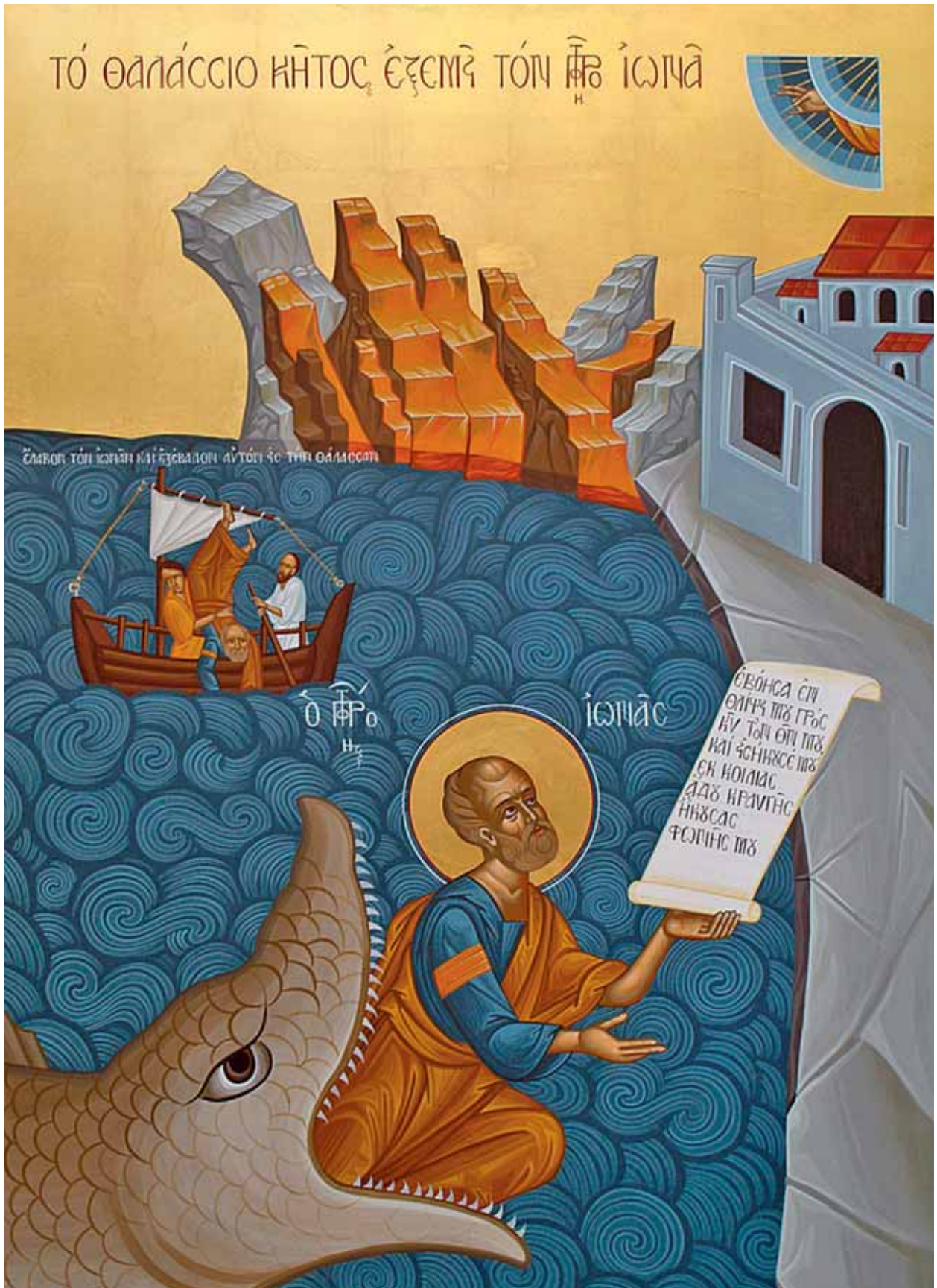
(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

- Καλό είναι να εξηγήσουμε στα παιδιά πως η εντολή που έδωσε ο Θεός στον Ιωνά (να προειδοποιήσει τους Νινευίτες ότι ο Θεός θα τους τιμωρήσει για τις αμαρτίες τους) φαίνεται ως απειλή αλλά στην ουσία είναι λόγος αγάπης και φιλανθρωπίας. Ο Θεός φαίνεται οργισμένος αλλά στην ουσία είναι ελεήμων, νοιάζεται για τους ανθρώπους και θέλει τη σωτηρία τους. Άλλωστε είναι μεγάλη εύνοια του Θεού το ότι μας δίνει τη δυνατότητα να επανορθώσουμε λάθη που έχουμε κάνει στη ζωή μας και μας έχουν απομακρύνει Αυτόν. Ο Θεός δεν θέλει το θάνατο του αμαρτωλού αλλά την επιστροφή του. Απόδειξη το ότι, αν και πολλά χρόνια ζούσαν στην αμαρτία, Εκείνος βράβευσε τη μετάνοια τριών ημερών.
- Σε περίπτωση που ρωτήσουν τα παιδιά συγκεκριμένα για την πόλη Θαρσίς μπορούμε απλά να αναφέρουμε ότι η πόλη Θαρσίς είναι η Φοινικική αποικία Ταρτησσός της Ισπανίας (σύμφωνα με τον ιστορικό Πολύβιο). Βρισκόταν με τότε γεωγραφικά δεδομένα στη Δύση ενώ η Νινευή στην Ανατολή.
- Σε ερωτήσεις των παιδιών σχετικά με το κήτος θα πρέπει να επιμείνουμε στην έννοια του θαύματος. Ήταν θαύμα το ότι το κήτος παρακολουθούσε από τόσο κοντά το πλοίο, ότι κατάπιε τον Ιωνά χωρίς να του προξενήσει κανένα κακό (π.χ. ακρωτηριασμό), ότι ο Ιωνάς έμεινε μέσα στην κοιλιά του χωρίς να προκληθεί ο θάνατός του ακόμα κι από την έλλειψη επαρκούς αέρα και οξυγόνου. Εδώ φαίνεται η παντοδύναμη επέμβαση του Θεού και το σχέδιο της Θείας Πρόνοιας για τον Ιωνά και τους Νινευίτες.
- Ο Θεός έχει απόλυτη εξουσία στα ζώα και στα φυτά. Διατάζει το κήτος, την κολοκυθιά, το σκουλήκι, χρησιμοποιώντας τα προς εξυπηρέτηση των ανθρώπων. Για την ανακούφιση και την ανάπαυση που μας προσφέρουν όλα αυτά πρέπει να χαιρόμαστε, όχι όμως ξεπερνώντας το μέτρο και υπερβάλλοντας. Μόνο ο Θεός πρέπει να είναι η μεγάλη χαρά μας.
- Τέλος, σε ερωτήσεις των παιδιών για τον τόπο του «Άδη», υπάρχει ο κίνδυνος να μπερδευτούν με όσα έχουν ακούσει στη μυθολογία της Γ' Δημοτικού ή αλλού. Χρησιμοποιούμε τη λέξη «Άδης» για να περιγράψουμε την κατάσταση της πνευματικής μοναξιάς και αγωνίας που ζούσαν οι αθάνατες ψυχές των κεκοιμημένων περιμένοντας τη λύτρωση κι απελευθέρωσή τους από το διάβολο. Δεν είναι ένα συγκεκριμένο μέρος μα μια πνευματική κατάσταση. Θαυμάζουμε την πρόνοια του Κυρίου και για όσους είχαν φύγει από τη ζωή πριν Εκείνος σταυρωθεί!

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

- ▶ Παλαιά Διαθήκη, Ιωνάς, κεφ. α-δ.
- ▶ Η Παλαιά Διαθήκη μετά συντόμου ερμηνείας, ερμ. Π. Ν. Τρεμπέλα, εκδ. Αδελφότης Θεολόγων «Ο Σωτήρ», Αθήναι 1998.
- ▶ Η Μεγάλη Εβδομάς μετά ερμηνείας υπό Επιφανίου Θεοδωρόπουλου.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Τὸν νυμφῶνά σου βλέπω, Σωτήρ μου, κεκοσμημένον καὶ ἔνδυμα οὐκ ἔχω, ἵνα εἰσέλθω ἐν αὐτῷ.
λάμπρυνόν μου τὴν στολὴν τῆς ψυχῆς, φωτοδότα, καὶ σῶσόν με.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΚΑΛΑΝΤΑ ΤΟΥ ΛΑΖΑΡΟΥ

Πού'σαι Λάζαρε, πού είναι η φωνή σου,
που σε γύρευε η μάνα κι η αδερφή σου.
Ήμουνα στη γη, στη γη βαθιά χωμένος
κι από τους εχθρούς, εχθρούς βαλαντωμένος.
Βάγια, βάγια των βαγιών, τρώνε ψάρια και κολιό
Και την άλλη Κυριακή, τρώνε το ψητό τ' αρνί.

ΤΟ ΠΟΙΗΜΑ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

(το λέμε όλοι μαζί ρυθμικά)

Μεγάλη Δευτέρα - μεγάλη μέρα
Μεγάλη Τρίτη - ο Χριστός εκρύφτη
Μεγάλη Τετάρτη -
ο Χριστός επιάστη (ή εκάθη)
Μεγάλη Πέμπτη -
ο Χριστός παιδεύτη (ή ευρέθη)
Μεγάλη Παρασκευή - ο Χριστός στο καρφί
Μεγάλο Σαββάτο - ο Χριστός στον τάφο
Κυριακή Λαμπρή - ο Χριστός θ' αναστηθεί!

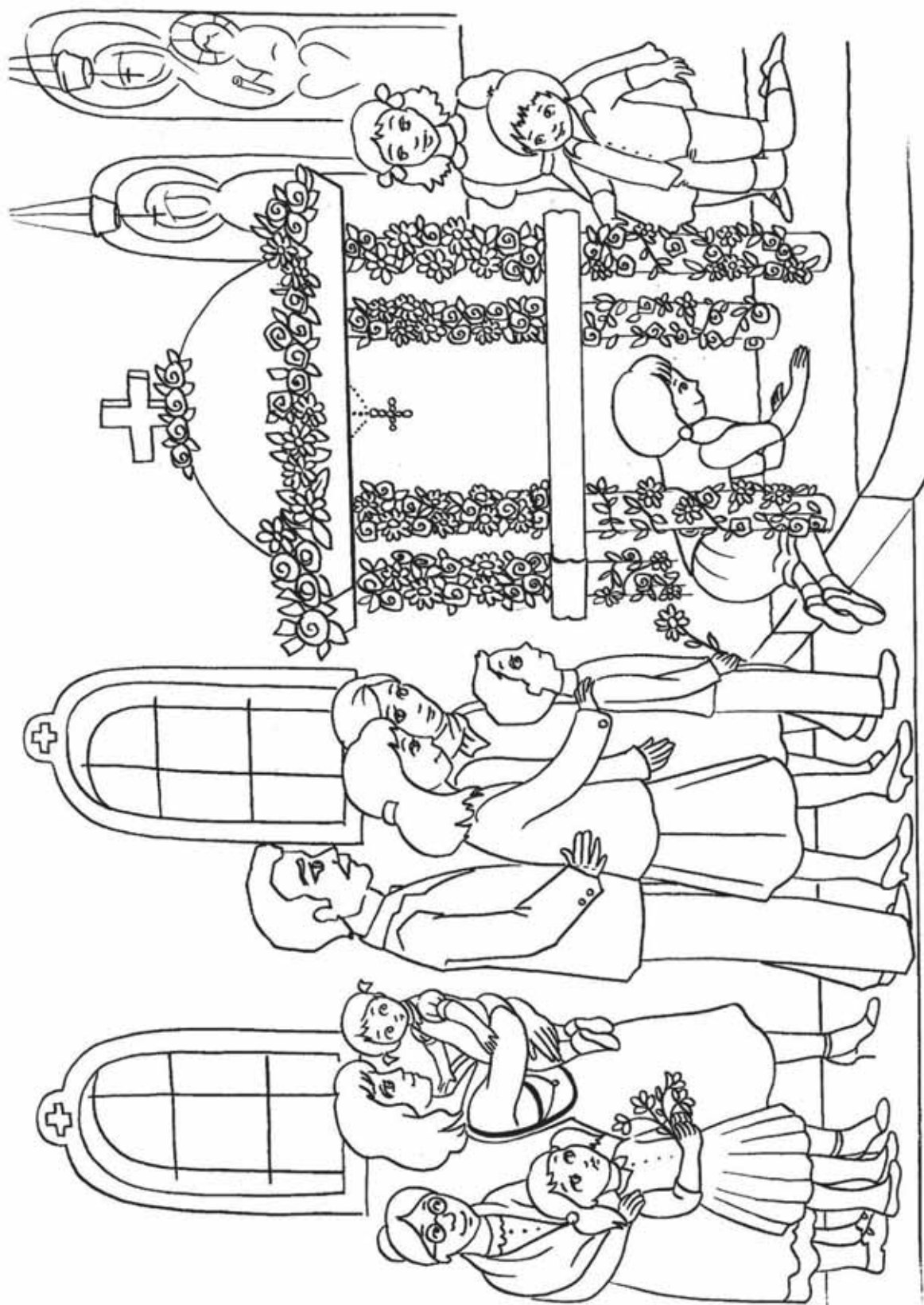
Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΛΕΕΙ

Ο κατηχητής δίνει διάφορα παραγγέλματα. Οι παίκτες οφείλουν να υπακούσουν και να τα εκτελέσουν μόνο αν πει προηγουμένως: «Ο αρχηγός λέει...». Π.χ. «Ο αρχηγός λέει να καθίσετε όλοι κάτω». Αν κάποιος υπακούσει στο παράγγελμα χωρίς να έχει ακουστεί η φράση αυτή (π.χ. αν ο κατηχητής πει μόνο «Καθίστε όλοι κάτω»), βγαίνει από το παιχνίδι. Νικητής είναι όποιος μένει ως το τέλος.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

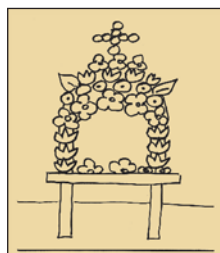
23

Ενώστε τις λέξεις με ό,τι τους ταιριάζει:

Ξεράθηκε προκαλώντας λύπη στον Ιωνά
Κοντεύει να τελειώσει
Κατάπιε τον Ιωνά χωρίς να τον σκοτώσει
Βοήθησε τους Νινευίτες στη μετάνοιά τους

ΚΥΡΑ-ΣΑΡΑΚΟΣΤΗ
ΚΗΤΟΣ
ΝΗΣΤΕΙΑ
ΚΟΛΟΚΥΘΙΑ

Ποιο γεγονός από τα παρακάτω έχει ήδη περάσει μέσα στη Σαρακοστή;

Ποιο είναι το ποδαράκι της κυρα-Σαρακοστής που κόβουμε σήμερα;

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΕΣΘΗΡ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Επιδιώκεται να μάθουν τα παιδιά για το ενδιαφέρον και τον αγώνα της βασίλισσας Εσθήρ, προκειμένου να σώσει τους Ισραηλίτες και να συσχετίσουν αυτά με την αγάπη που έδειξε ο Θεός στον άνθρωπο στέλνοντας τον Υιό Του στη γη.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Χριστός ανέστη – Μυροφόρες.
- Ρόλος γυναικών στην Παλαιά Διαθήκη.
- Εσθήρ και Μαρδοχαίος αιχμάλωτοι στα Σούσα.
- Βασιλιάς της Περσικής αυτοκρατορίας ο Ξέρξης (ειδωλόλατρης).
- Πολλές κοπέλες υποψήφιες για τη θέση της βασίλισσας.
- Ο βασιλιάς επιλέγει για βασίλισσα την Εσθήρ η οποία όμως του έχει κρύψει την Ιουδαϊκή καταγωγή της.
- Ο Μαρδοχαίος μαθαίνει για συνομωσία εναντίον του βασιλιά και την αποκαλύπτει - ο βασιλιάς σώζεται και ευγνωμονεί το Μαρδοχαίο.
- Ισχυρός άνδρας της Περσικής αυτοκρατορίας μετά το βασιλιά είναι ο Αμάν - Όλοι τον προσκυνούν εκτός από το Μαρδοχαίο.
- Ο Αμάν θέλει να εκδικηθεί το Μαρδοχαίο - Πείθει το βασιλιά να γίνει διάταγμα προκειμένου να θανατωθούν όλοι οι Ιουδαίοι.
- Ο Μαρδοχαίος παρακινεί την Εσθήρ να μιλήσει στο βασιλιά ώστε να μην θανατωθούν οι Ιουδαίοι.
- Η Εσθήρ με κίνδυνο της ζωής της μιλάει στο βασιλιά και ζητά την τιμωρία του Αμάν, γιατί αυτός θέλει το θάνατο της ίδιας και του λαού της.
- Ο βασιλιάς Ξέρξης θανατώνει τον Αμάν και δίνει υψηλά αξιώματα στο Μαρδοχαίο, ο οποίος τον είχε σώσει στο παρελθόν από συνομωσία εναντίον του.
- Η βασίλισσα Εσθήρ με την τόλμη της έσωσε το λαό της - αγάπη και θυσία του Υιού του Θεού για τον άνθρωπο.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Χριστός ανέστη!

Μ' αυτό το χαιρετισμό της νίκης του θανάτου χαιρετάμε για σαράντα ημέρες μετά την Κυριακή του Πάσχα. Κι αυτό το θριαμβευτικό λόγο τον είπαν πρώτες οι θαρραλέες Μυροφόρες, που σήμερα τιμάμε, στους φοβισμένους μαθητές γιατί, αν και γυναίκες, έδειξαν μεγαλύτερη δύναμη και πίστη από τους άνδρες, φέρνοντας παντού το μήνυμα της Ανάστασης!

Από τα χρόνια της Παλαιάς ακόμα Διαθήκης βλέπουμε ότι σημαντικό ρόλο στο σχέδιο του Θεού για τη σωτηρία μας είχαν όχι μόνο άνδρες αλλά και γυναίκες, όπως η Ρεβέκκα, η Ρουθ, η Δεββώρα. Ένα ολόκληρο βιβλίο, μάλιστα, είναι αφιερωμένο σε μια Ιουδαία κοπέλα με ξεχωριστή ομορφιά, που

έσωσε το λαό του Ισραήλ τα χρόνια της αιχμαλωσίας, την Εσθήρ. Ας μην ξεχνάμε πως τότε οι Βαβυλώνιοι είχαν πολιορκήσει την Ιερουσαλήμ κι εξόρισαν ένα μεγάλο μέρος των Ισραηλιτών. Η ορφανή Εσθήρ έτσι μεταφέρθηκε με το μεγαλύτερο ξάδελφο και προστάτη της, το Μαρδοχαίο, στα Σούσα, την πρωτεύουσα της περσικής αυτοκρατορίας του πανίσχυρου, γνωστού μας από την ιστορία βασιλιά, Ξέρξη, μια πόλη γεμάτη με ειδωλολάτρες. Πόση δύναμη θα χρειαζόταν για να κρατήσει εκεί κανείς την πίστη του στον αληθινό Θεό!

Κάποτε, λοιπόν, διαδόθηκε η επιθυμία του Ξέρξη να παντρευτεί. Πολλές κοπέλες διατάχθηκαν να παρουσιαστούν στο παλάτι του κι ανάμεσά τους κι η πανέμορφη Εσθήρ. Ο Μαρδοχαίος τη συμβούλευσε να μην αποκαλύψει σε κανέναν την καταγωγή της για να μην κινδυνέψει. Έτσι κι έγινε. Κι όταν η Εσθήρ εμφανίστηκε μπροστά στο βασιλιά ξεχώριζε τόσο πολύ από τις άλλες κοπέλες σε ομορφιά, ώστε ο Ξέρξης αμέσως την επέλεξε και την έκανε βασίλισσα. Μια βασίλισσα που, νηστεύοντας μυστικά, προσευχόταν στο Θεό των Πατέρων της να την κρατήσει αγνή και σταθερή στην αληθινή πίστη και να μην την αφήσει να παρασυρθεί από τα πλούτη και τη δόξα του ειδωλολατρικού παλατιού. Κι ο καρδιογνώστης Θεός, βέβαια, δεν άφηνε αβοήητο το πλάσμα Του! Έφερε έτσι τα πράγματα ώστε ο Μαρδοχαίος να πληροφορηθεί για μια συνομωσία εναντίον του βασιλιά και ειδοποιώντας την Εσθήρ να προλάβει τους ενόχους που φυλακίστηκαν και θανατώθηκαν. Η αγάπη κι ο σεβασμός του Ξέρξη για τη βασίλισσά του αλλά και για τον αιχμάλωτο Ιουδαίο, που κανείς δε γνώριζε πως ήταν συγγενής της, μεγάλωσαν δείχνοντας την ευγνωμοσύνη του.

Δυστυχώς όμως μια πολύ μεγάλη δοκιμασία περίμενε τα δυο πιστά ξαδέλφια.

Μια μέρα ο Αμάν, ένας ισχυρός άνδρας και βασιλικός σύμβουλος, ανάμεσα στο πλήθος που με φόβο τον προσκυνούσε καθώς διέσχιζε το δρόμο, διέκρινε έναν άνδρα ο οποίος δεν υποκλινόταν μπροστά του. Γεμάτος περιέργεια ρώτησε κι έμαθε πως ήταν ο Μαρδοχαίος, Ιουδαίος στην καταγωγή, και πως όλοι οι Ιουδαίοι προσκυνούσαν μονάχα το Θεό τους και κανέναν άλλο. Ο εγωιστής Αμάν, μην μπορώντας να συγκρατήσει το θυμό του, παρουσιάστηκε στον Ξέρξη και τον έπεισε να διατάξει το θάνατο όλων των Ιουδαίων, ως το πιο μικρό παιδί! Ένα ολόκληρο έθνος και μάλιστα ο εκλεκτός λαός απ' τον οποίο θα γεννιόταν ο Χριστός μας κινδύνευε εξαιτίας του εγωισμού ενός ανθρώπου! Κι ο βασιλιάς έβγαλε το φοβερό διάταγμα, χωρίς να ξέρει βέβαια ότι κι η αγαπημένη του Εσθήρ ήταν κι εκείνη Ιουδαία. Τα νέα διαδόθηκαν από τους κήρυκες αστραπιαία στην αυτοκρατορία.

Όταν ο Μαρδοχαίος άκουσε για το διάταγμα εναντίον των Ιουδαίων, έτρεξε αμέσως στην Εσθήρ. Της εξήγησε συγκινημένος ότι ο Θεός θέλησε να την κάνει βασίλισσα, για να σώσει το λαό της σ' αυτή τη δύσκολη ώρα, παρακαλώντας τον Ξέρξη να ακυρώσει την παράλογη κι άδικη απόφασή του. Αν εκείνη αρνιόταν, ο Παντοδύναμος Θεός θα έβρισκε άλλο τρόπο, μα η Εσθήρ θα έχανε για πάντα τη μοναδική αυτή ευκαιρία να υπηρετήσει το θέλημά Του. Η πιστή κοπέλα άκουσε τον ξάδελφό της προσεκτικά και σαν άνθρωπος δείλιασε μπροστά στο μεγάλο δίλημμα. Αν ζητούσε απ' το βασιλιά τη σωτηρία των Ιουδαίων, θα έπρεπε να αποκαλύψει ότι κι εκείνη είναι Ιουδαία, οπότε θα κινδύνευε κι η δική της ζωή. Αν όμως σώπαινε και δεν έλεγε σε κανέναν για την καταγωγή της, τότε μπορεί ο λαός της να χανόταν αλλά η ίδια θα γλίτωνε από το θάνατο. Πόσο η αγωνία της μας θυμίζει σήμερα τις Μυροφόρες, που βάδιζαν μόνες τα ξημερώματα, με το φόβο των Ρωμαίων στρατιωτών και την αδυναμία τους μπροστά στην τεράστια πέτρα που νόμιζαν πως ακόμα σκέπαζε τον Τάφο του Κυρίου! Μια αγωνία όμως που έγινε απέραντη χαρά όταν έτρεξαν πρώτες να ειδοποιήσουν ότι ο Χριστός «ανέστη»!

Κι έτσι η Εσθήρ αποφάσισε να μιλήσει στον Ξέρξη με ταπείνωση αλλά και θάρρος που στηριζόταν στην εμπιστοσύνη της στο Θεό. Δεν άντεχε στη σκέψη του χαμού των συμπατριωτών της, ακόμα κι αν αυτό σήμαινε να χάσει η ίδια τα πάντα αποκαλύπτοντας την αλήθεια. Ζήτησε να μεσολαβήσουν όλοι στο Θεό για εκείνην με το να νηστεύουν και να προσευχηθούν μαζί της για τρεις μέρες, πριν αυτή πάει στο βασιλιά. Την τέταρτη, λοιπόν, μέρα η Εσθήρ με λαμπερά ρούχα μπήκε στην αίθουσα του θρόνου τρέμοντας γιατί, αν και βασίλισσα, απαγορευόταν να παρουσιαστεί μπροστά στον Ξέρξη απρόσκλητη. Εκείνος όμως την καθυσάχασε απλώνοντάς της το χρυσό του σκήπτρο και λέγοντάς της πως μπορεί να του ζητήσει ό,τι θέλει. Η βασίλισσα τότε γονάτισε παρακαλώντας τον να τη σώσει από βέβαιο θάνατο! Εκπληκτος ο βασιλιάς την ρώτησε ποιος την απείλησε κι η Εσθήρ έδειξε με θάρρος τον Αμάν, αποκαλύπτοντας πως είναι κι αυτή μια Ιουδαία που κινδυνεύει από το μίσος του. Ο Ξέρξης, μαθαίνοντας όλη την αλήθεια, χωρίς δισταγμό διέταξε να κρεμάσουν τον Αμάν και να σωθεί η βασίλισσά του μαζί με ολόκληρο το λαό της. Όσο για το Μαρδοχαίο, ο βασιλιάς δε φάνηκε αχάριστος. Τον έκανε έμπιστο σύμβουλό του, σίγουρος πως κάθε του λόγος θα ήταν δίκαιος και σοφός.

Η Εσθήρ έμεινε στην ιστορία ως μια ενάρετη βασίλισσα που με γενναιότητα έσκυψε στο δράμα του λαού της και τον έσωσε. Μόνο ο Χριστός μας, που αν και Θεός, έγινε άνθρωπος φτάνοντας μέχρι το θάνατο για να σωθούν τα πλάσματά Του μπορεί να χαρίσει σε άνδρες και γυναίκες μια τέτοια δυνατή αγάπη που ξεπερνά το φόβο του θανάτου!

Δ. ΣΥΝΟΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που θα μπορούσαμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κλπ)

**Η βασίλισσα Εσθήρ με ταπείνωση κι αγάπη έσωσε
τους Ισραηλίτες από το θάνατο, θυμίζοντάς μας το Χριστό μας,
βασιλιά όλου του κόσμου, που ταπεινώθηκε κατεβαίνοντας
από τον ουρανό για να σώσει τα πλάσματά Του.**

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

- Κανείς δεν μπορούσε να σκεφτεί ότι μια Ιουδαία αιχμάλωτη, ορφανή θα μπορούσε να γίνει βασίλισσα και αυτοκράτειρα! Όμως στην περίπτωση της Εσθήρ (που τιμάται κι αυτή με τους λοιπούς Δικαίους πριν τα Χριστούγεννα) είναι ολοφάνερη η Θεία Πρόνοια.
- Είναι άξιο να σημειωθεί η ανεπιτήδευτη ομορφιά της Εσθήρ. Το φυσικό της κάλλος συνδυαζόταν με την εσωτερική ομορφιά και τις αρετές της. Αυτά ήταν από μόνα τους αρκετά για να κάνουν το βασιλιά να την αγαπήσει και να την παντρευτεί.
- Χαρακτηριστικό της όλης αρετής της ήταν και το ότι κι όταν ακόμα έγινε βασίλισσα συνέχιζε να σέβεται τον ξάδελφό της, ο οποίος την προστάτευε από τότε που εκείνη έχασε τους γονείς της. Είναι πολύτιμο στολίδι για τον άνθρωπο να θυμάται πάντοτε τους ευεργέτες του. Ευγνωμοσύνη έδειξε αργότερα κι ο Ξέρξης στο Μαρδοχαίο που του είχε σώσει τη ζωή.
- Η Εσθήρ είναι αξιοθαύμαστη και για έναν ακόμα λόγο. Ενώ σε άλλους ο πλούτος, η δόξα και η εξουσία αλλοιώνουν το χαρακτήρα τους, εκείνη ενώ έφυγε από την αφάνεια κι έγινε βασίλισσα, παρέμεινε πιστή στο Θεό και εντελώς ανεπηρέαστη από το ειδωλολατρικό περιβάλλον της βασιλικής αυλής.
- Η Εσθήρ με την απόφασή της να μιλήσει στον Ξέρξη έδειχνε την απόλυτη εμπιστοσύνη της στο Θεό. Πίστευε επίσης στη δύναμη που έχει η προσευχή και η νηστεία να προσελκύουν τη χάρη του Θεού. Γνώριζε δε ότι σε έκτακτες περιστάσεις οι ευσεβείς προσεύχονται και νηστεύουν όλοι μαζί ταυτόχρονα.
- Πολλές γυναίκες παίρνοντας δύναμη από τη χάρη του Θεού έκαναν ανδρείες πράξεις. Η Εσθήρ έχοντας εμπιστοσύνη στο Θεό, έβαλε σε κίνδυνο την ίδια της τη ζωή, απηφώντας το βασιλικό διάταγμα και λέγοντας πως είναι προτιμότερο να κάνει το καθήκον της και ας πεθάνει για το λαό της. Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφερθεί ότι ανάλογη τόλμη συναντάμε και στις Μυροφόρες γυναίκες. Κι εκείνες με απέραντη θλίψη αλλά και με ανυποχώρητη απόφαση, νίκησαν το φόβο του θανάτου. Ξεπέρασαν με ηρωισμό τη φυσική αδυναμία της γυναίκας. Δεν σκέφτηκαν τους κινδύνους στο σκοτάδι και στην ερημιά, ούτε τους στρατιώτες ή το σκληρό ρωμαϊκό νόμο. Αγάπησαν τον Κύριο και Εκείνος τις αντάμειψε γενναία. Κοινό σημείο είναι η πίστη στο Θεό.
- Η αγάπη του Θεού για τον αμαρτωλό άνθρωπο είναι ασύλληπτη. Μοιάζει με το σκήπτρο που τείνει ο βασιλιάς στην Εσθήρ όταν εκείνη εμφανίζεται ενώπιόν του απρόσκλητη και της σώζει τη ζωή, κι ας έχει εκείνη παραβεί το νόμο του κι ας μη δικαιούται τέτοια εύνοια. Έχει όμως παρουσιαστεί μπροστά του με καρδιά γεμάτη ταπείνωση και όταν της χαρίζεται η εύνοια του βασιλιά, τότε εκείνη τη δέχεται γεμάτη ευγνωμοσύνη και ενεργεί μέσα σε αυτή.
- Η θέση της Εσθήρ στην Περσική αυτοκρατορία ήταν πολύ σημαντική. Ήταν η βασίλισσα μιας απέραντης αυτοκρατορίας που εκτεινόταν από την Ινδία ως την Αιθιοπία. Θα μπορούσε, λοιπόν, να μείνει στην υψηλή θέση της απολαμβάνοντας τα προνόμιά της και να μην ασχοληθεί καθόλου με το πρόβλημα που αντιμετώπιζε ο λαός της. Εκείνη όμως «κατέβηκε» από τον ψηλό θρόνο της για να σώσει το λαό της, τους ανίσχυρους αιχμαλώτους, τους ταπεινούς δούλους. Ανίσχυροι και ταπεινοί είμαστε κι εμείς μπροστά στο Θεό, το Βασιλιά του σύμπαντος. Κι Εκείνος, αν και Βασιλιάς, «κατέβηκε» από τον ουράνιο Θρόνο Του, για να σώσει εμάς από το Θάνατο. Κι όπως με τη βοήθεια της Εσθήρ ανέτειλαν ελπίδες σωτηρίας για τους Ισραηλίτες, έτσι και για μας ανέτειλαν ελπίδες σωτηρίας με την Ενανθρώπιση του Χριστού που «έσκυψε» στο δικό μας δράμα.

- Ο Θεός παρακολουθεί με άγρυπνο βλέμμα τη ζωή των ευσεβών ανθρώπων, όπου κι αν αυτοί βρίσκονται και τους προστατεύει ακόμα κι αν είναι ελάχιστοι ή εντελώς μόνοι, διασκορπισμένοι μέσα σε ένα ειδωλολατρικό περιβάλλον. Πρωθυπουργός του Ξέρξη ήταν ένας Ιουδαίος και σύζυγός του μια Ιουδαία. Αυτό πρέπει να δυναμώνει την πίστη και την ελπίδα μας προς τον Θεό. Όπως στην Αίγυπτο με τον Ιωσήφ και στη Βαβυλώνα με το Δανιήλ έτσι και στην ειδωλολατρική Περσία ο Θεός εργάστηκε το σωτήριο έργο του με τον πιστό Μαρδοχαίο και την ενάρετη Εσθήρ.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

- Σε πιθανή ερώτηση των παιδιών σχετικά με το ότι η Εσθήρ απέκρυψε την καταγωγή της και άρα την πίστη της στον ένα Θεό, καλό είναι να εξηγήσουμε στα παιδιά ότι ο Μαρδοχαίος δεν της είπε να αρνηθεί την πατρίδα της ούτε να πει ψέματα. Εάν της έλεγε κάτι τέτοιο, τότε σαφέστατα δεν θα έπρεπε να τον ακούσει. Εκείνος, όμως, της είπε απλώς να μην τα φανερώσει. Ψέμα δεν πρέπει να λέγεται σε καμία περίπτωση, αλλά την αλήθεια είναι δυνατόν σε κάποιες περιστάσεις να μην την φανερώσουμε, περιμένοντας από το Θεό να παρουσιάσει την κατάλληλη στιγμή.
- Αν η Εσθήρ αποφάσιζε να μη μιλήσει στο βασιλιά, τότε οι Ισραηλίτες θα σκοτώνονταν; Και πώς θα εκπληρωνόταν το σχέδιο του Θεού για τη σωτηρία των ανθρώπων, αφού ο Θεός είχε πει πως ο Σωτήρας θα προερχόταν από το λαό του Ισραήλ; Μην ξεχνάμε πως ο Μαρδοχαίος θύμισε στην Εσθήρ πως δεν θα πρέπει ποτέ να θεωρήσει τον εαυτό της τόσο σπουδαίο που να νομίζει ότι από αυτή και μόνο εξαρτάται η τύχη του λαού του Θεού. Ο Θεός είναι παντοδύναμος κι ακόμα κι αν η Εσθήρ δεν δεχόταν να μεσολαβήσει στο βασιλιά για τους Ιουδαίους, θα έβρισκε άλλους ανθρώπους να υπηρετήσουν τα σχέδιά Του. Εκείνη απλά θα απομακρυνόταν από τη Χάρη του Θεού αν επέλεγε να μην υπηρετήσει το σχέδιό Του.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

- ▶ Παλαιά Διαθήκη, Εσθήρ.
- ▶ Η Παλαιά Διαθήκη μετά συντόμου ερμηνείας, ερμ. Π. Ν. Τρεμπέλα, εκδ. Αδελφότης Θεολόγων «Ο Σωτήρ», Αθήναι 1998, τομ.8.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Χριστὸς Ἀνέστη ἐκ νεκρῶν θανάτῳ θάνατον πατήσας καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΛΙΜΑΝΙ

Συ, η ελπίδα της καρδιάς μου,
το καταφύγιο και η χαρά, Θεέ μου.

Συ το απάνεμο λιμάνι,
το φως του ήλιου μες στη σκοτεινιά.

Μάθε με, Κύριε, ν' αγαπώ
τον εαυτό μου να ξεχνώ,
μες στο λιμάνι Σου να ζω
και νύχτα μέρα για Σε να τραγουδώ, Θεέ μου.

Πως μακριά Σου η ζωή μου
μοιάζει μ' ανθό, που ζει χωρίς νερό
και πως τώρα, Χριστέ, που Σε γνωρίζω,
ζώντας στη γη πετώ στον ουρανό.

Μάθε με.....

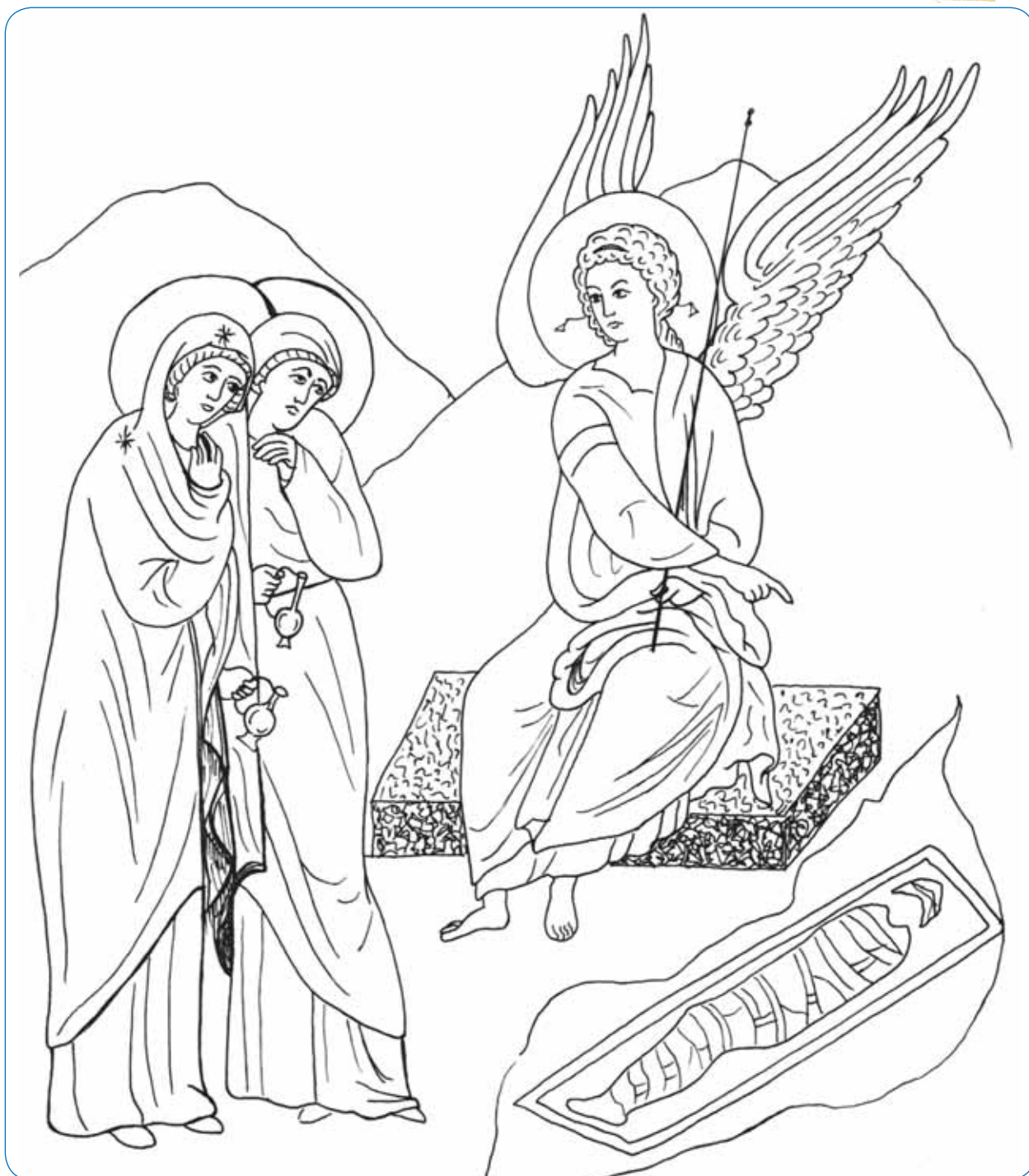
Πως η ψυχή δίχως Εσένα
είναι καράβι δίχως οδηγό
και πως τώρα, Χριστέ, που Σε γνωρίζω
για τη δική Σου δόξα μόνο ζω.

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΤΟΥ ΓΕΛΙΟΥ

Με το παιχνίδι αυτό εξασκούνται τα παιδιά στην αυτοκυριαρχία. Ένα ανοικτό μαντίλι ρίχνεται στον αέρα, όλα τα παιδιά πρέπει να γελούν με την καρδιά τους, αλλά τη στιγμή που το μαντίλι αγγίζει το έδαφος, ή το πιάσει ο κατηχητής αμέσως πρέπει να σταματήσει το γέλιο. Ο κατηχητής μπορεί για να ξεγελάσει τα παιδιά να πηδά στον αέρα για να πιάσει το μαντίλι ή να το αφήσει να πέσει κάτω κ.λπ.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Στο παρακάτω κρυπτόλεξο υπάρχουν 8 λέξεις (οριζόντια και κάθετα)
που έχουν σχέση με την ιστορία μας.
Κυκλώστε τις και συμπληρώστε τις από κάτω:

N	M	T	Y	Π	P	X	N	I
Θ	Y	P	K	E	H	P	H	Σ
I	P	Θ	A	P	P	O	Σ	Ω
Ξ	O	Y	K	Σ	N	Σ	T	Σ
E	Φ	N	Z	I	Ψ	T	E	K
P	O	Σ	Π	A	P	O	I	Λ
Ξ	P	K	Z	I	O	Σ	A	A
H	E	Y	A	Σ	Γ	A	Λ	B
Σ	Σ	H	Π	A	Λ	A	T	I
I	A	M	A	N	Ω	P	Γ	A

M _____

Π _____

Σ _____

A _____

N _____

Θ _____

Π _____

Ξ _____

Ταιριάζτε τραβώντας γραμμές:

Τυφλώνεται από τον εγωισμό.

Σώζει τη ζωή του βασιλιά.

Δείχνει σπάνιο θάρρος.

ΕΣΘΗΡ

ΑΜΑΝ

ΜΑΡΔΟΧΑΙΟΣ

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

Ο ΔΥΝΑΤΟΣ ΣΑΜΨΩΝ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να γνωρίσουν τα παιδιά μέσα απ' την ιστορία του Σαμψών την πίστη της Εκκλησίας μας στην Ανάληψη του Κυρίου και στην άνοδο της ανθρώπινης φύσης στα δεξιά του Πατρός.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Το ταξίδι μας στην Παλαιά Διαθήκη.
- Η εμφάνιση του αγγέλου και η γέννηση του Σαμψών.
- Ο Σαμψών Ναζιραίος - η δύναμη στα μαλλιά του.
- Ο Σαμψών νικά το λιοντάρι.
- Οι Ισραηλίτες κι οι εχθροί τους, οι Φιλιισταίοι.
- Ο δυνατός Σαμψών γίνεται Κριτής των Ισραηλιτών. Με τη δύναμή του θα βοηθήσει τους Ισραηλίτες εναντίον των Φιλιστών.
- Ο Σαμψών πηγαίνει στη Γάζα, μένει στο σπίτι μιας γυναίκας και οι Φιλιισταίοι τον καταδιώκουν.
- Ο Σαμψών ξεφεύγει από τη μανία των Φιλιστών.
- Γνωρίζει τη Δαλιδά και της δείχνει την αγάπη του.
- Οι Φιλιισταίοι πείθουν τη Δαλιδά να μάθει το μυστικό της δύναμης του Σαμψών και την δωροδοκούν.
- Η Δαλιδά με πανουργία καταφέρνει να μάθει το μυστικό του Σαμψών.
- Οι Φιλιισταίοι κόβουν τα μαλλιά του Σαμψών. Χάνεται η δύναμή του. Τύφλωση, φυλάκιση και καταναγκαστικά έργα του Σαμψών.
- Οι Φιλιισταίοι φωνάζουν το Σαμψών για να τους διασκεδάσει.
- Προσευχή στο Θεό. Ο Σαμψών γκρεμίζει το ναό των Φιλιστών.
- Θυσία Σαμψών, θάνατος Φιλιστών, ένδοξη Ανάληψη του Κυρίου.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Μας αξίωσε φέτος ο Θεός να ταξιδέψουμε στα χρόνια της Παλαιάς Διαθήκης και να γνωρίσουμε την πίστη των δικαίων ανθρώπων που περίμεναν με ελπίδα το Σωτήρα μας. Πατριάρχες, Κριτές, Προφύτες, Βασιλιάδες κι απλοί άνθρωποι έφτιαξαν μια τεράστια αλυσίδα που άντεξε τις μεγαλύτερες δοκιμασίες των σκληρών εκείνων χρόνων, από τον Αδάμ και την Εύα έως την Παναγία μας. Τους χρωστάμε πολλά, γιατί χωρίς τον αγώνα και τη δύναμή τους ο κόσμος δε θα είχε ετοιμαστεί για τον ερχομό του Χριστού μας. Και μια και μιλήσαμε για δύναμη, αξίζει η τελευταία μας ιστορία να αφιερωθεί σ' αυτήν.

Ζούσε κάποτε στη φυλή Δαν του Ισραήλ μια πιστή γυναίκα που δεν μπορούσε να κάνει παιδιά. Κάποια μέρα ξαφνικά ένας άγγελος φανερώθηκε μπροστά της και της είπε πως θα γεννήσει ένα αγόρι.

Της εξήγησε μάλιστα πως το αγόρι αυτό θα είναι Ναζιραίος, δηλαδή αφιερωμένο στο Θεό, γι' αυτό δεν πρέπει ούτε κρασί να πιεί ποτέ αλλ' ούτε να κόψει και τα μαλλιά του, γιατί απ' αυτά θα αντλεί τη θαυμαστή του δύναμη! Η ευσεβής γυναίκα, αναστατωμένη από την ουράνια εμφάνιση, έτρεξε ν' αναγγείλει στο σύζυγό της, το Μανωέ, τη χαρούμενη είδηση. Εκείνος έδειξε αμέσως πίστη στο Θεό και προσευχήθηκε να τον φωτίσει, ώστε να αναθρέψει το παιδί του σύμφωνα με το άγιο θέλημά Του, μια και γνώριζε καλά πως αυτό είναι το καθήκον κάθε γονιού.

Πράγματι μήνες αργότερα η γυναίκα γέννησε ένα αγοράκι γεμάτο υγεία. Το ονόμασαν Σαμψών, που σημαίνει «ήλιος». Ο Σαμψών μεγάλωνε και ξεχώριζε για την ασύγκριτη δύναμή του. Κάποια μέρα μάλιστα είδε στο δρόμο ένα μικρό λιοντάρι που όρμησε αγριεμένο κατά πάνω του! Ο Σαμψών, χωρίς να φοβηθεί το άγριο ζώο, πάλεψε μαζί του και το σκότωσε με πολύ μεγάλη ευκολία. Μ' αυτό τον άθλο ο Θεός ήθελε να του δείξει πως όταν Εκείνος είναι κοντά μας και μας δυναμώνει, τότε μπορούμε να κάνουμε πολλά. Το ίδιο άλλωστε δεν είχε γίνει και με το νεαρό Δαβίδ όταν ο Θεός τον βοήθησε να εξοντώσει ένα λιοντάρι και μια αρκούδα;

Έτσι, λοιπόν, ο δυνατός Σαμψών έγινε Κριτής, δηλαδή αρχηγός των Ισραηλιτών. Καθήκον του την εποχή εκείνη ήταν να αντιμετωπίσει έναν μεγάλο και σκληρό εχθρό, τους Φιλισταίους. Οι Φιλισταίοι είχαν καταφέρει να υποδουλώσουν για σαράντα ολόκληρα χρόνια τους Ισραηλίτες κι ο πανίσχυρος Σαμψών γεννήθηκε για να τους βοηθήσει. Γνωρίζοντας οι εχθροί του τη μεγάλη του δύναμη δεν έχαναν ευκαιρία προκειμένου να του κάνουν κακό και να γλιτώσουν μια και καλή από εκείνον.

Κάποτε ο Σαμψών επισκέφθηκε την πόλη Γάζα, την πρωτεύουσα των Φιλιστών. Εκεί συνάντησε μια γυναίκα που ζούσε αδιαφορώντας για το θέλημα του Θεού και δέχτηκε να φιλοξενηθεί στο σπίτι της. Πόσο απρόσεχτος φάνηκε! Όποιος αγωνίζεται με πίστη ν' ακολουθεί το δρόμο του Θεού προσέχει πού πηγαίνει και με ποιους συναναστρέφεται, γιατί διαφορετικά μπορεί να βρεθεί σε κινδύνους. Αυτό ακριβώς έπαθε κι ο Σαμψών. Οι Φιλισταίοι έμαθαν πως ήρθε στην πατρίδα τους και σχεδίαζαν πώς θα του κάνουν κακό. Περικύκλωσαν όλη την περιοχή, έκλεισαν με μεγάλη ασφάλεια την πόλη της πόλης τους για να μην μπορεί ο αντίπαλός τους να ξεφύγει και περίμεναν να ξημερώσει για να τον σκοτώσουν. Όμως τα μεσάνυχτα ο Σαμψών ξύπνησε. Σίγουρα η συνειδήσή του θα του έλεγε: «Είσαι άνθρωπος του Θεού! Πώς βρέθηκες εδώ; Στο σπίτι που σε φιλοξενούν δεν πιστεύουν στον αληθινό Θεό. Φύγε γρήγορα! ». Κι ο γενναίος Σαμψών έφτασε στην πόλη της πόλης, χωρίς να τον καταλάβει κανείς. Σήκωσε τα δυνατά του χέρια κι άρπαξε τις πόρτες. Τις τράβηξε με τόση δύναμη ώστε τις έβγαλε, προτυπώνοντας το Χριστό μας, που όταν κατέβηκε στον Άδη συνέτριψε τις χάλκινες πύλες του.

Δυστυχώς όμως, παρόλο που ο Σαμψών κινδύνευσε τόσο πολύ, δεν συνετίστηκε. Ήταν θαρραλέος μα αφελής. Γνώρισε την όμορφη Φιλισταία Δαλιδά και την αγάπησε πολύ, αν κι εκείνη δεν του συμπεριφέρθηκε σωστά κι έλεγε ψέματα ότι τον αγαπάει. Οι συμπατριώτες της σκέφτηκαν πως για να νικήσουν τον Σαμψών θα έπρεπε να μάθουν την πηγή της δύναμής του. Κι όπως οι εχθροί του Χριστού μας, αιώνες αργότερα, βρήκαν ως προδότη τον Ιούδα, έτσι κι οι αντίπαλοι του Σαμψών βρήκαν τη Δαλιδά, για να τους βοηθήσει. Της ζήτησαν, λοιπόν, να τον καλοπιάσει, ώστε να της φανερώσει το μυστικό του και της υποσχέθηκαν μάλιστα πως αν καταφέρει να το μάθει θα της δώσουν πολλά χρήματα! Η Δαλιδά δέχθηκε, όπως κι ο Ιούδας θα δεχόταν για τριάντα αργύρια να προδώσει το Χριστό. Άρχισε τότε αμέσως τις προσπάθειές της για να μάθει το μυστικό. Τρεις φορές πίστεψε η Δαλιδά πως τα κατάφερε μα και τις τρεις φορές ο Σαμψών την ξεγέλασε και δεν της φανέρωσε την αλήθεια. Τότε εκείνη άρχισε να κλαίει και να διαμαρτύρεται πως δεν την αγαπά και πως γι' αυτό δεν της εμπιστεύεται πού κρύβεται η μεγάλη του δύναμη. Ο Σαμψών, που αγαπούσε πολύ τη Δαλιδά, λύγισε και τελικά της αποκάλυψε ότι η δύναμή του οφείλεται στα μαλλιά του. Της εξήγησε πως από μικρό παιδί ήταν αφιερωμένος στο Θεό με εντολή να μην τα κόψει ποτέ, γιατί αλλιώς η δύναμή του θα χανόταν.

Τι καταστροφή! Μόλις η Δαλιδά έμαθε το μυστικό, έτρεξε χαρούμενη στους Φιλισταίους λέγοντας τα πάντα. Εκείνοι της έδωσαν τα χρήματα, όπως της είχαν υποσχεθεί, κι η πονηρή Δαλιδά επέστρεψε κι αποκοίμισε τον Σαμψών. Όση ώρα εκείνος κοιμόταν, έβαλε ανθρώπους να του ξυρίσουν το κεφάλι. Μόλις ο προδομένος αρχηγός των Ισραηλιτών ξύπνησε δεν είχε πια δύναμη! Αντί να εμπιστευτεί τον Κύριο που τόσα χρόνια του χάριζε θαυμαστές νίκες για τη σωτηρία του λαού Του, εκείνος εμπιστεύθηκε ανθρώπους άπιστους κι ειδωλολάτρες. Όταν απομακρυνθούμε από το Θεό είμαστε ανίκανοι να αντισταθούμε σε οποιονδήποτε εχθρό της ψυχής μας. Έτσι οι Φιλισταίοι με μεγάλη ευκολία τον έδεσαν, τον τύφλωσαν και τον έριξαν στη φυλακή, ικανοποιημένοι στη σκέψη πως γλίτωσαν μια και καλή από αυτόν. Ο άλλοτε πανίσχυρος αντίπαλός τους ήταν υποχρεωμένος εκεί να γυρίζει ολημερίς ένα βαρύ χειρόμυλο δουλεύοντας σκληρά. Κι οι Ισραηλίτες χωρίς τον Σαμψών δεν μπορούσαν να κάνουν απολύτως τίποτα.

Ο καιρός περνούσε. Οι φύλακες παρατηρούσαν τα μαλλιά του Σαμψών που μάκραναν σιγά σιγά κι

έβλεπαν πως επέστρεφε η παλιά του δύναμη μα δε φαινόταν επικίνδυνος πια. Μια μέρα που οι Φιλισταίοι έκαναν θυσίες προς τιμήν του ψεύτικου θεού τους Δαγών, σκέφτηκαν να φέρουν στο ναό τους τον τυφλό Σαμψών για να τους διασκεδάσει. Τότε άρχισαν όλοι να τον κοροϊδεύουν και να γελούν μαζί του. Εκείνος, έχοντας ταπεινωθεί βαθιά από τα παλιά του λάθη, άκουγε τα προκλητικά λόγια τους χωρίς ν' απαντά τίποτα, προτυπώνοντας και πάλι το Χριστό μας την ώρα της μεγάλης Του ταπείνωσης, τότε που έμενε σιωπηλός μπροστά στις κοροϊδίες και τους χλευασμούς των Ρωμαίων στρατιωτών. Το μόνο που ζήτησε έπειτα από λίγο ο Σαμψών, ήταν να τον οδηγήσει κάποιος κοντά στις πανύψηλες κολόνες που στήριζαν τη στέγη του ναού όπου διασκεδάζαν οι Φιλισταίοι. Αφού τις αγκάλιασε με τα χέρια του, προσευχήθηκε με θέρμη στο Θεό να του δώσει μια τελευταία ευκαιρία να επανορθώσει. «Ας πεθάνω μαζί με τους εχθρούς της πατρίδας μου», είπε κι αμέσως άρχισε να τις κουνά τόσο δυνατά ώστε οι τοίχοι έσπασαν και γκρεμίστηκε ολόκληρο το κτήριο! Έτσι καταπλακώθηκαν όλοι οι αρχηγοί των Φιλισταιών μαζί με τους περισσότερους πολεμιστές τους.

Η προσευχή του Σαμψών δείχνει την αληθινή μετάνοιά του. Με την υπομονή και την ταπείνωση ανέβηκε ακόμη ψηλότερα απ' ό,τι ήταν πριν, σώζοντας με τη θυσία του το λαό του. Έτσι, για τελευταία και σπουδαιότερη φορά, μας θύμισε και πάλι το Χριστό μας · υπομένοντας το Σταυρό και νικώντας το θάνατο με την Ανάσταση, ανέβασε στο τέλος την ανθρώπινη φύση μας με την ένδοξη Ανάληψή Του εκεί που δεν τολμούσαμε ποτέ να φανταστούμε: στα δεξιά του Θεού Πατέρα!

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που θα μπορούσαμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κλπ)

Κάθε άνθρωπος μπορεί να κάνει λάθη και να «πέφτει» όπως ο Σαμψών, αλλά «ξανασηκώνεται» όταν επιστρέφει κοντά στο Χριστό που ανέβασε τη φύση μας στα δεξιά του Θεού Πατέρα.

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

- Βλέπουμε με πόσο μεγάλη προθυμία ο Μανωέ δέχεται να υπηρετήσει το θέλημα του Θεού. Μας θυμίζει πολλούς Δικαίους και Αγίους με κυριότερη βέβαια την Παναγία μας την ώρα του Ευαγγελισμού της. Όποιος εξάλλου υποτάσσεται στο άγιο θέλημα του Θεού, μπορεί με τη δύναμη Εκείνου να νικήσει τον διάβολο ο οποίος επιτίθεται σαν λιοντάρι που ζητά να μας καταπιεί.
- Ο Θεός έχει δώσει στα βάθη της ψυχής μας τη συνείδηση. Αυτή είναι ο άγρυπνος φύλακας μας. Μας επαναφέρει στην τάξη κάθε φορά που ξεφεύγουμε από το δρόμο του Θεού.
- Όταν «αποκοιμηθούμε» από την αμαρτία, τότε ξαφνικά θα ξυπνήσουμε και θα βρεθούμε στα χέρια των εχθρών της ψυχής μας.
- Πρώτα έρχεται η πνευματική τύφλωση και ύστερα η σωματική. Η τύφλωση του Σαμψών μας φέρνει στο μυαλό την τύφλωση του νου. Ο διάβολος με τις παγίδες του «τυφλώνει» και εξευτελίζει όσους παραβαίνουν το θέλημα του Θεού. Εδώ, δεδομένου ότι το συγκεκριμένο μάθημα είναι το τελευταίο όλης της κατηχητικής χρονιάς, δίνεται μια πολύ καλή ευκαιρία στον κατηχητή να εξηγήσει στα παιδιά ότι το καλοκαίρι που θα κάνουν τις διακοπές τους η σχέση τους με το Θεό θα πρέπει να παραμείνει ζωντανή. Το πάθημα του Σαμψών ως μας διδάξει να φυλάμε την αγνότητά μας και να μένουμε συνδεδεμένοι με το Θεό, με την καθημερινή προσευχή, τον εκκλησιασμό και φυσικά τη Θεία Κοινωνία. Όπου κι αν βρισκόμαστε το καλοκαίρι, να μένουμε στην ψυχή Ναζιραίοι (αφιερωμένοι στο Θεό).
- Τον Σαμψών τον βλέπουμε και ως «τύπο» του Χριστού:
 - ▶ Ο Κύριος απλώνοντας τα χέρια Του πάνω στο Σταυρό, συνέτριψε τις πύλες του Θανάτου και του Άδην. Αντίστοιχα ο Σαμψών κατέστρεψε τον ειδωλολατρικό ναό απλώνοντας τα δυνατά χέρια του.

- ▶ Με το θάνατό Του ο Κύριος απάλλαξε τους ανθρώπους από τον αιώνιο θάνατο. Με το θάνατό του ο Σαμψών απάλλαξε το λαό του από τους Φιλισταίους.
- ▶ Ο Θεάνθρωπος Χριστός μετά το Πάθος, τη Σταύρωση και την Ανάσταση αναλήφθηκε στους Ουρανούς και κάθισε στα δεξιά του Πατρός δείχνοντας τη δύναμή Του. Αντίστοιχα και ο Σαμψών δέχτηκε τους χλευασμούς και την τύφλωση από τους Φιλισταίους, αλλά όταν μετάνιωσε και επέστρεψε στο δρόμο του Θεού απέκτησε ξανά τη χαμένη του δύναμη. Μετά την «πτώση» κατάφερε να «ξανασηκωθεί» μένοντας δίπλα στο Θεό. Επομένως κάθε άνθρωπος γεννιέται κατά Χριστό, έπειτα πάσχει μαζί με το Χριστό, στη συνέχεια νικάει το κράτος του διαβόλου και ανασταίνεται. Τέλος μπορεί να ζήσει τη θέωση. Ο Χριστός πρώτος με την Ανάληψή Του στους Ουρανούς έδειξε ότι και ο άνθρωπος μετά το θάνατο και την ανάσταση της ψυχής μπορεί να φτάσει στη θέωση και να καθίσει στα δεξιά του Θρόνου του Θεού.
- Παίρνοντας αφορμή από το Ευαγγέλιο της Κυριακής, το οποίο αναφέρεται στον Παράλυτο, ο κατηχητής μπορεί επίσης να πει ότι κι αν δοκιμαζόμαστε στη ζωή μας κι αν κάποιες φορές στερούμαστε την αμεσότητα της θείκης παρουσίας, μπορούμε να ελπίζουμε στη δυνατότητα που έχουμε να γίνουμε κι εμείς μέτοχοι και μέλη της βασιλείας του Θεού.
- Τέλος, μια και στα μικρά παιδιά (ιδιαίτερα στα αγόρια) κάνει φοβερή εντύπωση η σωματική δύναμη, καλό είναι να τονίσουμε πως αληθινή δύναμη είναι η αυτοκυριαρχία στα πάθη μας και ο αγώνας μας να υπακούμε στο θέλημα του Θεού. Ο Σαμψών βασίστηκε στο χάρισμα της δύναμής του και γρήγορα το έχασε. Μόνο όταν ταπεινώθηκε και μετάνιωσε για τα σφάλματά του (ας θυμηθούμε την αυτοκυριαρχία του μπροστά στις κοροϊδίες των Φιλισταιών στο ναό), επέδειξε αληθινή δύναμη, ψυχική και σωματική.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

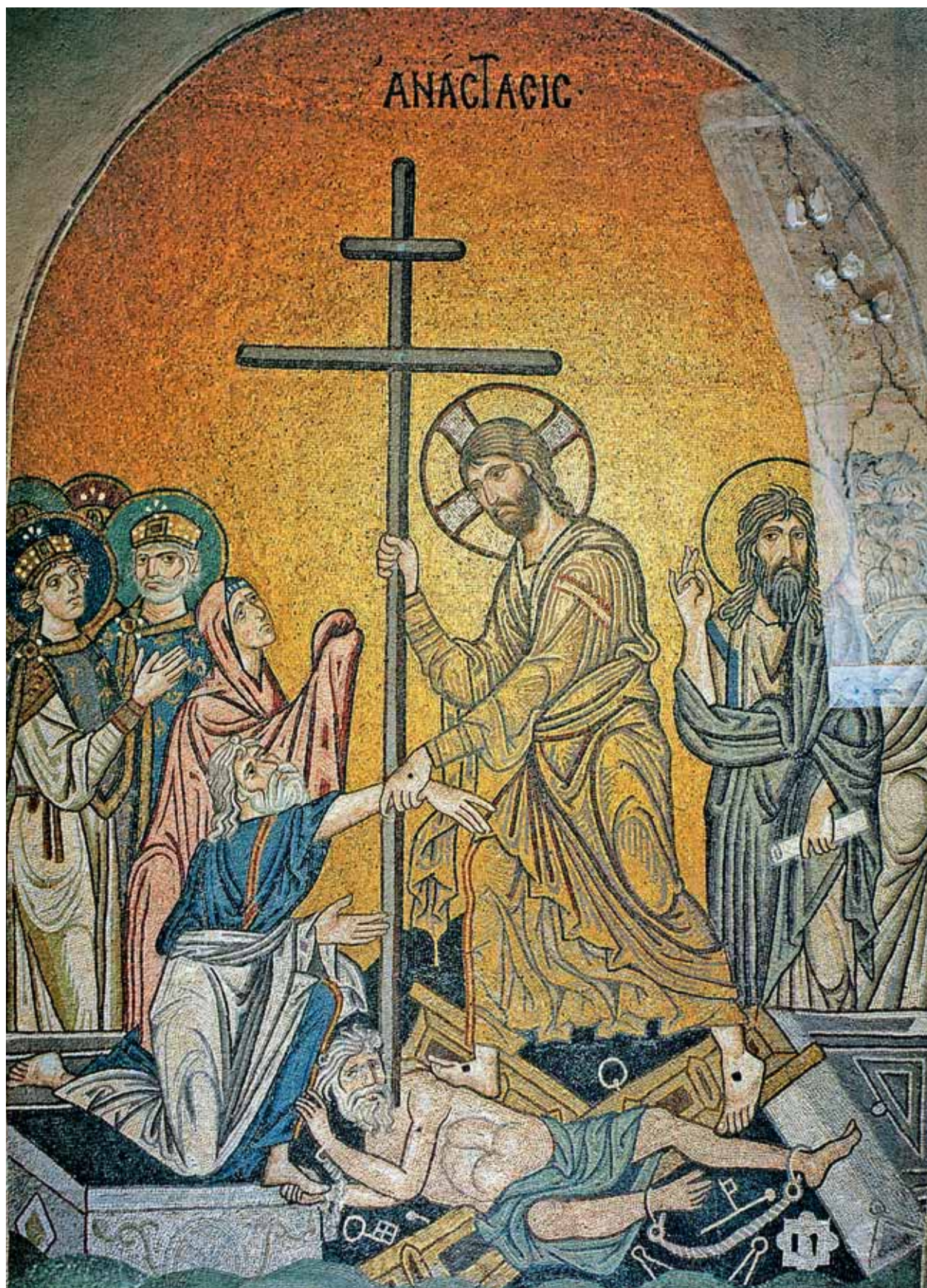
(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

- Μια ερώτηση που θα μπορούσαν να θέσουν τα παιδιά είναι «Γιατί ο Θεός άφηνε το Σαμψών να πάθει όλα αυτά, αφού ήταν Ναζιραίος;» Έχουμε πει και σε προηγούμενα μαθήματα πως ο Θεός μας αφήνει ελεύθερους. Εκείνος μας έχει δείξει ποιος είναι ο σωστός δρόμος κι εμείς μόνοι μας κάνουμε τις διάφορες επιλογές στη ζωή μας και είμαστε υπεύθυνοι για τις επιλογές αυτές. Έτσι συνέβη και με το Σαμψών. Ο Θεός παραχώρησε να τα πάθει όλα αυτά, αν και ήταν Ναζιραίος, γιατί μόνος του, με τη θέλησή του, οδήγησε τον εαυτό του σε άσχημα μονοπάτια αν και ήξερε ποιο ήταν το καλό. Εκείνος που νίκησε το λιοντάρι, αντί να φύγει μακριά από τη Δαλιδά, υπέκυψε σε αυτήν, την εμπιστεύθηκε και της άνοιξε την καρδιά του. Παρασυρμένος από τα ανθρώπινα συναισθήματα απομακρύνθηκε από τη Χάρη του Θεού. Επομένως έχασε τη δύναμή του επειδή ο ίδιος απομάκρυνε το Θεό από τη ζωή του.
- «Γιατί οι Φιλισταίοι δεν του ξαναέκοψαν τα μαλλιά όταν έβλεπαν ότι αυτά αρχίζουν και πάλι να μακραίνουν;» Στην απλοϊκή αυτή κι ευνόητη, ίσως, ερώτηση των παιδιών μπορεί ο κατηχητής να πει ότι οι Φιλισταίοι πιθανότατα να σκέφτηκαν πως αν επανερχόταν η μεγάλη δύναμή του θα ήταν προς το συμφέρον τους, αφού θα τους έβγαζε περισσότερη δουλειά στο χειρόμυλο. Άλλωστε όντας τυφλός θα δυσκολευόταν να αναμετρηθεί μαζί τους ακόμα κι αν τα μαλλιά του ξαναμάκραιναν.
- Εάν ο Σαμψών ήθελε να εκδικηθεί δεν το έκανε από μίσος, αλλά από θείο ζήλο. Γι' αυτό και του απάντησε ο Θεός. Εκείνος τον φώτισε να κάνει ό,τι έκανε. Ο Σαμψών πέθανε υπέρ του λαού του. Η πράξη του ήταν πράξη υπέρτατης θυσίας.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

- ▶ Παλαιά Διαθήκη, Ιωνάς, κεφ. α-δ.
- ▶ Η Παλαιά Διαθήκη μετά συντόμου ερμηνείας, ερμ. Π. Ν. Τρεμπέλα, εκδ. Αδελφότης Θεολόγων «Ο Σωτήρ», Αθήναι 1998.
- ▶ Νικολάου, Μητροπολίτου Μεσογαίας και Λαυρεωτικής, Εκεί που δεν φαίνεται ο Θεός, Εκδόσεις Σταμούλης, Αθήνα 2009

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, χαροποιήσας τοὺς Μαθητάς, τῇ ἐπαγγελίᾳ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· βεβαιωθέντων αὐτῶν διὰ τῆς εὐλογίας, ὅτι σὺ εἶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ λυτρωτὴς τοῦ κόσμου.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΚΡΙΚΟΣ

Εἶν' ἓνας κρίκος γερὸς δυνατός,
ὅπως ὁ κύκλος ἀπόψε αὐτός,
που μας ἐνώνει σε νέα ζωὴ
κι εἶναι τοῦ ἔθνους πνοή.

Ἐνας νόμος
φωτίζει κάθε τοῦ βίου πτυχή
ένα γέλιο
κάνει καθένα εὐτυχὴ (δεξιὰ)

Τι για-για , τι για -για ,
τι για-για ω (4 φορές)
Για ω

Κι εἶναι ἡ χαρά μας μεγάλη τρανή
κι εἶναι ἡ χαρά μας πολὺ δυνατὴ
που μας ἐνώνει σε νέα ζωὴ
κι εἶναι τοῦ ἔθνους πνοή.

Ἐνας νόμος.....

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΙΠΠΟΔΡΟΜΟΣ

Το κάθε παιδί παριστάνει ἓνα ἄλογο. Με το σύνθημα τοῦ κατηχητῆ «τα ἄλογα τρέχουν» οἱ παίκτες ἀρχίζουν νὰ χτυπούν με τὶς παλάμες τοὺς τα γόνατά τοὺς. Ὄταν πει «τα ἄλογα περνοῦν γέφυρα», οἱ παίκτες χτυπούν με σφιγμένες γροθιές το στήθος τοὺς. Στα «στάχια» τα παιδιά τρίβουν τα χέρια τοὺς με ἀνοιχτές τὶς παλάμες. Στα «ἐμπόδια» φωνάζουν «έ-οπ» σηκώνοντας τα χέρια ψηλά και κατεβάζοντας τα ὑστερα σαν νὰ πηδοῦν ἐμπόδια. Στη φράση «τα ἄλογα στη βροχή», ὅλοι χτυποῦν τὴν παλάμη τοῦ ἀριστεροῦ χεριοῦ με το δείκτη τοῦ δεξιοῦ. Ὄταν ἡ βροχὴ δυναμώσῃ, χτυπάνε με τα δύο δάχτυλα, τα τρία, μετὰ τα τέσσερα και τέλος παλαμάκια.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

25

Βρείτε την πρόταση που ταιριάζει σε κάθε πρόσωπο και βάλτε στο κουτάκι το γράμμα της παρένθεσης.

ΚΑΪΝ

ΑΒΡΑΑΜ

ΙΑΚΩΒ

ΙΩΣΗΦ

ΜΩΥΣΗΣ

ΙΩΒ

ΔΑΝΙΗΛ

ΤΡΕΙΣ ΠΑΙΔΕΣ

ΜΑΚΚΑΒΑΙΟΙ

ΡΟΥΘ

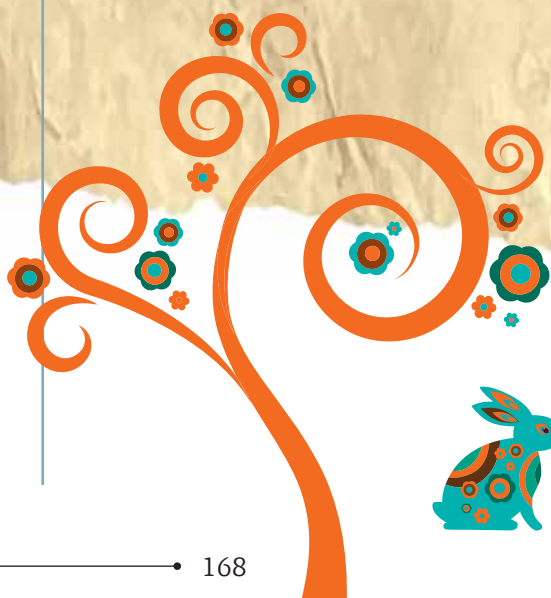
ΔΑΒΙΔ

ΕΛΙΣΣΑΙΟΣ

ΣΑΜΨΩΝ

- _____
- Μπροστά του τα λιοντάρια έγιναν σαν ήρεμα αρνάκια! (Δ)
- Αγάπησε την πεθερά της σαν αληθινή της μητέρα. (Θ)
- Είδε το δάσκαλό του να ανεβαίνει στον ουρανό μέσα σ' ένα πύρινο άρμα! (Κ)
- Υψώνοντας τη ράβδο του, χώρισε τη θάλασσα στα δύο. (Ι)
- Είχε τόσο δυνατή πίστη που αξιώθηκε να φιλοξενήσει την Αγία Τριάδα! (Α)
- Σκότωσε τον αδελφό του. (Π)
- Έχασε τα πάντα εκτός από την υπομονή του! (Α)
- Άγγελος τους δρόσιζε μέσα στο φλογερό καμίνι. (Ι)
- Καθώς γεννιόταν έπιασε το δίδυμο αδελφό του από τη φτέρνα! (Λ)
- Πουλήθηκε σαν δούλος από τα αδέλφια του. (Α)
- Μαρτύρησαν για να τηρήσουν τη νηστεία. (Α)
- Τυφλός πια, ξαναβρήκε τη χαμένη δύναμή του. (Η)
- Με τη σφεντόνα του νίκησε ένα γίγαντα! (Η)

Μήπως καταλάβατε
ποια φράση βγίκε;

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

